УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ

В-ВО „ЧАС"

УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ

З НОТАМИ

ЗБІРНИК ПЕРШИЙ

(ПІСНІ НАРОДНІ)

МАТЕРІЯЛИ ПІСЕНЬ УПОРЯДКОВАНО П. Ф. БУНТОМ

НОТНІ МАТЕРІЯЛИ УПОРЯДКОВАНО В. ШАРАВСЬКИМ

КИЇВ

ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО „ЧАС“

Бібліографічне вимірювання цієї книжки
[illegible]

Окраїт (Київ) № 310
Зам. № 1936 — 10000 прим.

Перша державна друкарня
імени Карла Маркса, Одеса,
Стурдзівський зав., № 3-а.
Телефони №№ 2-50 та 21-46

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Видавництвом намічено видати одну тисячу кращих українських пісень в трьох збірниках з таким розподілом:

Перший збірник буде містити понад триста народніх пісень з нотами. Для цього збірника вибрано найбільш мельодійні та найменш знані народні пісні.

Другий збірник буде містити понад чотириста укр. новійших пісень. Сюди увійдуть також пісні Західньої України.

Третій збірник буде мати около 200 пісень. Сюди увійдуть пісні революційні, червоноармійські, комсомольські і взагалі пісні нового побуту.

ПЕРЕДМОВА

Виправданням видання нашої збірки є певна і рішуча потребність широкої в сучасний мент популяризації української народньої пісні в її мало відомих, незаспіваних зразках, розкиданих по ріжних виданнях, деяких зараз важко придбати з причини їх бібліографічної рідкости. Пишучому ці рядки не раз приходилося розмовляти з відомими композиторами, які цікавилися укр. піснею і не знали, з яких джерел брати матеріял для студіювання і обробки. Правда, в останні часи стали появлятися видання збірників укр. народніх пісень і гадаємо, що й наша збірка збільшить і поповнить на де-який відсоток прогалину в популяризації українських народніх пісень.

Збірка наша буде корисна й для всіх тих, хто цікавиться піснями з боку так вузько музичного, як і для використання в творчій музичній роботі.

Виходячи з цього, ми не надаємо нашій збірці науково-етноґрафічного ухилу. Ми вибрали пісні, які на наш погляд з'являються найбільш відповідаючими для вищезазначеної мети і які не викликають сумнівів з боку їх дійсно народнього походження, що стверджують

авторитетні музичні дані їх перших шановних збирачів, (Лисенко, Квітка, Конощенко, Степовий, Леонтович, Стеценко, Козицький, Ревуцький, Вериківський та багато інш.). Розподіл пісень ми знову таки робимо не за їх дослідно етнографічною класифікацією, а за їх певним внутрішним змістом. Де-який відсоток пісень ми подаємо в 2-х голосному розкладі, приймаючи на увагу можливість пригідности нашої збірки в керовниче-хоровій справі. Де-яка кількість пісень 2-х голосного розкладу виписана безпосередньо з 4-х голосових партитур зазначених вище авторів, в межах їх оригінальної гармонії. Гадаємо, що таким чином майже не порушаючи основної гармонії шановних гармонізаторів, ми популяризуємо їх творчі обробки, і робимо їх приступними серед широких мас. З цею метою також де-які пісні взяті з шкільних збірок (Стеценка, Дремцова).

Далекі від думки про те, що наша збірка не має хиб, ми все ж таки вважаємо, що вона відповідає тій меті, яку ми ставимо перед собою — популяризація незаспіваної, чистої від „малоросійщини" народньої української пісні.

Під кожною піснею подано нотні матеріяли авторів, які ширше обробили дану пісню.

М. Одеса. Січень 1929 р.

В. Шаравський

ПІСНІ БУРЛАЦЬКІ І ЧУМАЦЬКІ

1. ЗАБІЛІЛИ СНІГИ, ЗАБІЛІЛИ БІЛІ

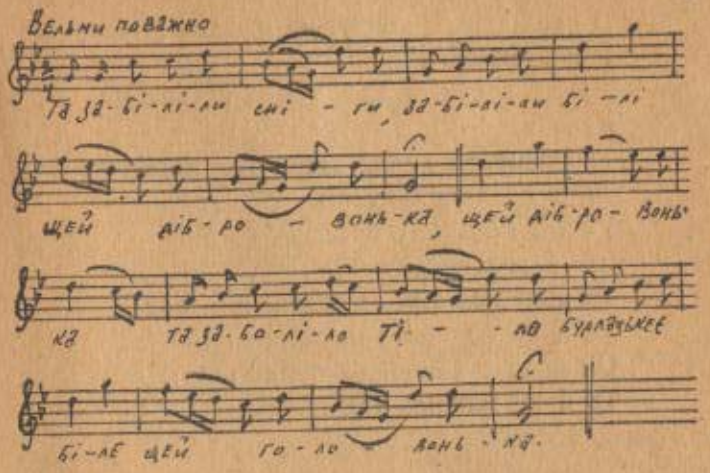

Та забіліли сніги, забіліли білі,
Ще й дібрівонька (2);
Заболіло тіло, бурлацькеє біле
Ще й головонька (2).
Ніхто не заплаче по білому тілу,
По бурлацькому (2):
Ні отець, ні мати, ні брат, ні сестриця,
Ні жона його (2).
А тільки й заплаче по білому тілу
Товариш його (2).
— Прости ж мене, брате, вірний товаришу,
Може я й умру (2).
Зроби ж мені, брате, вірний товаришу,
З клен-дерева труну (2);

Поховай мене, брате, вірний товаришу,
В вишневім саду (2),
В вишневім садочку, на жовтім пісочку,
Під рябиною (2).
Рости, рости, древо, тонке та високе,
Кучерявее (2).
Та роспусти гилля зверху до коренця,
Лист до долоньку (2),
Укрий моє тіло, бурлацькее біле,
Ще й головоньку (2).
Та щоб моє тіло, бурлацькее біле,
Та й не чорніло (2),
Од ясного сонця, от буйного вітру
Та й не марніло (2).

Лисенко. Дес. III, 3.

---

2. ОЙ ЩО Ж БО ТО ЗА ВОРОН

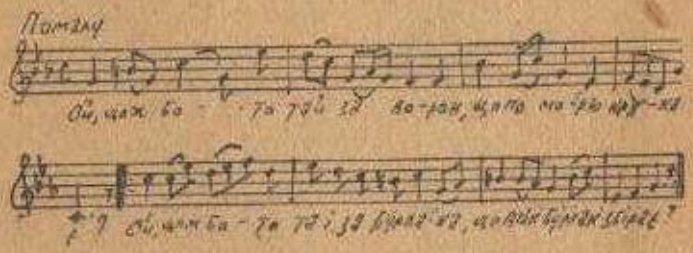

Ой що ж бо то за ворон,
Що на морі крякає;
Ой що ж бо то за бурлака,
Що всіх бурлак збирає (2)

Збирайтеся, панове молодці,
Та все народ молодий,
Та й поїдемо, панове молодці,
У той лісок Лебедин (2).
Ой що ж бо то, панове молодці,
Щось у хмарі гуде;
Ой щось бо нам, панове молодці,
За пригодонька буде (2).
Рости, рости а клен древо,
Рости вгору високо;
Поховали пана отамана
В сиру землю глибоко (2).

Лисенко.—2. 13.

---

3. ТА НЕМА ГІРШ НІКОМУ

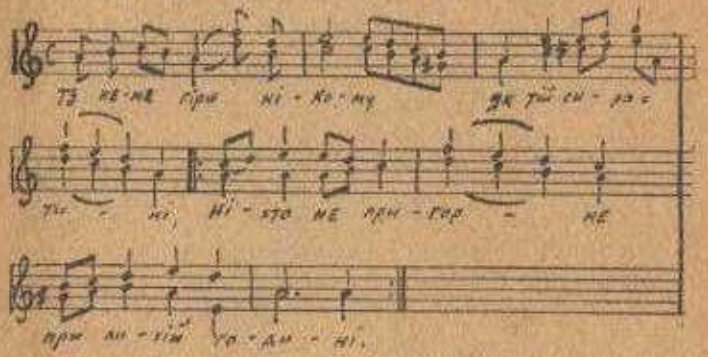

Та нема гірш нікому, як тій сиротині:
Ніхто не пригорне при лихій годині.
Та не пригорне батько, не пригорне й мати,
Тільки той пригорне, що думає взяти.

Та налетіли гуси з далекого краю,
Замутили воду в тихому Дунаю.
Та бодай сірі гуси з пір'ячком пропали,
Що нас розлучили, як голубів пару.

Та любились, кохались, як голубів пара,
Тепер розійшлися, як та чорна хмара.

Лисенко. Дес. III, 8.

---

4. ЩУКА—РИБА В МОРІ

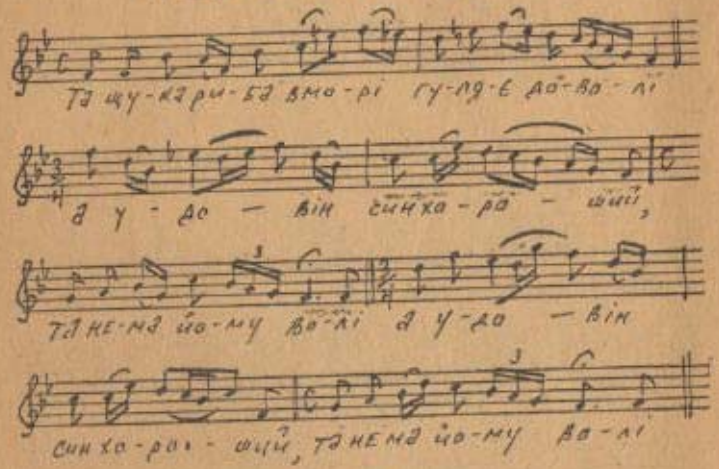

Та щука—риба в морі
Гуляє доволі,
А удовин син хороший,
Та нема йому волі (2)
Тільки ж йому волі,
Що в чистому полі

Кінь вороний
Сам молодий:
Ой, вийшла стара мати
На рундук гуляти.
Летить орел сизокрилий,
Вона стала питати.
Ой, і ти орел сизий,
Високо літаєш
Чи не бачив мого сина
Як у полі гуляє...
Ой, твій син молоденький
В полі не гуляє...
Лежить же він край доріжки,
Та лежить спочиває.

Лисенко. Дес. 1.

---

5. ОЙ, ГОРЕ, ГОРЕ КАЛИНІ ПРИ ДОЛИНІ

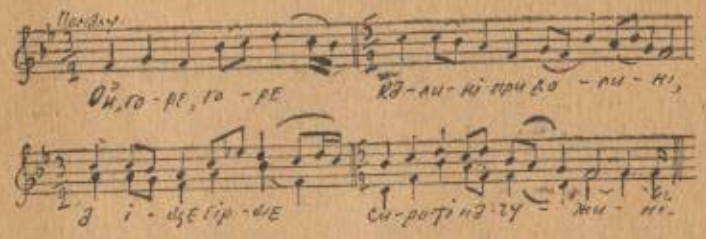

Ой, горе, горе калині при долині,
А іще гірше сироті на чужині.
Вітер повіє, калину обламає,
А хто не схоче, той сироти не лає.

Батенько лає, а матінка ще й гірше,
Не ходи, доню, на вечорниці більше.
Ой, дай же, боже, з вечора погодоньку,
Візьму ведерця, та й піду по водоньку,
Води наберу, калини наламаю,
Заміж не піду, дівкою погуляю.
Води не брала, калини не ламала,
Заміж не пішла, дівкою не гуляла.
Заміж не пішла, дівкою не гуляла,
Сама молода світ собі зав'язала.
Пожену воли на зелену діброву,
А сама стану з козаком на розмову.
Ой, стояла я з вечора до півночі
Та впала роса на мої карі очі.
Не так на очі, як на русую косу:
Либонь же я, мати, віночку не доношу.
Ой, боже, боже, коли той вечір буде,
Коли за мене наговоряться люде.

Кошиц., зб. II, 6.

6. ЩО ПО ГОРАХ СНІГИ ЛЕЖАТЬ

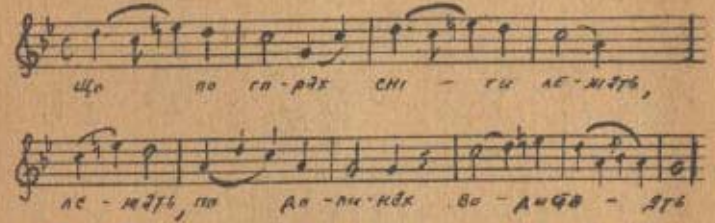

Що по горах сніги лежать,
По долинах води стоять.

По підгір'ю маки цвітуть,
Битим шляхом чумаки йдуть.
Туман поле устилає,
Мати сина підмовляє.
„Вернись, сину, до домоньку
Змию, зчешу головоньку".
—„І змий, мати, сама собі,
Не завдавай жалю мені
Мені змиють дрібні дощі;
Мені зчешуть густі терни.
А розмають буйні вітри,
А висушить ясне сонце.

Лисенко. Десяток 4.

7. ГЕЙ У СТЕПУ КРИНИЧЕНЬКА

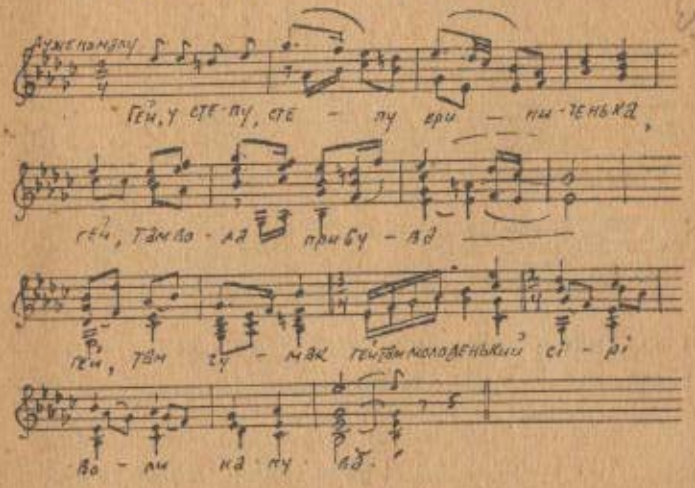

Гей, у степу криниченька,
Там вода прибува,
Гей, там чумак молоденький,
Сірі воли напува.

Гей, воли ревуть, та й води не п'ють,
Гей, у Крим доріженьку чують,
Гей, чи на мою, чи на свою
Голівоньку віщують.

Гей, заслаб чумак, заслаб молоденький,
Гей, у Кри[illegible] перевозі,
Гей, везуть чумака, везуть молодого,
Та в мальованім возі.

Полтавщина. Запис. і гармоніз. О. Чишка.

---

8. ПОРА, МАТИ, ЖИТО ЖАТИ

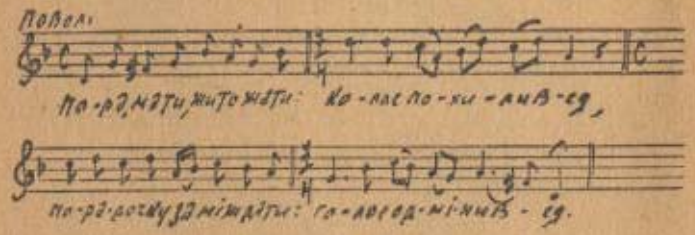

Пора, мати, жито жати, колос похилився,
Пора дочку заміж дати: голос одмінився.

Хоч колосок похилився, стебло зелененьке,
Хоч голосок одмінився, личко молоденьке.

Посилає мене мати у степ жито жати,
Аж там чумак воли пасе, став зо мною жартувати.

Жартуй, жартуй, чумаченьку,
Жартуй, коли любиш, а як підеш у дорогу,
То мене забудеш.

Не забуду, моя мила, буду поспішати,
А як прийду до домоньку, сватів буду слати.

Весна красна наступає, із стріх вода капле,
Молодому чумакові шлях-дорога пахне.

У неділю ранесенько саме на схід сонця,
Заплакала дівчинонька, глядаючи в віконце.

Чому мене, моя нене, рано не збудила,
А як тая чумачина з села виїздила.

Тим я тебе, моя доню, рано не збудила,
Попереду твій миленький, щоб ти не тужила.

Ти думаєш, моя нене, що я й так не плачу,
З дрібними слізоньками вже й світа не бачу.

Ой, я б була, моя нене, зовсім не тужила,
Коли б тільки миленькому доленька служила.

Ти думаєш, моя нене, що й так не журюся,
Ой, як вийду за ворота, од вітру валюся.

Ревуцький зол. кл. I, 15.

---

9. НАД РІЧКОЮ БЕРЇЖКОМ

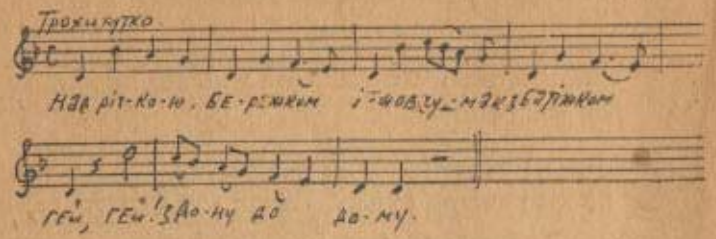

Над річкою беріжком ішов чумак з батіжком,
Гей, гей, з Дону додому,
За плечима торбина, ще й латана свитина,
Гей, гей, дочумакувавсь.

Постій, чумак, постривай,
Шляху в людей розпитай,
Гей, гей чи не заблудивсь.

Мені шляху не питать,
Прямо степом мандрувать,
Гей, гей, долю доганять.

Пішла доля ярами,
Зеленими лугами,
Гей, гей, не вмів мандрувать.

Леонтович. III, 4.

10. ТА БОЛЯТЬ РУЧКИ, ТА БОЛЯТЬ НІЖКИ

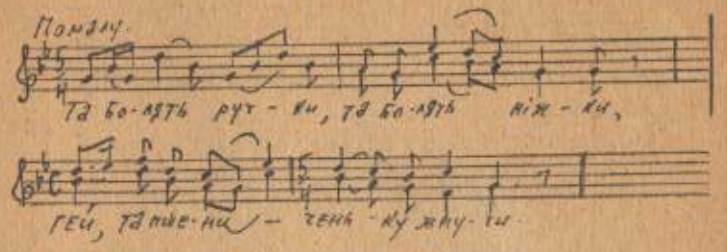

Та болять ручки, та болять ніжки, гей,
Та пшениченьку жнучи,
Та й уже ж мені та й надокучило,
Гей, там миленького ждучи.
Та й нема мого миленького,
Гей, та нема мого Івана
Та й уже ж моя постіля біла,
Гей, та й пилочком припала.
Ой, з-за гори, та й із-за кручі,
Гей, та й риплять вози, йдучи,
А вози риплять, а ярма бряжчать,
Гей, а воли ремигають.
А попереду йде та й чумаченько,
Гей, на сопілоньку грає,
Та нехай грає, та виграває,
Гей, він пригодоньку має.
Ой, стала ж йому та й пригодонька, гей,
На поморському полі.
Перевернули та й сірі воли, гей,
Три поровиці соли.

Ой, прийшла ж к йому та й дівчинонька, гей,
Та й соли купувати.
Ой, вона ж соли та не купила, гей,
А жалю не робила.
Ой, чого ж в тебе та й чумаченьку, гей,
Та й сорочка не біла.
Ой, чого ж вона та буде біла, гей.
Як вже ж третя неділя.
Ой, годі ж тобі, та й чумаченьку, гей,
Та й під возом лежати.
Та бери косу, та іди в росу, гей,
Та й травиці рубати.
Ой, бодай же ти, та й дівчинонько, гей,
А сього не діждала.
Щоб моя ручка та й смоляная, гей,
Та й пшениченьку, жала.

Кошиц. зб. III, 4.

---

11. ГЕЙ, ГЕЙ, ТА ХТО ЛИХА НЕ ЗНАЄ

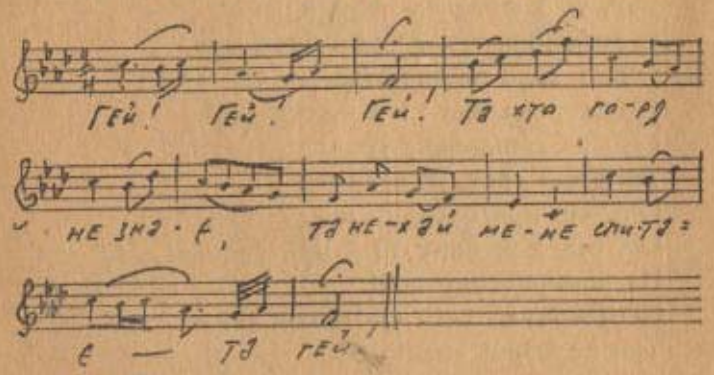

Гей, Гей, гей, та хто лиха не знає,
Та нехай мене спитяє—
Та гей, же, гей та й гей,
Та виріс я в наймах, в неволі,
Та не знав я долі ніколи—
Та гей, же, гей, гей.
Та по дорогах ходючи,
Та чужії воли пасучи,—
Та гей, же, гей, гей.
Ой чужії воли недужі,
Та вивезіть мажу з калюжі,—
Та гей, же, гей, гей.
Та поставте мажу на суші
Та біля шинкарки Настусі,—
Та гей, же, гей, гей.
Ой, шинкарочко Настусю,
Та дай меду-вина нап'юся,—
Та гей, же, гей, гей.
Ой, дай меду-вина нап'юся,
Та й у жупан синій вряжуся,—
Та гей, же, гей, гей.
Ой дивуйтеся вороги,
Що в чумака жупан дорогий.
Та гей, же, гей, гей.
Ой залицяйтесь, дівчата,
Бо сирота—чумак багатий.
Та гей, же, гей, гей.

Ревуцький. Золоті ключі 11, 18.

---

12. ЧОРНА ХМАРА НАСТУПАЄ

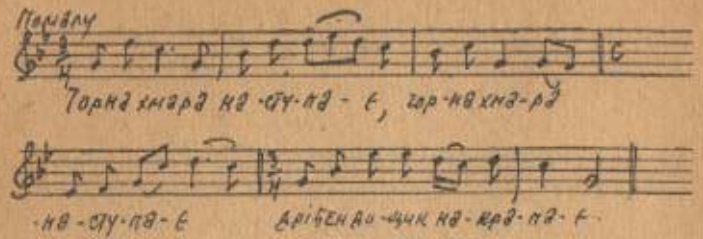

Чорна хмара наступає,
Дрібен дощик накрапає,
Чумак ярма наривае,
У Крим по сіль поганяє (2).
Жінку дома покидає.
„Зоставайся, жінко, дома,
Рубай дрова до порога,
Крушинові до ослона...“
Соломою в печі топить,
Горщечками воду носить,
А в сусідів соли просить:
„Дайте соли дві дрібочки,
Научайте свої дочки,
Щоб по ночах не ходили,
Чумаченьків не любили;
Бо в чумака стільки віри,
Як на синім морі піни.

Лисенко, Дес. VI, 16.

13. ОЙ З-ЗА ГОРИ, ТА ІЗ-ЗА КРУЧІ

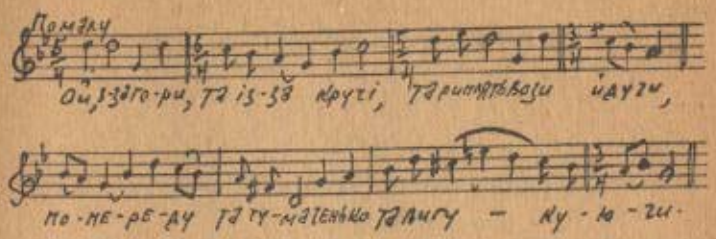

Ой з-за гори, та із-за кручі
Та риплять вози йдучи,
Попереду та чумаченько,
Та вигукуючи.

Ой хоч вигукуй, хоч і не вигукуй,
Та пригодонька буде.
Гей, буде ж тобі та пригодонька, (2).
Та у чистому полі:
Та вивернеш аж чотирі мажі,
Та на роздолі соли.

—Ой сюди, сюди, молода дівчино,
Та соли купувати,
Ой не так соли та купувати.
Як жалю завдавати.

—Гей, годі ж тобі, молодий чумаче,
Та під возами лежати:
Бери косу, іди в росу
Та травиченку тяти.

—Ой бодай же ти, молода дівчино,
Та того й не діждала,

Ой щоб моя смоляна ручка
Та травиченьку тяла.

—Гей, годі ж тобі, молодий чумаче,
Та під возом лежати;
Бери серпа та йди в степи
Та пшениченьку жати.

—Ой бодай же ти, молода дівчино,
Та того й не діждала,
Гей, щоб моя смольна ручка
Та пшеничéньку жала.

Лисенко. Дес. II, 10.

14. НАЛЕТІЛИ СІРІ ГУСИ

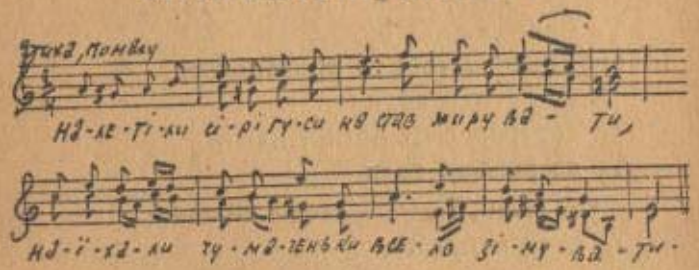

Налетіли сірі гуси
На став жирувати;
Наїхали чумаченьки
В село зимувати.
Полетіли сірі гуси
Та й не жирували;
Поїхали чумаченьки
Та й не зимували.

„Чом ти мене, моя мати,
Рано не збудила,
Як чумаків ціла валка
З села виїздила.
Купи мені, моя мати,
За копійку голку,
За чотирі золотії
Червоного шовку.
Та й сяду я, моя мати,
На жовтую лаву,
Та й вишию чумакові
Сорочку на славу".
Шовком шила, шовком шила
Злотом підрубила,
Та для того чумаченька,
Що вірно любила.
Вишивала, гаптувала
Срібними нитками,
Щоб пізнали миленького
Межи чумаками.

Стеценко. Шк. спів. II, 18.

15. ЗАЖУРИЛАСЬ ЧУМАЧИНА

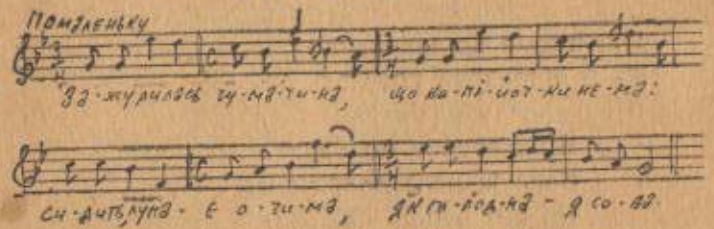

Зажурилась чумачина,
Що копієчки нема:
Сидить, лупає очима,
Як голодная сова.
Що в Одесі та в Херсоні
За три роки заробив,
Те в Полтаві зробив славу:
За два ярмарки пропив;
Пив горілку і наливку,
Ще й музики я водив,
На останці ж довелося,
Ще й в холодній посидів.

Збірн. Конощенка III, 53.

---

16. ОЙ, ПІДУ Я ДО ШИНКАРКИ

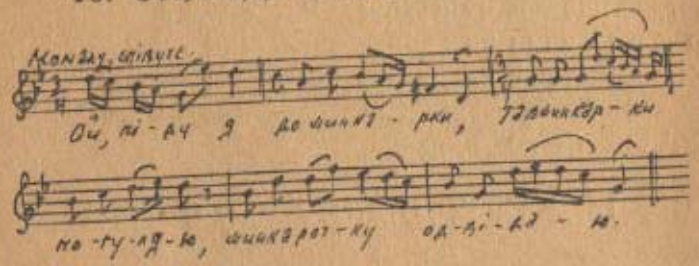

Ой, піду я до шинкарки
Та в шинкарки погуляю,
Шинкарочку одвідаю.
Шинкарочка молодая,
Вона ж мене добре знає,
На сто рублів повіряє.

На сто рублів повіряє,
А на двісті прищитає
Й п'яницею, називає.
Ти п'янице, ти ледащо,
Пропив воли ані за що,
Та пропив воли ні на що.
Пропив воли, пропив вози,
А сам ходиш у дорозі,
Проливаєш гіркі сльози.

Конощенко Зб. II, 17.

---

17. ОЙ, ХОДИВ ЧУМАК

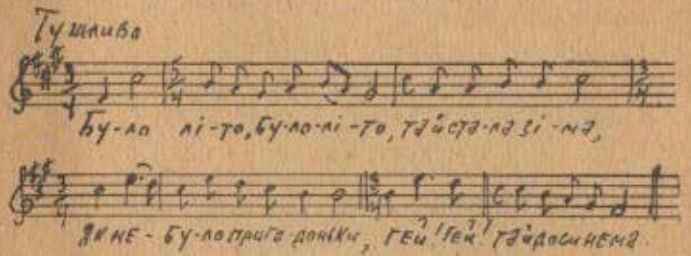

Було літо, було літо, та й стала зима,
Як не було пригодоньки, гей, гей, то й долі нема.
Ходив чумак молоденький сім рік до Криму,
Та не було пригодоньки, гей, гей ніколи йому.

Їхав чумак молоденький з Криму додому,
Сталась йому пригодонька за всю дорогу...
Стались йому пригодонька не вдень, а вночі,
Занедужав чумаченько, з Криму ідучи,
При широкій доріженьці воли пасучи.

Ой упав чумак, упав та й лежить,—
Ніхто в його не спитає, що в його болить,
Ой болить у його серце й голова—
Помірає чумаченько, а роду нема.

Прийшов до його отаман його,
Бере його за рученьку, жалує його,
„Отамане мій, жалуєш мене,
Скидай кожух з мене та укрий мене;

Бери мої воли, вози—поховай мене,
Бери моє срібло, золото—поминай мене".
Ой скинув чумак свиту і кожух,
Припадає к сирій землі, теплий зводе дух...

Ой скинув чумак з себе і каптан:
„Воли мої полові, хто вам буде пан".
Та вдарили зразу у великий дзвін:
Це ж по тому чумакові, що ходив на Дін.

Та вдарили зразу в дзвони уво всі,
Це ж по тому чумакові, що ходив по сіль.
Ой ішли воли та в вісьмерику;
Задзвонили в усі дзвони по тім чумаку.

Ревнули волн у новім ярмі;
Поховали чумаченька в чужій стороні;
Ревнули воли, степом ідучи;
Поховали чумаченька з Криму ідучи.

Записано В. Шаравським.

18. ВОЛИ Ж ПОЛОВІІ

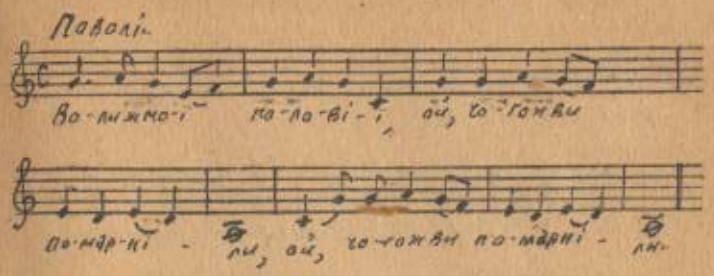

Воли ж мої половії,
Ой чого ж ви помарніли (2).

Ой того ж ми помарніли;
Нас хазяїн не жаліє (2)...

Пізно ляже, рано встає,
Бере ярма, нариває (2);

Бере ярма, нариває,
У Крим по сіль виїзжає (2).

Під гору йде — не бичує,
А з гори йде — не гальмує (2);

Піском бреде, ще й гукає,
Всіх чумаків обминає (2);

Всіх чумаків обминає,
До корчомки поспішає.

Збірн. Квітка № 219.

19. ГУЛЯВ ЧУМАК НА РИНОЧКУ

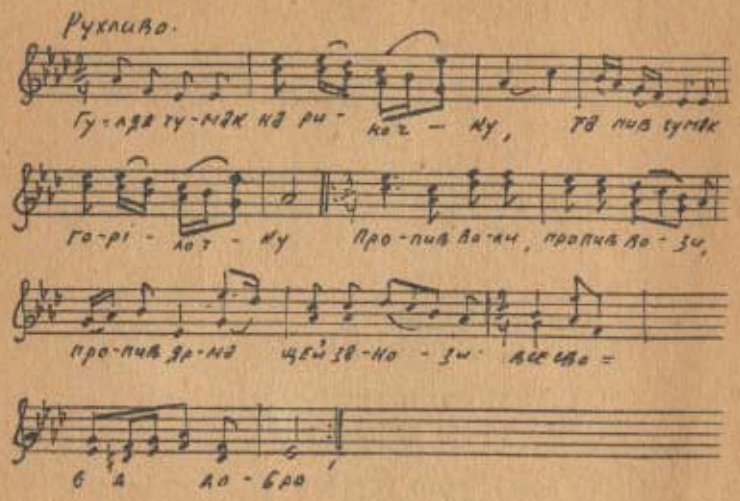

Гуляв чумак на риночку
Та й пив чумак горілочку:
Пропив воли, пропив вози,
Пропив ярма ще й занози (2).
Все своє добро.

Прокинувся чумак вранці
Та полапав у гаманці:
Всі кишені вивертає,
Аж там грошей вже чорт має (2).
Нічим похмелитись.

Прийшов чумак до шинкарки:
„Всип, шинкарко, хоч пів кварти".

Шинкарочка згордо дметься,
Ще й з чумаченька сміється,
Що гіркий п'яниця.

Скинув чумак жупанину:
Сип, шинкарко, четвертину.
— „Ой не всиплю четвертину,
Добудь грошей хоч з полтину —
Тоді пий, гуляй.

Ой вийду я на могилу,
Та погляну у долину:
Лежать воли, стоять вози,
Висять ярма ще й занози,
Все чумацькеє добро.

Ой пійду я у Молдаву,
Та сім год я погорюю;
Та сім літ я погорюю,
Воли й вози покупую —
Знов буду чумак.

Лисенко. Дес. I, 6.

---

20. ОЙ, І НЕ СТЕЛИСЯ, ХРЕЩАТИЙ БАРВІНКУ

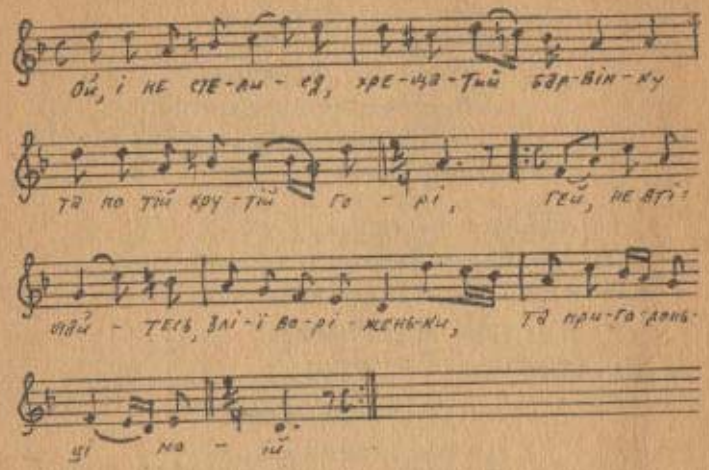

Ой і не стелися, хрещатий барвінку,
Та й по крутій горі,
Гей, не втішайтесь, злії вороженьки,
Та пригодоньці моїй.

Бо моя пригода — козацькая врода,
Так як рання роса,—
Що вітер повіє, сонечко пригріе,
Що вітер повіє, роса на землю впаде.

Так моя неслава, людська поговірка,
Усе марно пропаде.
Наїхали пани й орендарі,
Воли й вози забірать;

Гей, беріть же ви усю худібоньку,—
Не маю вам що казать.

А я, як жив буду, то все те здобуду,
Воли й вози покупую;
Мережані ярма, тернові занози,
Ще ж бо й сам я пороблю.

На людськую славу й тую поговірку
Ще раз у Крим ісхожу,
Повні вози соли, повні мажі риби
Ще додому привезу.

Лисенко. Збірн. І, 15.

---

21. ОЙ, ЧУМАЧЕ, ЧУМАЧЕ

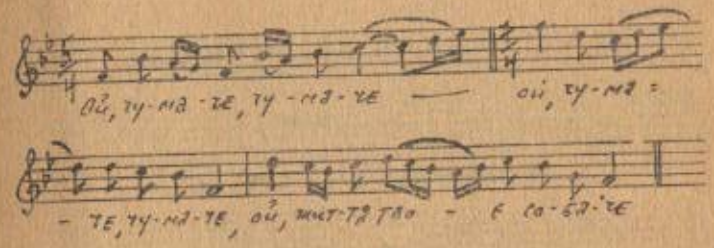

Ой, чумаче, чумаче, (2)
Гей, життя твоє собаче,
Чом не сієш, не ореш (2),
Гей, чом не рано з Криму йдеш,
Чом не рано з Криму йдеш (2),
Гей, не всіх чумаків ведеш.

Ой я сію і орю (2),
Гей, і раненько з Криму йду;
І раненько з Криму йду (2)
Гей, і всіх чумаків веду.
Тільки нема одного — (2)
Гей, брата мого рідного:
Десь зоставса у Криму (2)
Гей, брати соли на вагу.
Сталась йому причина — (2)
Гей, сіль голову розбила.
Там між трьома шляхами (2),
Гей, там яму копали:
Ой там яму копали (2),
Гей, там чумака сховали.

Степенко. Шк. снів. II, 29

22. ОЙ, У ПОЛІ КРИНИЧЕНЬКА

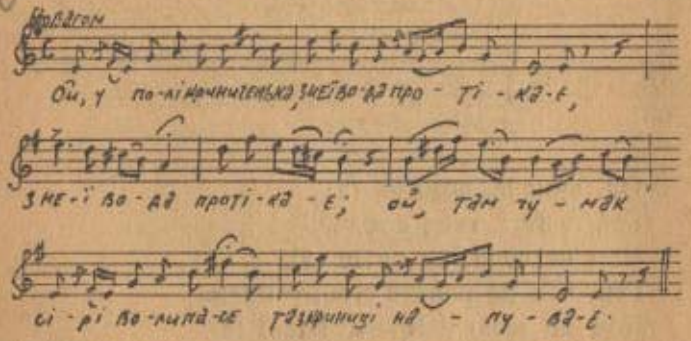

Лисенко. Дес. I, 16.

23. СТОЇТЬ КОРЧМА

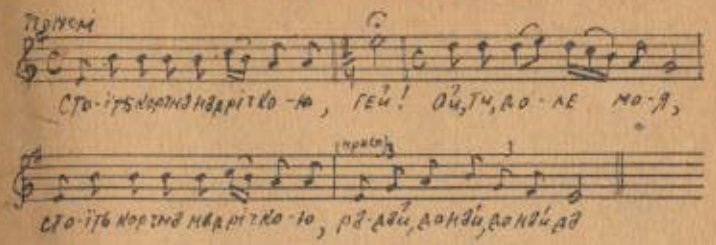

Збірн. Квітка. Ч. 489.

24. ПОЖЕНУ Я СІРІ ВОЛИ

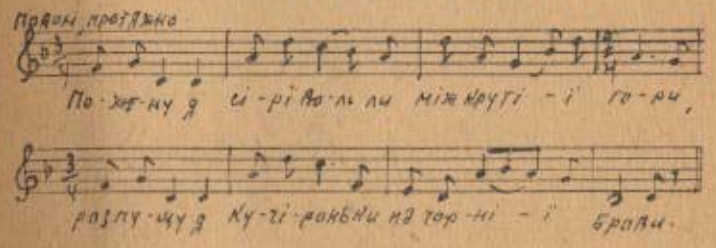

Збірн. Квітка. Ч. 493.

II

ПІСНІ КОЗАЦЬКІ

25. НЕНЬКО МОЯ, ТА НЕ ГАЙ МЕНЕ

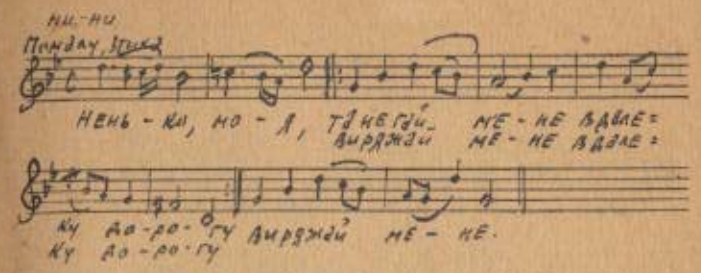

Ненько моя, та не гай мене,
В далеку дорогу виряжай мене (2).
Бо ніченька та темненькая,
Козаку дорога та далекая (2).
Як виїхав на степ, на степочок,
Пустив кониченька на час, на часочок (2)
Прип'яв коня під могилою,
А сам ліг спати під калиною (2).
Ой, добрая та годинонька,
Що десь взялась та дівчинонька (2).
Десь взялася та дівчинонька,
Ой, десь взялась в степу молодая (2),
Та зірвала та травиченьку,
Вдарила козака та поличеньку (2);
Встань, козаче, годі тобі спати,
Бо вже твого коня не чуть — не видати (2),
Орда іде і коня веде
Тебе молодого в степу зарубає (2).

Конощенко. Зб. III, 50.

26. ОЙ, ГАЙ, МАТИ, ОЙ, ГАЙ, МАТИ

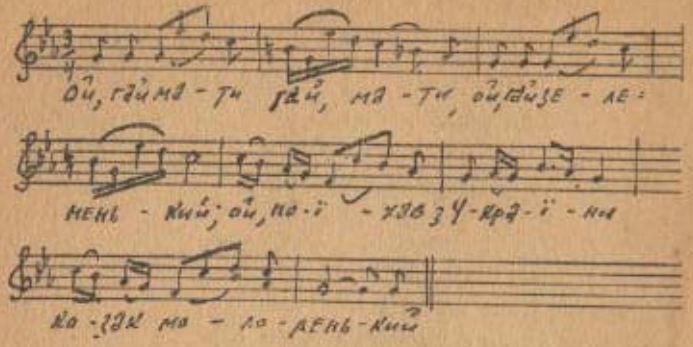

Ой, гай, мати, тай, гай мати,
Ой, гай зелененький;
Ой, поїхав з України
Козак молоденький.

Виїжджавши, шапку знявши,
Низенько вклонився:
Ой, прощайте, слобожане,
Може з ким сварився.

Хоч сварився, не сварився,
Аби помирився,
А як виїхав на битий шлях,
Слізоньками вмився.

Приливайте ляхи шляхи,
Щоб не курилися,
Розважайте отця—неньку,
Щоб не журилися.

Приливайте ляхи шляки,
Що куряться курно,
Розважайте дівчиноньку,
Що журиться дурно.

Приливали ляхи шляхи,
Вони все куряться,
Розважали отця—неньку,
Вони все журяться.

Не жаль мені доріженьки,
Що пилом припала,
А жаль мені дівчиноньки,
Що дурно пропала.

Лисенко. Зб. V. 15.

---

27. ОЙ, СТАНУ-ГЛЯНУ

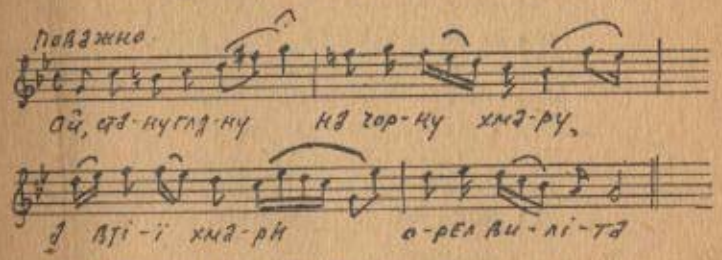

Ой, стану-гляну на чорну хмару,
А з теї хмари орел виліта.

„Ой, постій, постій, постій, не біжи,
Постій, не швидко лети.

Я не хочу бить, хочу розпросить,
А де ж ти бував, а що ж ти видав".

„Ой, бував же я в чистому полі,
Ой видав же я ярее жито.

Ой, видав же я ярее жито,
А в тому житі козака вбито.

Край доріженьки лежать ніженьки,
Край реберечка росте травочка.

Край реберечка росте травочка,
Та ніхто до нього не признається.

Тільки призналось три ластівки:
Перша ластівка — рідна матінка.

Перша ластівка — рідна матінка,
Друга ластівка — рідна сестриця.

Друга ластівка — рідна сестриця,
Третя ластівка — молода жона.

Де мати плаче, там річка тече,
Де сестра плаче, там озеречко.

Де сестра плаче, там озеречко,
Де жона плаче, там води нема.

Де жона плаче, там води нема,
Там води нема, трава посиха".

Ревуцький. Д. І, 41.

28. КОЗАКА НЕСУТЬ

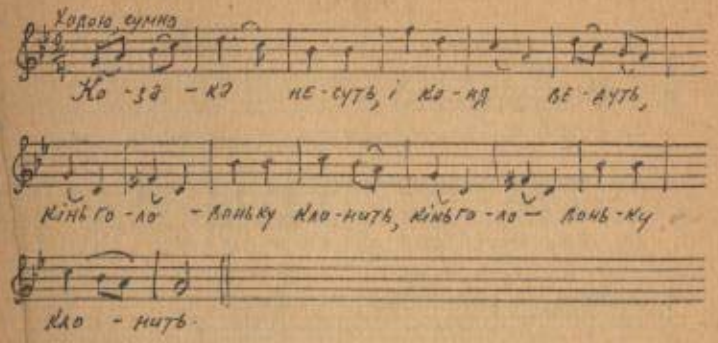

Козака несуть і коня ведуть,
Кінь головоньку клонить (2).

А за ним, за ним його дівчина,
Білі рученьки ломить (2).

Ой, ломи, ломи білі рученьки
До єдиного пальця (2).

А не знайдеш ти, дівчино,
Над козака коханця (2).

Леонтович. Зб. II. 25.

29. ДОБРИЙ ВЕЧІР ТОБІ, ЗЕЛЕНА ДІБРОВО

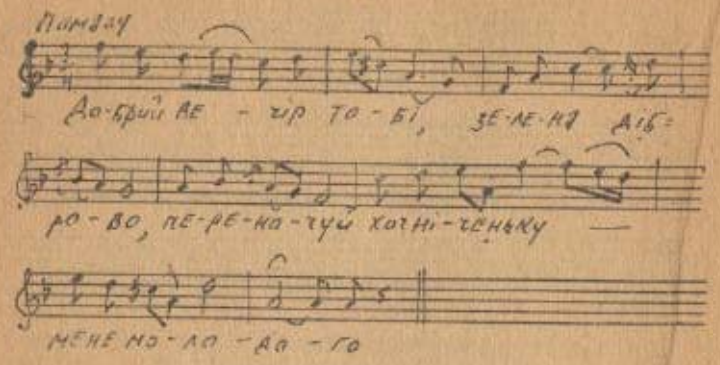

„Добрий вечір тобі, зелена діброво,
Переночуй хоч ніченьку мене молодого".

Не переночую, бо славоньку чую,
Я про твою, козаченьку, головку буйную".

„Добрий вечір тобі, ти, темний байраче,
Переночуй хоч ніченьку ти волю козачу".

„Не переночую, бо жаль мені буде,
Щось у лузі сизий голуб жалібненько гуде.

Вже ж про тебе, козаченьку, й вороги питають,
Що дня й ночі в темнім лузі все тебе шукають".

Гей, як крикне козаченько до гаю, до гаю:
„Наїждайте, воріженьки, сам вас накликаю".

Лисенко. Зб. III, 6.

30. ГЕЙ, КОЛИСЬ БУЛА РОЗКІШ—ВОЛЯ

(Стара козацька пісня).

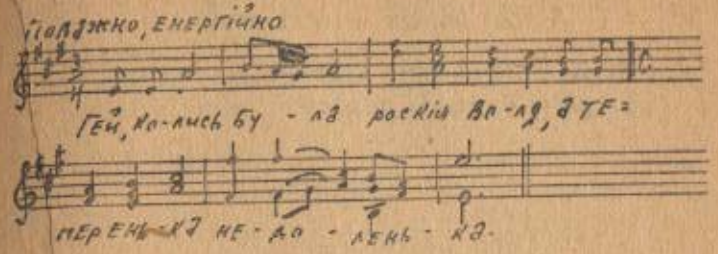

Гей, колись була розкіш — воля,
А теперенька — недоленька,

А теперенька — недоленька
Та болить серце й головонька.

А чорна хмара наступає,
А дрібен дощик накрапає,

А дрібен дощик накрапає,
А мати сина научає:

„Та слухай, сину мого слова,
Та не йди нігде, сиди дома".

Син матери не послухав,
Осідлав коня та й поїхав.

Менша сестра коня веде,
Середуща сідло несе.

А коли, брате, в гості прийдеш".
А старша сестра брата пита:

„Візьми, сестро, піску в жменю
Та посій, сестро, на камені.

А коли, сестро, пісок зійде,
А тоді братік в гості прийде".

Нема з піску нема сходу,
Та нема брата із походу.

Демуцький, зб. II, 9.

31. ОЙ, СІЧ МАТИ

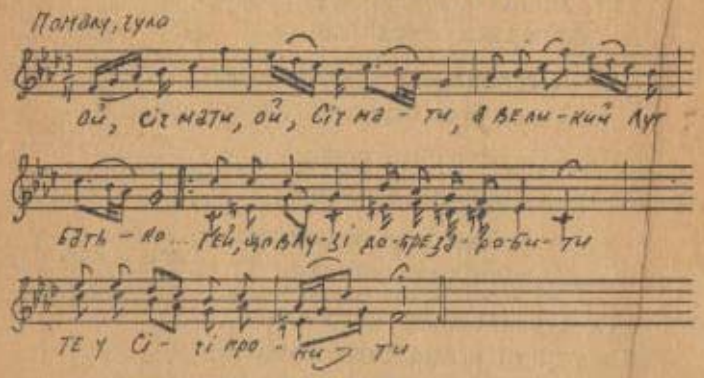

Ой, Січ мати, ой Січ мати, а великой Луг батько.
Гей, що в Лузі добре заробити, те у Січі пропити.
Та літає орел, та літає сизий, по високій висо-
кості.
Ой, плаче козак, плаче старесенький, ще по своїй
молодості.

Ох, і молодосте од радосте, на серденьку своя воля.
Що всі люде п'ють та гуляють, тільки моя бідна доля.
Літа мої молодії, де ви ся поділи,
Ой, чи в лузі, чи в байраці геть від мене відле-
тіли.

Козацькая здобиченька марно пропадає,
Тиждень козак заробляє, за один день пропиває.

Лисенко. Дес. II, 1.

32. ГЕЙ, ГУК, МАТИ

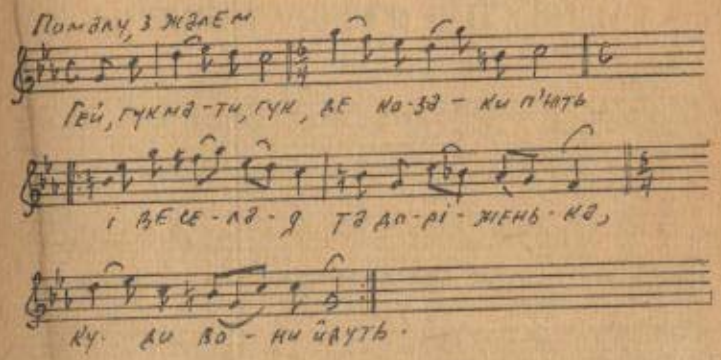

Гей, гук, мати, гук, де козаки п'ють,
І веселая та доріженька, куди вони йдуть.
Куди вони йдуть, там бори гудуть,
Поперед себе та вражих ляхів облавою пруть.
Зібрались вони під рясні дуби,
Та чекаючи отамана на раду собі.
Отаман іде, як голуб гуде,
А під білою та березою головку кладе.

Отамане наш, недбаєш за нас,
Ось і бач наше товариство, як розгардіяш.
Глянь, отамане, вже світ настає,
Уже ж наше та товариство коней сідлає.
Нехай сідлають, бог помагає,
Та вже щось мою та голівоньку хміль розбирає.
Ой, помру ж я, помру, не зажив слави,
Бо немає мені та долі бути батьком над вами.

Лисенко. Дес. III, 1.

---

33. ОЙ, НЕ СПАВ Я НІЧКУ ТЕМНЕНЬКУЮ

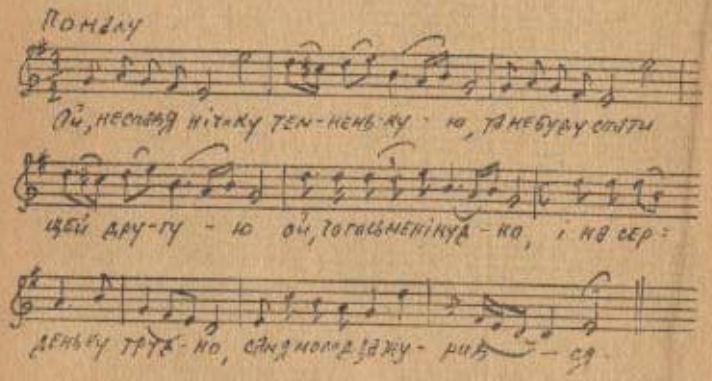

Ой, не спав я нічку темненькую
Та не буду спати ще й другую,
Ой, чогось мені нудно і на серденьку трудно,
Сам я молод зажурився.
Ой, Самара — річка не глибока
І на перевозі не широка —

Ой, луги з лугами, береги з берегами,
Там ходили паромами.
А тепер пароми вже й не ходять,
І бурлаченьків не привозять,
Ой пароми не ходять і бурлаків не привозять.
Гей, хорват листи розсилає,
На нову Україну жити закликає.
Гей, дарує степами і рибними плесами,
Ще й до того вільготами.

Ревуцький. Коз. піс. I, 6.

---

34. ОЙ, СКИНЕМОСЬ ТА Й ПО ТАЛЯРУ

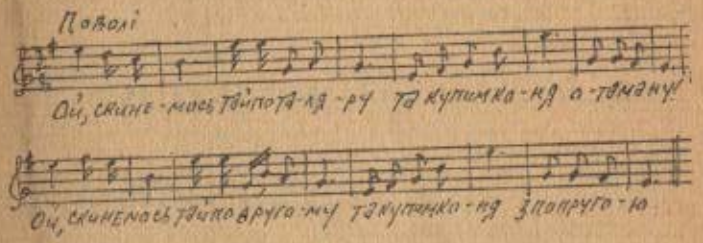

Ой, скинемось та й по таляру,
Та купим коня отаману.
Ой, скинемось та по другому,
Та купим коня з попругою.
Купим коня та вороного,
Та й поїдемо в чисте поле,
Поїдемо та в чисте поле,
Та в чисте поле, в дібровоньку.

Приїхали та під байраки,
Та й стали коня попасати.

Стали коня та попасати,
Ой, почав пугач та пугати.

„Ой, ти, пугачу, та пугаченьку,
Не пугай в саду, в байраченьку".

„Як же мені та не пугати,
Що наїхали гайдамаки.

Наїхали та гайдамаки,
Гей, хотять байрак ізрубати,

Хотять байрак, гей, ізрубати,
Та моїх діток та забрати".

Ревуцький—Квітк. Коз. п. 2, 7.

35. ОЙ, З-ЗА ГІР, З-ЗА ГІР

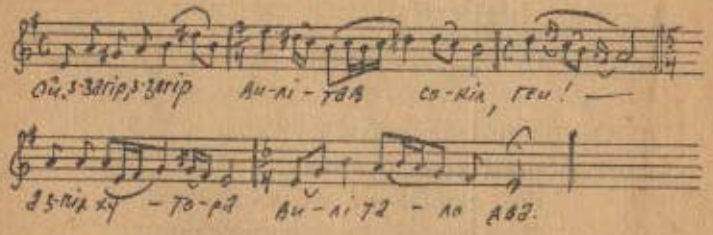

Ой, з-за гір, з-за гір вилітав сокіл. Гей.
А з-під хутора вилітало два.

А з-під хутора вилітало два. Гей.
„Соколе, брате, ой, де ж ти бував.

Ой, де ж ти бував, ой, де ж ти літав. Гей".
„Ой, літав же я сильно високо.

Ой, літав же я сильно високо. Гей.
Ой, видав же я зелене жито.

Зелене жито, козака вбито. Гей.
Козака вбито, не схоронено".

Ревуцький. Зол. кл. II, 8.

36. ОЙ, ІШЛИ КОЗАКИ

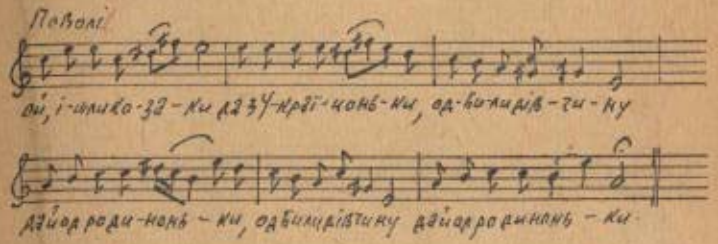

Ой, ішли козаки да з Україноньки,
Одбили дівчину да й од родиноньки (2).
Вивели дівчину за гору крутую:
„А скидай, дівчино, сукню дорогую" (2)
Вивели дівчину за жовтії піски:
„Скидай, дівчино, з головоньки стрічки" (2).
Вивели дівчину під білії боки,
Вкинули дівчину та в Дунай глибокий (2).
Ой, дівчина пливе, руками махає,
Козак шабелькою ручки одтинає (2).

Обізвався братік з високого муру,
Пустився додолу по шовковім шнуру (2).
„Ой, десь же ти, сестро, роскошів не знала,
Що ти з козаками на розмову стала“ (2).
Коли б же я, братко, розкошів не знала,
То б я з козаками говорить не стала (2).

Кв. Ревуцький. Зол. кл. II, 40.

37. ОЙ, ЗАПИВ КОЗАК

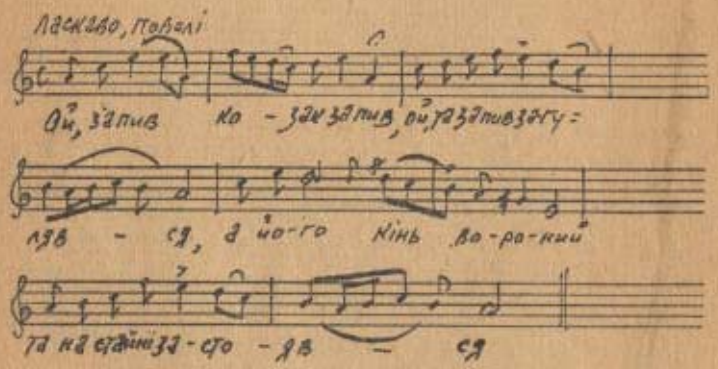

Ой, запив козак, запив, ой, та запив, загулявся,
А його кінь вороний та на стайні застоявся.
Ой, ти коню ж мій, коню вороненький,
Та коню вороненький, товаришу вірненький.
Ой, порадь мене, коню, де ми будем ніч ночувати,
Де ми будем ніч ночувати, хто нам буде постіль слати.

Переночуєм нічку в вишневому садочку,
Переночуєм другу у темненькому лугу;—
Переночуєм другу у темненькому лугу,
Пероночуєм третю в чистім степу, край дороги,
Переночуєм третю в чистім степу при дорозі,
Ой, в степу при дорозі та на лютому морозі.

Лисенко Зб. II, 26.

38. ОЙ, КРИКНУЛА ЛЕБЕДОНЬКА

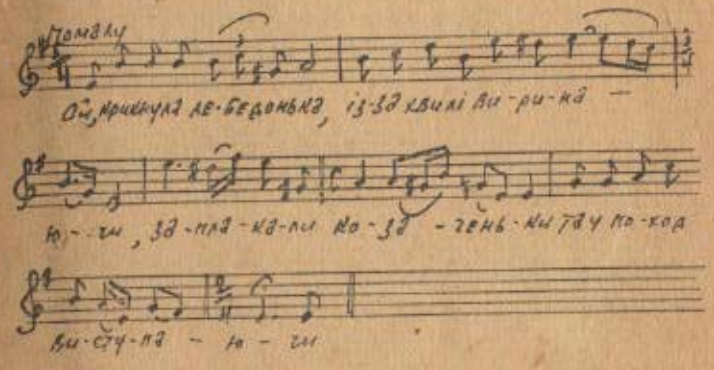

Ой крикнула лебедонька,
Із-за хвилі виринаючи,
Заспівали козаченьки,
З-за лиману виступаючи:
„Чи ж нам, браття, на Січ іти,
Ой чи тут зімоватися:
Навчилися батьки наші
Та і без нас пробуватися“.

Іде козак дорогою,
Копією упирається,
За ним іде дівчинонька,
Слізоньками умивається.

Лисенко. Дес. II, 9.

---

39. КОЗАЧЕНЬКА МОЛОДОГО

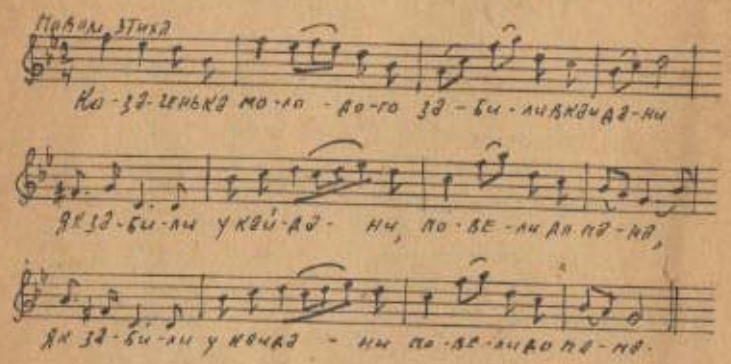

Козаченька молодого,
Забили в кайдани.
Як забили у кайдани,
Повели до пана (2).

Як привели перед пана,
Кайдани упали,
Перевражії ляшки-панки
Дивуваться стали: (2).

„Десь у тебе, козаченьку,
Отець-мати жива,
А що тобі молодому,
Фортуна служила (2).

Десь у тебе, козаченьку,
Є рідная мати
Що як станеш на камені,
То й слідоньки знати".

Конощенко. Збірн. III, 75.

---

40. ГОМІН ПО ДІБРОВІ

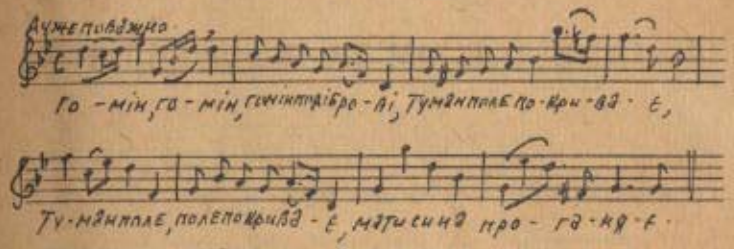

Гомін, гомін по діброві,
Туман поле покриває,
Мати сина проганяє:
„Іди, сину, пріч від мене,
Нехай тебе орда візьме".
—„Мене мамо, орда знає,
В чистім полі об'їжджає",
„Іди, сину, пріч від мене,
Нехай тебе турчин візьме".

—Мене, мамо, турчин знає,
Сріблом—злотом наділяє.
„Іди, сину, пріч від меня,
Нехай тебе ляхи візьмуть“.
—Мене, мамо, ляхи знають,
Пивом-медом напувають.
„Вернись,сину, додомоньку,
Змию тобі головоньку“,
—Мені, мамо, змиють дощі,
А розвіють буйні вітри,
А розчешуть густі терни.

Лисенко. Дес. II. 7.

---

41. ОЙ, ПІД ЛІСОМ ТА ПІД ЛЕБЕДИНОМ

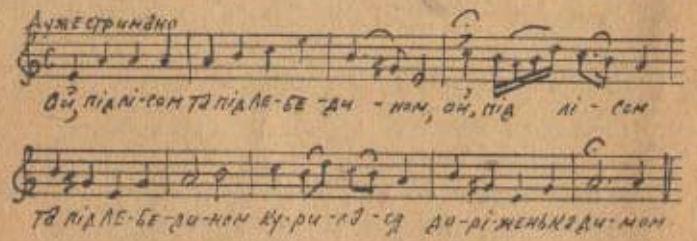

Ой, під лісом та під Лебедином
Курилася доріженька димом.
Ой там молод козаченько нудить (2).
Під ним сивий кониченько блудить.
„Чи я ж тобі, мій коню, та важкий (2).
Чи я ж тобі, мій сивий, та тяжкий.

А я й моя та ясная зброя, (2)
Чи тяжкая здобиченька моя“.
„Ой, ти мені, мій пане, не важкий. (2)
Ой ти мені, мій пане, не тяжкий,
А то мені тяжко буде, брате. (2)
Як я буду на сльоті стояти“.

Лисенко. дес. V. 4.

---

42. ХАТА МОЯ РУБЛЕНАЯ

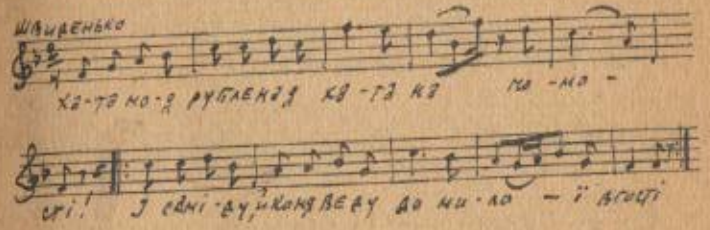

Хата моя рубленая,
Хата на помості,
І сам їду, коня веду
До милої в гості (2).
А кін не йде, води не п'є,
Він не хоче пити;
Бере вгору головоньку,
Хоче мене збити (2).
Не мордуйся, коню жвавий,
Пий погожу воду,
Кріпи сили, коню чалий,
Не зражу я роду (2).

Світи, світи, місяченьку,
До милої їду;
Тоді зайди за хмароньку,
Як у двір уїду.

Ревуцький Золоті ключі I, 39.

---

43. ОЙ, ТАМ ЗА ДУНАЄМ КРУТИМ БЕРЕЖКОМ

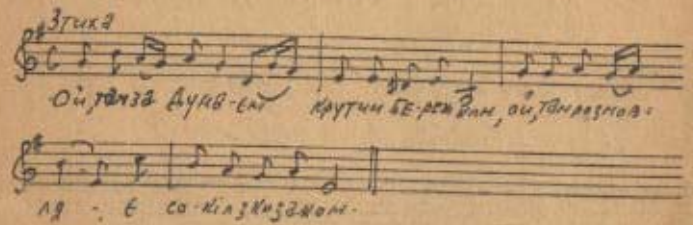

Ой, там за Дунаєм крутим беріжком
Ой, там розмовляє сокіл з козаком:
„Ой ти, соколоньку, ти братіку мій,
Чи не був ти брате, в моїй стороні (2),
Чи плаче, чи туже дівча по мені".
— „Не плаче, не туже, у ліжку лежить,
Правою рукою за серце держить".
Ой прилетів сокіл та й сів на вікні.
„Добрий вечір, дівчино, чи чуєш, чи ні.
Добрий вечір, дівчино, приніс тобі вість —
Уже твій миленький у подвір'і єсть".
Ой дівчина встала, як і не лежала,
Восковії свічі посвічувала.

„Горіть, горіть, свічі вдень, і вночі,
Нехай я надивлюсь милому в очі.
Де ж ти, мій милий, у дорозі був,
Що ти, мій миленький, з личенька змарнів".
Через тебе, дівчино, впав я в сухоти,
Ані вночі спання, ані вдень роботи,
Очі б може й спали, та ноги несуть,
Викохав дівчину, та люде беруть".

36. Конощенко, II, 5.

---

44. ТАМ, ДЕ ЯТРАНЬ КРУТО В'ЄТЬСЯ

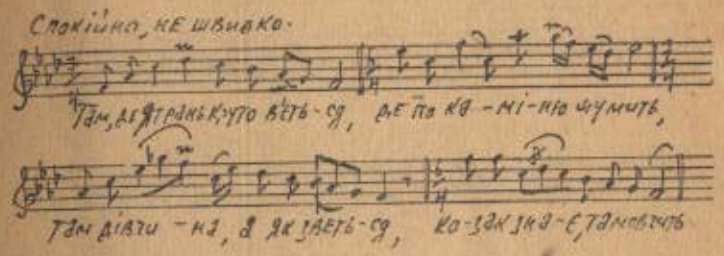

Там, де ятрань круто в'ється,
Де по каміню шумить,
Там дівчина, а як зветься,
Козак знає, та мовчить.
Дурно, дівко, квіти сієш,
Вони тобі не зійдуть;
Дурно батька, матір просиш,
Бо за мене не дадуть.

Ти, дівчино, і щаслива,
В тебе батько, мати є,
Рід великий, хата добра
І в тій хаті все твоє.
А я бідний безталанний:
Степ широкий—то ж мій сват,
Гостра шабля—вся родина,
Сивий коник—то ж мій брат.

Ревуцький. Зол. Кл. І, 35.

---

45. ОЙ НЕ ПУГАЙ, ПУГАЧЕНЬКУ

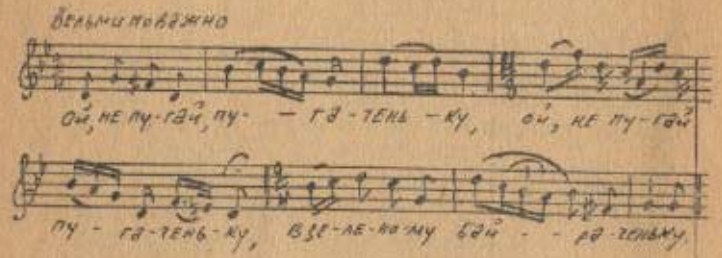

„Ой не пугай, пугаченьку,
В зеленому байраченьку".
—Ой, як мені не пугати,
Що все гори та байраки;
Що все гори та байраки,
Нігде мені гнізда звити,
Нігде мені гнізда звити
І діточок розплодити.

Ішла вдова долиною,
З маленькою дитиною,
Сіла вдова спочивати,
З своїм сином розмовляти:
„Ой, сину ж мій малесенький,
Де ж твій батько ріднесенький".
Сидить орел над водою,
Розмовляє з удовою:
—Не плач, не плач, молода удово,
Бо я твого мужа знаю,
Бо я твого мужа знаю,
Тричі на день одвідую,
І снідаю й обідаю,
А в третий раз—вечеряю,
На кучері наступаю,
З лоба очі видираю.

Лисенко. Зб. II, 8.

---

46. ОЙ, У ПОЛІ ТРИ КРИНИЧЕНЬКИ

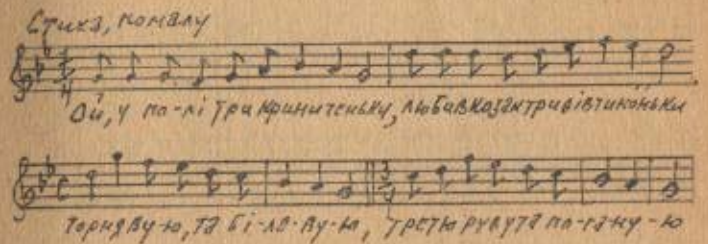

Ой, у полі три криниченьки,
Любив козак три дівиченьки:

Чорнявую та білявую,
Третю руду та поганую.
„Що чорнявую з душі люблю,
На біляву залицяюся
А з рудою препоганою,
Хіба піду розпрощаюся."
Чи всі ж тії та сади цвітуть,
Що зарання розвиваються,
Чи всі ж тії та вінчаються,
Що люблятьcя та кохаються.
Половина та садів цвіте,
Половина обсипається,
Одна пара та вінчається,
А другая розлучається.

Лисенко Зб. XII 1.

---

47. КОЗАК ОД'ЇЖДЖАЄ, ДІВЧИНОНЬКА ПЛАЧЕ

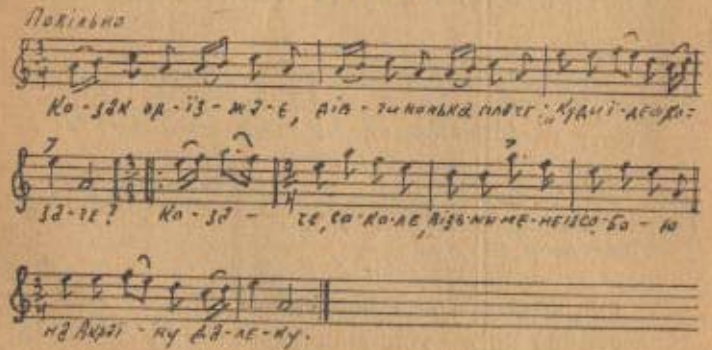

Козак од'їзджає, дівчинонька плаче:
„Куди їдеш, козаче,
Козаче, соболю, візьми мене з собою
На Україну далеку".
— „Дівчинонька мила, що будеш робити
На Україні далекій".
„Буду хусти пряти, зеленее жито жати,
На Україні далекій".
— „Дівчинонька мила, що ж будеш ти їсти
На Україні далекій".
„Сухарі з водою, аби, серце, з тобою
На Україні далекій".
— „Дівчинонька мила, де ж будеш ти спати
На Україні далекій".
„В степу під вербою, аби, серце, з тобою
На Україні далекій".

Лисенко. Дес. VII. 3.

---

48. ОЙ, В ГОРОДІ НА РОСТОЦІ

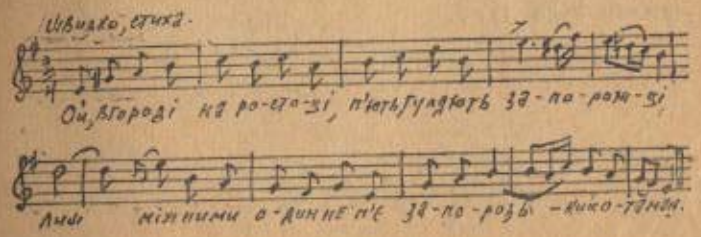

Ой в городі на ростоці
П'ють, гуляють запорожці,
Лиш між ними один не п'є
Запорожський отаман.

На коника похилився
За серденько ухопився:
„Чогось мені, браття, трудно
І на серденьку нудно.

Ой сідлайте, милі браття,
Та коники вороненькі,
Та беріте, милі браття,
Та шабельки булатненькі.

Та поїдем, милі браття,
Та долом долиною,
Та там знайдем, милі браття,
Та рожу з калиною.

А під тою та рожею
Та козацькеє тіло,
Гей, від сонця почорніло,
А від вітру помарніло".

Лисенко, Збірн. IV, 7.

---

49. НЕ ЖУРЬ МЕНЕ, МОЯ МАТИ

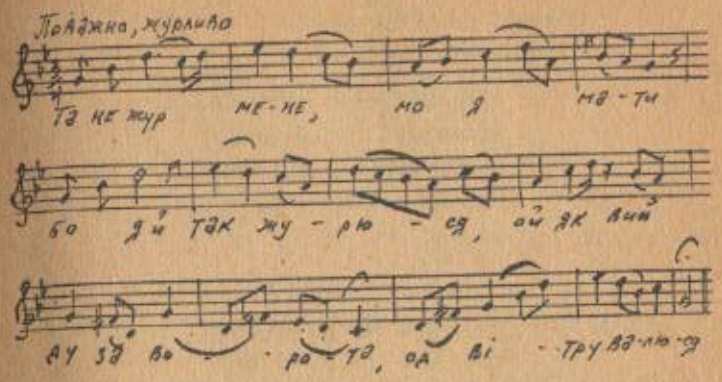

Не журь мене, моя мати,
Бо я й сам журюся:
Ой як вийду за ворота,
Од вітру валюся.

Осідлаю кониченька,
Коня вороного,
Нехай несе в чисте поле
Мене молодого.

В чистім полі тирса шумить,
Катран зеленіє,
В чистім полі своя воля,
Що й серце німіє.

Ой зійду я на могилу,
Гляну подивлюся...
Як згадаю про ту волю,
То й знов зажурюся.

Про ту волю козацькую,
Що була, минула,
Тепер вона, як дитина,
В повитку заснула...

Чи довго ще буде спати.
Нема тих, що будять,
Зосталися на сім світі
Ті, що світом нудять.

Лисенко. Зб. I, 9.

---

50. ОЙ, ПУЩУ Я КОНИЧЕНЬКА

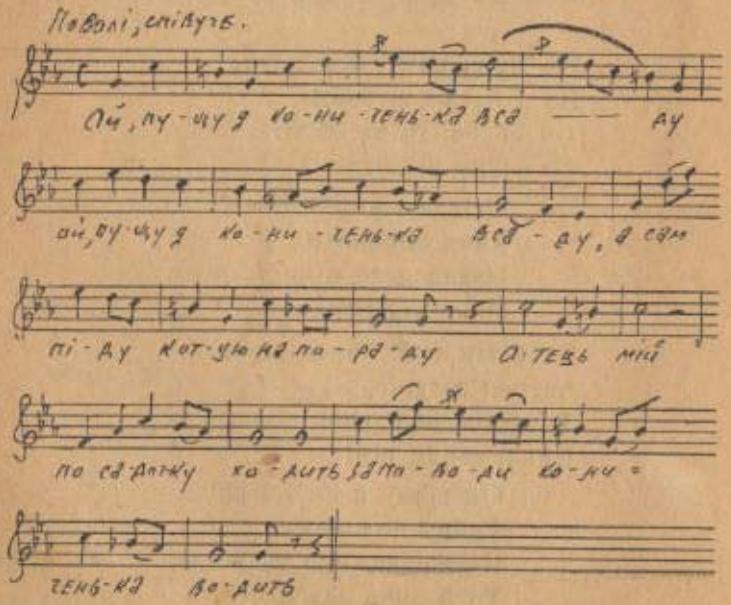

Ой пущу я кониченька в саду,
А сам піду к отцю на пораду.
Отец мій по садочку ходить,
За поводи кониченька водить.
„Ой на, сину, коника, не гайся,
Що б від того війська не зостався".

Військо йде, короговки мають,
Попереду музиченьки грають.

Ой пущу я кониченька в саду,
А сам піду к неньці на пораду.
Ненька моя по садочку ходить,
У рученьках сороченьку носить.
„Ой на, сину, сороченьку, не гайся,
Щоб від того війська не зостався".

Військо йде, короговки мають,
Попереду музиченьки грають.

Ой пущу я кониченька в саду,
А сам піду к милій на пораду.
Мила моя по садочку ходить,
На рученьках мале дитя носить.

„Ой, на, милий, дитину — загайся,
Щоб від того війська та й зостався".

Лисенко Зб. I, 6.

---

51. ОЙ, ТА СПИВСЯ КОЗАК

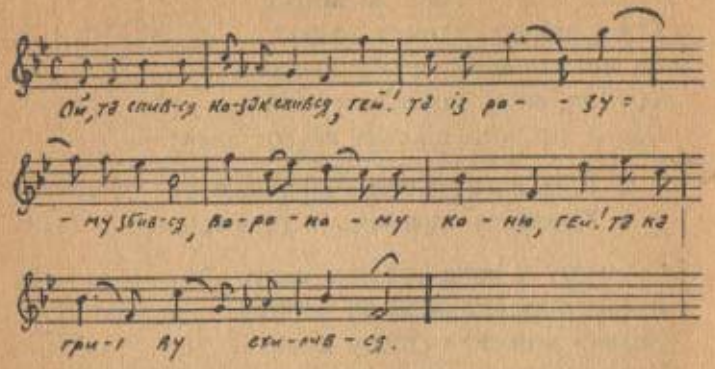

Ой, та спився козак, спився,
Гей, та із розуму збився,
Вороному коню, гей,
Та на гриву схилився.
Ой поїхав козаченько
Гей, та у чистоє поле,
Де бідна сирота, гей,
Та пшениченьку поле, гей, (2)
А кукіль вибірає,
Кукіль, вибірає, гей,
Та на межу кидає.
Годі ж тобі, дівчинонько,
Гей, та кукіль вибірати,
Ходім додомоньку, гей,
Та вари вечеряти.

Лисенко дес. II, 9.

52. ОЙ, НА ГОРІ ОГОНЬ ГОРИТЬ

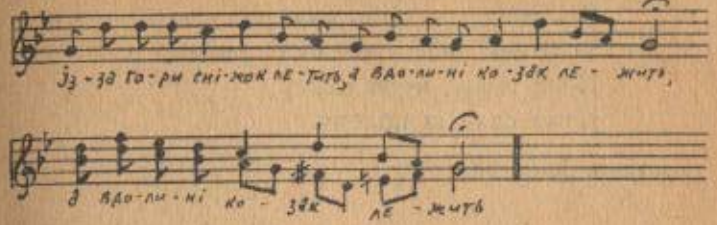

Із-за гори сніжок летить, (2)
А в долині козак лежить.
Що в головах ворон кряче, (2)
А в ніженьках коник скаче.
Не скач, коню, надо мною,
Не бий землі під собою,
Не бий землі під собою.

Біжи, коню, дорогою, (2)
Степовою широкою,
Щоб татари не здогнали, (2)
Сіделечка не здійняли.
Вийде батько розсідлає, (2)
А матінка розпитає:

— Ой, коню мій, вороненький
А де ж син мій молоденький
„Не плач, мати, не журися, (2)
Бо вже ж твій син оженився:
Та взяв собі паняночку, (2)
В чистім полі земляночку“.

Візьми, мати, піску жменю,
Та посієш на каменю;
Як той пісок тобі зійде,
Тоді син твій з війська прийде.
Нема піску, нема сходу,
Нема сина із походу.

Леонтович, Зб. II, 24.

---

53. ОЙ, СІВ ПУГАЧ НА МОГИЛІ

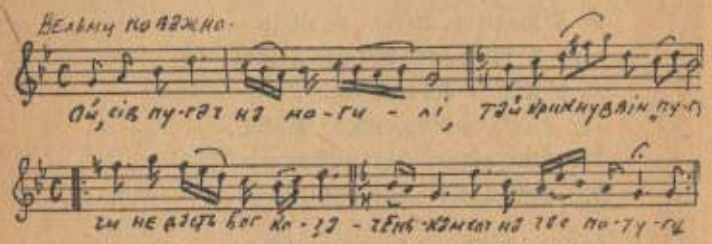

Ой, сів пугач на могилі,
Тай крикнув він: „Пугу“!
Чи не дасть бог козаченькам
Хоч на час потугу!

Наші шаблі заржавіли,
Мушкети без курків,
А ще серце козацькеє,
Не боїться турків!

III
ПІСНІ ІСТОРИЧНІ

54. ГЕЙ, ХВАЛИВСЯ ТА КОЗАК ШВАЧКА

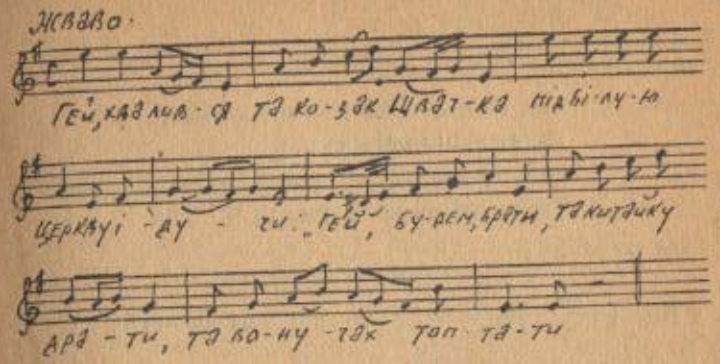

Гей, хвалився та козак Швачка,
Під Білую Церкву ідучи:
„Гей, будем брати, та китайку драти,
Та в онучах топтати".

Гей, казав єси козак Бондаренко,
А що славонька буде:
„Гей, будем брати, та поли драти,
Та плечі латати".

Гей, на козаченьків, гей, на молоденьких
Та пригодонька спала:
Гей, що в середу та ввечері
Усіх Москва побрала.

Гей, побрали та й попарували
Усіх по два до купочки;
Заглядають один на другого,
Як сизі голубочки.

Ой, побрали та й попарували,
Та й повезли возами,
Ой, оглянемся на ту Україну,
Та й обіллємся сльозами.

Ой, забрали та й попарували,
Як голубоньків у пари,
Гей, засмутилась уся Україна,
Та як сонечко в хмарі.

Лисенко Зб. II, 2.

55. ГЕЙ, БУВ В СІЧІ СТАРИЙ КОЗАК

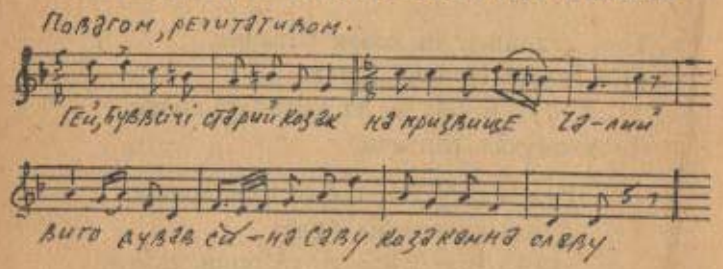

Гей, був у Січі старий козак на прізвище Чалий,
Вигодував сина Саву козакам на славу.
Ой, не схотів же той Сава козакам служити,
Відклонився до ляшенків в Польшу паном жити.
Гей, та схотів же той Сава слави залучити —
Став своїх братів — Запорожців по степах ловити.
Наш отаман, пан Кошовий, по козаках тужить,
Ой, хто б вловив того Саву, сам йому послужить.
„Мого сина", каже Чалий: „Ніхто з Вас не вловить,
Хіба Гнатко з Кравчиною до себе підмовить".

Наш отаман каже: „Гнатку, як Саву не вловиш —
Сам за нього, вражий сину, голову положиш".
Пішов Гнатко з Кравчиною Саву підмовляти,
Як же не схоче з Польщі йти, то й смерти предати.
По дорозі стрівсь їм Литвин та й став наставляти,
Як їм того пана Саву у руки піймати:
Візьмемо сирої землі в чоботи під ноги,
А щоб не знав той пан Сава нашої підмови".
Сидить Сава кінець столу, дрібні листи пише,
А Савиха молодая дитину колише.
Ой, скінчивши дрібних листів, та й спатоньки ляже,
А щось йому під віконце „Добривечір" каже.
Піди, хлопку, піди малий, та й уточи пива, —
Нехай же ми та вип'ємо за здоров'я сина.
Піди, хлопку, піди, малий, та й вточи горілки,
Нехай же ж ми вип'ємо за здоров'я жінки.
Піди, хлопку, піди, малий, та й уточи меду,
Ой, щось мені нудно—трудно, голови не зведу".
„Пішов хлопець до пивниці замків відмикати,
А козацькая старшина у двір уступати.
Не вспів хлопець, не вспів малий дійти до пивниці,
Ускочили гайдамаки до Сави в світлицю.
„Здоров—здоров, пане Саво, здоров, як ся маєш,
Далекії в тебе гості, чом же не вітаєш".
Ой, кинеться та пан Сава до ясної зброї:
„Е, ні, „кажуть: „Пане Саво,—це тобі не в полі".
Ой, кинеться та пан Сава до ясного меча, —
Одлетіла й голівонька до самого плеча.
Не досягнув той пан Сава, своєї булави, —
Положили пана Саву на дубові лави:

„Оце тобі, пане Саво, сукні-адамашки,
Що ти нажив, вражий сину, з козацької ласки".
Прилітали з України та чорні ворони,
Задзвонили пану Саві та й у всії дзвони...

Ревуцький, Д. І. 30.

56. ЗАЖУРИЛАСЬ УКРАЇНА

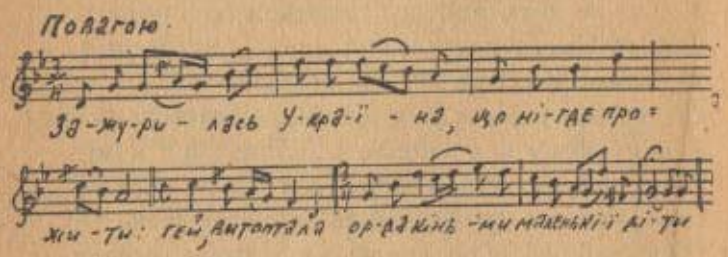

Зажурилась Україна, що нігде прожити:
Гей, витоптала Орда кіньми маленькії діти.
Ой, маленьких витоптала, великих забрала
Назад руки постягала, під хана погнала.

Лисенко. 36. IV, 3.

57. ПРО СОТНИКА ХАРКА

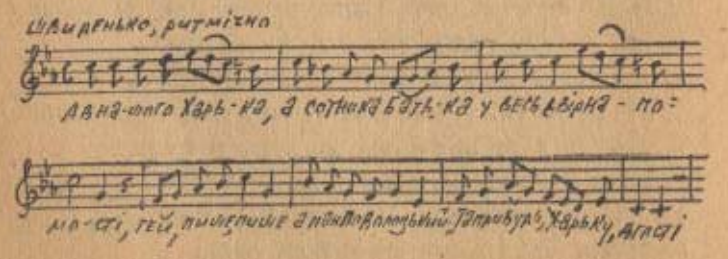

А в нашого Харка а сотника батька
Увесь двір на помості,
Гей, пише, пише а пан Паволоцький:
„Та прибудь, Харку, в гості" (2).

Гей, як став Харко а сотничок батько
Та із дому виїзджати,
А за ним його ненька старенька
З хлібом — сіллю провожати (2).

„Ой, не їдь, Харку, ой, не їдь, Харку,
Бо то проклята зрада,
Краще б ти в замку був із козаками,
То я б тому була рада" (2).

Ой, там же він собі сів та й поїхав,
Та дуже горілки напився.
Гей, за ним, за ним його козаченьки:
„Ой, стій, батьку, не журися" (2).

„Ой, як же мені, панове молодці,
Як же мені журиться,
А що підо мною кінь буланенький
Та почав становиться" (2).

Гей, скоро Харко а сотничок батько
Та й у двір уїзджає,
Гей, зараз йому а пан Паволоцький
Чару меду висилає (2).

Гей, ой, як Харко а сотничок батько
Того меду напився,
Гей, зараз Харко а сотничок батько
На коника похилився (2).

„Гей, бодай тобі, а пан Паволоцький,
Та три літа боліти,
Що ти посиротив молодую жінку
Та маленькії діти“ (2).

Ревуцький. Коз. піс. II, 2.

58. ПРО КАНАЛСЬКІ РОБОТИ

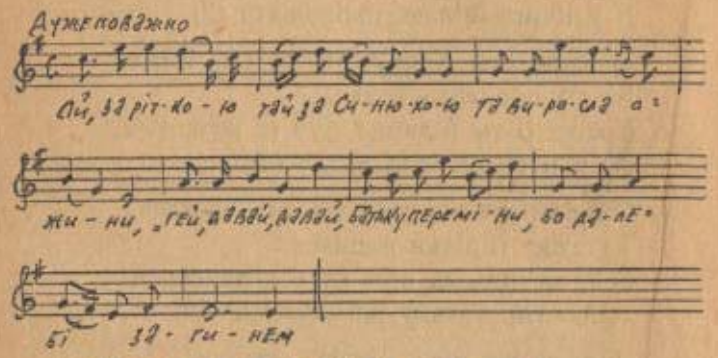

Ой, за річкою та й за Синюхою
Та виросли ожини.
„Гей, давай, давай, батьку, переміни,
Бо далебі загинем“.
„Гей, не річ моя, славні запорожці,
Переміни давати:
Гей, просіть собі, славні запорожці,
У цариці заплати“.
Гей, дала, дала славним запорожцям
Та цариця заплату,
Що понабивали на ноги кайдани,
Дали в руки лопату.

Що понабивали на ноги кайдани,
Дали в руки лопати,
Гей, іще й послали на легку роботу
Та канали копати.
Гей, летить ворон та із чужих сторон
Та він крилами має,
Гей, сидить сірома та над канавою
Та сорочку латає.

Ревуцький. Коз. піс. II, 6.

59. ПРО РУЙНУВАННЯ СІЧИ

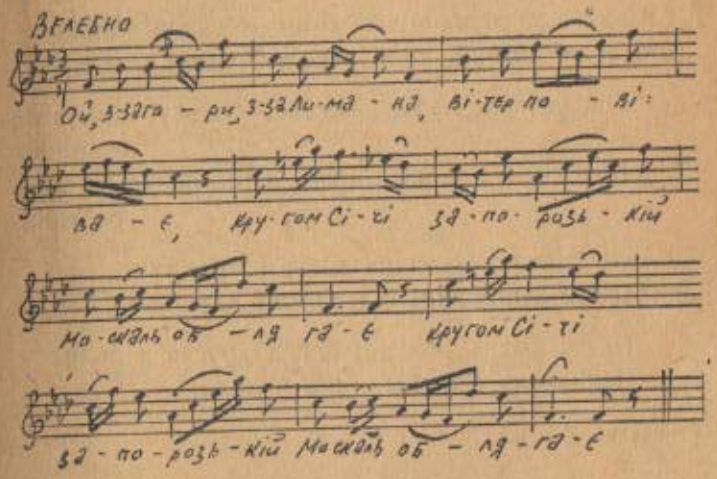

Ой, з-за гори, з-за Лимана вітер повіває,
Кругом Січі, Запорозькій, Москаль облягає (2).
Облягає Москаль Січі, лагерями стали,
Вони ж свого генерала три дні ожидали (2),

Шатнулися по курінях запасу шукати,
А Московська вся старшина церкви обирати (2).

Та беруть срібло, беруть злото ще й воскові свічі,
Зостається пан Кошовий з писарями в Січі.

Ой, устань, Харку, устань, батьку, просять же нас люди,
Як станемо на гряниці, по прежньому буде.

Як вийдемо на гряницю та впросим царицю,
Щоб оддала степи вільні по прежню гряницю.

„Та не на те ж я, вражі сини, москаля зібрала,
Щоб степ добрий, край веселий назад завертала".

Ой, устань, Харку, устань, батьку, що ж ми наробили,
Що степ добрий, край веселий та й занапастили.

Та тече річка невеличка з-під білої кручі,
Заплакали запорожці від цариці йдучи.

Встає хмара з-за лимана, а другая з поля,
Заплакала Україна, така її доля.

Ревуцький Коз. піс. II, 4.

---

60. ГЕЙ, ПО СИНЬОМУ МОРІ

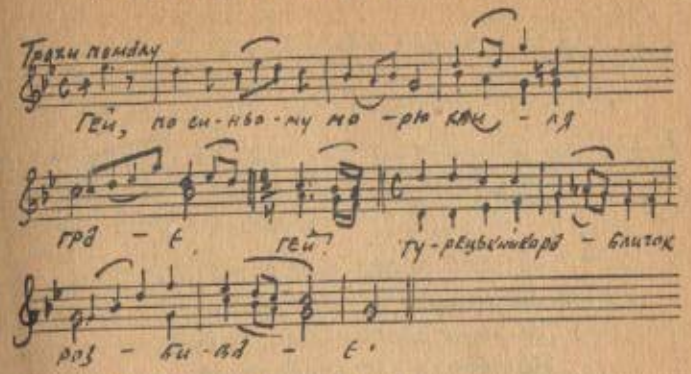

Гей, по синьому морі
Хвиля грає.
Гей, турецький корабличок
Розбиває, (2).
Гей, сорок тисяч війська
Витопляє.
Гей, сорок тисяч війська
Ще й чотирі.
Гей, тож виїхали козаченьки
Та із України.
Гей, вони посідали на могилі,
Гей, викресали вогнику
З оружини,
Гей, та пустили пожар
По долині.

Степовий Прил. III, 27.

---

61. ОЙ, З-ЗА ГОРИ ЧОРНА ХМАРА

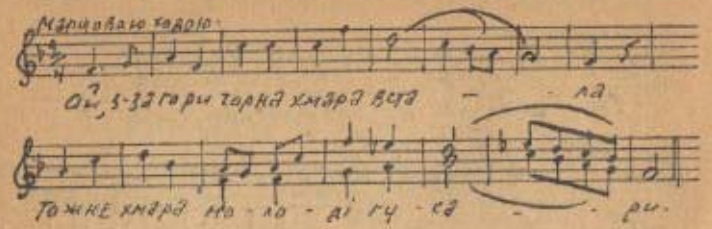

Ой з-за гори чорна хмара встала,
То ж не хмара—молоді гусари.
То ж не хмара—молоді гусари,
По-переду їдуть генерали.
По-переду їдуть генерали,
А за ними б'ють барабани.
А за ними б'ють у барабани:
„Не журіться, молоді гусари".
Ой, як же нам, братя, не журиться,
Посилає за Дунай цариця.
За Дунаєм тяжко-важко жити:
Там не дають ні їсти, ні пити.
Там не дають ні їсти, ні пити,
Заставляють роботу робити:
Заставляють роботу робити:
Тесаками сиру землю бити.
Щабельками канави копати,
Ой тут же нам, братці, помирати.
Ой тут же нам, братці, помирати,
Не знатиме ні батько, ні мати.

Леонтович. Зб. IV, 7.

62. ОЙ І НЕ ГАРАЗД ЗАПОРОЖЦІ

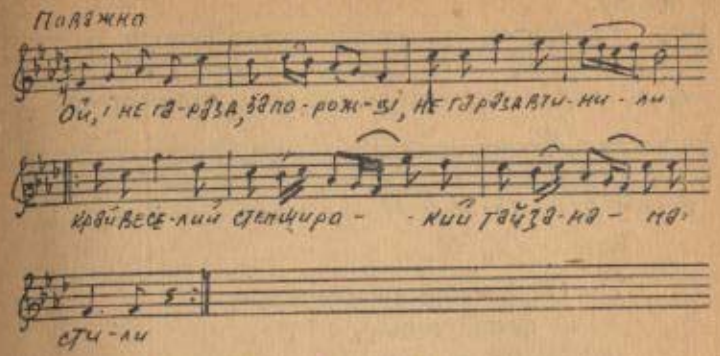

Ой і не гаразд запорожці,
Не гаразд вчинили:
Край веселий, степ широкий,
Та й занапастили (2).

Наступає чорна хмара
Ще й дощик із неба;
Зруйнували Запорожжя,
Колись буде треба (2).

Ой хоч гаразд, хоч не гаразд,
Нічого робити:
Буде добре запорожцям,
І під турком жити (2).

Лисенко, Дес. II, 6.

63. ОЙ, НА ГОРІ ТА ЖЕНЦІ ЖНУТЬ

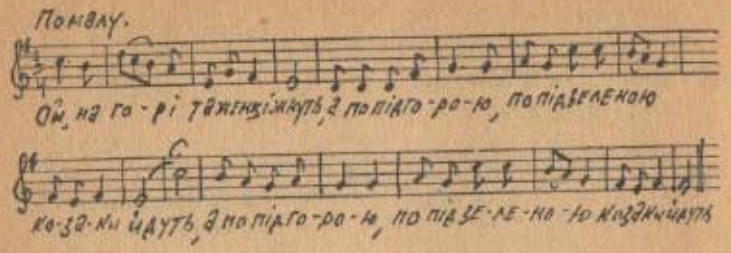

Ой, на горі та женці жнуть.
А по-під горою,
По-під зеленою
Козаки йдуть (2).
По-переду Дорошенко
Веде своє військо,
Веде Запорізьке
Хорошенько (2).
А по середині хорунжий,
Під ним кониченько,
Під ним вороненький
Сильний, дужий (2).
А позаду Сагайдачний,
Що проміняв жінку
На тютюн та люльку,
Необачний (2).
Гей, вернися, Сагайдачний,
Візьми свою жінку,
Віддай тютюн, люльку,
Необачний (2).

Мені з жінкою не возиться,
А тютюн та люлька
Козаку в дорозі
Знадобиться (2).
Гей, хто в лісі, обізвися,
Та викрешем вогню,
Запалимо люльки,
Не журися (2).

Збір. Квітка, 616.

---

64. СТОЇТЬ ЯВІР НАД ВОДОЮ

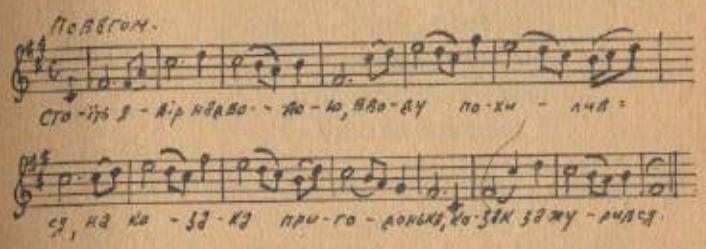

Стоїть явір над водою,
В воду похилився;
На козака пригодонька,
Козак зажурився (2).

Не хилися, явороньку,
Ще ти зелененький;
Не журися, козаченьку,
Ще ти молоденький.

Не рад явір хилитися,
Вода корінь миє;
Не рад козак журитися,
Так серденько ниє... (2).

Ой поїхав з України
Козак молоденький:
Оріхове сіделечко,
Ще й кінь вороненький (2).

Ой поїхав на чужину,
Та там і загинув;
Свою рідну Україну
На-віки покинув (2).

Велів собі насипати
Високу могилу,
Казав собі посадити
В головах калину (2)

Будуть пташки прилітати
Калиноньку їсти;
Будуть йому приносити
З України вісти (2).

Ревуцький Дес. II, 27.

65. ПРО НЕЧАЯ

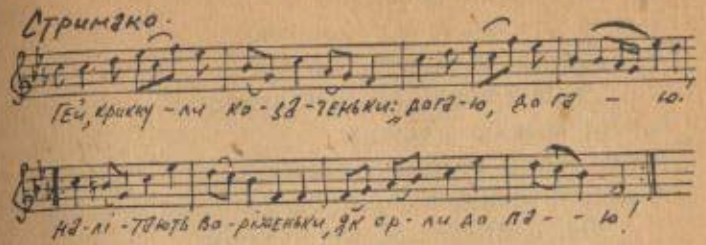

Гей, крикнули козаченьки: „До гаю, до гаю.
Налітають вороженьки, як орли до паю".
Гей, крикнули козаченьки, з полуночи в гаю:
„Гей, скоріше та скоріше утікай Нечаю".
— „Гей, як мені, пани—браття, утікать до гаю,
Як махає старий Палій за плечми шаблею".
Гей, як крикнув козак Нечай: „сюди, хлопці-други,
Розлютувавсь старий Палій та на мене дуже".

Лисенко, Дес. IV. 1.

66. ГЕЙ, НЕ ДИВУЙТЕ, ДОБРІЇ ЛЮДЕ

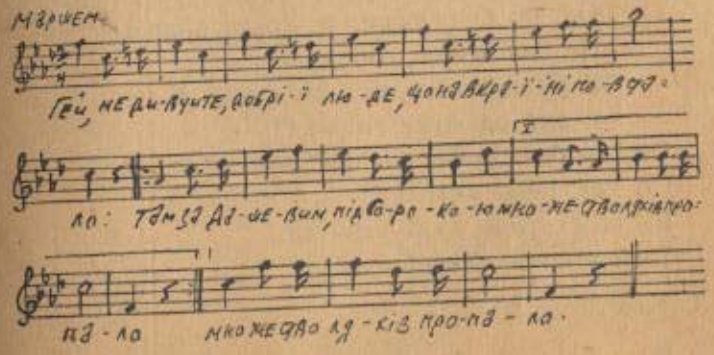

Гей, не дивуйте, добрії люде,
Що на Україні повстало:
Там за Дашевим, під Сорокою,
Множество ляхів пропало (2).
А Перебийніс просить немного,
Сімсот козаків з собою.
Рубає мечем голови з плечей,
А решту топить водою (2).
Ой, пийте, ляхи, води-калюжі,
Води болотянії;
А що пивали на тій Україні
Вина та меди ситнії (2).
Дивують панки, вражії синки,
А що козаки вживають:
Вживають вони щуку-рибаху,
Ще й соломаху з водою (2).
Ой, чи бач, ляше, що наш Хмельницький
На жовтім піску підбився.
Од нас козаків, од нас козаків
Ні один ляшок не вкрився (2).
Ой, чи бач, ляше, як козак пляше
На сивім коні горою:
З мушкетом стане, аж серце в'яне,
А лях од жаху вмірає (2).
Ой, чи бач, ляше, що по Случ наше,
По костяную могилу.
Як не схотіли — забунтовали
Та й утеряли Україну (2).

Лисенко, Дес. I, 13.

67. ОЙ, НЕ ЗНАВ КОЗАК

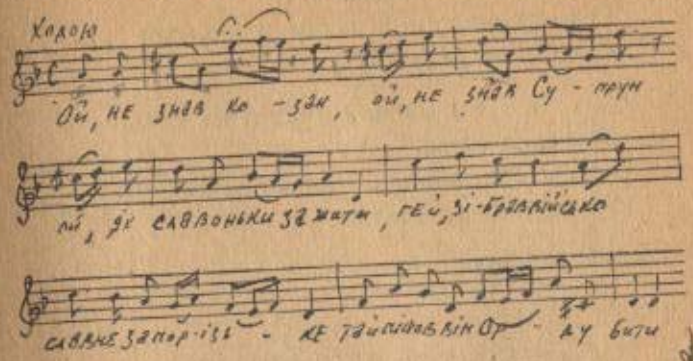

Ой, не знав козак, ой, не знав Супрун,
А як славоньки зажити,
Гей, зібрав військо славне запорізьке
Та й пішов він орду бити.

Ой, у неділю рано — пораненьку
Супрун із ордою стався,
А в понеділок, в обідню годину
Сам в неволеньку попався.

„Ох, і ти козаче, козаче Супруне,
А де ж твої голосні рушниці".
„Гей, мої рушниці в хана у світлиці,
Сам я молодий у темниці".

Ой, ти козаче, козаче Супруне,
А де ж твої вороні коні".
„Гей, мої коні в хана на припоні,
Сам я молодий у неволі".

69. ОЙ МОРОЗЕ

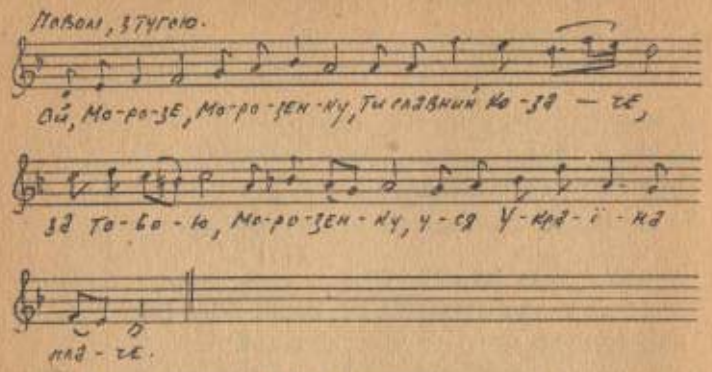

Ой Морозе, та Морозенку,
Ти славний козаче,
За тобою, Морозенку,
Уся Україна плаче.
Не так тая та Україна,
А як те горде військо...
Заплакала та Морозиха,
Йдучи рано на місто.
Не плач, не плач, Морозихо,
Об сиру землю не бийся.
Ходім з нами, нами козаками,
Да меду—вина напиться.
Чомусь мені, да милеє браття,
Да і мед—вино не п'ється:
Гей, гей, ой і десь же мій син Морозенко
Да із Турчином б'ється.

Зап. В. Шаравського.

---

70. ОЙ ЛЯШЕ, ЛЯШЕ, СЛАВНИЙ КОЗАЧЕ

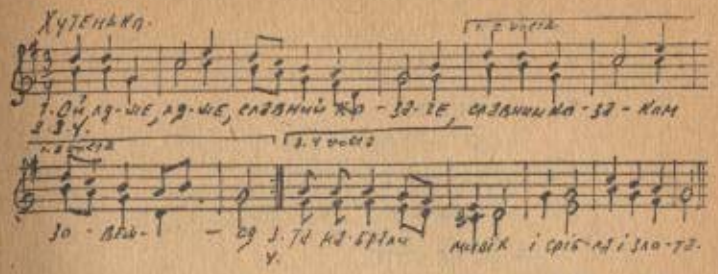

Ой ляше, ляше, славний козаче,
Славним козаком звешся;
Вже твою славу топчуть під лаву,
А ти таки не каєшся.
Загнали ляхів у Калниболото,
Та набрали ми в їх і срібла, і злота.
Ой знайте, ляхи, де козацькі шляхи,
Та не забувайтесь, та вп'ять сподівайтесь.

Стеценко. Шк. сп. II, 6.

---

71. ПОБРАТАВСЯ СОКІЛ

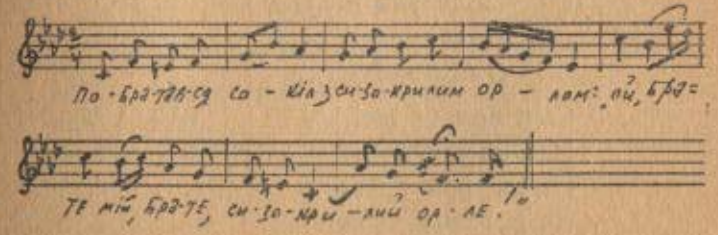

Побратався сокіл
З сизокрилим орлом:
„Ой брате ж мій, брате,
Сизокрилий орле.

Покидаю тобі
Всі мої пожитки,
Всі мої роскоші
Й маленькії дітки.

Літа сокіл літо,
Літа сокіл друге,
На третеє літо
Сокіл прилітає.

Сокіл прилітає,
Та й орла питає:
„Ой, брате ж мій, брате,
Сизокрилий орле.

А де ж ти дів, брате,
Всі мої пожитки,
Всі мої пожитки,
Й маленькії дітки".

— „Твої, брате, дітки
Полинули в луги,
Полинули в луги
З великої туги.

Сіли вони в лісі
На високім древі,
На високім древі —
На колючім терні.

Там їхали пани
З чужої сторони,
Терни порубали,
Соколят забрали.

Терни порубали,
Соколят забрали,
Турецькому царю
В дарунок віддали.

Серов. Коз. пісні. I, 1.

72. ГОРЕ ТІЙ ЧАЙЦІ

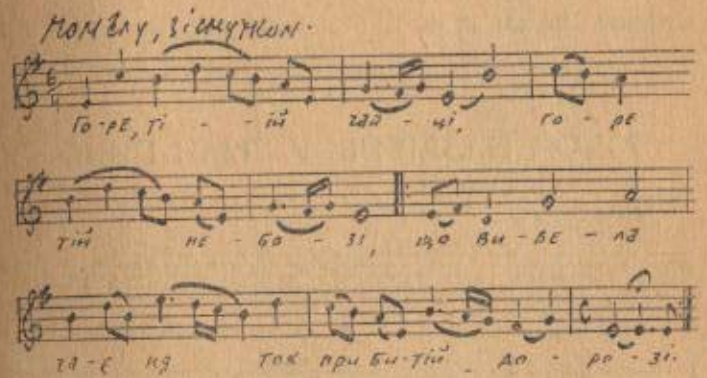

Горе тій чайці, горе тій небозі,
Що вивела чаєняток при битій дорозі (2).
Ой чаєчка в'ється, об дорогу б'ється,
До дороги припадає, чумака благає (2):
„Ой ти, чумаченьку, ще ж ти й молоденький,
Верни мої чаєнята, діточки маленькі" (2).

— „Ой не верну, чайко, не верну, небого,
Бо забереш чаєнятка, полетиш у поле“ (2).
— „Не буду летіти, тут буду сидіти,
Буду воли завертати й діток доглядати“ (2).
„Ой полети, чайко, на зелену пашу,
Бо вже твої чаєнята покидали в кашу“ (2).
— „Бодай же ви, чумаченьки, у Крим не сходили,
Як ви мої чаєнята у каші зварили (2).
Бодай же вам, чумаченьки, воли похворіли,
Як ви мої чаєнята з кашою поїли (2).
Бодай же вам, чумаченьки, воли поздихали,
Як через вас чаєнята навіки пропали (2).

Стеценко. Шк. піс. II, 19.

---

73. ОЙ НАВАРИЛИ А ЛЯХИ ПИВА

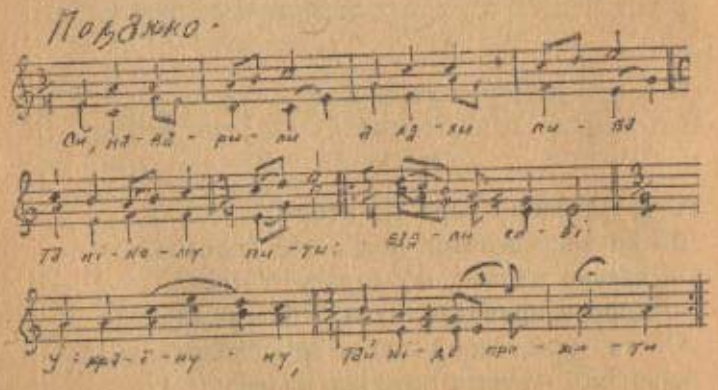

Ой наварили а ляхи пива,
Та й нікому пити:
Взяли собі Україну,
Та й ніде прожити.
Ой наварили ляхи пива,
Та й не шумували;
Взяли собі Україну,
Та й не панували.
Ой ви, ляшки та недовірки,
Годі ж панувати:
Недалеко іде Гонта,
Дасться він вам знати.

Стеценко Шк. спів. 2, 5.

IV

ПІСНІ ПАРУБОЦЬКІ, РЕКРУТСЬКІ ТА ІНШ.

74. ОЙ, НА ГОРІ ЖИТО

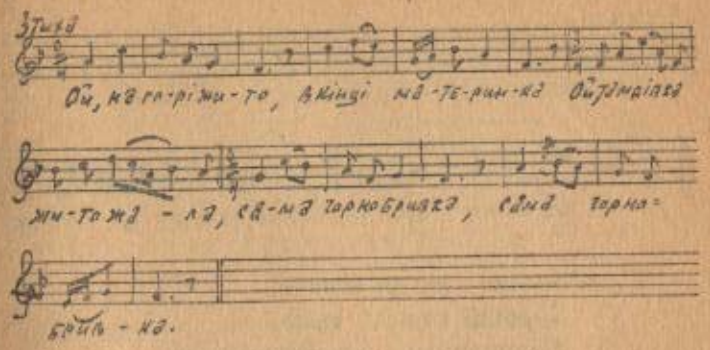

Ой, на горі жито в кінці материнка,
Ой, там дівка жито жала,—
Сама чорнобривка (2).
Ішов козак шляхом: помагай біг, женче,
Вона йому одказала: здоров бувай, серце (2),
А вже ж тая слава по всім світі стала,
Що дівчина козаченька серденьком назвала (2).
Ой, на горі жито, там козака вбито,
Червоною хустинкою личенько прикрито (2).
Ой, прийшла дівчина з карими очима,
Як підняла хустиночку та й заголосила (2).
А прийшла другая, ся вже не такая,
Як підняла хустиночку, та й казати стала (2).
„Оце ж тобі, серце, такая розплата:
Було б тобі, козаченьку, нас двох не кохати" (2).

Конощенко, зб. II, 60.

75. ЗЕЛЕНЕЄ ЖИТО, ЗЕЛЕНЕ

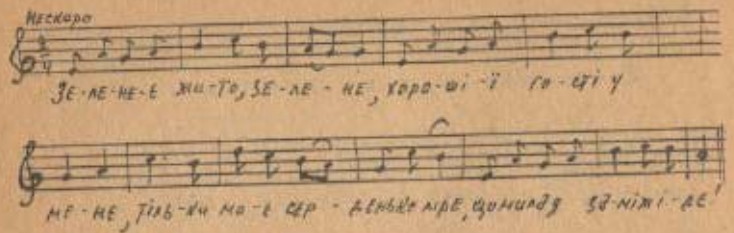

Зеленее жито, зелене,
Хорошії гості у мене,
Тільки ж мое серденько схне,
Що милая заміж іде (2).

Іди, іди мила, здорова,
Не скажу я тобі ні слова:
Єсть у мене кінь вороний,
Я поїду сам до вдови (2).

Удівонька двір замітае,
Козаченько удови питае:
„Удівонько, серце мое,
Чи любиш ти вірно мене (2).

Як би тебе я не любила,
То б до тебе я не ходила,
А я тебе вірно люблю
І за тебе заміж іду.

Конощенко II. 13.

76. ПРИІХАЛИ ТРИ КОЗАКИ

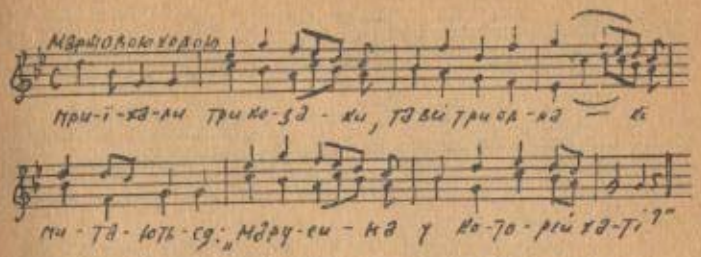

Приїхали три козаки, та всі три однакі,
Питаються: „Марусенька у которій хаті".
Один стоїть край віконця, другий коня в'яже,
Третій стоїть під дверима, „добрий-вечір" каже.
Добрий вечір, стара мати, дай води напиться,
Пусти дочку на вулицю, ой, хоч подивиться.
Стоїть вода у ставочку, коли хоч, напийся,
Сидить дочка край віконця, коли хо, чдивися.
Не погожа в ставу вода, піду до криниці,
Не звичайна дочка твоя, піду до вдовиці.
У вдовиці дві світлиці, ще й третя кімната,
А в дівчини одна хата, та й та не прибрата.
У вдовиці дві світлиці, гарні вечорниці,
Стоять чари заправлені в горшку на полиці.

Леонтович, зб. IV, 5.

77. СИНЄ МОРЕ

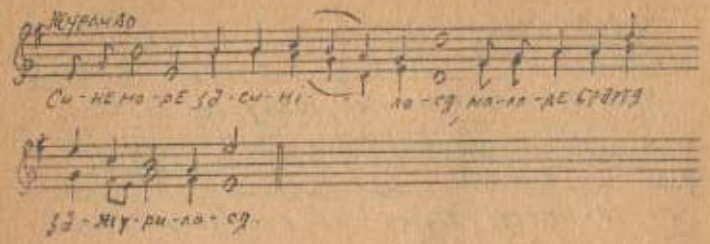

Синє море засинілося, молоде братя зажурилося,
Рідне братя зажурилося, що молоде та оженилося.
Підем, браття, у вишневий садок, та наріжем черешневих палок,
Та будемо вимірятися, которому з нас виряжатися.
А найстарший відмовляється, а середущий викупляється.
В найстаршого діти дрібина, в середущого жінка молода,
Наймолодший вибирається, вночі матері уклоняється.
Прощай, братя, прощай мати рідна, та й прощай дівчинонько молода.

Леонтович, зб. IV, 11.

---

78. ОЙ КОНЮ МІЙ, КОНЮ,

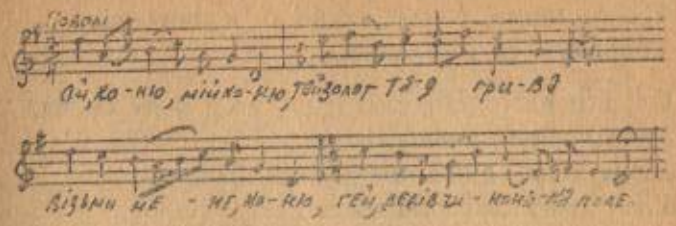

Ой, коню мій, коню, та й золотая грива,
Візьми мене, коню, гей, де дівчинонька поле.
Їде козак, їде та й у чужее поле,
Ой, там сиротина гей, та пшениченьку поле.
Поле ж вона, поле, та й кукіль вибирає,
Молодому коню гей, на межу кидає.
Годі, сиротино, та й годі працювати,
Хочу тебе, мила, гей, хочу тебе взяти.

Леонтович, зб. IV, 2.

---

79. ОЙ, У ПОЛІ

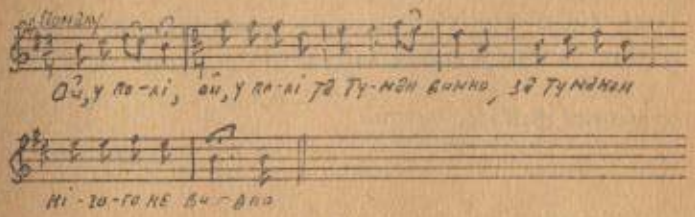

Ой, у полі, ой, у полі та туман, димно,
За туманом нічого не видно.
Тільки видно, тільки видно та криниченьку
Холодную та і водиченьку

Ой, там дівка, ой, там дівка, та й воду брала,
Улан коня та і напуває.
Дівка коню, дівка коню води підливає,
Улан дівку та і повідомляє.

Ой, поїдьмо, ой, поїдьмо та й дівонько з нами,
З молодими та уланами.
Пройшли поле, пройшли поле, пройшли вони друге,
На третьому стали спочивати.

На третьому, на третьому стали спочивати,
Стала дівка плакати й ридати.
Ой, боже ж мій, ой, боже ж мій, що я наробила,
Батька й неньку та й розсердила.

Ой, улане, ой, улане, ой, ви молодії,
А де ж ваші доми кам'янії.
А де ж ваші, а де ж ваші сади зеленії,
А де ж ваші трави шовковії.

Годі, дівко, годі, дівко, про трави питати,
Батька й матір треба забувати.

Леонтович, зб. II, 16.

---

80. КОТИЛАСЯ ЗІРКА ТА Й ІЗ ПІД ВЕЧІРКА

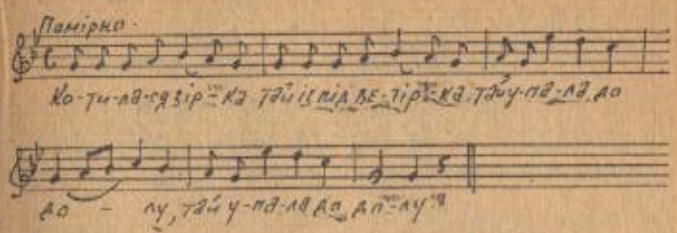

Котилася зірка та й із під вечірка,
Та й упала до долу (2)
Та й хто мене, молоду дівчину,
А проведе додому (2).
Ой, і обізвався та і козаченько,
Та й на воронім коню (2).
Ой, гуляй, гуляй молода дівчина,
Я проведу додому (2)
Та й проводь, проводь, молодий козаче,
Та й проводь, не барися (2).
Ох, і бо за мною, та молодою
А ввесь рід зажурився (2).
Та не так і рід же (2).
Як батько та мати (2).
Та хотять мене молоду дівчину
Й за іншого дати (2).

Леонтович. Зб. I. 25.

---

81. ІШОВ КОЗАК БЕЗ ЛІС

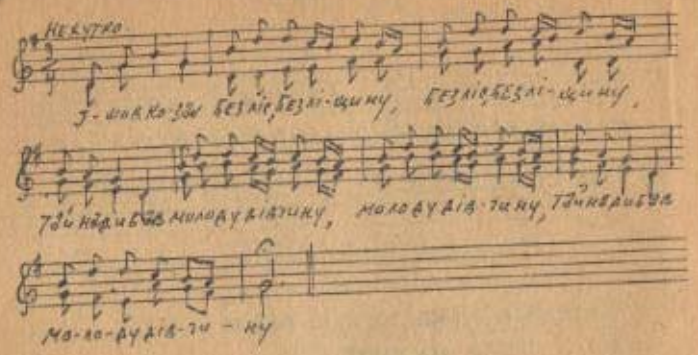

Ішов козак без ліс, без ліщину,
Та й надибав молоду дівчину, молоду дівчину,
Та й надибав молоду дівчину.

Ти, дівчино, личка рум'яного,
Переночуй мене молодого, мене молодого,
Переночуй мене молодого.

Я би тебе переночувала, переночувала,
Коби зради я ся не бояла, я ся не бояла,
Коби зради я ся не бояла.

Ти, дівчино, не бійся нічого, не бійся нічого,
Та й не зрадив я на світі нікого, на світі нікого,

Та й не зрадив я на світі нікого.

Запросила у хату тепленьку, у хату тепленьку,
Перебув він ніченьку темненьку, ніченьку темненьку,

Перебув він ніченьку темненьку.

А у ранці крикнув до дівчини, крикнув до дівчини,

Ой, спасибі за любу гостину, за любу гостину,

Ой, спасибі за любу гостину.

Ой, спасибі від козака того, від козака того,
Що крім тебе не зрадив нікого, не зрадив нікого,
Що крім тебе не зрадив нікого.

Леонтович, збірн. I, 4.

---

82. ЧОГО, ІВАСЮ, ЗМАРНІВ

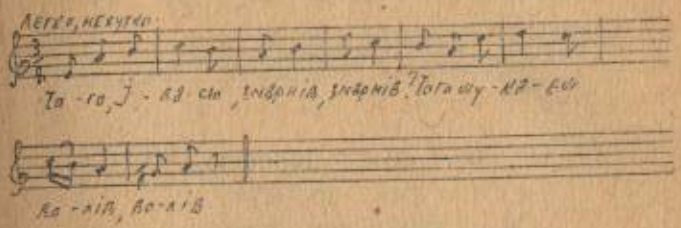

Чого, Івасю, змарнів, змарнів.
Чого шукаєш волів, волів.

Ой, твої воли давно в шкоді,
Ще й у Марусі на вгороді.

Ой, там Маруся воли гнала,
Собі Івася сподобала.

„Ой ти, Івасю, серце моє,
Сподобалося личко твоє.

Ой, не так личко, як ти самий,
Мов на папері написаний.

Ой, на паперові—паперочку,
На тонкім, білім серпаночку.

На тонкім, білім серпаночку,
Ой ти, Іване, мій паночку".

Леонтович Зб. І. 3.

---

83. ОЙ ЙШОВ КОЗАК ДІБРОВОЮ

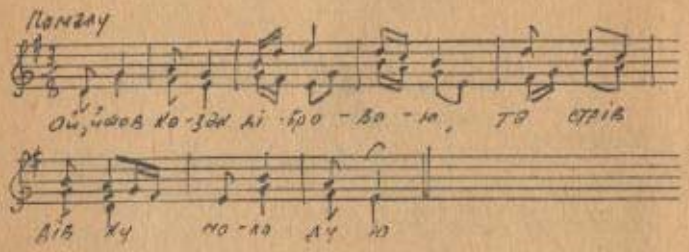

Ой йшов козак дібровою,
Та стрів дівку молодую.
„Ой, дівчино, моя Галю,
Сім загадок загадаю:
Ой, що в'ється коло древця,
Ой, що росте без кореня,
Ой, що світить круту гору,
Ой, що біжить без прогону,
Ой, що росте без колосу,
Ой, що плаче без голосу,
Ой, що плаче без голосу,
Ой, що січе русу косу".

„То хміль в'ється коло древця,
Камінь росте без кореня,
Місяць світить круту гору,
Вода біжить без прогону,
Трава росте без колосу,
Роса плаче без голосу,
Роса плаче без голосу'
Журба січе русу косу.

Дремцов. Укр. Зб. Нар. піс. Ч. 20.

---

84. ПОВІЙ, ВІТРЕ

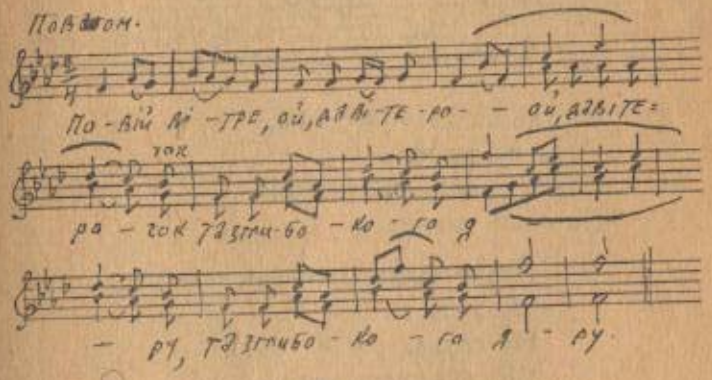

Повій, вітре, ой да вітерочок,
Та з глибокою яру (2)

Прибудь, милий, ой да чорнобривий,
З далекого краю (2).

Ой рад би я та і повітати,
Дуже яр глибокий,
Ой рад би я та й прибувати,
Дуже край далекий

Ступн. Нар. піс № 9.

---

85. СТОГНЕ СИЗИЙ ГОЛУБОЧОК

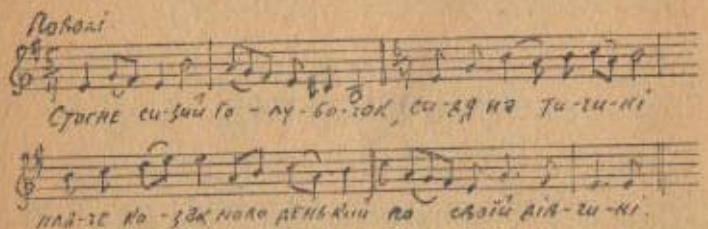

Стогне сизий голубочок,
Сидя на тичині,
Плаче козак молоденький
По своїй дівчині.

Плаче бідний, сльози ллються,
Не хоче вмірати,
Не слухає річей добрих,
Що говорить мати.

Іди, сину, на вулицю,
Там дівчат побачиш,
Там товариство гуляє,
Там ти не заплачеш.

Не пустити мене мати
На тую вулицю,
Де дівчина мене ждала,
Звала—серце Грицю.

Запис. В. Шаравським

---

86. ЯК У НАШОМУ СЕЛІ

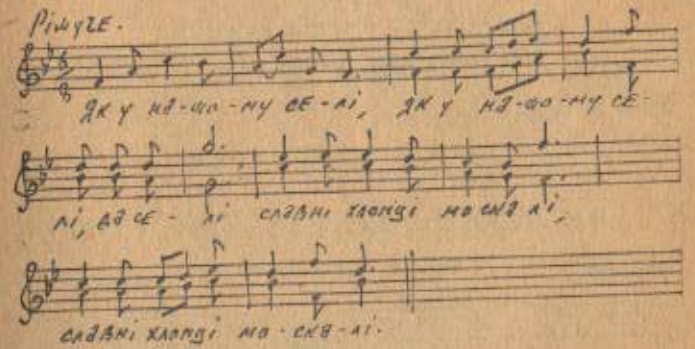

Як у нашому селі (2)
Славні хлопці москалі (2)

Ведуть коней до води (2)
За шовкові поводи (2).

Ой, у полі корито (2)
Води повне налито (2)

Ой, там орел воду пив (2)
Скаламутив, полетів (2).

Там дівчина стояла (2)
На козака моргала (2)

Ой, дівчино, чия ти (2)
Чи не вийдеш гуляти (2).

Не питайся—чия я (2)
А як вийдеш, вийду й я (2).

А я дочка Карпова (2)
Погуляти готова (2).

А я з роду Карпів син (2)
Погуляю аби з ким (2).

Запис. В. Шаравським.

---

87. ОЙ, ЛЕТЯТЬ, ЛЕТЯТЬ, ТРИ СОКОЛИ

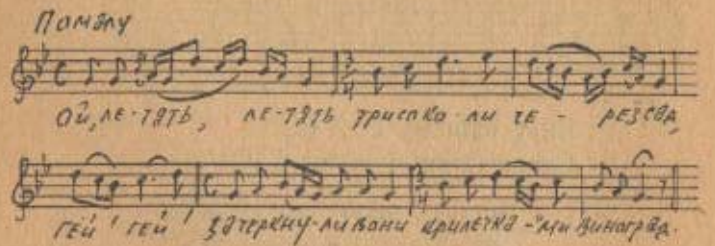

Ой, летять, летять три соколи через сад, гей, гей.
Зачеркнули вони крилечками виноград.
Зачеркнули вони крилечками виноград, гей, гей.
Цілувалися ми та й з тобою один раз.
Цілувалися ми та й з тобою один раз, гей, гей.

Та й не знали ми, що то в світі за любов.
Ой, любов наша, любов, а розлука тяженька, гей, гей.
Розлучила нас чужа дальня сторона.
Ох, і розлучила нас чужа дальня сторона, гей, гей, гей.
Ой, не так сторона, як родинонька своя.

Кошиц. Нар. пісні.

---

88. ОЙ, У ЛУЗІ, В ЛУЗІ

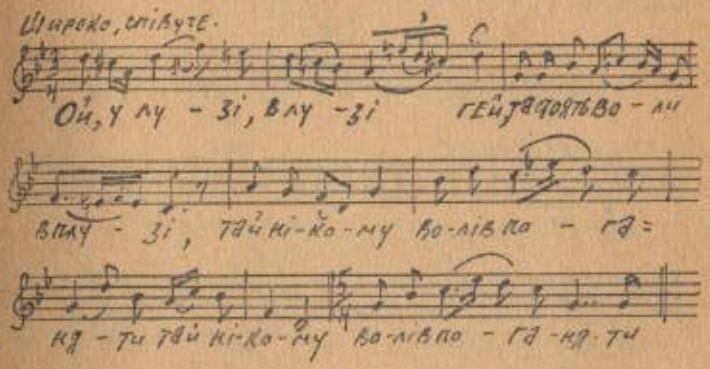

Ой, у лузі, в лузі, гей, та й стоять воли в плузі,
Та й нікому волів поганяти (2).
Ой, я молодая, гей, та й воли поганяла,
З дружком милим розмовоньку мала (2).
Ой ти, мій миленький, гей, голубчик сивенький,
Чом до мене в гості не приїхав (2).
Чи коней не маєш, гей, дорожки не знаєш,
Чи матуся їхать на звеліла (2).

Ой, я коні маю, гей, доріженьку знаю,
І матуся їхать ізвеліла (2).
Де не взялась сестра, гей, та й не величка зросту,
То й та ж мені їхать не звеліла (2).
Не їдь, брате, не їдь, гей, в чужу стороночку,
До дівчини тої на розмовочку (2).
Бо горілки нап'єшся, гей, і з коника вб'єшся,
А сам молод слави наберешся (2).
Я горілки не п'ю, ой, від меду не вп'юся,
А сам молод слави бережуся.

Кошиц., зб. II, 9.

---

89. ЖУРБА Ж МЕНЕ СУШИТЬ

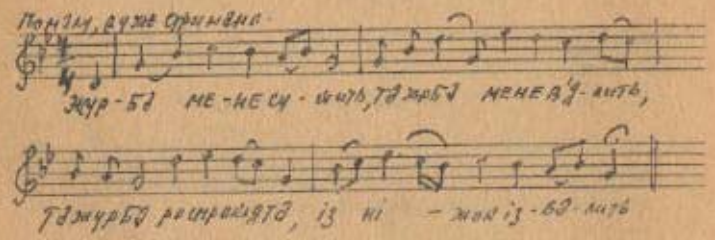

Журба ж мене сушить,
Та журба ж мене в'ялить,
Та журба роспроклята
Із ніжок ізвалить.

А я ж тії журбі
Та й не піддаюся,
Як до шинку доберуся,
Горілки нап'юся.

Ой вип'ю я чарку,
Ой вип'ю другую,
А чи не забуду
За журбу тяжкую.

Ой вип'ю я чарку,
Ой вип'ю я п'яту,
А чи не забуду
За журбу прокляту.

Чогось мені, братця,
Та й горілка не п'ється,
Та коло мого серця,
Як гадина в'ється.

Лисенко. Дес. VI, 25.

---

90. ТА ЗЕЛЕНАЯ ГОРІШИНА

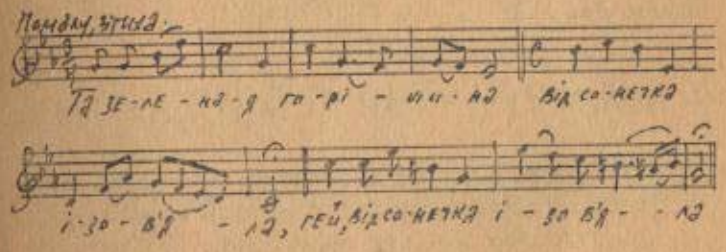

Та зеленая горішина
Від сонечка ізов'яла,
Гей, від сонечка ізов'яла.

Там молодая дівчинонька
Козаку світ зав'язала,
Гей, козаку світ зав'язала.

Та не так вона зав'язала.
Як гуляти заказала,
Гей, як гуляти заказала.

Та через сіни у кімнаті
Лежить козак на кроваті,
Гей, лежить козак на кроваті.

Та лежить козак на кроваті,
Мила ходить по кімнаті,
Гей, мила ходить по кімнаті.

Та вона ж ходить, не говорить,
За сльозами не промовить,
Гей, за сльозами не промовить.

Та не плач, мила, не журися:
Я ще молод, не женився,
Гей, я ще молод не женився.

Лисенко Дес. 5, 33.

---

91. ОЙ, УЧОРА ОРАВ І СЬОГОДНІ ОРАВ

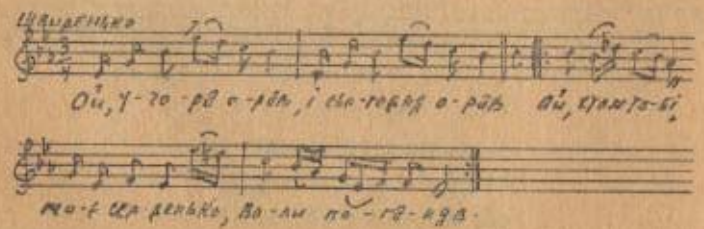

Ой, учора орав і сьогодні орав,
Ой, хто ж тобі, моє серденько,
Воли поганяв.

Поганяла мені та дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая,—
Галочка моя.

І учора косив, і сьогодні косив,—
Гей, хто ж тобі, моє серденятко,
Обідать носив.

Приносила мені та дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая,—
Галочка моя.

Що по той бік гора, і по цей бік гора,
Поміж тими та гіроньками
Котилась зоря.

Ой тож не зоря, то дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая,
По водицю йшла.

А я за нею, як за зорею
На воронім та на кониченьку
По-під горою:

„Ой, дівчино, моя, та напій же коня
З рубленої та криниченьки
З повного відра".

„Ой, козаченьку мій, та коли б я твоя,—
Взяла б коня за шовковий повід
Та й напоїла б".

„Ой, дівчино моя, та сідай на коня,
Гей поїдем чистим полем
До мого двора".

Лисенко. Дес. I, 33.

---

92. ОЙ, ЛЮБИВ ТА КОХАВ

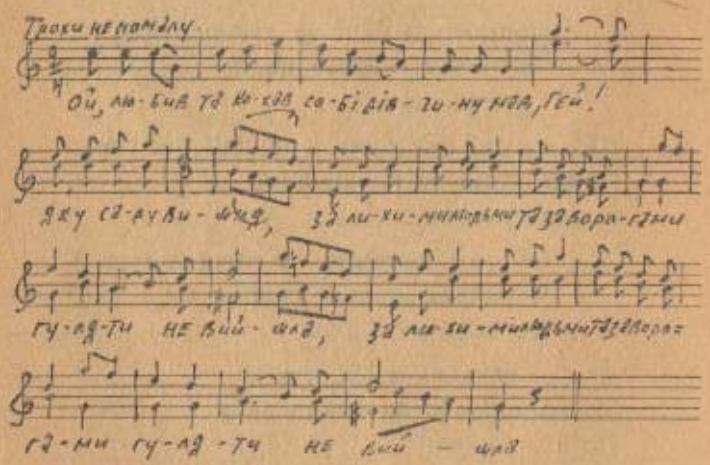

Ой любив та кохав,
Собі дівчину мав,
Гей, як у саду вишня;
За лихими людьми
Та й за ворогами
Гуляти не вийшла.

Покидаю тебе,
Серденятко моє,
Гей, єдиному богу,
А сам я піду,
А сам я поїду
В далеку дорогу.

Дожидайся мене,
Серденятко моє,
Гей, та до себе в гості,
Як виросте
В тебе у світлоньці
Трава на помості.

Лисенко. Дес. II, 8.

---

93. ОЙ, У ПОЛІ

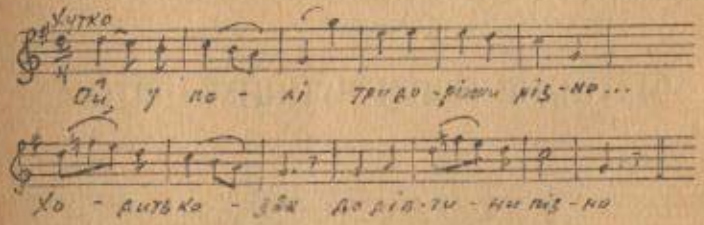

Ой у полі
Три доріжки різно,
Ходить козак
До дівчини пізно.

„Ой, не ходи
Ти, козаче, до мене.
Буде слава
На тебе й на мене.

Ще й на твого
Коня вороного,
Ще й на тебе,
Хлопця молодого".

— „Ой, я слави,
Слави не боюся,
З ким люблюся,
Не наговорюся.

З ким люблюся,
Не наговорюся,
З ким кохаюсь,
Не нарозмовляюсь.

Конощенко, Збірн. III, 50.

---

94. ОЙ, НЕ ЦВІТИ БУЙНИМ ЦВІТОМ

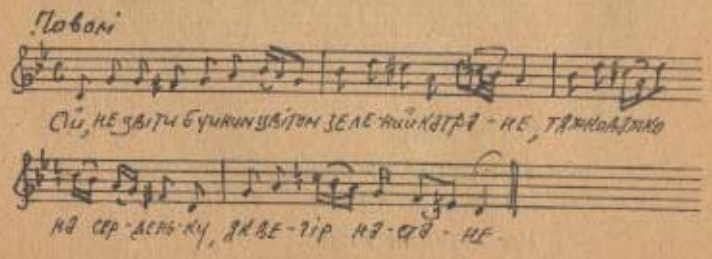

Ой, не цвіти буйним цвітом,
Зелений катране,
Тяжко, важко на серденьку,
Як вечір настане.
Ступай, коню, ступай ворон,
З гори кам'яної
До тієї дівчинонько,
Що чорнії брови,
Як не схочеш, дівчинонько,
Дружиною бути,
То дай мені таке зілля,
Щоб тебе забути.

Запис. В. Шаравським.

---

95. ОЙ, У ПОЛІ ЖИТО

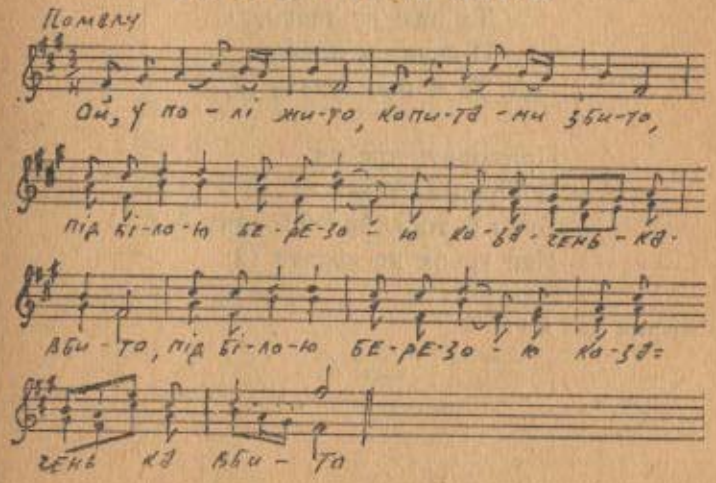

Ой, у полі жито
Копитами збито...
Під білою березою
Козаченька вбито (2).

Ой, убито, вбито,
Затягнено в жито,
Червоною китайкою
Личенько накрито (2).

Ой, як вийшла мила,
Голубонька сиза,
Та й підняла китаечку
Та й заголосила (2).

Приходить другая,
Та вже не такая,
Підняла китаєчку
Та й поцілувала (2).

Приходить третяя
Із нової хати —
Було б тобі, вражий сину,
Нас трьох не кохати (2).

Степовий Дес. I, 9.

---

96. ВУЛИЦЯ ГУДЕ, ГЕЙ, ДЕ КОЗАК ІДЕ

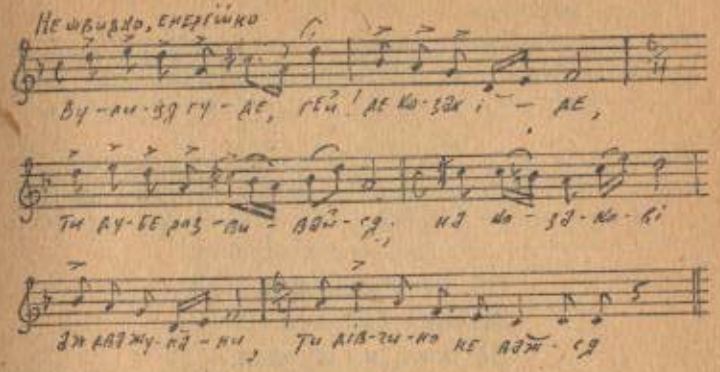

Вулиця гуде, гей, де козак іде.
Ти, дубе, розвивайся.
На козакові аж два жупани,—
Ти, дівчино, не важся.
Та два жупани, гей, ще й сіру свиту
Він проп'є, прогайнує,
Зведе дівчину з ума, з розума,
Та й сам помандрує.

Лисенко, Дес. IV, 17.

---

97. ОЙ, НЕ ШУМИ, ЛУЖЕ

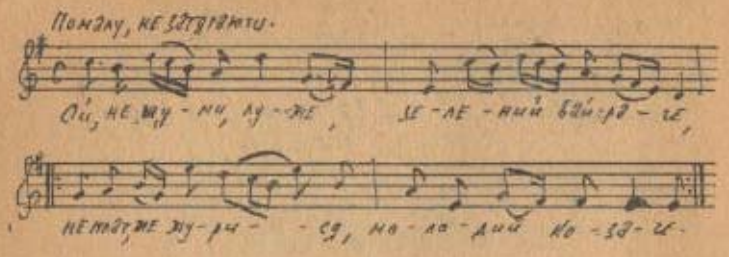

Ой, не шуми, луже,
Зелений байраче.
Не плач, на журися,
Молодий козаче.
Не сам же я плачу,
Плачуть карі очі,
Що нема спокою
А ні вдень, а ні вночі:
Сусіди близькії,
Вороги тяжкії,
Не дають ходити
Дівчину любити.
Я ж буду ходити
І буду любити,
Ще й за себе візьму,—
Буду з нею жити.
Ой умру я, мила,
А ти будеш жива,
Чи згадаєш, мила,
Де моя могила.

А моя могила
Край синього моря,
Де була між нами
Тихая розмова.
Зійдеш на могилу,
Не труси землею,
Бо сама вважаєш,
Як тяжко під нею.
Ой тим воно тяжко,
Любилися важко,
Ти-м воно тяженько,
Любились вірненько.

Лисенко. Збірн. I, 32.

---

98. ОЙ, ІШОВ Я ВУЛИЦЕЮ

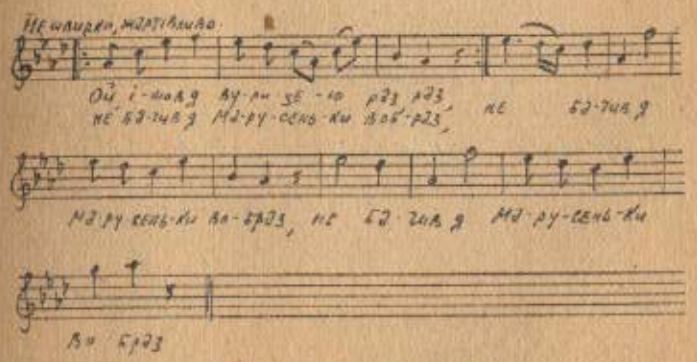

Ой ішов я вулицею раз, раз,
Не бачив я Марусеньки в образ (3).

Ой ішов я вулицею двічі,
Не бачив я Марусеньки в вічі (3).

Ой ішов я повз Марусину хату,
Загубив я з постола залату (3).

Ой вернуся залати шукати,
Чи не вийде Марусенька з хати (3).

Підійду я під віконце—стукну,
Підійду я під другеє—грюкну (3).

„Ой не стукай, козаче, не стукай,
Іди собі, іншої пошукай (3).

Ой дай, мамо, золотії ключі,
Кинуть йому подарунки в вічі“ (3).

Лисенко. I, 35.

---

99. ОЙ, БРЕ, МОРЕ, БРЕ

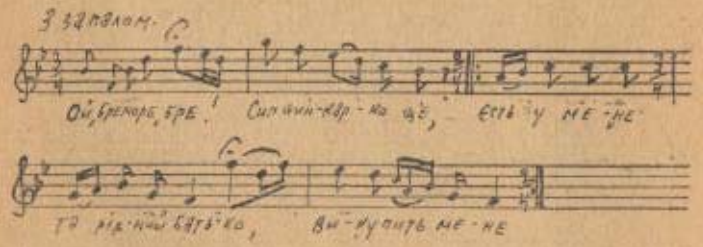

Ой, бре море, бре,
Сип, шинкарко, ще:
Єсть у мене та рідний батько,—
Викупить мене.

Ось і батько йде,
Грошей не несе.
Отепер же я, та шинкарочко,
Засів у тебе.

Ой, бре море, бре.
Сип, шинкарко, ще:
Єсть у мене та рідна мати—
Викупить мене.

Ось і мати йде,
Грошей не несе.
Отепер же я, та шинкарочко,
Засів у тебе.

Ой, бре море, бре,
Сип, шинкарко, ще:
Єсть у мене мила чорнобрива,
Викупить мене.

Ось і мила йде,
Грошики несе,
Отепер же я, та шинкарочко,
Піду від тебе.

Лисенко, Дес. IV, 2.

---

100. ЧИ ЦЕ Ж ТАЯ КРИНИЧЕНЬКА

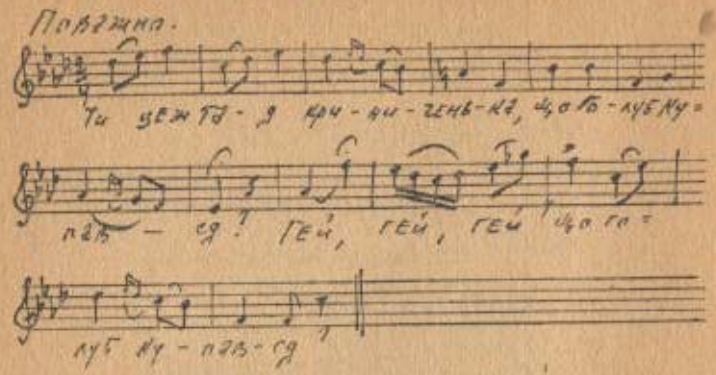

Чи це ж тая криниченька,
Що голуб купавсь.
Гей, гей, що голубь купавсь.
Чи це ж тая дівчинонька,
Що я женихавсь.
Чи це ж тая криниченка,
Що я воду пив.
Чи це ж тая дівчинонька,
Що я полюбив.
Ой це ж тая криниченька,
Те ж саме відро,
А вже ж мене дівчинонька
Забула давно.
Вже ж до тої криниченьки
Стежки заросли,—
Та вже ж мою дівчиноньку
Сватати прийшли.

Уже з тої криниченьки
Орли воду п'ють,
Уже ж мою дівчиноньку
До вінця ведуть.
Один веде за рученьку,
Другий за рукав,
А я стою, серце болить:
Любив та не взяв.
Засипалась криниченька
Золотим піском,
Покохалась дівчинонька
З іншим козаком.

Ревуцький Зол. кл. II, 46.

---

101. ОЙ ПО ГОРІ

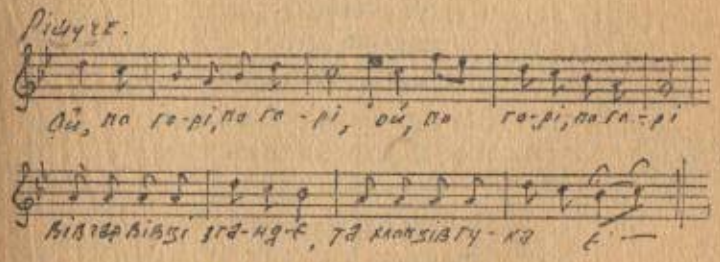

Ой по горі, по горі
Вівчар вівці зганяє,
Вівчар вівці зганяє,
Та й на хлопців гукає:

Ой ви, хлопці молодці, (2)
Накажіте дівоньці,
Що в червоній плахотці,—
Нехай мене та й не жде (2).
Нехай собі заміж йде.

Вона дівка багата
В неї плахта черчата,
А я чабан молодий
Ще й до того убогий.

Як це дівка зачула, (2)
Та й з вулиці майнула.
Не добігла до хати,
Стала бога благати:

— „Ой, боже мій, боже мій,
Що я буду робити,
Не став вівчар любити,—
— „Біжи, доню, до гаю,
Та назбірай розмаю".
— „Я розмаю не знаю.
Хіба людей спитаю".

Ще й до гаю не дійшла,
Вже й розмаю ізнайшла.
Та принесла додому,
Приставила до печі,
Промовила три речі:

„Кипи, кипи, корінець,
Поки прийде молодець.—
Ще й корінець не вкипів,
А молодець прилетів.

— „Ой чого ж ти прилетів,
Коли любить не схотів".
— „Як же мені не літать,
Коли вмієш чарувать".

— „Тільки ж мої чароньки,
Що чорнії брівоньки,
Тільки ж моя принада,
Що сама я молода".

Бойченко II, 1.

102. ОЙ ЗІЙДИ, ЗІЙДИ

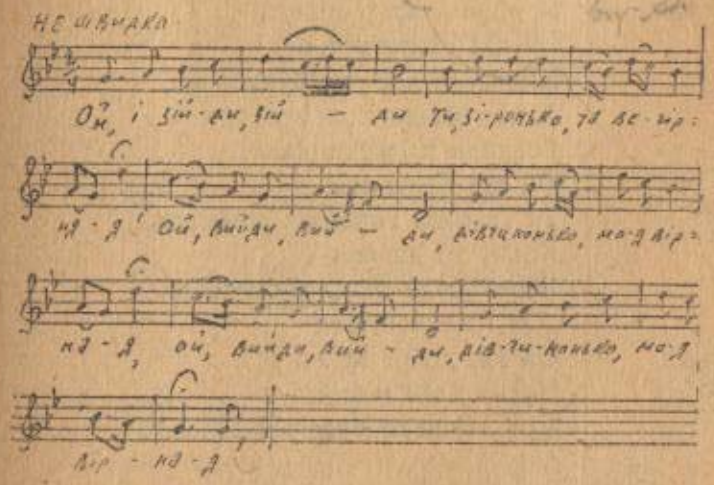

„Ой, зійди, зійди,
Ти, зіронько та вечірная.

Ой вийди, вийди,
Дівчинонько моя вірная".
Рада б зірка зійти,—
Чорна хмара та й наступає,
Рада б дівка вийти,
Так матуся не пускає.
Ой зірочка зійшла —
Усе поле та й освітила,
А дівчина вийшла —
Козаченька та й звеселила.
— „Ох і ти, козаче,
Ти хрещатий, ти барвіночку,
Хто ж тобі постеле
У дорозі постілочку".
— „Ой стелеться мені
Широкий лист та бурковина,
А під голови
Голубая та жупанина".
Ой що через межу
Та зелений горошок поплівся,
Козак до дівчини
Через люде ой та уклонився:
„Ох і поклоніться
Ой ви, добрі та люде,
Нехай моїй милій
Там легенько буде".

Ревуцький Золоті Кл. 1, 43.

103. КОПАВ ЖЕ Я ТА КРИНИЧЕНЬКУ

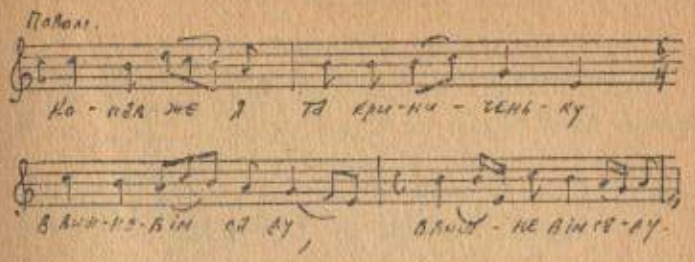

Копав же я та криниченьку
В вишневім саду: (2)

Чи не вийде молода дівчина
Рано по воду (2)

Вийшла, вийшла, молода дівчина
Раніш од усіх (2)

Та й набрала та відеречко
Повніш од усіх (2).

Прохав, прохав та відеречка,—
Вона не дала (2).

Давав, давав та золот перстень,—
Вона не взяла (2).

Бодай тебе, молода дівчино,
Досада взяла, (2)

Як я просив та відеречка,
А ти не дала (2).

Як я давав та золот перстень,
А ти не взяла (2).

Копав же я криниченьку
Неділеньку й дві; (2)

Кохав же я дівчиноньку —
Людям, не собі" (2).

Лисенко Зб. V, 25.

---

104. ОЙ, ЧИЇ Ж ТО ВОЛИ

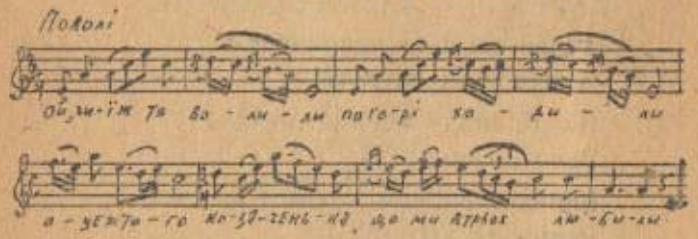

Ой чиї ж то воли по горі ходили.
Оце ж того козаченька, що ми втрьох любили.
Що перша любила — перстень подарила,
А друга любить стала — та й причарувала.
Як прийшов товариш та й кличе орати,—
„Не здужаю, рідний брате, воли поганяти".
Як прийшов товариш, та й кличе косити,
„Не здужаю, рідний брате, я й коси носити".
Ой як прийшла мати та й стала питати:
„Чи не треба ж, мій синочку, ворожки питати".
„Ой не треба, мати, ворожки питати:
Аршин землі, чотири дошки, спасення трошки".

Лисенко, збірн. III, 18.

---

105. ПЛИВЕ ЩУКА З КРЕМЕНЧУКА

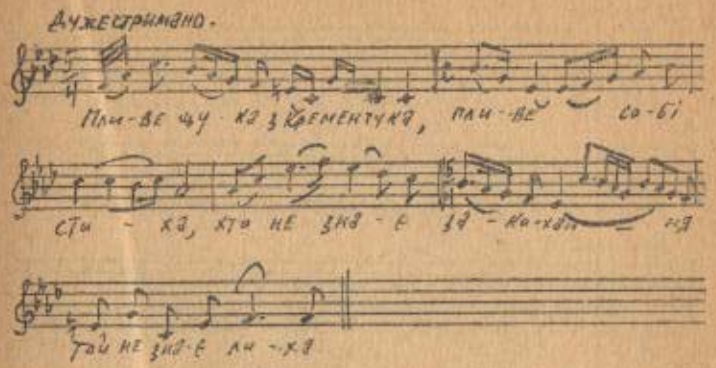

Пливе щука з Кременчука,
Пливе собі стиха;
Хто не знає закохання,
Той не знає лиха.

Пливе щука з Кременчука,
Луска на їй сяє;
Хто не знає закохання.
Той щастя не має.

Лисенко. V, 21.

---

106. БЕЗ ТЕБЕ, ОЛЕСЮ

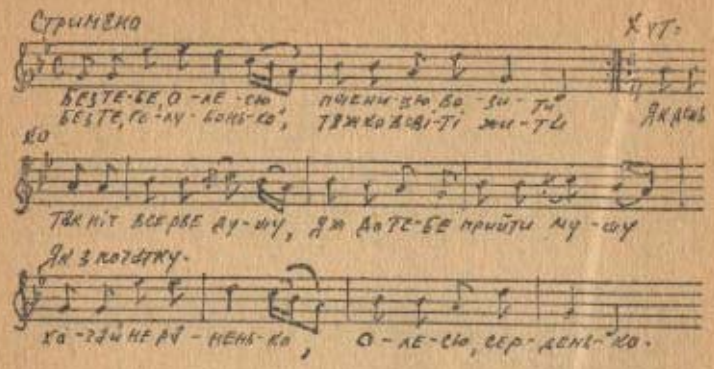

Без тебе, Олесю, буйний вітер віє,
Без тебе, голубонько, сонечко не гріє:

Як день, так ніч — то рве душу,
Я до тебе прийти мушу.
Хоча й не раненько,
Олесю, серденько.

Без тебе, Олесю, марно літо гинуть,
До тебе, голубонько, всяк час думки линуть:

Як день, так ніч — то рве душу,
Я до тебе прийти мушу,
Хоча й не раненько,
Олесю, серденько.

Жили ж ми з тобою, як голубів пара,
Тепер розійшлися, як чорная хмара.

Як день, так ніч — то рве душу,
Я до тебе ходить мушу,
Хоча й не раненько,
Олесю, серденько.

Лисенко, зб. III, 35.

---

107. ОЙ З-ЗА ГОРИ, З-ЗА КРУТОЇ

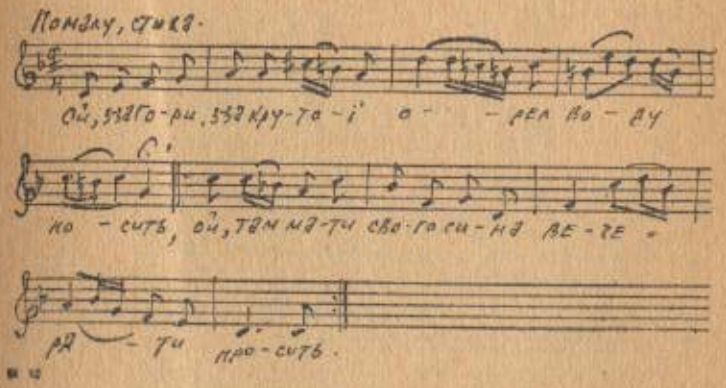

Ой з-за гори з-за крутої
Орел воду носить.
Ой там мати свого сина
Вечеряти просить (2).

„Ой, вечеряй, моя мати,
Коли наварила,
А я піду на Україну,
Де дівчина мила (2).

„Ой дівчино, моя мила,
Що ти наробила,—
Кличе мати вичеряти,—
Вечеря не мила (2).

Чи ти дала в хлібі з'їсти,
Чи в горільці спити,
Що узявся я так тебе
Вірненько любити“ (2).

Лисенко. IV, 19.

---

108. ПО ТОЙ БІК ГОРА

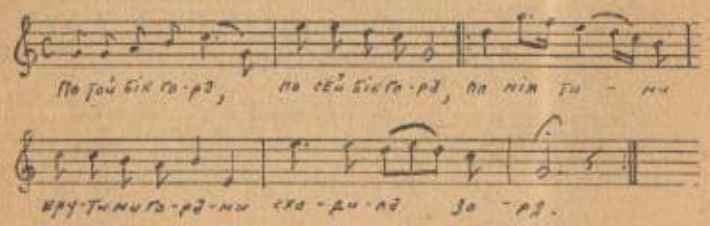

По той бік гора,
По цей бік гора,
Поміж тими крутими горами
Сходила зоря.

Ой то ж не зоря—
Дівчина моя
З новенькими та відерцями
По водицю йшла.

„Дівчино моя,
Напій же коня
З рубленої нової кринички
З повного відра.

„Козаченьку мій,
Коли б я твоя,
Взяла б коня за шовковий повід
Та й напоїла“.

„Дівчино моя
Сідай на коня,
Та поїдем у чистеє поле
До мого двора.

А в мого двора
Нема ні кола,
Тільки стоїть один кущ калини
Та й та не цвіла.

Калино моя,
Чом ти не цвіла;
„Зіма була та й цвіт оббила,
Тим я не цвіла“.

Стеценко. Шк. піс. II, 31.

---

109. ОЙ І ЗАКУВАЛА

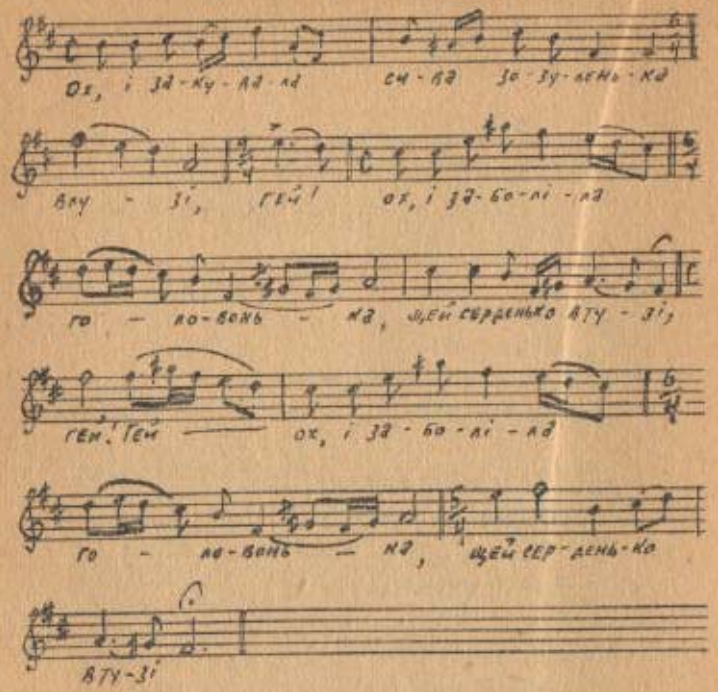

Ой і закувала
Сива зозуленька в лузі.
Гей, ох і заболіла
Головонька ще й серденько в тузі (2).

Ох і наступає
Та чорная хмара з поля,
Гей, ох і заплакала
Моя доля, при місяці стоя (2).

Ох і не вдавайся,
Моя щасна доле, в тугу.
Гей, ох і не сам же я,
Та не сам же я беру собі другу (2).

Ох і як заграло,
Застогнало море.
Гей, ох і буде ж тобі,
Дівчинонько, тут без мене горе (2).

Лисенко. Дес. III, 5.

---

110. ОЙ, УЖЕ СОНЦЕ НАД ВЕРБАМИ

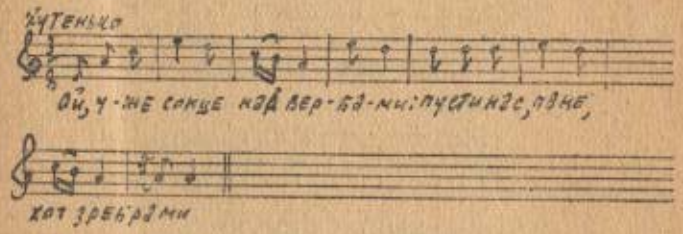

Ой, уже сонце над вербами,
Пусти нас, пане, хоч з ребрами.

Ой, уже сонце над грушами,
Пусти нас, пане, хоч з душами.

Ой, уже сонце в очереті,
Пусти нас, пане, вечеряти.

Ой, уже сонце в овсі, в овсі,
Полічи, пане, чи ми усі.

Конощенко, Зб. II, 80.

---

111. ВЖЕ КРИНИЦІ ВИСИХАЮТЬ

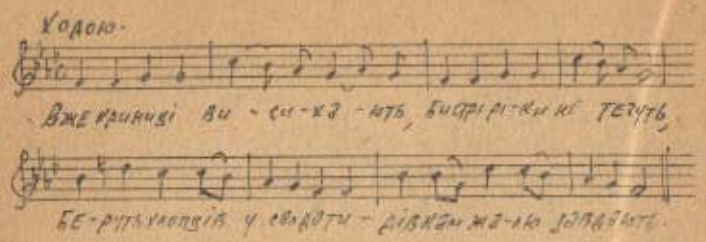

Вже криниці висихають,
Бистрі ріки не течуть;
Беруть хлопців у солдати,
Дівкам жалю завдають.

Пішов козак долиною,
А дівчина бережком,
Махнув козак шапочкою,
А дівчина фартушком.

Як не було, так не буде,
Щоб я пішла за вдівця,
Я молода як ягода,
А він сивий як вівця.

Як не було, так не буде,
Щоб я тую вдову взяв,
Щоб я її дрібні діти
Своїм хлібом годував.

Запис. В. Шаравським.

112. СЮДИ ГОРИ, ТУДИ ГОРИ

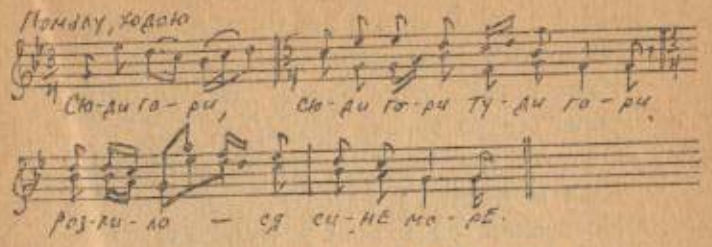

Сюди гори, сюди гори, туди гори,
Розлилося синє море.
Розлилося, розлилося синє море,
Ніде води напитися.
Ніде води, ніде води напитися,
Здумав парубок женитися.
Ой задумав, ой задумав жінку брати,
Записали у солдати.
У солдати, у солдати записали,
Назад руки ізвязали.
Назад руки, назад руки ізвязали,
На соцького нагукали.
Ой, ти, соцький,
Ой, ти, соцький, ще й десяцький.
Давай коні вороній,
Давай коні, давай коні вороній
Під некрути молодії.
Приїжджають, приїжджають до прийому,
Одчиняють шклянні двері,
Одчиняють, одчиняють шкляні двері
Аж виходять охвіцери.

Попереду, попереду губернатор,
Здраствуй парень не жонатий,
Чи є в тебе, чи є в тебе батько й мати,
Чи є кому поплакати.
Нема батька, нема батька, тільки мати,
Одна сестра та два брати.
Одна сестра, одна сестра, та два брати,
Піди ж парень у солдати.
Поставили, поставили у станочку,
Тай забрили головочку.

Кошиц., зб. II, 8.

---

113. ТА ПО-ЗА САДОМ—ВИНОГРАДОМ

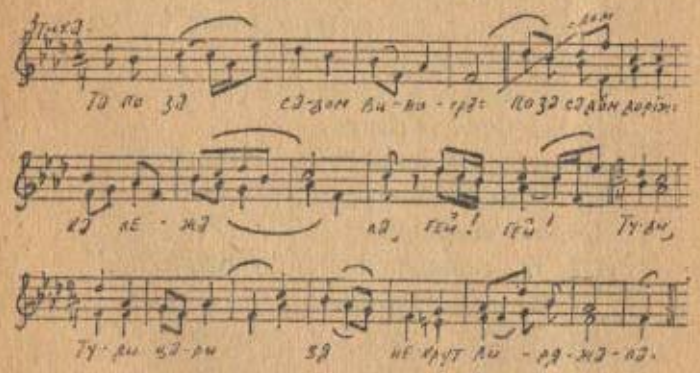

Та по-за садом-виноградом
Доріжка лежала,
Гей, туди цариця
Рекрут виряжала.

„Вийди, вийди, серце моє,
Дівчинонько"...
Ой не вийшла дівчинонька,
Вийшла стара мати.

Взяла коня за поводи
Та й стала питати:
„Ой сину мій, соколоньку,
Де тебе шукати".

— „Шукай в степу, край дороги,
Моя рідна мати,
Там я буду, моя мати,
Горем горювати.

Своїм чубом кучерявим
Степи устилати,
А своєю кровицею
Моря доповняти.

А ще своїм білим тілом
Орли годувати".
„Бодай же ви, вороженьки,
Всі разом пропали,

Як ви теє знали,
Мені не сказали,
А тоді вже ви сказали,
Як сина піймали".

Лисенко. Дес. II, 16.

---

114. КАЛИНОНЬКО ТА МАЛИНОНЬКО

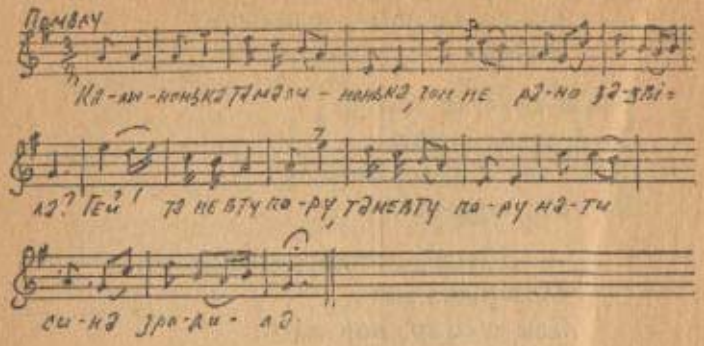

Калинонько та малинонько,
Чом нерано зацвіла.
Гей та не в ту пору, та не в ту пору
Мати сина уродила.

Ой зродила мати сина,
У салдати нарекла,
Гей та взяла ж його та за рученьку,
До прийому одвела.

„Ти прийомщику, ти голубчику,
Прийми сина сокола,
Та постав сина у станочок
Та забрий йому лобочок".

Питається та мати сина:
„Коли в гості ти прийдеш".
— „Гей та тоді, мати, та тоді, стара,
Як сине море загра.

Ой заграє та сине море,
Зо дна камінець зірве!
Гей зірве море зо дна камінець,
Та до бережка принесе.

На тім камені, та на тім камені
Кущ калини зацвіте,
Гей та у тім кущі, та у тім кущі
Соловей гніздо зів'е.

Зів'е гніздо та соловейко,
І діточок наведе,
Гей та тоді, мати, та тоді, стара,
Твій син в гості та прийде".

Лисенко Дес. V, 14.

---

115. КОМУ ВОЛЯ, А КОМУ НЕВОЛЯ

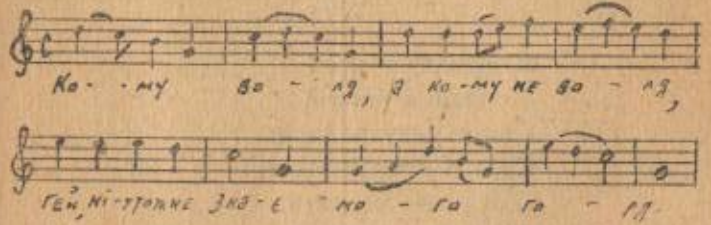

Кому воля, а кому неволя.
Гей, ніхто не знає мого горя.
Моє горе, горе неякеє,
Гей, моє горе великеє.
Білі ручки нічого не роблять,
А білії ніжки далеко не ходять.

Тільки й ходять у сад, у садочок,
Гей, щипать ягід, ягідочок.
Вони ягід, ягід не нарвали,
Тільки соловейка роспитали:
„Соловейку, ой ти малесенький,
Скажи правду, де мій милесенький".
— „Ой твій милий не прийде до хати,
Бо його погнали уже у солдати".

Лисенко Дес. V, 4.

116. У НЕДІЛЮ У НОЧІ

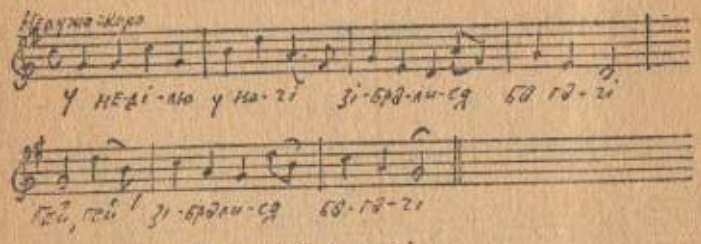

У неділю у ночі
Зібралися богачі.
Стали раду радити.
Кого в рекрути дати:
„Багатого не дати,
Буде в полі орати!
У вдовиці гарний син —
Він до того способен!
Як віддамо сироту,
Позбудемось клопоту!"

Ревуцкий, Д. „Зол. кл." І. 94.

V
ПІСНІ ДІВОЧІ І ЖІНОЧІ

117. ПОЖЕНУ Я ЛЕБЕДІ

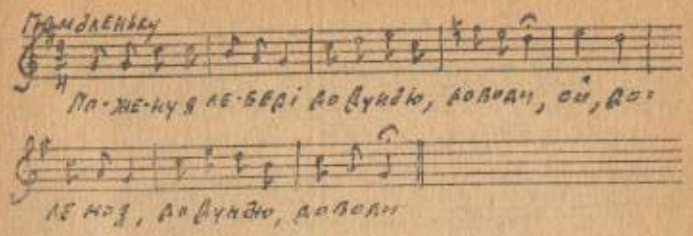

Пожену я лебеді до Дунаю до води.
Ой, доле моя, до Дунаю до води.
Ой, вже мої лебеді та й наплавалися...
Ой, доле моя, та й наплавалися.
Ой, вже мої карі очі та й наплакалися,
Ой, доле моя, та й наплакалися.
Горе ж тому лебедьові, проти води пливучи,
Ой, доле моя, проти води пливучи.
Горе мені молодій, свекоркові годючи,
Ой, доле моя, свекоркові годючи.
Я свекрові догожу, білу постіль постелю,
Ой, доле моя, білу постіль постелю.
Я свекрусі догожу, голівоньки догляжу,
Ой, доле моя, голівоньки догляжу.
Діверкові догожу, шовком комір вишию,
Ой, доле моя, шовком комір вишию.
Я зовиці догожу, русу косу зав'яжу,
Ой, доле моя, русу косу зав'яжу.

Конощенко. III, 41.

118. СВІТИ, МІСЯЦЮ

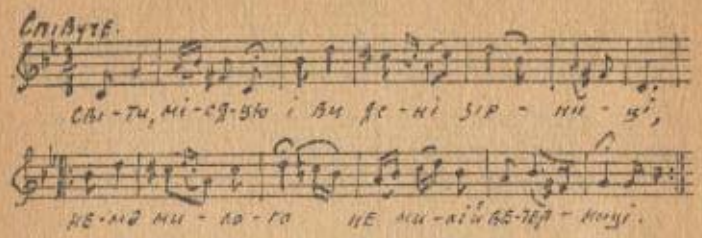

Світи, місяцю, і ви, ясні зірниці,
Нема милого, не милі й вечерниці (2).

Візьму відерця, та піду до криниці,
Аж там мій милий цілує молодиці (2).

Ой, годі, милий, молодиць цілувати,
Іди додому вечерю вечеряти (2).

Вечеряй, мила, вечеряй, здорова,
Мені стелеться зж у Крим дорога.

Вечеряй, мила, з дітками здорова,
Мені зварила дівчина чорноброва.

Конощенко. II, 21.

119. ОЙ, ВИСОКО, ВИСОКО КЛЕН-ДЕРЕВО

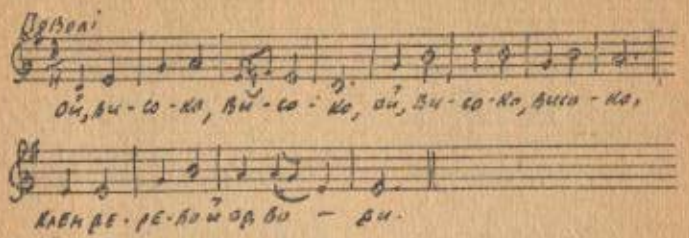

Ой, високо, високо (2), клен-дерево й од води.
Ой, хоч же він високо (2), таки листок упаде (2).
Таки листок упаде (2) і на Дунай попливе,
Ой, далеко, далеко (2) мій батенько од мене.
Ой, хоч же він далеко (2) таки мене спом'яне,
Таки мене спом'яне (2) і дитятком назове.
Ой, десь моє дитятко (2) на чужій стороні,
На чужій стороні (2), а в чужого батенька,
А чи воно снідає (2) чи воно обідає,
Чи слізоньки вмиває (2) і хустонькою втирає.
Ані воно снідає (2) ні воно й обідає,
Но слізоньки виливає (2) хустонькою втирає.

Ревуцький., Зол. кл. II, 73.

120. ОЙ ПІДУ Я ПО ВОДОНЬКУ

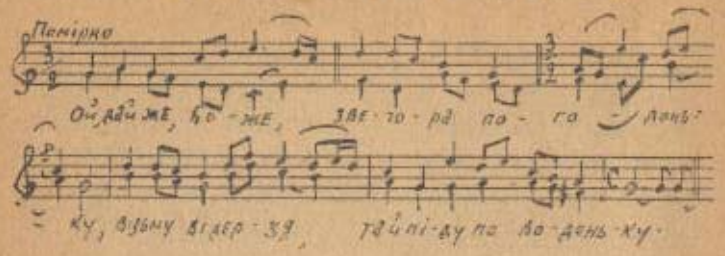

Ой, дай же, боже, з вечора погодоньку,
Візьму відерця, та й піду по водоньку.
Як би не мороз, не холодная роса,
То я побігла б аж в березину боса.
Ой, розвивайся ти, сухий той дубоньку,
Ой, повернися мій перший парубоньку.
Ой, розвивайся, та й сухая ліщино,
Забувайся ти, молодая дівчино.

Леонтович, зб. IV, 4.

---

111. ОЙ, ЛУГАМИ БЕРЕГАМИ

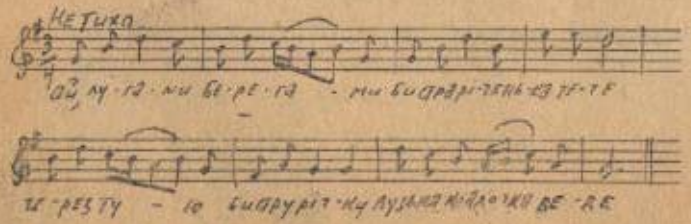

Ой, лугами берегами бистра річенька тече,
Через тую бистру річку вузька кладочка веде.
Ой, ви хлопці риболовці, закидайте неводи,
Витягайте миленького ворон-коника з води.
Бодай тії бистрі річки очеретом заросли,
Вони мого миленького в чужиноньку занесли.
На чужий край, на чужий край, на чужую сторону,
Розплилися чорні кудри по широкім Дунаю.

Леонтович, Зб. IV, 13.

---

122. ОЙ, ВІД САДУ

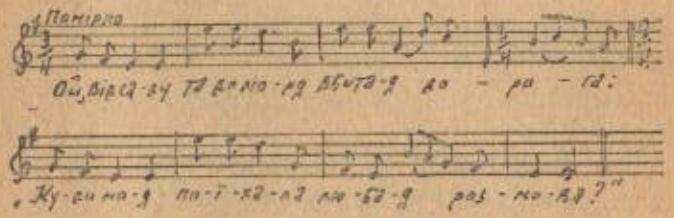

Ой, від саду та до моря вбитая дорога.
Куди моя поїхала любая розмова.
Куди їдеш, виїзжаєш, сизокрилий орле.
А хто ж мене молоденьку та до себе пригорне.
Пригортайся, моя мила, пригортайсь другому,
Лиш не кажи тої правди, як мені самому.
Над новими воротами чорна хмара стала,
А на мене молоденьку поговір та слава.

А я тую чорну хмару рукавом розвію,
Перебула поговір, перебуду й славу.
Ой, не зійде дрібен дощик без хмари, без грому
Ой, не вийде дівча заміж та й без поговору.
Нагріметься, нагріметься дрібен дощик зійде,
Насміються вороженьки, дівча заміж вийде.

Леонтович, Зб. II, 17.

---

123. ПІДУ В САДОЧОК

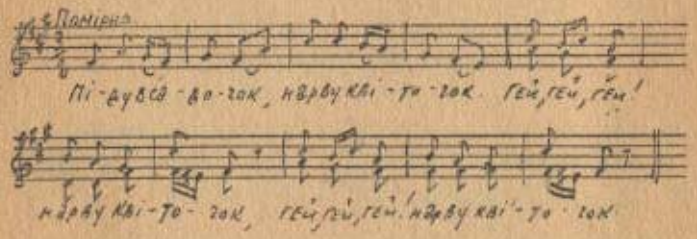

Піду в садочок, нарву квіточок,
Гей, гей, гей, нарву квіточок (2).

Нарву квіточок, сплету віночок,
Гей, гей, гей, сплету віночок (2).

Сплету віночок, пустю в ставочок.
Гей, гей, гей, пустю в ставочок.

Хто вінок спійме, той мене візьме.
Гей, гей, гей.

Козак молодий за вінком поплив.
Гей, гей, гей.

Тільки що поплив, та й по шию вбрів,
Гей, гей, гей.

Ой, не стій, коню, та надо мною,
Гей, гей, гей.

Біжи ти, коню, мій дорогою,
Гей, гей, гей.

Не кажи, коню, що я втопився,
Гей, гей, гей.

А кажи, коню, що я оженився,
Гей, гей, гей.

Була молода холодна вода,
Гей, гей, гей.

Були світелки ясні зірки,
Гей, гей, гей,

Були бояри з чорної хмари,
Гей, гей, гей.

Були сватоньки—черепашоньки,
Гей, гей, гей.

Були музики з бистрої ріки.
Гей, гей, гей.

Леонтович Зб. II, 9.

---

124. ОЙ, СІВ ПОЇХАВ

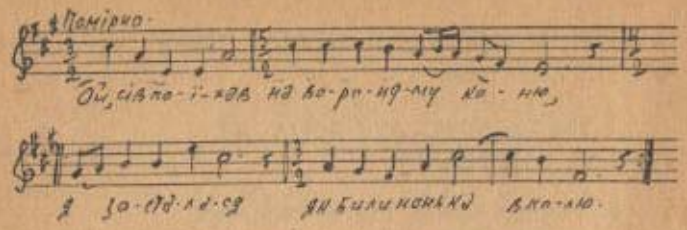

Ой, сів поїхав на вороному коню.
Я зосталася як билинонька в полі (2).

Я зосталася, мною вітер колише,
Десь мій миленький до мене письмо пише (2).

Ой, пише, пише білими рученьками,
А дописав дрібними слізоньками (2).

А дописав дрібними слізоньками,
А передав бистрими річеньками (2).

„Дівчино моя, довго не забарюся,
Пройде тиждень цей, додому я вернуся" (2).

Ой, не тиждень, два, мого милого нема,
Я зосталася як билинонька одна (2).

Леонтович, Зб. II, 3.

---

125. НЕ СТІЙ, ВЕРБО

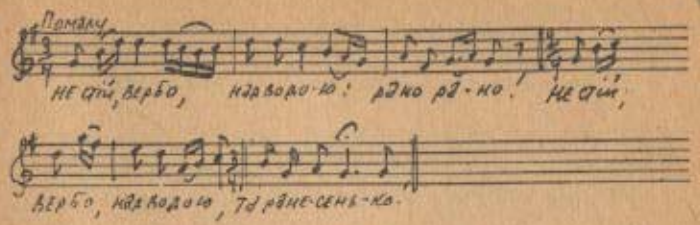

Не стій, вербо, над водою рано, рано,
Не стій, вербо, над водою та ранесенько.
Розвій, вербо, сімсот квіток: рано, рано,
Розвій, вербо, сімсот квіток та ранесенько.
Що всім хлопцям по квітоньці: рано, рано,
Що всім хлопцям по квітоньці та ранесенько.
Тільки Грицеві нема квітки: рано, рано,
Тільки Грицеві нема квітки та ранесенько.
Не журися, милий Грицю рано, рано,
Не журися, милий Грицю та ранесенько.
Буде тобі квітка красна: рано, рано,
Буде тобі квітка красна та ранесенько.
Буде тобі красна Ганна: рано, рано,
Буде тобі Гануся та ранесенько.

Леонтович, Зб. I, 24.

---

126. ЗА ГОРОДОМ КАЧКИ ПЛИВУТЬ

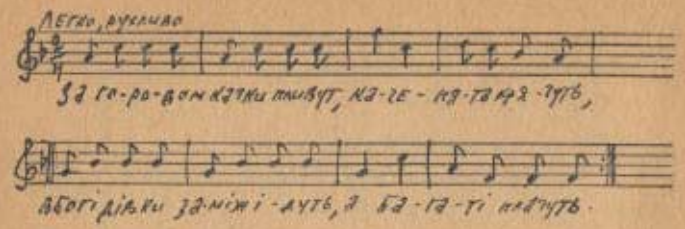

За городом качки пливуть, каченята крячуть,
Вбогі дівки заміж вийдуть, а багаті плачуть (2).

Вбогі дівки заміж ідуть, з чорними бровами,
А багаті дівки сидять з кіньми та з волами.

Чи чула ти, дівчинонько, як я тебе кликав,
Через твоє подвір'ячко сивим конем їхав.

Ой, хоч чула, хоч не чула, не обзивалася,
Темна нічка Петрівочка, вийти боялася.

Ой, не бійся, дівчинонько, не бійся нічого,
Бо я хлопець та молодий, не зрадив нікого.

Ой, не хоче твоя мати мене бідну знати,
Хоче собі багатую невістку шукати.

На що мені на подвір'ї воли та корови,
Як не буде в моїй хаті любої розмови.

Ой, десь гуде, ой, десь грає, скрипка витинає,
Оце вдова своїй доні весілля справляє.

Нехай знають, нехай знають, музики грають,
Нехай знають, нехай знають, як бідні гуляють.

Леонтович, Зб. I, 21.

---

127. ПО-ПІД ТЕРНОМ СТЕЖЕЧКА

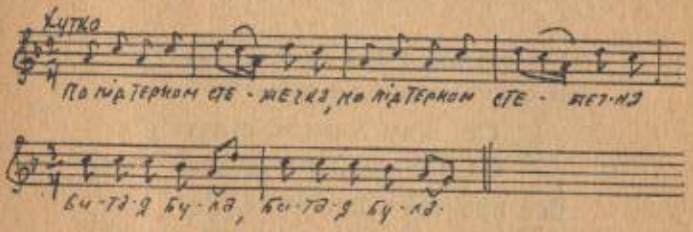

По під терном стежечка (2), битая була (2)
А стежкою дівчина (2), по водицю йшла (2).
По водицю вона йшла (2), відерця несла (2)
А в дівчини брівоньки, а в дівчини чорнії, матуся дала (2).
А хто її знатиме, а хто цілуватиме, хлопійко душа (2)
А коли це станеться, а коли це станеться, прийде та пора (2).

Леонтович, Зб. II, 12.

---

128. ОЙ, ПІДУ Я В САД ГУЛЯТЬ

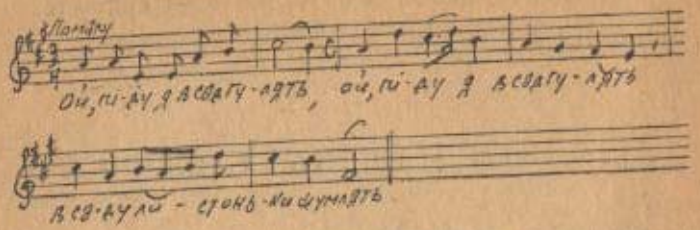

Ой піду я в сад гулять, (2)
В саду листоньки шумлять.
Ой, піду я в сад гулять (2)
За нас люди говорять.

Все про тебе, про мене (2)
Що ти ходиш до мене.
Коли ходиш, то ходи (2)
Поговору не роби.

Бо то, серце, славонька (2)
Люди ж скажуть „правдонька".

Леонтович Збір. I, 7.

---

129. ОЙ, КОТИВСЯ КУБАР

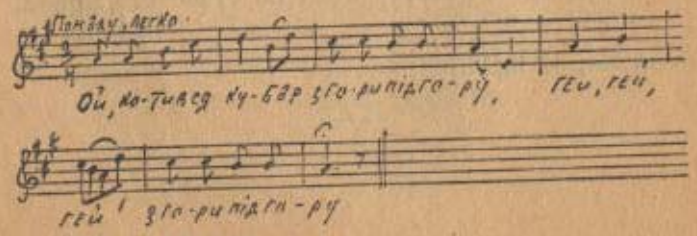

Ой, котився кубар з гори під гору,
Гей, гей, гей, з гори під гору.
А з під теї гори по-під кам'яну,
Гей, гей, гей, по-під кам'яну.

З теї кам'яної по-під садочок,
Гей, і т. д.
А у тім садочку по-під яблоньку,
Гей, і т. д.

Наїхали з Дону та і козаки,
Гей, і т. д.
Стали вони яблоньку та і рубати,
Гей, і т. д.

Стали з неї яблучка та і падати,
Гей, і т. д.
А я молоденька по воду йшла,
Гей, і т. д.

Ой, на правій рученьці перстень я несла,
Гей, і т. д.
Ой, мене козаки та й переняли,
Гей, і т. д.

Ой, з правої рученьки перстень ізняли.
Гей, і т. д.
А я молоденька іду плачучи,
Гей, і т. д.

Ой, що за старого заміж йдучи.
Гей, гей, гей, заміж ідучи.

Леонтович. Зб. I, 1.

---

130. ДЗЬОБКА

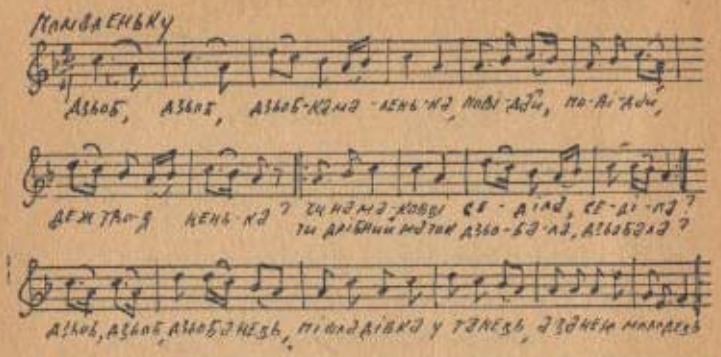

Дзьоб, дзьоб, дзьобка маленька,
Повідай, повідай, де ж твоя ненька.
Чи на маковці сиділа, сиділа,
Чи дрібний мачок дзьобала, дзьобала.
Дзьоб, дзьоб, дзьобанець,
Пішла дівка у танець,
А за нею молодець.

Лисенко. „Молод". Ч. 7.

---

131. ПЕРЕПІЛКА

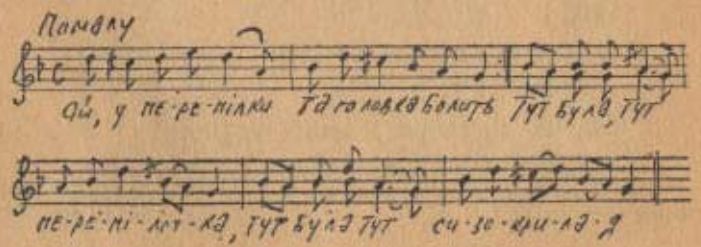

Ой, у перепілки та головка болить (2).
Тут була, тут перепілочка,
Тут була, тут сизокрилая.

Ой, у перепілки та плечиці болять (2).
Тут була і т. д.

Ой, у перепілки та рученьки болять (2).
Тут була і т. д.

Ой, у перепілки та колінця болять (2).
Тут була і т. д.

Ой у перепілки та спинонька болить (2).
Тут була і т. д.

Ой у перепілки та старий мужичок (2).
Тут була і т. д.

Із комори йде і нагайку несе (2).
Тут була і т. д.

Він нагайку несе, бородою трясе (2).
Тут була і т. д.

А у перепілки молодий мужичок (2).
Тут була і т. д.

Із базару йде, черевички несе (2).
Тут була і т. д.

Лисенко. „Молод." Ч. 10.

---

132. КІЗЛИК

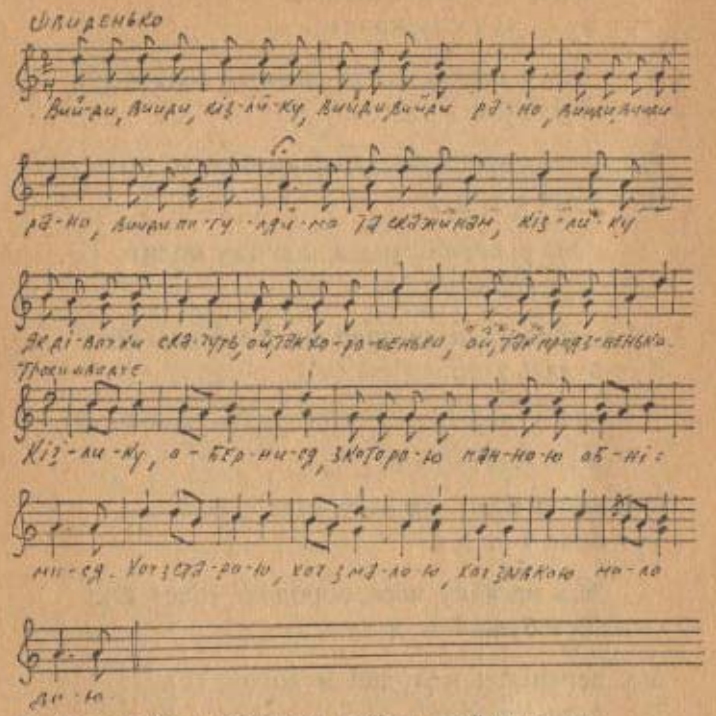

Вийди, вийди, кізлику, вийди, вийди рано,
Вийди, вийди рано, вийди погуляймо.
Та скажи нам, кізлику, як дівочки скачуть,
Ой, так хорошенько, ой, так приязненько.
Кізлику, а обернися, з которою панною обнімися;
Хоч з старою, хоч з малою, хоч з дівкою молодою.

Лисенко. „Молод." Ч. 24.

133. КОЛО ДУНАЄЧКУ, КОЛО БЕРІЖЕЧКУ

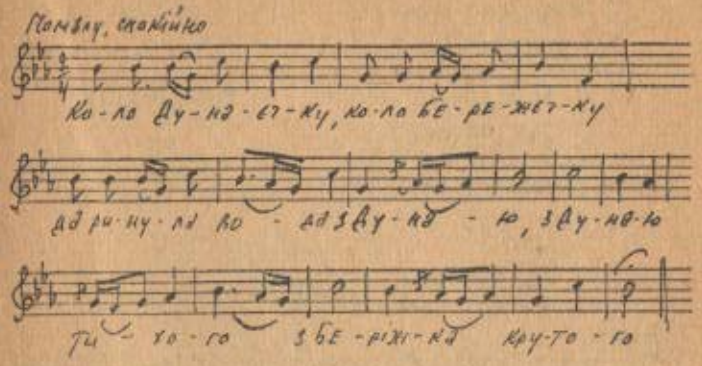

Коло Дунаєчку, коло беріжечку
Да ринула вода з Дунаю,
З Дунаю тихого,
З беріжка крутого.

Там три козаки коней напували,
Да ринула вода з Дунаю,
З Дунаю тихого,
З беріжка крутого.

А Максимко каже: „Я Катрусю люблю",
Да ринула і т. д.

Я Катрусю люблю і за себе візьму.
Да ринула і т. д.
А Андрійко каже: „Я Парасю люблю".

Да ринула і т. д.

Я Парасю люблю і за себе візьму,
Да ринула і т. д.

А Василько каже: „Я Марусю люблю",
Да ринула і т. д.

Я Марусю люблю і за себе візьму.
Да ринула і т. д.

Лисенко. „Молод." Ч. 10.

---

134. НЕЛЮБ

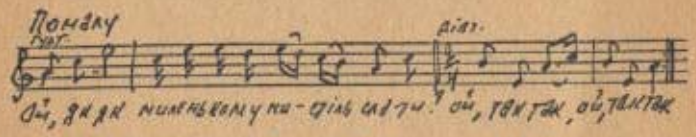

Ой, як, як миленькому постіль стлати,
Ой, так, так (2).

Ой, як, як миленького посадити.
Ой, так, так (2.)

Ой, як, як коло миленького сісти.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як миленького обняти.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як миленького цілувати.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як од милого встати.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як милого підвести.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як з миленьким розставаться.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як та нелюбу постіль слати.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як та нелюба посадити.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як коло нелюба сісти.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як нелюба обняти.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як та нелюба цілувати.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як та нелюба підвести.
Ой, так, так (2).

Ой, як, як із нелюбом розставаться.
Ой, так, так (2).

Лисенко. „Молодощі". Ч. 20.

---

135. ПОСАДИЛА ОГІРОЧКИ

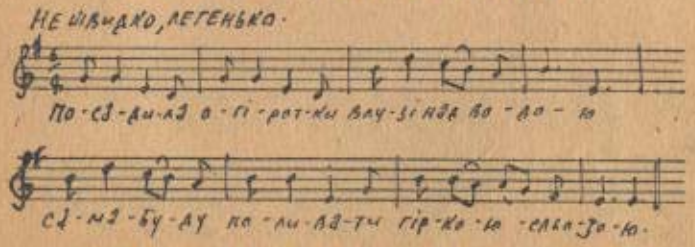

Посадила огірочки в лузі над водою,
Сама буду поливати гіркою сльозою.

Ростіть, ростіть огірочки
В чотири листочки,
Не бачила миленького
Аж три вечерочки.

Тільки тоді побачила, як корову гнала,
Добридень не казала, бо мати стояла.

А він махнув шапочкою,
Будь мила здорова,
Гуляй мила із другими
Не скажу ні слова.

Летять галки через балки,
Та летячи крячуть:
Передайте тій дівчинці,
Хай вона не плаче.

Запис. В. Шаравським.

136. ПОЛОВИНА САДУ ЦВІТЕ

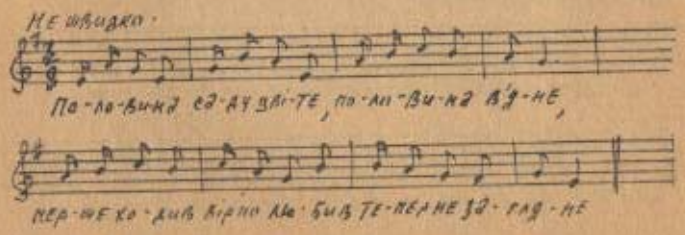

Половина саду цвіте, половина в'яне,
Перше ходив — вірно любив, тепер не загляне.

Перше ходив — вірно любив, тепер не загляне,
Через моє подвір'ячко сивим конем грає.

На зеленім барвіночку коня попасає,
З мурової криниченьки коня напуває.

З мурової криниченьки коня напуває,
А на мене молодую зкоса поглядає.

Годі, годі, козаченьку, зкоса поглядати,
Ходи, сядеш коло мене, щось маю сказати.

Ходи, сядеш коло мене — щось маю сказати,
Через тяжкі вороженьки мусиш покидати.

Тече річка невеличка, тече вода мілко,
Як ти мене рознелюбиш, то я тебе й тільки.

Тече річка невеличка, скочу — перескочу,
Таки візьму чорнявую, бо я її хочу.

Запис. В. Шаравським.

137. ОЙ, ВИЙСЯ, ХМЕЛЮ

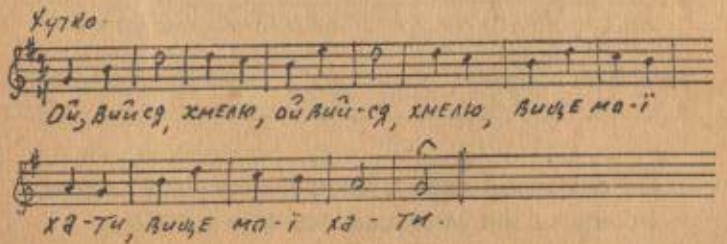

„Ой, вийся, хмелю, ой, вийся, хмелю,
Вище мої хати, вище мої хати.
Ой, пусти мене, ой пусти мене,
Мати погуляти, мати погуляти.
Та й ой, піду я, та й ой піду я,
Все берегом лугом, все берегом лугом.
Ой, підійду я, ой підійду я
Та до криниченьки, та до криниченьки
Що в криниченьці, що в криниченьці
Вода прибуває, вода прибуває.
Там козаченько, там козаченько
Коня напуває, коня напуває.

Ревуцький. IV н. п. 2.

---

138. НЕ СПІВАЙТЕ, ПІВНИЧЕНЬКИ

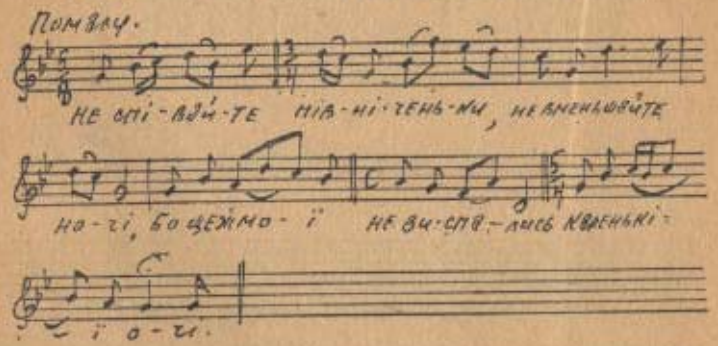

Не співайте, півниченьки, не вменшайте ночі,
Бо ще ж мої не виспались каренькії очі.

Тоді ж мої очки спали, ніжки спочивали,
Ой, як були малесенькі, гей, любитись не знали.
Минулися мої ходи через три городи.
Серце ж моє коханеє любитися годі,
Ой, як годі любитися, то годі й ходити.
Нехай же нас перестануть, гей, вороги судити.
Ой, судять нас вороженьки, та й судять нас люди,
Що з нашого коханнячка нічого не буде.
Гарно, мати, в саду спати поміж вишеньками;
Защебечуть соловейки поміж віточками.
Защебечуть соловейки, загудуть голубки,
Гарно, мати, в саду спати, де ходять парубки.
Один іде, коня веде, другий коня в'яже,
Третій іде під віконце: „добрий вечір" каже.
„Добрий вечір", стара мати, дай води напиться,
Хорошую дочку маєш, позволь подивиться.
„Стоїть кухоль на мітниці, візьми, та й напийся;
Ходить дочка по світлоньці, волю-подивися.
Мету хату, мету сіни, та й засміялася;
Вийшла мати води брати, та й догадалася.
Ой, чого ж ти, доню моя, чого ти смієшся.
Полюбила п'яниченьку, та й не признаєшся.
Ой, пий, мамо, сюю воду, що я наносила,
Люби, мамо, того зятя, що я полюбила.
Не розливай, мамо води, бо тяжко носити;
Не розлучай мене з милим, тобі з ним не жити.
Буду пити, буду лити, буду розливати.
Не до любови маю зятя, буду розлучати.
Як розлучиш, моя мати, комиш із водою,
Так розлучиш, моя мати, зятя із дочкою.

Упав сніжок на обліжок взявся водицею,
Люблю тебе, дівчононько, ще й молодицею.
Упав сніжок на обліжок, та й не розтане,
Ходив би я до другої, серце не пристане.

Котиц. Нар. пісні.

---

139. ОЙ, ВИЙДУ Я НА ГІРОНЬКУ

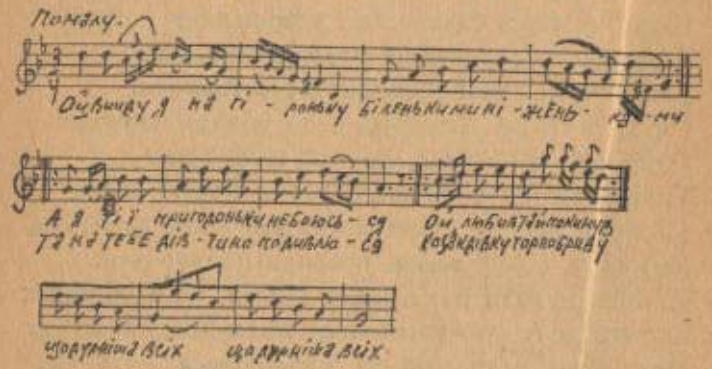

Ой, вийду я на гіроньку
Біленькими ніженьками,
Гляну я на дубонька,
Та карими оченьками.
А на тім на дубоньку
Голубонько гуде,
На козака пригодонька,
Козаченько не прибуде.
А я тієї пригодоньки не боюся,
Та на тебе, дівчино, подивлюся,
Ой, любив та покинув,

Козак дівку чорнобриву,
Що дурніша всіх (2).

Лисенко Дес. II. 1.

---

140. ЧЕРВОНАЯ КАЛИНОНЬКА НА ЯР ПОДАЛАСЯ

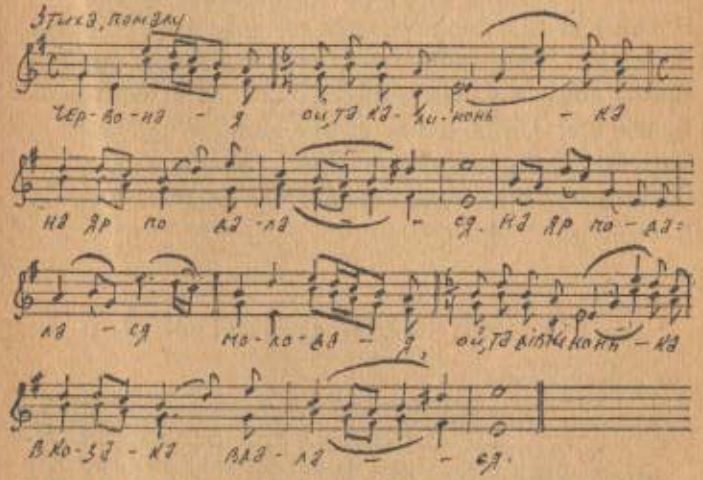

Червоная ой, та калинонька, на яр подалася (2),
Молодая ой, та дівчинонька в козака вдалася.
Які очі, ой та такі брови, така й головонька,
Як зійдуться вони до купоньки, любая розмова.
Пішла наша любая розмова крутими ярами,
Зостанеться молода дівчина з чорними бровами.
Бодай же ти, степова могило, запала ярами,
Через тебе, степова могило, вечерю втеряла.

Ой, учора втеряла вечерю, втеряю й тепер,
Чогось моя вірна жінка смутна, невесела.
Хоч весела, а хоч невесела, говори зі мною,
Як не будеш зі мною говорити, умру за тобою.
Через гору, гору кам'яную орел воду носить,
Ой там козак молоденький в лузі траву косить.
Ой, там його ненька старенька вечерю приносить,
Ой, вечеряй, ой, ти стара мати, коли наварила,
Бо вже ж мені парню молодому вечеря не мила.
Бо вже ж мені парню молодому дівчина робила.
Брала воду з каламутного броду, коня напувала,
Брала сок із-під білих ніжок хлопця чарувала.
Чаруй, чаруй, молода дівчино, коли довелося,
Бо вже ж мені хлопцю молодому на горе пішлося.

Лисенко. Дес. X, 5.

---

141. ОЙ, КОЛИ Б ТОЙ ВЕЧІР

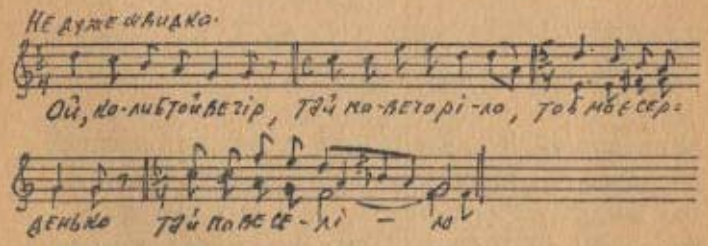

Ой, коли б той вечір та й повечоріло,
То б моє серденько та й повеселіло.

Ой, коли б той вечір та й сонечко зайшло,
То б моє серденько та й до мене прийшло.

Ой, прийди, прилини ти, яснеє сонце,
То я тебе пущу та й через віконце.

Ой, як упускала—легенько вздихала,
А як випускала—плакала, ридала.

Ой, як випускала, плакала й ридала,
Вийшла за ворота, правдоньки питала.

„Чи ти мене любиш, чи з мене смієшся.
До другої ходиш, та й не признаєшся."

Ой, я тебе люблю і любити буду,
Признаюсь по правді, сватати не буду.

Не позволять батько, не позволять мати,
Ще й рід не позволить дівчиноньку взяти.

Ще й рід не позволить дівчиноньку взяти,
Стиха говорімо, щоб не вчула мати.

Верниківський. Дес. н. п. 4.

---

142. ОЙ, ПІДУ Я В САД ГУЛЯТЬ

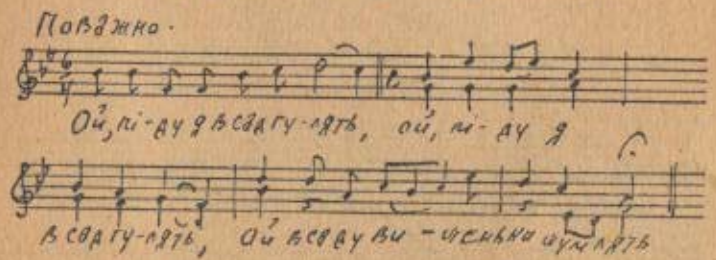

Ой, піду я в сад гулять, (2)
Ой, в саду вишеньки шумлять.

Ой, піду я в сад гулять (2)
Ой, за нас люде говорять.

Все про тебе і про мене:
Ой, що ти ходиш до мене.

Коли ходиш, то ходи,
Ой, коли любиш, то люби.

Коли любиш, то люби,
А поговору не роби.

Бо то, серце, поговір,
А люде кажуть, що ти мій.

Бо то серце, славонька,
А люде скажуть „правдонька".

Ой, піду я у лісок,
Ой, пущу стиха голосок.

Чи мій милий не вчує,
Ой, чи він другу цілує.

Вериківський, Дес. Н. П. З.

---

143. ОЙ, УЧОРА ІЗВЕЧОРА

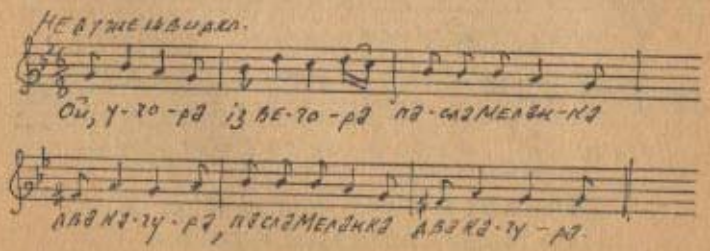

Ой, учора ізвечора пасла Маланка два качура, (2)
А пасучи загубила, у чистім полі заблудила.
В чистім полі Василь оре, йому Маланка кукіль поле.
Ой, гопчику, Васильчику, посію тебе, горобчику.
Буду тебе проривати, по тричі на день поливати.

Вериківський 10 н. п.

---

144. ЯК У-СТРОК ЖЕ Я ПІШЛА

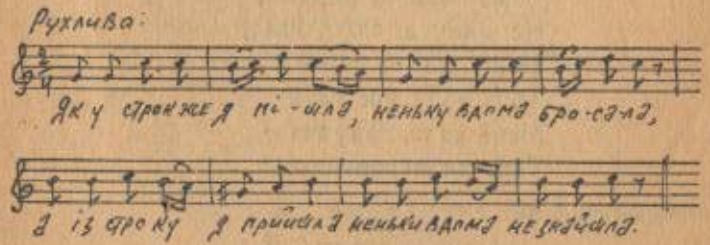

Як у строк же я пішла,
Неньку вдома кинула,
А із строку я прийшла,
Неньки вдома не знайшла.
Найшла в полі могилу,
Широкую долину.
До могили припала, ой.
Оту я неньку згадала:
Встань, устань, пробудись,
Своє горе розскажи;
Ой, рада б я, дитя, встать,
Своє горе розсказать.

Насипали землиці
На карії очиці.
Іди, доню, рідная,
До свойого братіка.
Брат сестрицю зустрічав
Та й до сестри одсилав.
А сестриця стрічала,
Ще й у двір зазивала:
„Сестро, сестро, сестриця,
Одна ненька родила,
Одна ненька родила,
Не одну долю ділила;
Мені дала в світі жить,
Тобі дала вік служить,
Мені дала панувать,
Тобі дала горювать".

Козицький. 4. нар. піс. 1.

---

145. ОЙ, ДА ВИ, КОМАРИКИ

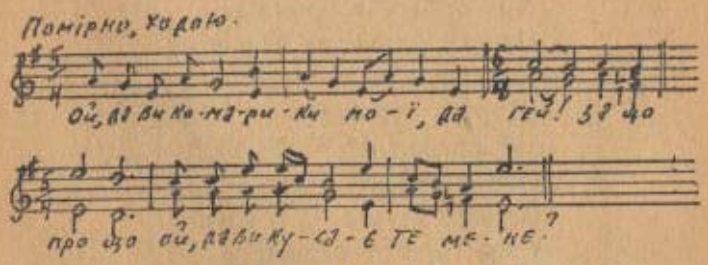

Ой, да ви, комарики мої, да гей.
За що, про що ой, да ви кусаєте мене.

Ой, да ви кусаєте мене, да гей,
Кров гарячу, ой, да випиваєте з мене.
Ой, да випиваєте з мене, да гей.
Що од вас же, ой да голівонька болить,
Ой, да щире серденько шумить, да гей.
Ой, піду я, ой, та в сад зелененький гулять,
Ой, та в сад зелененький гулять, да гей,
Та й сяду ж я, ой, да під горіховим кущом,
Ой, да під горіховим кущом, да гей.
Да задумаю, ой, да свою прежнюю любов, да гей.
Любов наша, ой, да любов наша дорога.
Ой да любов наша дорога, да гей.
Ой, розлука, ой, да розлука тяжка.

Козицький, 4. н. п. 3.

---

146. ОЙ, У ПОЛІ, ПОЛІ

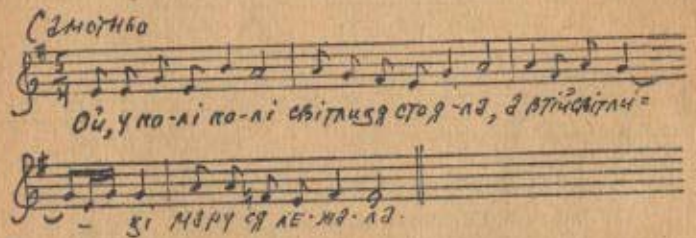

Ой, у полі, полі, світлиця стояла,
А в тій світлиці Маруся лежала.
А в тій світлиці Маруся лежала,
Чорним шовком головку в'язала.

Приїжджає три козаки з полку,
Розвязати Марусі головку.
„Ой, хто ж мені з трьох зілля дістане,
Той мені за дружиноньку стане.“
Ой, став козак трьох зіллячко рвати,
Аж летить зозуля, та й стала кувати:
„Козаче, козаче, на що тобі зілля,
В твоєї Марусі сьогодні весілля.“

Козицький, 8 н. п. 3.

147. КОЗАЧЕНЬКУ, ЩО ТИ РОБИШ

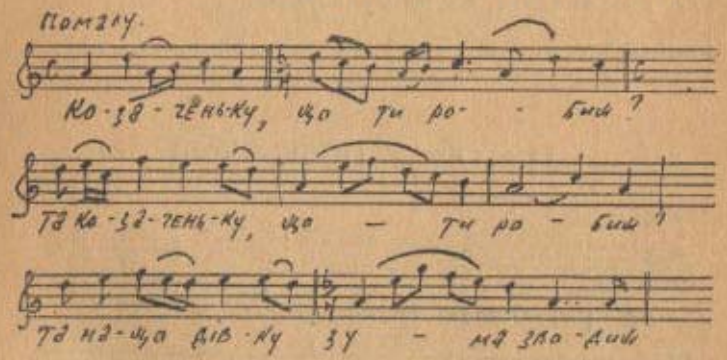

Козаченьку, що ти робиш,
Та козаченьку, що ти робиш,
Та на що дівку з ума зводиш.

Не я ж з ума звожу,
Та й не я ж її з ума звожу,
Та звела ж її темна нічка.

Звела темна нічка,
Та й звела її темна нічка,
Солодкий мед, вино, горілочка.

Ой, на ставу, на ставочку,
Та ой, на ставу, на ставочку,
Та пливуть качки в три рядочки.

Одна одну спережає,
Та й одна одну спережає,
Та кожна собі пару має.

Тепер же я не дівочка (2)
Нема стрічки ні віночка.

Нема стрічки, ні віночка (2)
Та на головці хустиночка.

Та на головці хустиночка (2)
Та тепер же я покриточка.

Кошиц. Зб. I, 1.

148. ОЙ, У ПОЛІ НИВКА

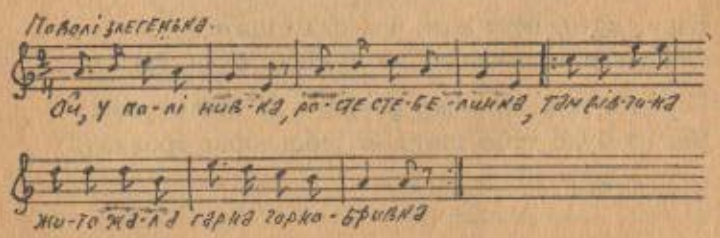

Ой, у полі нивка, росте стебелинка,
Там дівчина жито жала, гарна чорнобривка. (2)

Жала ж вона, жала, сіла спочивати,
Їхав козак з України, мусів шапку зняти. (2)

Мусів шапку зняти, день добрий сказати:
Помагай бог, дівча моє, тобі жито жати. (2)

А дівчина стала, йому одказала;
Вона ж йому одказала, серденьком назвала. (2)

Як ідеш додому, не кажи нікому,
Бо рознесуть сеє люди, як вітер солому. (2)

А вітер тихенький, солома легенька,
Візьмуть мене люди в зуби, я ще ж молоденька. (2)

А вже ж сяя слава по всім світі стала,
Що дівчина козаченька серденьком назвала. (2)

А вже ж тая слава по всім городочку,
Що дівчина козакові вишила сорочку. (2)

Вари, мати, вечеряти, а я ляжу спати,
Обіщався козаченько музики наняти. (2)

В нього нема сім пар волів, ще й не має хати,
Він не може, моя доню, на рушничок стати. (2)

Вари, мати, вечеряти, а я сяду шити,
Обіщався козаченько на музиках бути. (2)

В нього нема сім пар волів, а ні три корови,
Він не буде тебе знати, в тебе чорні брови. (2)

Кошиц. Зб. II, 5.

---

149. СВІТИ, СВІТИ, МІСЯЦЮ

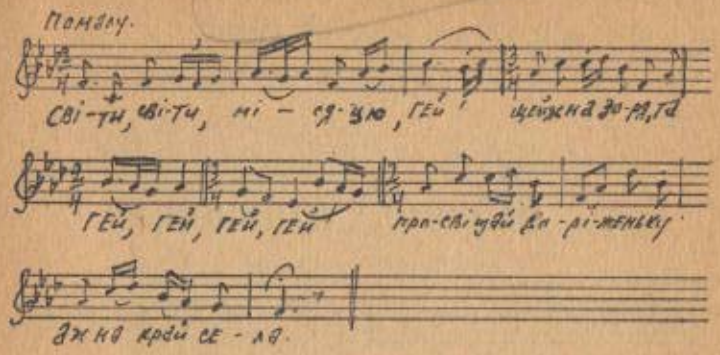

Світи, світи, місяцю, гей,
Ще й ясна зоря, гей, гей, гей, гей,
Просвіщай доріженьку
А ж на край села.
Просвіщай доріженку, гей,
Аж на край села,
Аж до того дворику, де живе вдова.
А у тої у вдови дочка молода,
По світлонці ходить,
Чеше волоса. (2)
Чеше ж вона, чеше,
Перечісує, голубою стрічкою
Переплітує. (2)
Голубою стрічкою переплітує,
А другою красною перев'язує.
А другою красною, гей, перев'язує,
До свого миленького переказує.

Ой, ти милий, миленький, гей, скарай тебе бог,
Утоптав доріженьку через темний луг.
Утоптав доріженьку, перестав ходить,
Зробив худу славоньку, покинув любить.

Кошиц, 36 II, 2.

---

150. ЗАШУМІЛА ЛІЩИНОНЬКА

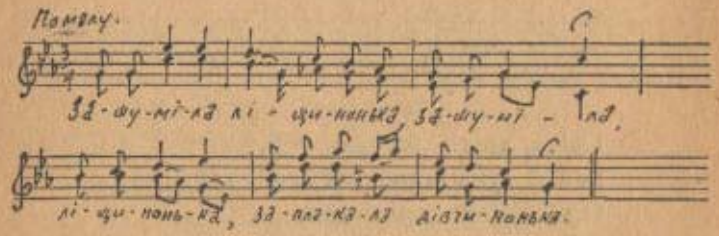

Зашуміла ліщинонька,
Зашуміла.
Заплакала дівчинонька, (2)
Заплакала, затужила, (2)
Нема того, що любила.
Нема його і не буде (2)
Розраяли злії люде.
Розраяли, розсудили, (2)
Щоб ми в парі не ходили.
Ходить будем а ми в парі, гей,
Ходить будем, одно друге любить будем (2).

Кошиц. II, 1.

---

151. ОЙ ПІД ГОРОЮ, ПІД КАМ'ЯНОЮ

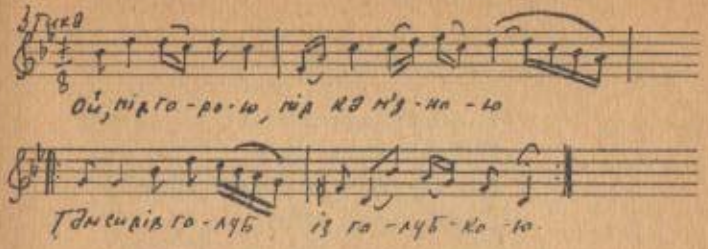

Ой, під горою, під кам'яною,
Там сидів голуб із голубкою.
Цілувалися, милувалися,
Сизими крильми обіймалися.
Налетів орел з крутої гори,
Розбив—розлучив голубів з пари.
Голубка ходе, жалібно гуде,
Що вже з голубом жити не буде.

Лисенко. Дес. VI, 29.

---

152. ОЙ, ВИЙДУ Я НА МОГИЛУ

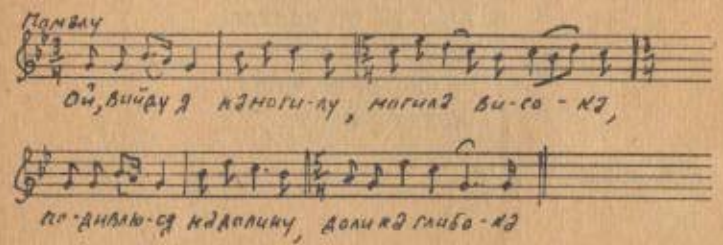

Ой вийду я на могилу —
Могила висока.
Подивлюся на долину —
Долина глибока.

А по тії долиноньці
Буйний вітер віє,
Ой здається, не журюся —
Само серце мліє.

Ой здається, не журюся —
Самі сльози ллються;
Як вийду на вулицю,
Вороги сміються.

Не смійтеся, воріженьки,
На сміх вам не буде,
А з нашого закохання
Нічого не буде".

Два голуби воду пили,
А два колотили;
Бодай тії та сконали,
Що нас розлучили.

Бодай тії не сконали,
А щастя не мали,
Що нас розлучили
З коханої пару.

Конощенко. Зб. III, 87.

---

135. ОИ ТИ, ДУБЕ КУЧЕРЯВИЙ

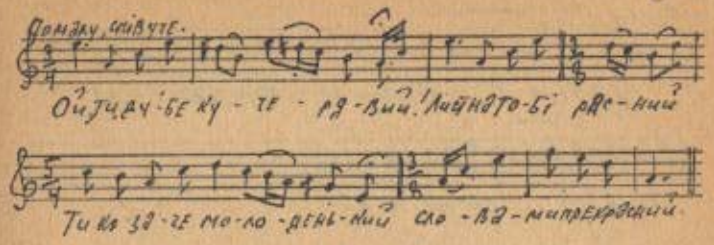

Ой ти, дубе кучерявий,
Лист на тобі рясний,
Ти козаче молоденький,
Словами прекрасний.

Слова твої ласкавії,
А чортова думка:
Поки я тебе не знала,
Гула як голубка.

Гула, гула голубонька,
Полинула в поле,
А линучи говорила:
„Горе ж мені, горе".

А линучи говорила:
„Горе ж мені, горе,
Утопила головоньку
У безодне море".

Конощенко. Зб. III, 57.

---

154. НА ГОРОДІ КАЛИНА

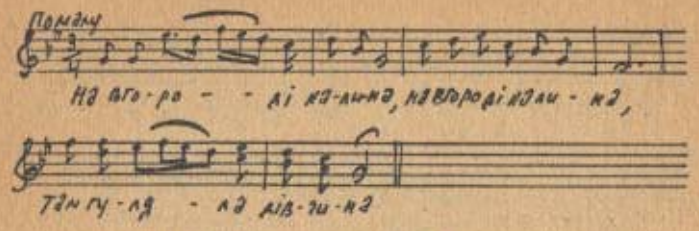

На городі калина, (2)
Там гуляла дівчина.
Там дівчина гуляла, (2)
Калиноньку ламала.
У пучечки в'язала, (2)
До личенька рівняла.
Ой, як би ж я такая, (2)
Як калина жаркая,
То пішла б я на базар (2)
Та купила б голубця,
Та купила б голубця (2)
Чорні брови до лиця.
Та принесла б додому, (2)
Та й пустила б додолу.
Насипала б пшениці (2)
Й холодної водиці.
Він пшениці не клює, (2)
Либонь же він полине.
Ой, полине, полине (2)
У чужий край, далекий.

Лисенко. Дес. V, 35.

155. ДА ШУМЛЯТЬ ВЕРБИ

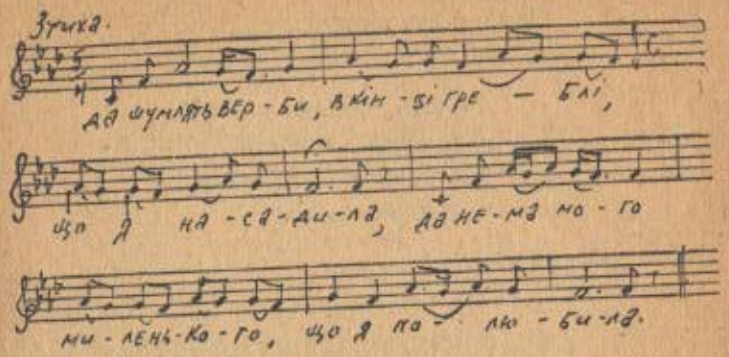

Да шумлять верби в кінці греблі,
Що я посадила,
Да нема мого миленького,
Що я полюбила.

Ой, немає козаченька —
Поїхав за Десну,
Рости, рости, дівчинонька,
На другую весну.

Росла, росла дівчинонька,
Та й на порі стала,
Ждала, ждала козаченька,
Та й плакати стала.

Ой не плачте, карі очі,
Така ваша доля,
Полюбила козаченька
При місяцю стоя.

Зелененькі огірочки,
Жовтенькі квіточки,
Нема мого миленького,
Плачуть карі очі.

Болять, болять мої очі.
Серденько понило...
Не бачу я миленького,
І діло не мило.

Збірн. Квітка. № 641.

---

156. ОЙ, ГЛИБОКИЙ КОЛОДЯЗЮ

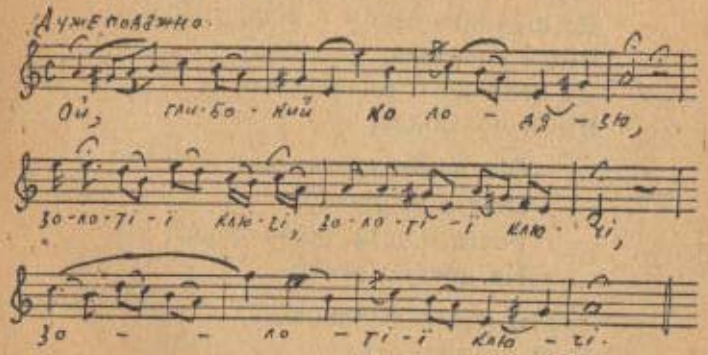

Ой глибокий колодязю,
Золотії ключі (3)
А вже ж мені докучило,
В світі горюючи (3).
Ой, глибокий колодязю,
Боюсь, щоб не впасти (3)

Полюбила пройдисвіта,
Прийдеться пропасти (3).
Ой, глибокий колодязю,
Боюсь, щоб не впала (3).
Полюбила пройдисвіта,
Та й на-віки пропала (3).

Лисенко. Дес. I, 17.

---

157. ОЙ ГАЮ МІЙ, ГАЮ

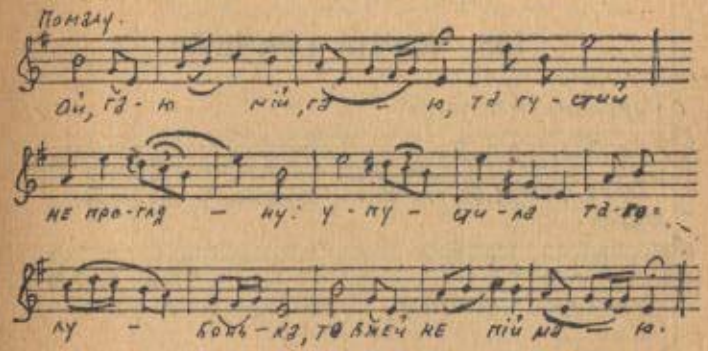

Ой, гаю мій, гаю,
Та густий, не прогляну;
Упустила та голубонька,
Та й уже ж не піймаю.

Ой хоч же піймаю,
Та й уже ж не такого,
Не приляже моє серденько
Ніколи до його.

Ой, гаю мій, гаю,
Та густий, зелененький,
Любив мене та козаченько
Хороший, молоденький.

Ой, гаю мій, гаю,
Та густий кучерявий,
Любив мене та козаченько
Хороший, чорнявий.

Лисенко, Дес. I, 21.

---

158. ЧОРНА ГРЕЧКА

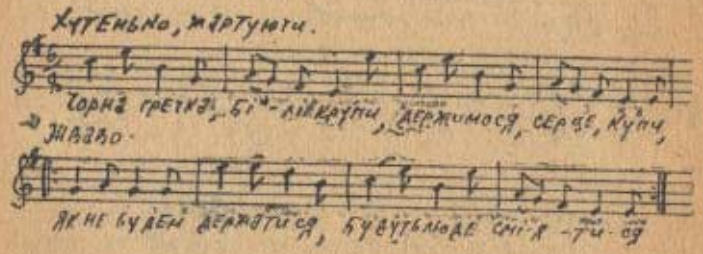

Чорна гречка, білі крупи,
Держімося, серце, купи:
Як не будем держатися,
Будуть люде сміятися.

Чорна гречка, білі крупи,
Не впадайся, дівча, в руки,
Бо як в руки попадешься,
То ж то лиха наберешся.

Ледве дівка шлюб узяла,
Слізоньками ся залляла:
Ой, що ж бідна я зробила,
Що п'яницю полюбила.

Ой ледве ввійшов він до хати.
Зараз лізе цілувати;
А не вспів на лавці сісти,
Кричить: „Жінко, давай їсти".

Ой подала борщ без мняса,
Сама сіла, підперлася,
Ой, що ж бідна я зробила,
Що п'яницю полюбила.

Летить миска до порога,
„Чоловіче, бійся бога,
Що ти таке в світі робиш,
Що все такий п'яний ходиш".

Чорна гречка, білі крупи,
Не впадайся, дівча, в руки,
Бо як в руки попадешся,
То ж то лиха наберешся.

Білі крупи, чорна гречка,
Дурна дівка, як овечка;
Дурна, дурна,—скрутилася,
Десь дурману об'їлася.

Лисенко. Дес. I, 38.

---

159. ТА ТУМАН ЯРОМ

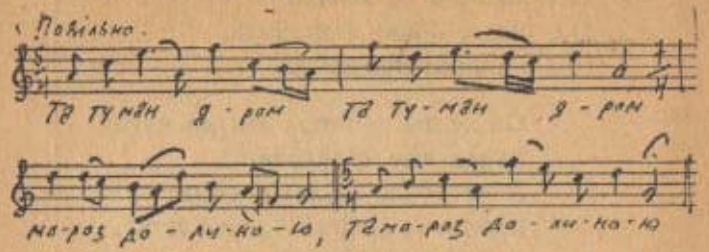

Та туман яром,
Та туман яром,
Мороз долиною,
Та мороз долиною.

Та не по правді
Та козаченько
Живе з дівчиною,
Та живе з дівчиною.

Що пізно ходиш,
Рано виходиш,
Важиш на другую —
Та важиш на другую.

Та по-над річкою,
По-над бистрою
Та цигани стояли
Та цигани стояли.

Та поміж тими
Та циганами
Та циганка ворожка,
Та циганка ворожка.

Та до тої
Та циганочки
Втоптана доріжка,
Та втоптана доріжка.

Лисенко. Дес. VIII, 7.

---

160. ОЙ ПОПЛИВИ, УТКО

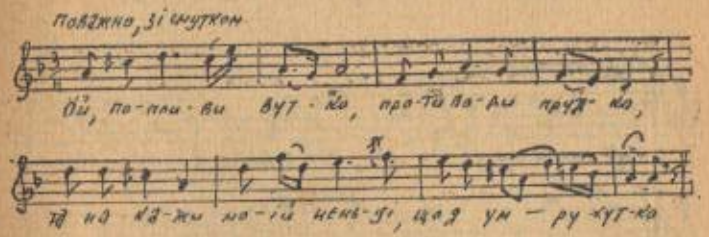

Ой попливи, утко,
Проти води прудко, —
Та накажи моїй неньці,
Що умру хутко.

Вутоньки немає, —
Матінки не буде,
Десь на мене молодую
На-віки забуде.

Ой полети, галко,
Де мій рідний батько, —
Нехай мене одвідає,
Коли йому жалко.

Галочки немає, —
Й батенька не буде,—
Десь мене молодую
На-віки забуде.

Лисенко. Зб. I, 18.

---

161. НЕ ХИЛИСЯ, СОСНО

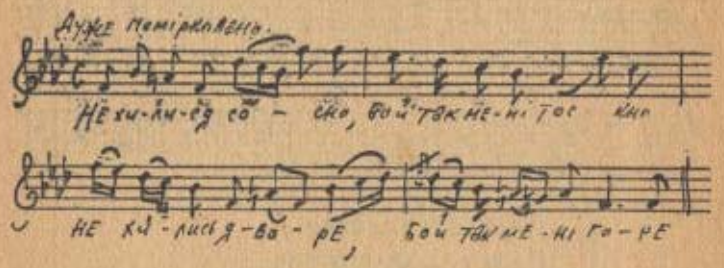

Не хилися, сосно, бо й так мені тоскно,
Не хилися, вільхо, бо й так мені гірко,
Не хилися, дубе, бо й так мені біде,
Не хилися, яворе, бо й так мені горе.
Не хиліться низько,—нема милого близько,
Не будіте вночі, вийміть мені очі.

Лисенко, Зб. II, 37.

---

162. ОЙ ЗІЙДИ, ЗІЙДИ, ЯСЕН МІСЯЦЮ

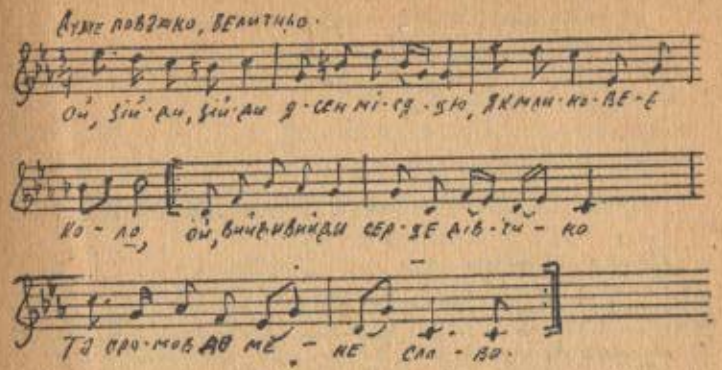

— Ой зійди, зійди, ясен місяцю,
Як млиновее коло,
Ой вийди, вийди, серце-дівчино,
Та промов до мене слово.
— Ой і рада б я та виходити
І з тобою говорити,
Та й судять-гудять вражі люде,
Хотять же нас розлучити.
Ой не бий, мати, не лай, мати,
Та не роби каліченьки,
Зав'яжи очі темної ночі
Та веди до річеньки.
А як приведеш та до річеньки,
Розвяжи карі очі,—
Нехай гляну я та подивлюся,
З світом білим попрощаюся.

Ой, світе ясний, світе прекрасний,
Як на тобі тяжко жити,
Ой іще тяжче молодесенькій
Не наживши́сь умирати.

Лисенко, Зб. II, 34.

---

163. БОЛИТЬ МОЯ ГОЛОВОНЬКА

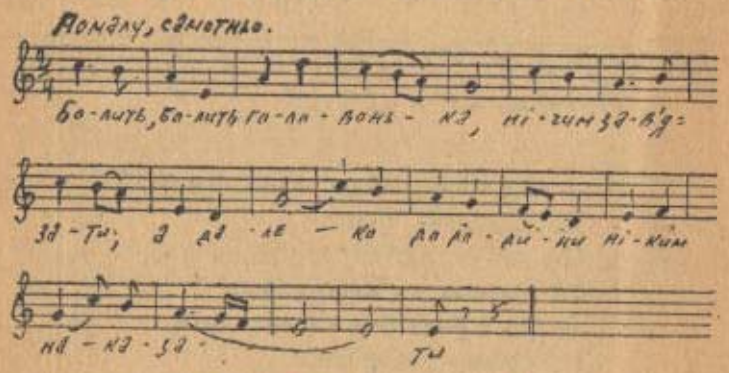

Болить моя головонька—
Нічим зав'язати,
А далеко до родини—
Ніким наказати.
Зав'яжу ж я головоньку
Шовковим платочком,
Накажу ж я до родини
Сизим голубочком.
Шовковая хустинонька
Голови не в'яже,

Сизокрилий голубонько
Правдоньки не скаже.
Ой, вирву ж я з рожі квітку
Та й пущу на воду:
„Пливи, пливи, з рожі квітко,
Аж до мого роду".
Пливла, пливла з рожі квітка
Та й на воді стала,
Вийшла мати води брати
Та й квітку пізнала:
„Ой десь моя дитинонька
Недужа лежала".
—Не лежала, моя мати,
Ні дня, ні години:
Попалася в добрі руки—
Невірній дружині".

Козицький. Укр. пісні № 5.

---

164. ОЙ ЛЕТІЛА ГОРЛИЦЯ ЧЕРЕЗ САД

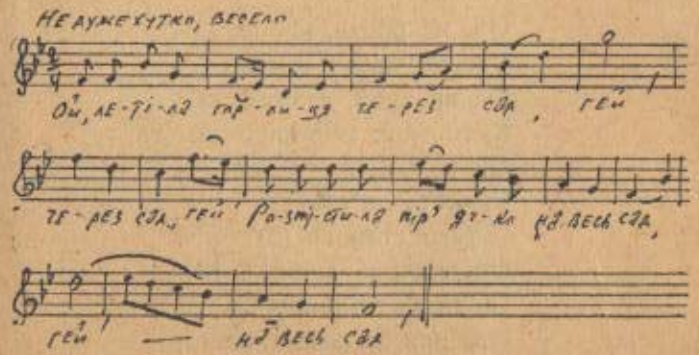

Ой летіла горлиця через сад,
Через сад, гей, розпустила пір'ячко
На ввесь сад, гей, на ввесь сад.
Ой хто тее пір'ячко ізбере,
Ізбере, гей, той мене молодую
Забере, гей, забере.
На курочці пір'ячко в один ряд,
В один ряд, гей, любімося, серденько,
В один лад, гей, в один лад.

Лисенко. Дес. VIII, 9.

---

165. ОЙ НЕ РОСТИ, КРОПЕ

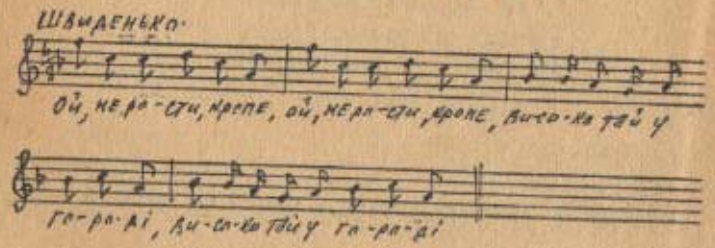

Ой, не рости, кропе, (2)
Високо та й у городі (2).
Ой не ходи, старий, (2)
Коло моїх та воріточок (2).
Ой не топчи, старий, (2)
Кудрявої м'яти (2).
Я того старого (2)
Од роду не любила, (2)
По його слідочку (2)
Каменем да покотила (2).

Ой як тяжко—важко (2)
Каменю да котитися, (2)
А ще тяжче, важче (2)
Старому та женитися (2).
Ой, порости, кропе, (2)
Високо та й у городі (2)
Ой, походи, молоденький, (2)
Коло моєї хати; (2)
Ой потопчи, молоденький, (2)
Кудрявую м'яту, (2)
По його слідочку (2)
Перстиньком да покотила (2).
Ой як легесенько (2)
Перстиньку да котитися, (2)
А ще й легше, легше, (2)
Молодому да женитися (2).

Ревуцький. Зол. Кл. I, 7.

---

166. ОЙ НЕ СВІТИ, МІСЯЧЕНЬКУ

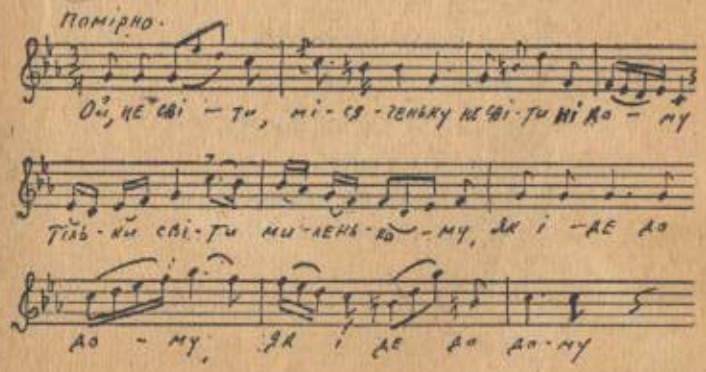

Ой не світи, місяченьку,
Не світи нікому,
Тільки світи миленькому,
Як іде додому (2).

Світи йому ранесенько,
Та й розганяй хмари;
А як же він іншу має,
То зайди за хмари (2).

Світив місяць, світив ясний
Та й зайшов за тіні;
А я бідна гірко плачу:
Зрадив мене милий (2).

„Або ж мене вірно люби,
Або ж на-вік лиши,
Або мої чорні брови
На папері спиши“ (2).

— „Писав же я чотирі дні
І чотирі ночі,
Та не можу ісписати
Твої карі очі“ (2)

„Писав же ти на папері,
Пиши на китайці,
Не змалюєш та звечора,
То я умру вранці“ (2).

Лисенко. Збірн. II, 38.

---

167. ОЙ НА ГОРІ

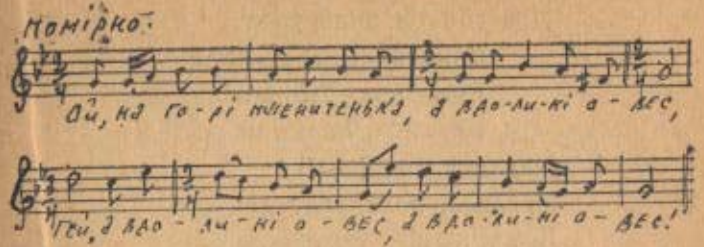

Ой на горі пшениченька,
А в долині овес,
Гей, а в долині овес,
А в долині овес.
Не по правді мій миленький,
Ти зі мною живеш,
Що до тої дівчиноньки
Та що вечора ідеш.
А до мене молодої
Та й у двір вже не зайдеш.

Степовий. Дес. IV, 5.

---

168. КОЛО МЛИНА, КОЛО БРОДУ

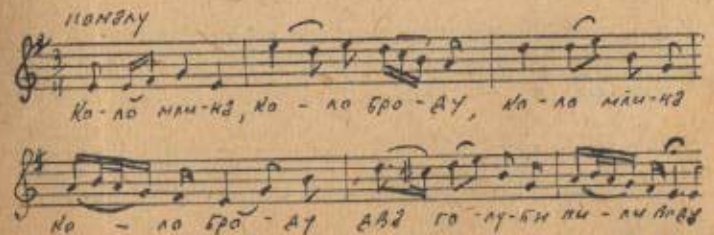

Коло млина, коло броду,
Коло млина, коло броду,
Два голуби пили воду.

Вони пили, гуркотіли,
Вони пили, гуркотіли,
Ізнялися, полетіли.

Ізнялися, полинули,
Ізнялися, полинули,
Крилечками стрепенули.

Крилечками стрепенули,
Крилечками стрепенули,
Про кохання спом'янули.

Лисенко. Дес. IV, 8.

---

169. ЗЕЛЕНАЯ ЛІЩИНОНЬКО

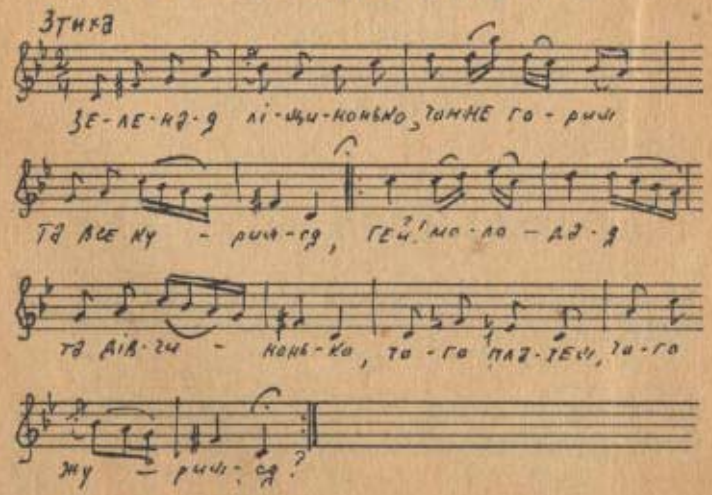

„Зеленая ліщинонько,
Чом не гориш та все куришся,
Гей, молодая та дівчинонько,
Чого плачеш, чого журишся".
— „Ой коли б я була суха,
То б горіла, не курилася,
Гей, коли б знала, що за ним я буду,
Не плакала б, не журилася.
Ой у броду деру воду,—
На тім боці—мої карі очі:
Там козаченько коня напуває,
Та на цей бік поглядає".
„Коли б мені новий човник
Та новеє ще й веселечко,—
Сів би, поїхав на той бережечок,
Де дівчина, моє сердечко".
— „На що тобі новий човник
І новеє та веселечко,
Глянь, подивись здалеку на мене,
Козаченьку, моє сердечко".

Лисенко, Збірн. І. 25.

---

170. ТИХО—ТИХО ДУНАЙ ВОДУ НЕСЕ

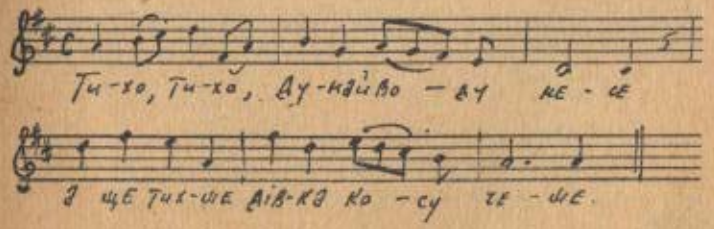

Тихо—тихо Дунай воду несе,
А ще тихше дівка косу чеше (2).
Чеше—чеше та на Дунай несе.
„Пливи, косо, тихо за водою,
А я піду услід за тобою (2).
Припливи, косо, к зеленому лугу,
Скажу тобі всю свою притугу: (2)
Нема краю тихому Дунаю,
Нема впину вдовиному сину,
Що звів з ума дівку сиротину (2).
Ох ізвівши, на коника сівши:
„Оставайся, слави набирайся, (2)
А я молод слави не боюся,
Вийду з села, зараз оженюся (2).
Мені, дівко, та пришиють квітку,
Тебе ж, дівко завертять в намітку".

Степовий Дес. 3, 9.

171. ПОСІЯЛА РУТУ М'ЯТУ

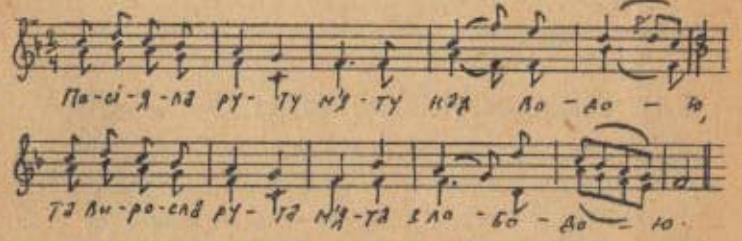

Посіяла руту м'яту над водою,
Та виросла рута м'ята з лободою,
Та виросла рута м'ята з лободою, гей.

А хто ж тую руту м'яту та й прополе, гей.
Обізвався старий дід з бородою,
Ой, я ж твою руту м'яту та й прополю, гей,
Ой, цур тобі, старий діду з бородою, гей,
Нехай моя рута м'ята з лободою, гей,
Нехай моя рута м'ята з лободою, гей,
Аби не ти, старий діду з бородою, гей.

Стеценко. Збірник пісень.

172. КОТИЛАСЯ ТА ЗОРЯ З НЕБА

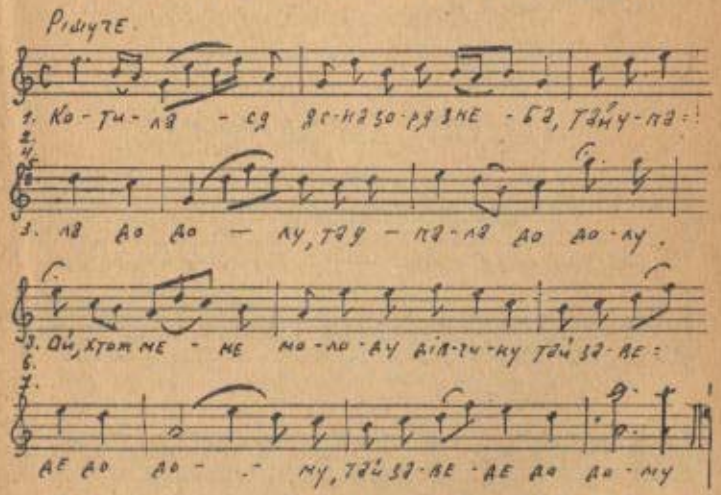

Котилася ясна зоря з неба,
Та й упала до-долу (2),
Журилася молода дівчина
Та своєю бідою (2).

Ой, хто ж мене, молоду дівчину
Та заведе додому (2),
Обізвався та молод козаченько
Та на воронім коні (2):
„Гуляй, гуляй, молода дівчино,
Я заведу додому“ (2).
Веди, веди, молодий козаче,
Веди, не барися (2),
Бо за мною та молодою
Увесь рід зажурився“ (2).

Демуцький. Збірн. II, 8.

---

173. ОЙ ТАМ ЗА ЯРОМ

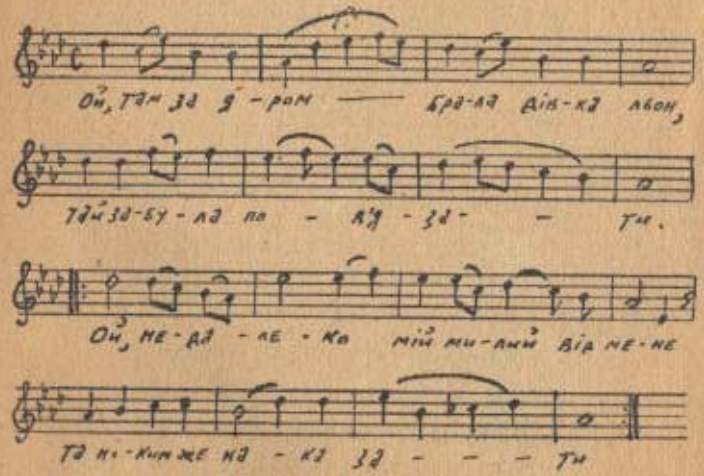

Ой, там за яром
Брала дівка льон,
Та й забула пов'язати.
Ой не далеко
Мій милий від мене
Та ніким наказати.

„Ох, хоч ти прийди,
А хоч прилини
Та мій миленький до мене.
Ой, б'ється, б'ється,
Ще й побивається,
Моє серденько без тебе“.

„Ох, і рад же б я,
Миленька моя,
Та й до тебе прилинути.
Ой кругом двора
Стороженька стала,
Що нікуди обминути“.

„Як би ж ти схотів,
Милесенький мій,
Та й до мене прилинути,
Ой ти знайшов би
Таку дороженьку
Обминути стороженьку“.

Лисенко. Дес. V, 6.

---

174. ВЖЕ СОНЦЕ НИЗЕНЬКО, ВЖЕ Й ВЕЧІР БЛИЗЕНЬКО

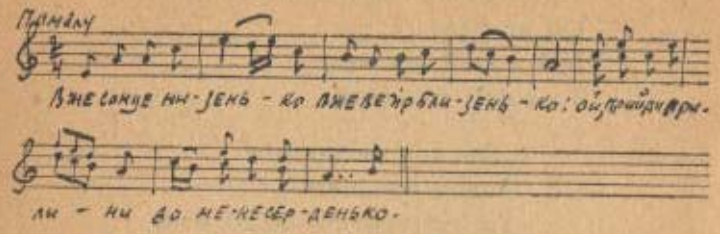

Вже сонце низенько, вже й вечір близенько,
Ой, прийди, прилини до мене, серденько.

Ой, прийди, прилини до моєї хати,
Пущу у комору, щоб не знала мати.

В комору пускала, щоб мати не знала,
А як випускала, плакала, ридала.

Ой, серце-козаче, хрещатий барвінку,
Признайся по правді, а чи маєш жінку.

Ой, маю я жінку, ще й діточок двоє,
Коли не горнеться та серденько моє.

Хоч вона горнеться, та я не горнуся,
По чистій правді тобі признаюся.

Копощенко. Зб. II. 56.

175. ДЕ ТИ БУЛА, ДІВЧИНОНЬКО

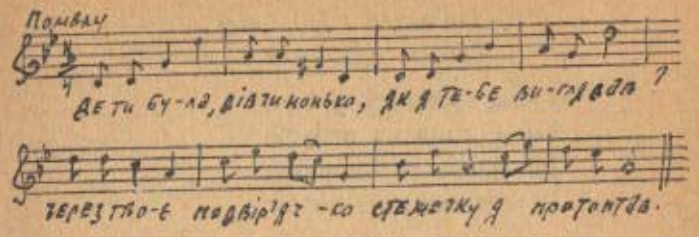

Де ти була, дівчинонько,
Як я тебе виглядав,
Через твоє подвір'ячко
Стежечку я протоптав.

Топчи, топчи доріженьку,
Я ще ширшу простружу,
А на тії доріженьці
Клен-дерево посажу.

Рости, рости клен-дерево,
А я буду поливать,
Вари, мати, вечеряти,
А я піду в сад гулять.

Вари, мати, вечеряти,
А я піду в сад гулять,
В сад, садочок зелененький,
Гуси сірі заганять.

Гиля, гиля, гуси сірі,
На ярую пшеницю,
Ой, віддала мене мати
За гіркого п'яницю.

Гиля, гиля, гуси сірі,
Гиля, гиля на Дунай,
Зав'язала головоньку,
Тепер сиди та й думай.

Гиля, гиля, гуси сірі,
Гиля, гиля на ставок,
Зав'язала головоньку,
Я ж думала на часок.

Гиля, гиля, гуси сірі,
Гиля, гиля на ріку,
Зав'язала головоньку,
Не розвяжу й до віку.

Запис. В. Шаравським.

---

176. ОЙ, У САДУ ВИШНЯ

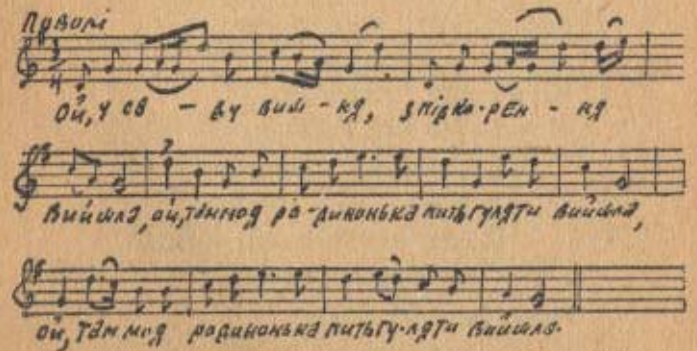

Ой, у саду вишня з-під кореня вийшла,
Ой, там моя родинонька пить-гуляти вийшла.

Вона п'є — гуляє і мене споминає:
„Десь нашої нещасниці на світі немає."
А чи її вбито, чи в полон занято,
А чи її світ не милий ні в будень, ні в свято.
Ой, її не вбито, ні в полон занято,
Тільки їй світ не милий, ні в будень, ні в свято.

Стеценко. Зб. ч. 40.

---

177. ЗАКУВАЛА ЗОЗУЛЕНЬКА

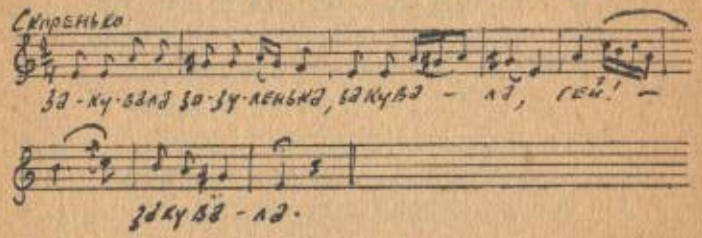

Закувала зозуленька, закувала,
Гей, закувала,
Горе мені на чужині, що я сама,
Гей, що я сама.
Єсть у мене мій батенько, так далеко,
Гей, так далеко.
Тяжко-важко на серденьку, та й не легко,
Гей, та й не легко.
Написала б я письмечко, так не вмію,
Гей, так не вмію.
Наказала б я вісточку, так не смію,
Гей, так не смію.

Ой, посію я гречечку над водою,
Гей, над водою.
Та вродила гречечка з лободою,
Гей, з лободою.
Ой, хто тую лободоньку та й прополе,
Гей, та й прополе.
Гей, хто ж мене молодую та й пригорне,
Гей, та й пригорне.
Обізвався козаченько з бородою,
Гей, з бородою.
„Ой, я ж тебе молодую, та й пригорну,
Гей, та й пригорну.
„Не подоба, старий діду, не подоба,
Гей, не подоба.
Єсть у тебе малі діти ще й худоба,
Гей, ще й худоба.
Не подоба, старий діду, не подоба,
Гей, не подоба
Хіба на те поважуся, що худоба,
Гей, що худоба.
Нехороший старий діду, нехороший,
Гей, нехороший.
А з моєю уродою молодця шукати,
Гей, молодця шукати.
З хорошою дружиною серденьку отрада,
Гей, гей, отрада.
З великою худобою лаятись та битись,
Гей, гей, та битись.
З хорошою дружиною у світі нажитись.

Ревуцький. Д. II, 98. Зол. кл.

178. ВИШНІ, ЧЕРЕШНІ РОЗВИВАЮТЬСЯ

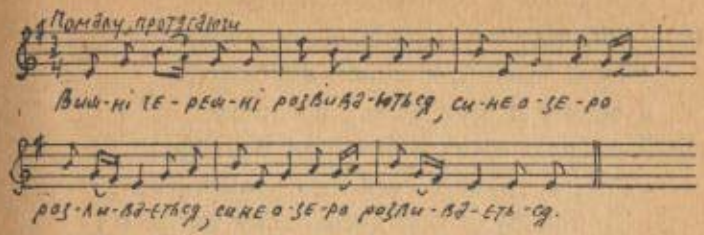

Вишні, черешні розвиваються, синє озеро
розливається. Гей.
Ясне сонечко усміхається, жито силоньки
набирається.
Через тин вишня похилилася, кума з кумою
посварилася.
Жовте листячко осипається, кума з кумою
вже не знається.
Тобі яблучко, мені грушечка, не сварімося,
моя душечко.
Тобі яблучко, мені зернятко, не сварімося,
моє серденько.

Леонтович. Зб. III, 13.

179. ДЕ Б Я, ДЕ Б Я ІЗ ДОСАДОНЬКИ ПІШЛА

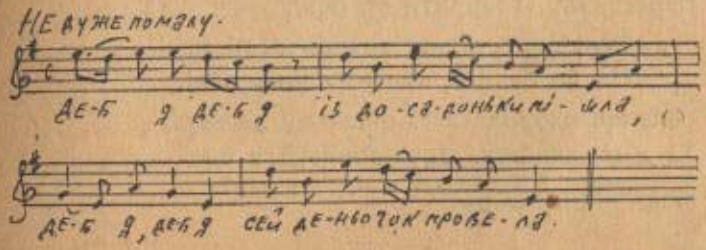

Де б я, де б я із досадоньки пішла,
Де б я, де б я сей деньочок провела.
Ой, піду я у вишневий садочок,
Та й зірву я оріховий листочок.

Та й спишу я всю досаду на листу,
Та й одішлю в славний город Варшаву.
Гей, а хто буде сей листочок читати, гей,
То той буде всю досадоньку знати. (2)

Перша досада, що дитинонька мала, гей,
Друга досада, що сама я молода. (2)
Третя досада, що чужая сторона,
Четверта досада, що не вірна дружина. (2)

Ой, вона ж мене ізсушила, зв'ялила,
Вона ж мене з білих ніжок звалила. (2).
Гей, або піду я до броду по воду,
Та й вкину я всю досаду у воду.

Ой, пливи, пливи ти, досадонько моя,
А я піду погуляю молода.
Гей, ой піду ж я до сусідоньки гулять,
А сусіди все про мене говорять.

Гей, ви сусіди, ви вороженьки мої,
Перестаньте говорити об мені.
Гей, перестаньте говорити об мені,
Ви не бачите, яке горенько мені.

Гей, що сходила всю ніченьку до зорі,
Та й не знайшла дружиноньки я свої.

Запис. В. Шаравським.

180. ОЙ ХМАРИТЬСЯ, ДОЩ БУДЕ

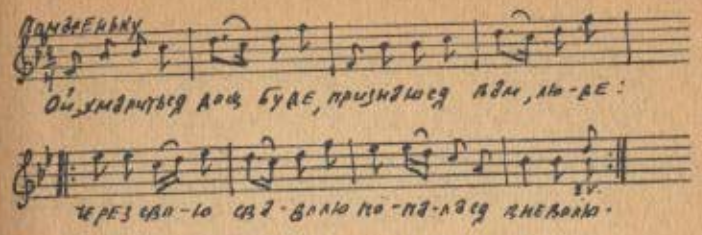

Ой хмариться, дощ буде...
Признаюся вам, люде:
Через свою сваволю
Попалася в неволю.
Пішов милий в дорогу,
Я пропила корову —
Сіла собі, журюся,
За корову боюся.
Прийшов милий з дороги,
А я йому бацъ в ноги.
„Що ж я, милий, зробила,—
Коровицю пропила".
Милий милу цілує,
Коровицю дарує:
Будь мила, здорова,
Буде друга корова".

Лисенко. Дес. VI, 22.

181. ЧИ ТИ, НЕНЬКО, ЧУЛА

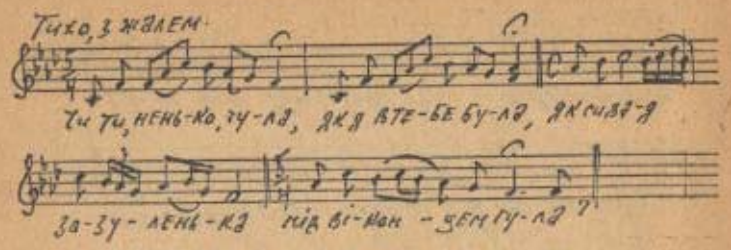

— Чи ти, ненько, чула,
Як я в тебе була,
Як сивая зозуленька,
Під віконцем гула.
„Ой, я, доню, чула
Та й не обзивалася,
Бо я ж тебе, моя доню,
Не сподівалася".
Коли тебе, моя доню,
В гості сподіваться,
Чи в суботу на вечерю,
Чи в неділю, вранці".
Тоді мене, нене,
Сподівайся в гості,
Як виросте у світлонці
Трава на помості.
Росла, росла травка
Та й посихать стала;
Ждала, ждала мати дочку
Та й плакати стала.

Ревуцький. Зол. кл. I, 64.

182. ОЙ ЗАВ'ЯЛА ЧЕРВОНА КАЛИНА

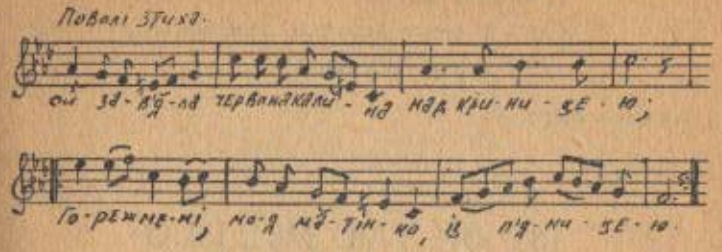

Ой зав'яла червона калина
Над криницею;
Горе ж мені, моя матінко,
Із п'яницею.
Що п'яниця та не кається,
І день, і ніч п'є;
А як прийде із шинку додому,—
Мене молодую б'є.
Відсуну я та кватирочку,
Моя матінка йде,
Питається діточок маленьких,
Чи дома п'яниця є.
Потихоньку, помаленьку,
Моя матінько, йди:
Спить п'яниця в рубленій коморі,
А ти, мамо, не збуди.
Та нехай він спить, та нехай він спить,
Щоб до віку він не встав.
Щоб він твою бідну головоньку
Та вже більше не клопотав.

Ой не лай, моя матіночко,
П'яницю мого,—
Єсть у мене діточки дрібненькі,
Горе жити без його.

Лисенко. Збірн. V, 7

---

183. ОЙ, ГАЮ МІЙ, ГАЮ

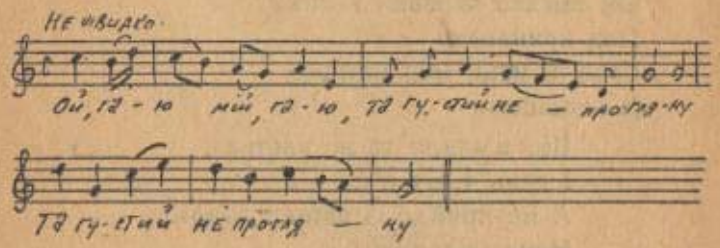

Ой, гаю мій, гаю,
Густий, не прогляну (2).
Що по тобі, гаю,
І вітер не віє (2),
І вітер не віє,
Гилля не колише (2),
Тільки брат до сестри
Часті листи пише (2):
„Сестро, моя сестро,
Та сестро українко (2),
Чи привикла, сестро,
Ти на чужині жити (2).

— Ой хоч не привикла,
Та треба привикати (2),
Коли породила
Та нещасною мати (2).
Мати наша, мати,
Де нам тебе взяти (2).
Малярів наняти,
Матір змалювати (2).
Поставити матір
На божничок в хаті (2):
На божничок гляну,
Та матір спом'яну (2).
Назад обернуся,
Та сльозами заллюся (2);
На бік оглянуся,
Рукавом утруся (2);
Вийду за ворота,
Стану, як сирота— (2),
Ніхто не займає,
Бо долі немає (2).

Лисенко. Зб. I, 23.

---

184. ОЙ ПИЛА ЛЕМЕРИХА НА МЕДУ

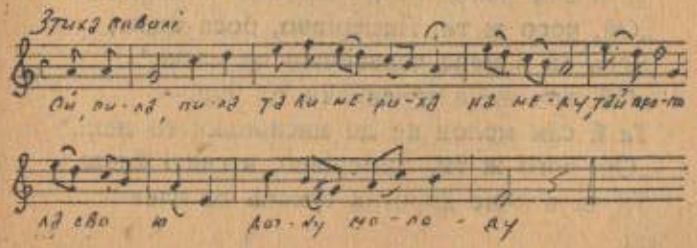

Ой пила, пила та Лимериха на меду
Та й пропила свою дочку молоду.
„Ой хто купить цебер меду і вина,
Того буде Лимериха молода."
Обізвався та Шкандибенко на меду,—
Ой я ж куплю Лимерівну молоду.
Ой я ж куплю цебер меду і вина,
Нехай буде Лимерівна вже моя.
У неділю ранесенько до сонця,
Та й плакала Лимерівна в віконця:
Ой загину, моя матінко, загину,
Бо не люблю Шкандибенка, покину.
Наступає, моя матінко, темна ніч:
Ой, не люблю Шкандибенка,—піду пріч."
„Ой, коли любиш, моя донечко, вінчайся,
А не любиш, дитя моє, цурайся."
Ой, побігла Лимерівна горою,
А за нею Шкандибенко в погоню:
Ой, догнав він Лимерівну та й не б'є,
Тільки ж її словечками картає,—
„Ой, чого ж ти, Лимерівно, пішки йдеш,
Та чи ти в мене хороших коней не маєш."
„Ой, хоч же є вороні коні, то твої,
Та й сам молод не до мислоньки ти мені."
„Ой, чого ж ти, Лимерівно, боса йдеш,
Десь ти в мене черевичків не маєш."
„Ой, хоч же є черевички то твої,—
Та й сам молод не до мислоньки ти мені."
„Ой, чого ж ти, Лимерівно, в свиті йдеш,
Та чи в мене дорогих суконь не маєш."

„Ой, хоч є дорогі сукні, то твої,
Та й сам молод не до мислоньки ти мені."
Ой, побігла Лимерівна тернами,
А за нею Шкандибенко конями.
„Ой, дай мені, Шкандибенко, гострий ніж
Повиймати чорний терен з білих ніг.
Не влучила Лимерівна в ніженьку,
Та влучила Лимерівна в серденько:
„Кипи, кипи, моє серденько, на ножі
Аніж в того Шкандибенка на дворі.
Ой, як узяв тую Лимерівну до двора,
Ой, одчиняй, моя матінко, ворота.
Ой, одчиняй, мод матінко, ворота,
Я везу тобі невісточку п'яненьку.
Ой, од чого, мій синочку, впилася,
Ой, од чого, дитя моє впилася.
Ой, упилась, моя матінко, од ножа,
А заснула, моя матінко, край коня.
Ой, не вези у двір її, не вези,
Та вези ж її, мій синочку, до тещі.
Ой, одчиняй, моя тещенька, ворота,
Я везу тобі дочку твою п'яненьку.
Ой, од чого, мій зятеньку, впилася,
Ой, од чого, дитя моє, впилася.
Ой, упилась, моя тещенька, од ножа,
А заснула, моя тещенька, край коня.

Лисенко. Збірн. I, 3.

---

185. БІДУ СОБІ КУПИЛА

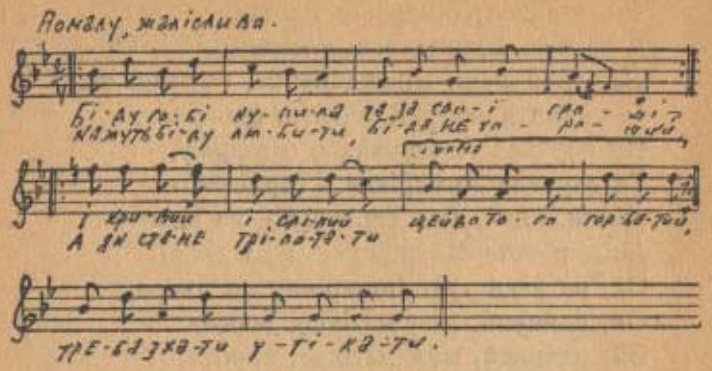

Біду собі купила
Та за свої гроші,
Кажуть біду любити,
Біда не хороша.
І кривий і сліпий,
Ще до того горбатий,
Як стане трикотати,
Треба з хати утікати.
Я в неділю п'яна була,
В понеділок спала,
А в вівторок снопів сорок
Пшениці нажала.
В середу сушила,
В четвер молотила,
А в п'ятницю продавала,
В суботу пропила.

За що ж мене, мужу, б'єш,
За якії вчинки,
Чи я тобі не напряла,
За рік два починки.
Не сама я пряла,
Пряли помічниці,
То за муку, то за тісто,
То за паляниці.
Чи я тобі не жінка,
Чи не господиня:
Три дня хати не мела,
Сміття по коліна.
Хоч і буду я мести,
То не буду я нести;
Купи, мужу, візочок,
Будем сміття везти.
Купи, мужу, візочок,
І сиву кобилу,
Вивезімо сміттячко
На попову ниву.
А попова ціла нива,
Сім літ не родила;
Як вивезли хвуру сміття,
Пшениця вродила.

Кошиц. Збірник пісень.

186. ОЙ НА ГОРУ КОЗАК ВОДУ НОСИТЬ

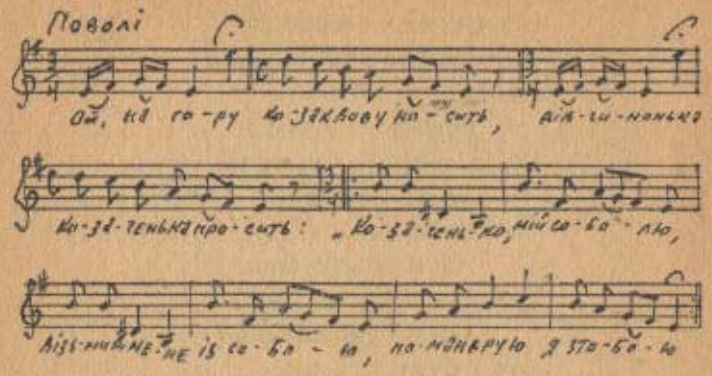

Ой на гору козак воду носить.
Дівчинонька козаченька просить:
„Козаченьку, мій соболю,
Візьми мене із собою:
Помандрую я з тобою...
Не сама ж я по садочку ходила,—
Миленького за рученьку водила:
Цілувала, милувала,
До серденька пригортала,—
Я ж думала, що він буде мій,
Козаченьку, ти сухотонько моя,
Кажуть люде, що не буду я твоя.
Кажуть люде, сама бачу,
Не раз, не два на день плачу:
Я ж думала, що ти будеш мій".

Лисенко, збірн. I, 26.

187. ОЙ ВЕРБО, ВЕРБО

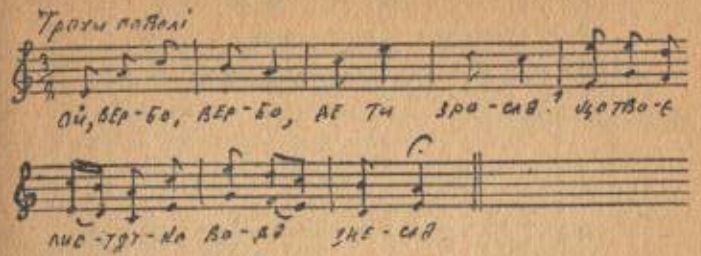

Ой, вербо, вербо, де ти зросла.
Що твоє листячко вода знесла.
Ой, знесла, знесла тиха вода,
А я молода, як ягода.
А я молода, як ягода,
Не піду заміж за рік, за два.
А я піду заміж аж за п'ятого.
За того п'яницю проклятого.
Ой, кажуть люде, що він п'є,
А він з корчми що дня йде.
А я молода проти нього
Несу таляра золотого,
Несу таляра золотого
Викупить коня вороного.
„Викупиш коня, люблю тебе,
Як не викупиш, то вб'ю тебе".
Не раз я, не два викупляла,
Крізь віконечко утікала.
У вишневім саду ночувала,
Різних пташок наслухала.

Соловей каже: „тьох, тьох, тьох",
Котяться сльози, як той горох.
А зозуленька: „куку, куку",
За що ж я терплю таку муку.

Леонтович. Збірн. піс.

---

188. ОЙ, З-ЗА ГОРИ КАМ'ЯНОЇ

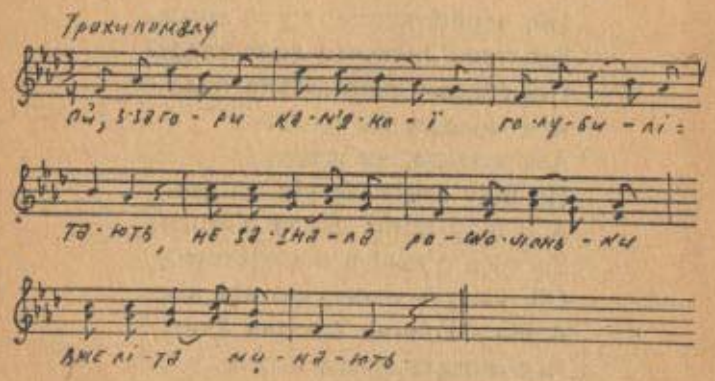

Ой, з-за гори кам'яної
Голуби літають,
Не зазнала я роскошеньки
Вже літа минають.

Запрягайте воли сірі,
Коні вороні
Доганяйте літа мої,
Літа молодії,

Ой догнали літа мої
На калиновім мості:
— Гей, вернітесь, літа мої,
До мене хоч в гості.
— Не вернемось, не вернемось,
Не маєм до кого:
Та було б нас шанувати,
Як здоровля свого.

Леонтович. Збірн. II, 23.

---

189. НЕ ТОПИЛА, НЕ ВАРИЛА

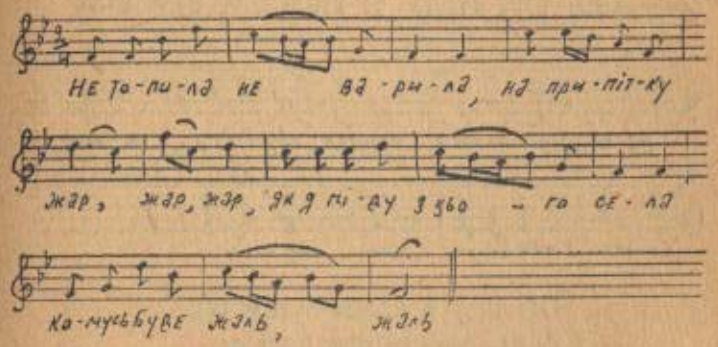

Не топила, не варила,—
На припічку жар, жар;
Як піду я з цього села,
Комусь буде жаль, жаль.
Не топила, не варила,
На припічку димно
Як піду я з цього села,
Комусь буде дивно.

Не топила, не варила,
На припічку попіл:
Як я піду з цього села,
Зостанеться сокіл...
Не топила, не варила,
На припічку каша:
Прощавайте, сусідоньки,
Тепер я не ваша.

Лисенко. Дес. IV, 7.

---

190. ОЙ ПІДУ Я ПОЛЕМ ЛУГОМ

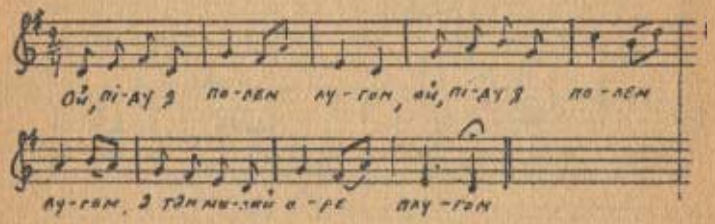

Ой піду я полем-лугом (2),
А там милий оре плугом.
Оре милий ще й боронить (2),
А до мене не говорить.
Понесу я йому їсти (2),
Чи не скаже мені сісти.
Понесу я йому пити (2),
Чи не буде говорити.
Він наївся і напився (2),
Сів на плужок — зажурився.

Сів на плужок та й думає (2),
Що погану жінку має.
А хто ж тобі, милий, винен (2),
Що ти гарний чорнобривий.
А я руда родилася (2),
Чорнявому судилася.
Не сватав ти мене вночі (2),
Не вилізли тобі очі.
Сватав мене вдень біленький — (2),
Гарний хлопець молоденький.

Стеценко. Спів. II, 46.

---

191. ОЙ УСТАНУ Я В ПОНЕДІЛОК

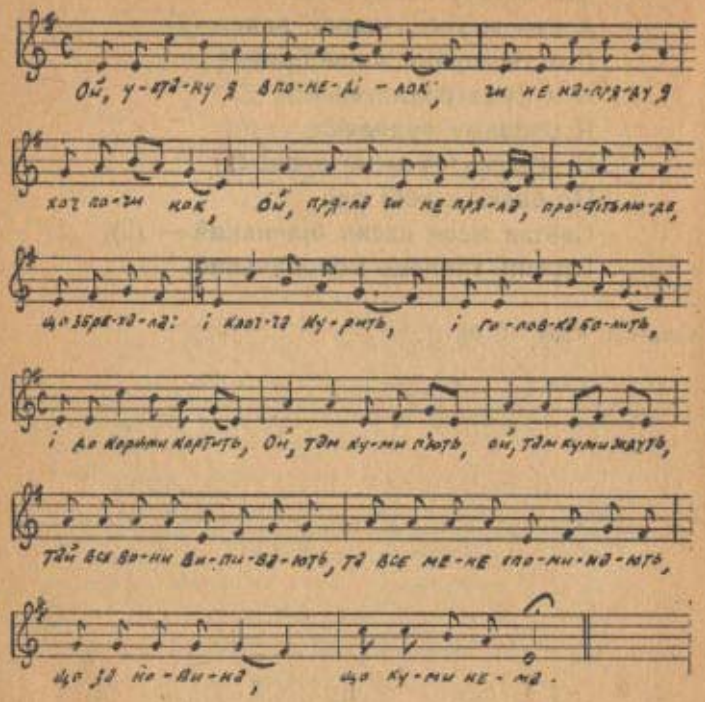

Ой устану я в понеділок,
Чи не напряду я хоч починок,—
Ой пряла чи не пряла,
Простіть, люде, що збрехала.
І клоччя курить,
І головка болить,
І до корчми кортить.

Ой там куми п'ють,
Ой там куми ждуть;
Та все вони випивають,
Та все мене споминають.
Що за новина, що куми нема.

Ой устану я у вівторок,
Чи не напряду пасьмів сорок.

Ой пряла чи не пряла,
І т. д.

Ой устану я у середу,
Чи не напряду я попереду.

Ой, пряла, чи не пряла,
І т. д.

Ой устану я у четвер,
Чи не напряду я хоч тепер.

Ой пряла, чи не пряла,
І т. д.

Ой устану я у п'ятницю,
Чи не напряду хоч числицю.

Ой пряла, чи не пряла,
І т. д.

Ой устану я у суботу,
Чи не напряду я всю роботу.

Ой, пряла чи не пряла.
І т. д.

Леонтович, Зб. III, 3.

VI

ПІСНІ ПОБУТОВІ, ЖАРТОВЛИВІ ТА РІЖНІ

192. УСІ ЛЮДИ БРАТІВ МАЮТЬ

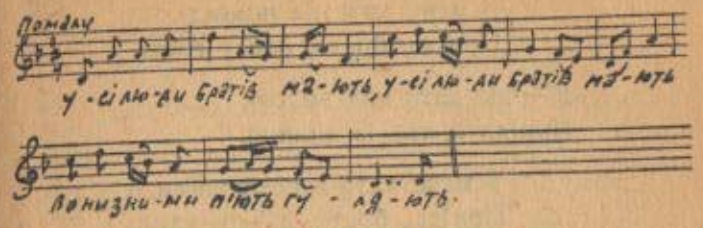

Усі люди братів мають (2),
Вони з ними п'ють, гуляють.

Я рідного брата маю (1),
А з ним не п'ю, не гуляю.

Запряжу я коні у повозку (2)
Та поїду до брата у гості.

Сидить братік край віконця (2)
Пізнав сестру проти сонця.

Ховай, жінко, хліб зі стола (2),
Бо вже їде сестра моя.

А як сестра це зачула (2),
Назад коні завернула.

Ой, цить, брате, не лякайся (2),
З хлібом-сіллю не ховайся.

Я не прийшла обідати,
Тебе, брате, одвідати.

Єсть у мене хліб у возі,
Буде обід у дорозі;

В мене хата на помості,
Приїдь, брате, сам у гості.

В мене хата над водою,
Приїдь брате, із жоною.

В мене хата з квіточками,
Приїдь, брате, з діточками.

Конощенко, Зб. II. 84.

---

193. ОЙ, РОДУ МІЙ РОДУ

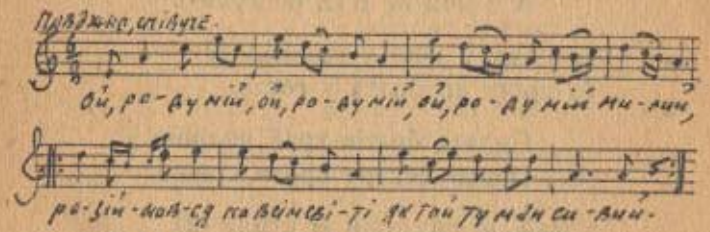

Ой, роду мій, ой, роду мій.
Ой, роду мій милий.
Розійшовся по всім світі, } 2
Як той туман сивий.

А від того туманочку,
Світа не видати,
Тяжко-важко на чужині } 2
Родину зібрати.

Пливе човен, води повен
Та й вихитується.
Здибається брат з сестрою } 2
Та й випитується:

„Ой, сестро наша, сестро дорогая,
Чи привикла, сестро, межи ворогами. (2)

Тобі, брате, та питати, мені—не казати.
Обілляють дрібні сльози, а я вийду з хати.

Ой, у полі криниченька межи берегами, } 2
Тяжко-важко на чужині межи ворогами.

Ой, а хто іде—води бере, водиці нап'ється,
Ой, так з мене на чужині всякий насміється. (2)

Брати мої, брати мої, брати соколочки,
Приїзжайте ви до мене а що неділечки. (2)

Як до тебе приїзжати, коли ти вбогая,
Хоч я, брате, убогая, коли не гордая. (2)

Конощенко, II, 36.

---

194. А В ГОРОДІ БУРКУН РОДИТЬ

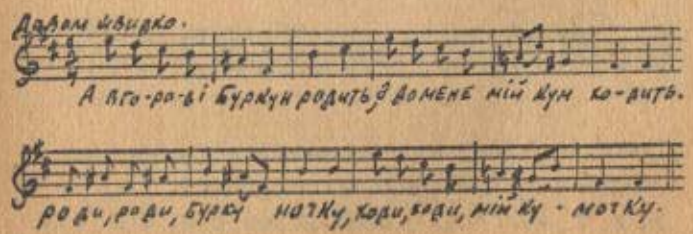

А в городі буркун родить,
А до мене мій кум ходить.
Роди, роди, буркуночку,
Ходи, ходи, мій кумочку.
На городі будяк родить,
А до мене наш дяк ходить.
Роди, роди, будяченьку,
Ходи, ходи, мій дяченьку.
На городі терлич родить,
А до мене панич ходить.
Роди, роди, терличеньку,
Ходи, ходи, паниченьку.

Ревуцький, Зол. кл. IV, 88.

---

195. ГЕЙ, У СВІТЛИЦІ

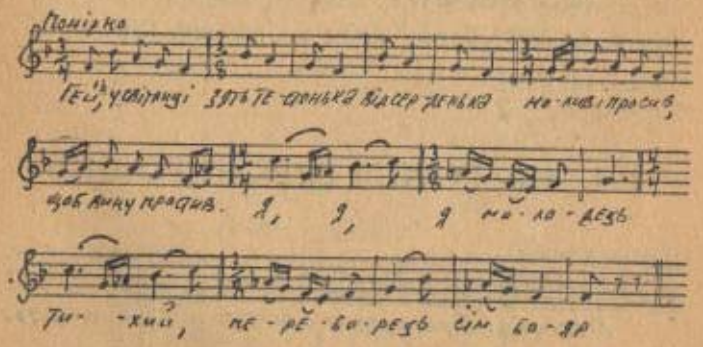

Гей, у світлиці зять тестенька від серденька
Молив і просив, щоб вину простив.
Я, я, я, молодець тихий, переборець сім бояр.

Бо зять тяжко та й дружину, жінку свою
Словом зачепив, тестя прогнівив.
Оцей він молодець, переборець сім бояр.
Ой, сказав він їй, ледащиця в батька одна,
Зле ти та й росла.
От цей то молодець, тихий, переборець сім бояр.
Його дружина слізоньками та й залялась,
І до батенька з плачом подалась:
Такий він молодець тихий, переборець сім бояр.
Прошу тестеньку, ізмилуйся, не гнівайся,
Не я говорив, мене хміль підбив.
Прошу я молодець тихий, переборець сім бояр.
Дружино моя, прости мене,
Вже більше тебе словом не діткну, бо пити
не буду,
Я, я, молодець, тихий, переборець сім бояр.
Тоді тестенько і милая його дочка,
Простили зятя любого мужа;
Так, так, він молодець, тихий, переборець сім бояр.

Леонтович. IV. 16.

---

196. ПРЯЛЯ

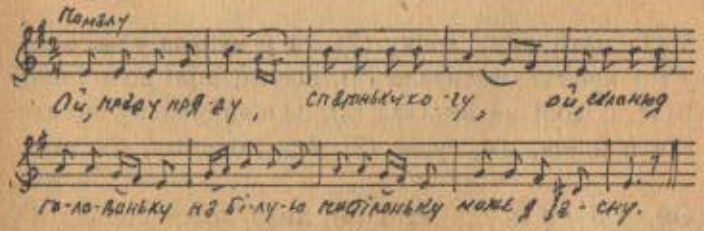

Ой, пряду, пряду, спатоньки хочу,
Ой, склоню я головоньку на білую постілоньку,
Може я засну.
А свекруха йде, як змія гуде: дрімливая,
До роботи лінивая,
Невістко моя.
А вже свекор йде, як вітер гуде: дрімливая
До роботи лінивая
Невістко моя.
А мій милий йде, як голуб гуде: ой, спи, мила,
Хорошая, рано заміж відданая,
Не виспалася.

Леонтович. Зб. III, 21.

---

197. МАЛА МАТИ ОДНУ ДОЧКУ

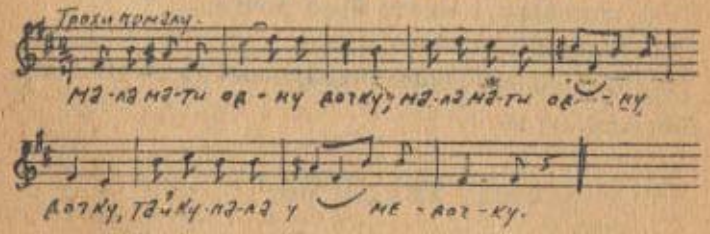

Мала мати одну дочку (2), та й купала у медочку.
Та й купала, поливала (2), щастя, долі не вгадала.
Щастя, долі не вгадала (2), за п'яниченьку оддала.
П'є п'яниця, п'є, гуляє (2), йде до дому, б'є та
й лає.
Ой, я буду мандрувати (2), лиху долю покидати.

Ой, не роби ти сваволі (2), не покидай своєї долі.
Як в калині білі квіти (2), та є у тебе дрібні діти.

Леонтович. Зб. III, 11.

---

198. ОЙ, ТЕМНАЯ НІЧЕНЬКА

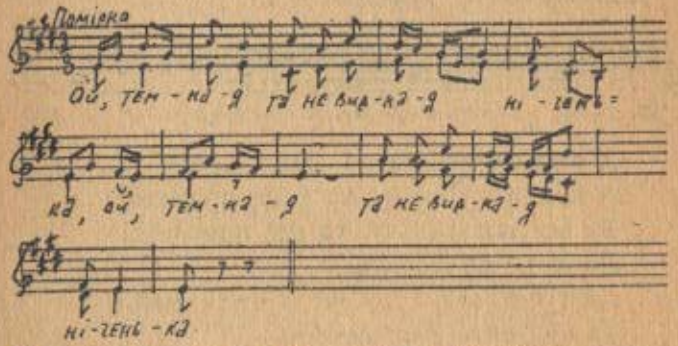

Ой, темная, та не видная ніченька, (2)
Ой, журиться та соколова матінка (2)
Ой, десь мого ясного сокола нема, (2)
Ой, десь його чорні галоньки спинили,
Ой, десь його пивом та вином гостюють,
Ой, десь йому чорну галоньку готують.
Ой, галоньку, ой, дівчиноньку готують;
Ой, десь взялись на ясному небі хмари,
Що галонька та соколу не до пари.
Ой, розвій, вітре, розвій чорну хмароньку,
Ой, покинь, ой, покинь, покинь чужу дівоньку.

Леонтович. Зб. II. 20.

---

199. СМЕРТЬ

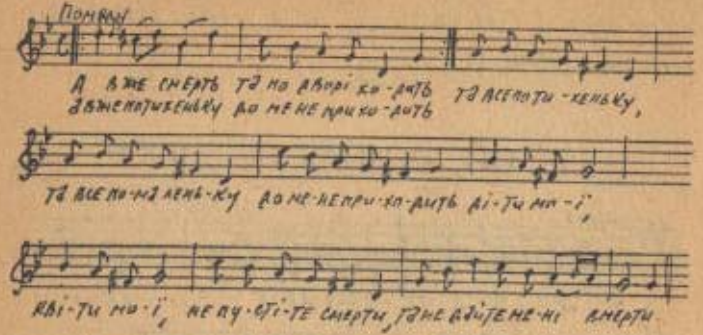

А вже смерть та по дворі ходить,
А вже потихеньку до мене приходить,
Та все потихеньку, та все помаленьку
До мене приходить.
Діти мої, квіти мої, не пустіте смерти,
Та не дайте мені вмерти.
А вже смерть та по сінях ходить,
А вже потихеньку до мене приходить.
Та все потихеньку, та все помаленьку
До мене приходить.
Діти мої, квіти мої, не пустіте смерти,
Та не дайте мені вмерти.
А вже смерть та по хаті ходить,
А вже потихеньку до мене приходить.
Та все потихеньку, та все помаленьку
До мене приходить.
Діти мої, квіти мої, не пустіте смерти,
Не дайте мені вмерти.

Леонтович. Зб. II, 12.

200. ОЙ, НІХТО Ж ТАМ НЕ БУВАВ

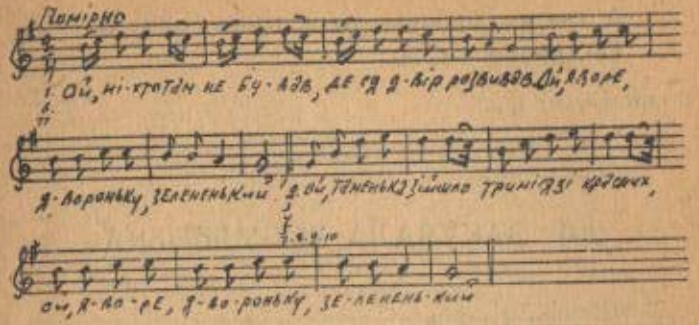

Ой, ніхто ж там не бував, де ся явір розвивав.
Ой, яворе, яворонько, зелененький.
Ой, таменька зійшло три місяці красних,
Ой, яворе, яворонько, зелененький.
Три місяці ясних, три парубки красних,
Ой, яворе і т. д.
Ой, один парубок то то ж наш Іванько,
Ой, яворе і т. д.
А другий парубок то ж наш Михалко,
Ой, яворе і т. д.
А третій парубок то то ж наш Семенко,
Ой, яворе і т. д.
Ой, таменько зійшло три зіроньки ясних,
Ой, яворе і т. д.
Три зіроньки ясних, три дівоньки красних,
Ой, яворе і т. д.
Ой, одна дівонька то наша Маруся,
Ой, яворе і т. д.

А друга дівонька то ж наша Настуся,
Ой, яворе і т. д.
А третяя дівонька то ж наша Ганнуся,
Ой, яворе і т. д.

Леонтович. Зб. I, 23.

---

201. ЗАКУВАЛА ЗОЗУЛЕНЬКА

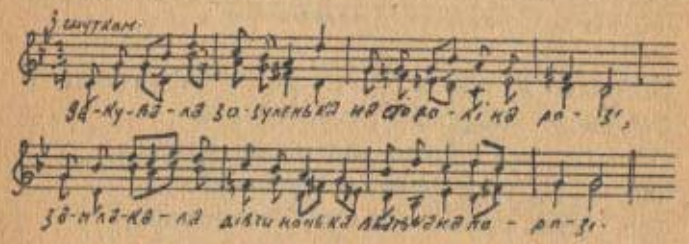

Закувала зозуленька на стодолі на розі;
Заплакала дівчинонька в батька на порозі.
„Не куй, не куй, зозуленько, на стодолі на розі,
Не плач, не плач, дівчинонько, в батька на порозі.
Іду яром до криниці, коромисло гнеться,
Чом до мене, моя мати, ніхто не пришлеться.
Багач, дочко, не захоче, а бідний не сміє,
Нехай твоя руса коса зіллєм зеленіє.

Леонтович. Зб. I, 14.

---

202. ОЙ, ТИ СИНУ МІЙ

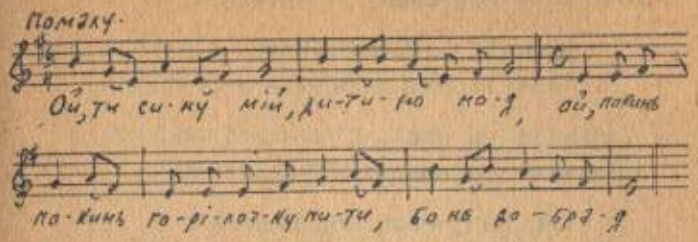

Ой, ти сину мій, дитино моя,
Ой, покинь, покинь горілочку пити,
Бо недобрая.

Ой, ти мати моя, ой, ти рідная,
Ой, не покину горілочку пити, бо солодкая.

Ой, ти сину мій, дитино моя,
Ой, покинь, покинь дівчину любити—не пора твоя.

Ой, ти мати моя, ой, ти рідная,
Ой, не покину дівчину любити, бо хорошая.

Запис. В. Шаравського. Поділля.

---

203. ОЙ У ЛУЗІ

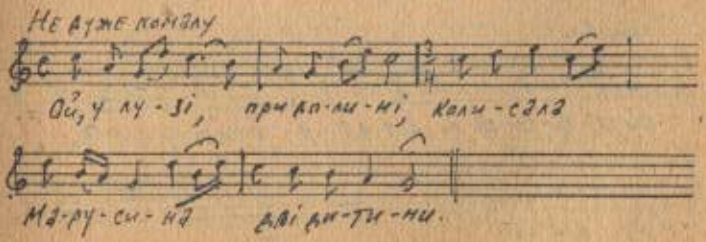

Ой у лузі при долині
Колисала Марусина дві дитини,

Колисала ще й плакала
Чого ж я ся молоденька дочекала.

Дочекала дві послузі,
Біла моя головонька, серце в тузі.

Ой, сестричка, моя рідна
Поколиши двоє дітей, бо я бідна.

Ой, не буду колисати,
Було б тобі дворянина не кохати;

Бо дворянин пізно ходить,
Не одную дівчиноньку з ума зводить.

Як не одну, то другую
Звів він тебе з розумоньку молодую.

З запис. В. Шаравського. Поділля.

---

204. ОЙ ВЕРБО, ВЕРБО, КУДРЯВАЯ

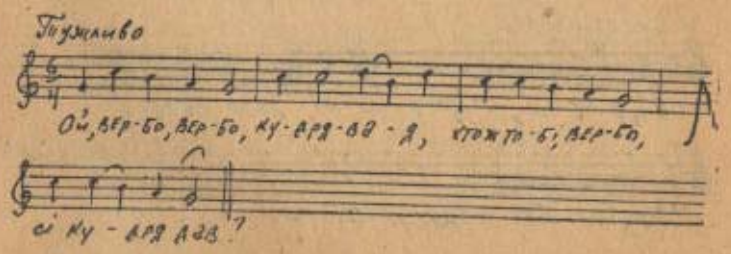

Ой, вербо, вербо, кудрявая,
Хто ж тобі, вербо, сі кудря дав.

А кудря дала темна нічка,
А корінняч́ко бистра річка,

А корінняч́ко бистра вода,
А я молода, як ягода.

А я молода, як ягода,
Не піду заміж за рік, за два.

А піду заміж аж п'ятого,
За того п'яницю проклятого.

Ой, кажуть люде, що він не п'є,
А він що ранку рубля проп'є.

А він що раня, що раночку
Пропив коника й нагайочку.

З запис. В. Шаравського. Поділля.

---

205. ПО-ЗА ЯРОМ

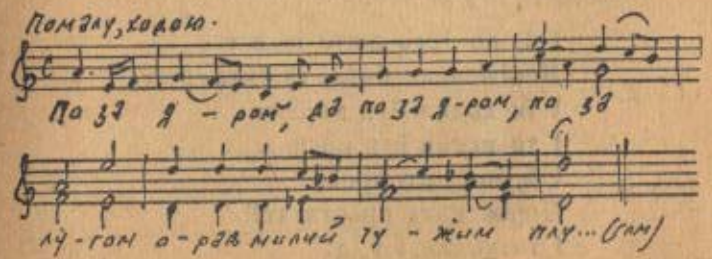

По-за яром, да по-за яром, по-за лугом,
Орав милий чужим плугом;
Орав милий чужим плугом,
Чужі воли, чужа нива,
Сиві воли, да чужа мила.
Поганяє, поганяє, ой,
На сторони, ой да поглядає.

Козицький. 4 н. п. 2.

---

206. ОЙ, ДО ТОГО ЖИТА

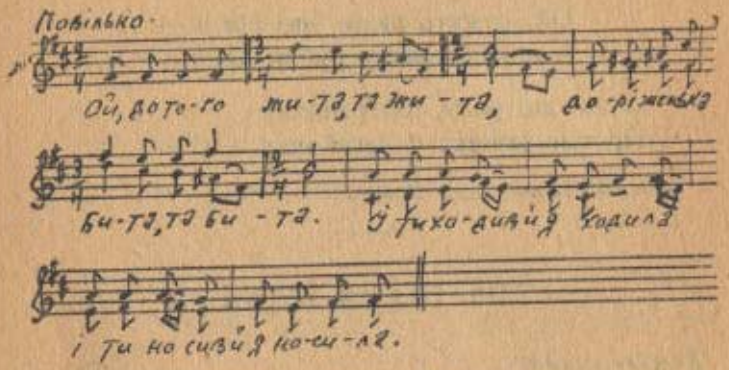

Ой, до того жита та жита
Доріженька бита, та бита, гей.
І ти ходив й я ходила,
І ти носив й я носила.
Ой, до того проса
Доріженька проста, гей.
І ти ходив і т. д.

Все до тої жінки шинкарки,
Що давала з медом горілки.
Цить старий, мовчи стара,
Бо ти такий, і я така.
Вся наша родина такая,
Що випить горілку радая.
Цить старий і т. д.

Козицький 10 н. п. 1.

---

207. ОЙ ДУБ-ДУБА

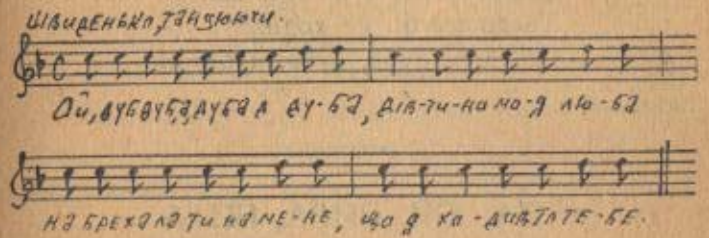

Ой, дуб-дуба, дуба, дуба,
Дівчино, моя люба,
Набрехала ти на мене,
Що я ходив до тебе,
Фіґи миґи дарував,
А витрішки продавав.
По-під тином біжить мати
Свою дочку переймати, —
„Вернись, каже, чи не чуєш,
Куди ж це ти чимчикуєш".
„На вулицю, моя мати,
З парубками танцювати".

Танцювала, дріботіла,
Поки сама не схотіла,
Прокинулась та й по хаті
Давай знову танцювати.
„По базару ходила,
Черевички купила,
Сюди, хлопці, все до мене,
Чорні бровки у мене".
„Нехай тобі лихо з ними,
На що маниш ти нас ними".
„Коли б вас я не любила,
То до вас би не ходила".
Ой, дуб, дуба, дуба, дуба, ой.

Козицький н. п. 8.

---

208. ОЙ, ПИЛА, ПИЛА

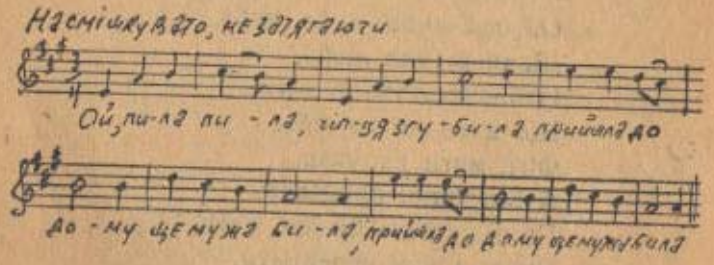

Ой, пила пила,
Чіпця загубила,
Прийшла додому
Ще мужа била (2).

„Ой, іди, мужу,
Хата від хати,
Хата від хати
Чіпця шукати (2).
Ой, пішов милий,
Хата від хати,
Не знайшов чіпця,
Не йде до хати (2).
Ой пішов же він
Та й у корчомку:
„День добрий, люде,
Дайте помочи,
На мир вам буде
Кварта горілки,
Чи не знайшли ви
Чепчика жінки".

Козицький 8 н. п. 6.

---

209. ОЙ, У НЕДІЛЮ РАНО ПОРАНЕНЬКУ

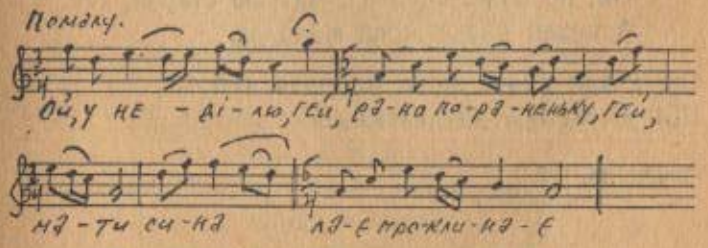

Ой, у неділю гей, рано-пораненьку, гей,
Мати сина лає—проклинає:

Ой, іди ж, сину, гей, тепера од мене, гей,
Через тебе, сину, лайка в хаті в мене.

Ой, і сам я, мати, теє добре знаю, гей,
Що не люблену жону собі маю.

Ох і звечора, гей, коника сідлаю гей,
А із півночі з двора виїжджаю.

А із півночі гей, з двора виїжджаю,
А як світає к морю приїжджаю.

Ой, на синім морі гей, тучі громовії гей,
Та й ідуть дощі гей, дощі заливнії.

Ой, ідуть дощі, дощі заливнії гей,
Та пливуть судна, судна золотії.

Ой, на однім судні гей, свічечка палає, гей,
А на другім судні козак помирає.

Ой, на другім судні гей, козак помирає, гей,
А на третім судні матуся ридає.

Ой, не плач, не плач, матусю старая, гей,
А нехай плаче жона молодая.

Ой, нехай плаче жона молодая, гей,
Що зостається дитина малая.

Кошиц. Зб. I, 2.

---

210. ПТИЧКА НЕВЕЛИЧКА ПО ПОЛЮ ЛІТАЄ

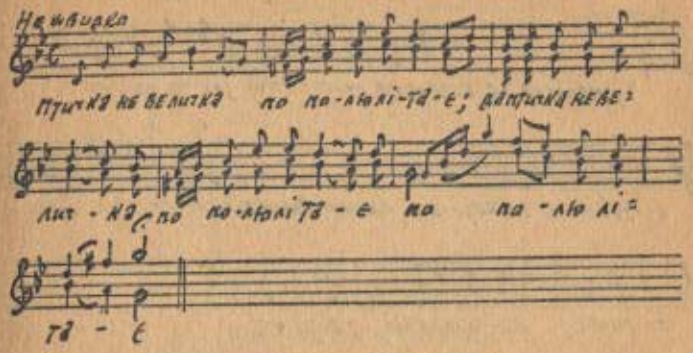

Птичка невеличка по полю літає;
Та птичка невеличка по полю літає,
По полю літає.
По полю літає, траву прогортає,
Траву прогортає, сокола чекає,
Сокола чекає.
Соколоньку ясний, мій милий прекрасний (2),
Мій милий прекрасний.
Жартуєш зі мною, як вітер горою (2),
Як вітер горою.
Як вітер горою, туман долиною (2),
Туман долиною.
А туман долиною, сонце Україною (2),
Сонце Україною.
Сонце Україною, козак дівчиною (2),
Козак дівчиною.

Лисенко. Збірн. IV, 17.

---

211. ЧУМАРОЧКА РЯБЕСЕНЬКА

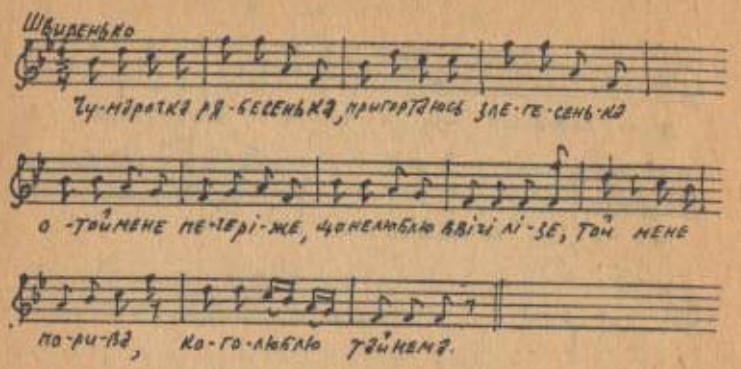

Чумарочка рябесенька,
Пригортаюсь злегесенька:
Той мене пече, ріже,
Що не люблю в вічі лізе;
Той мене порива —
Кого люблю та й нема.

На тарільці два лини;
Прийди, серце, прилини.
Прийди, серце, прилини,
До серденька пригорни.

Було в мене троє перстнів,
Та всі й роскотились;
Було в мене три женихи,
Та всі показились:

Один оженився,
Другий утопився,
А третього чорти взяли,
Щоб не волочився.

Ой не ходи по льоду —
Бо завалишся
Чи ти ж мене вірно любиш,
Чи ти чванишся.

Як я тебе не любила,
Скарай мене, боже, —
Буду тебе цілувати,
Поки сон ізможе.

І націлувався,
І намилувався,
Як у саді соловейко
Та й нащебетався.

Лисенко. Дес. 1. 37.

---

212. ОЙ ПІСЛАЛА МЕНЕ МАТИ ЗЕЛЕНОЄ ЖИТО ЖАТИ

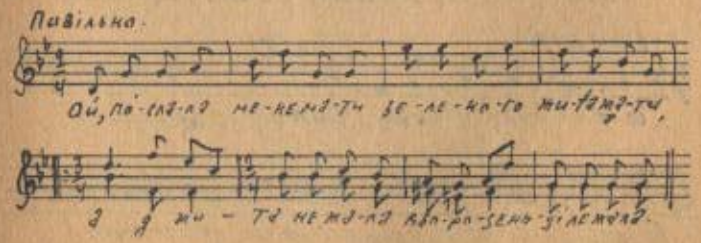

Ой післала мене мати
Зеленого жита жати.

Ой я жита та не жала,
В борозеньці пролежала.

Наїхали чужі женці,
Найшли мене в борозеньці;

Зажурилася Кулина;
Що не кошена долина;

Через твої русі коси
Викосили всі покоси;

Через твої чорні брови
Викосили всі діброви;

Через твої білі руки
Викосили вже всі луки;

Через твої білі лиці
Нема сіна на копиці;

І долину викосили
І Кулину полюбили.

Лисенко. Дес. I.

---

213. ЧОГО, МИЛА, ГУБИ ДМЕШ

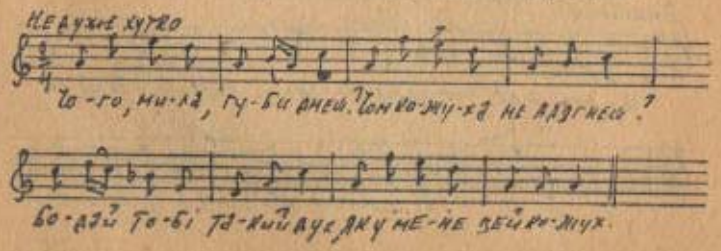

„Чого, мила, губи дмеш,
Чом кожуха не вдягнеш".
— „Бодай тобі такий дух,
Як у мене цей кожух".
„Чого, мила, губи дмеш,
Чом на ярмарок не йдеш".
— „Ой як мені не дутися,
Як ні в віщо узутися...
Ой загляну я під стіл,
Лежить чобіт і постіл.
Нахилилась та й найшла,
Узулася та й пішла.

Лисенко. Дес. VI, 19.

---

214. ЯК ПРИЇХАВ МІЙ МИЛЕНЬКИЙ З ПОЛЯ

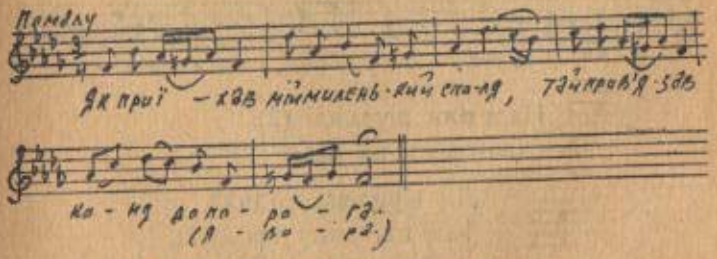

Ой, приїхав мій миленький з поля
Та прив'язав коня до яворога
Сам заплакав коло коника стоя:
„Засватана дівчинонька моя.

Ой дай боже неділі діждати,
Пошлю людей дівчину сватати".
А дівчина по світлоньці ходить,
Білі руки до серденька ломить,
Своїй неньці стихенька говорить:
„Ой, ти мати, пораднице в хаті,
Порадь мене, що людям казати;
А чи мені рушнички давати,
А чи мені лягать помирати".

Лисенко, Дес. V. 31.

---

215. НАЛЕТІЛИ ЖУРАВЛІ

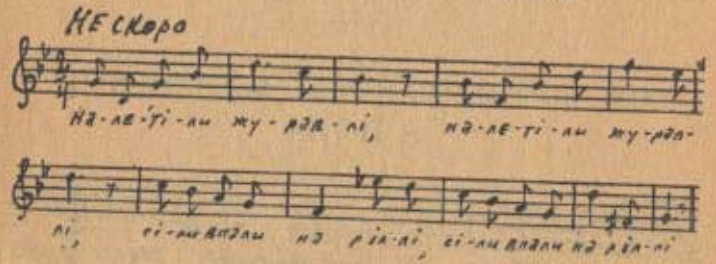

Налетіли журавлі (2).
Сіли-впали на ріллі (2).

Де журавка ходила
Там пшениця вродила;

Де журавель походив (2),
То там кукіль уродив (2).

Краще жінка первая.
Аніж тая другая:

Що з первою дітей мав,
А з другою разігнав...

Ходить батько по лану,
Кличе дітей додому:

— Ідіть, діти, додому,
Не буде вам розгону".

Живи, тату, тепер сам,
Як молоду жінку взяв.

А ми будем служити,
Чужим батькам годити,

А ми будем зароблять
Та матінку поминать".

Стеценко, II. 25.

---

216. ЖУРБА Ж ЗА ЖУРБОЮ

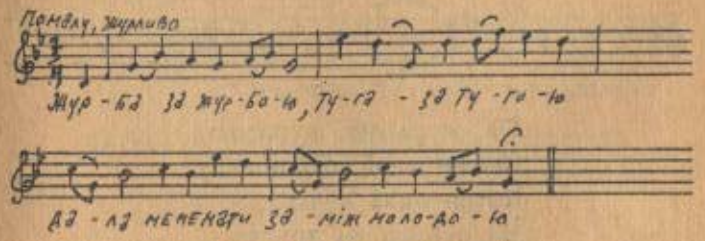

Журба ж за журбою,
Туга ж за тугою:
Дала ж мене мати
Заміж молодою.

Та ще й приказала,
Щоб я не гуляла,
В неї не бувала.
А дев'ятого року, поїду до роду...
Ненька не пізнала, з двору прогнала.
Сусідочки взнали, матері сказали:
„Сусідочка наша, се дочка ваша".
— „Сусідочки мої, заверніть ви її".
Дочка вертається, слізьми вмивається:
„Мати, ой моя мати, де ж тебе узяти:
Чи тебе купити, чи заслужити,
Чи загорювати, моя рідна мати".

Лисенко. Дес. VI, 8.

217. ОЙ, ЖУРАВЛЮ

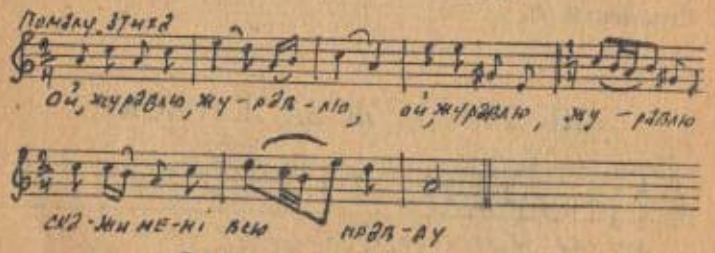

Ой, журавлю, журавлю,
Скажи мені всю правду:
Котра нива луччая,
Чи перша, чи другая.
— Лучча нива першая,
А не тая другая:
Бо на першій жито жав,
А на другій воли пас.

Лучча жінка першая,
А не тая другая:
Бо з першою діти мав,
А з другою розігнав.
Один пішов до попа,
Другий пішов до дяка,
Третій пішов до пана...
Щоб мачуха пропала.
Щось у полі гукає,
Батько дітей скликає.
„Ідіть, діти, додому.
Не буде вам розгону".
Живи, тату, як сам знав,
Коли нас порозганяв.

Лисенко. Зб. VI, 21.

218. ГЕЙ ГОЛОВОНЬКО Ж МОЯ БІДНАЯ

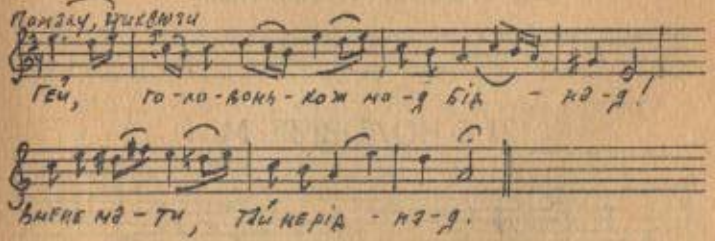

Гей головонько ж моя бідная,
В мене мати та й не рідная.

Гей в мене ненька та й не рідная,
А свекруха неймовірная.

Гей сами сіли та вечеряти,
Мене молодую та шлють по воду.

Гей шлють по воду по криничную,
Мене молодую, непривичную.

Гей по воду йшла через батьків двір,
А з водою під віконечком.

Гей сидить батько край віконечка,
Держить руку коло серденька.

„Гей дитя ж мое, ти коханее,
Життя твоє препоганее.

Гей в мене була за хазяечку,
А в свекрухи та за наймичку.

Гей не плач, дочко, ні на батенька,
Не плач, дочко, та й на матінку.

Гей а плач, дочко, та на воленьку,
Що втопила та головоньку."

Лисенко. Дес. 5, 10.

---

219. ЧОЛОВІЧЕ МІЙ

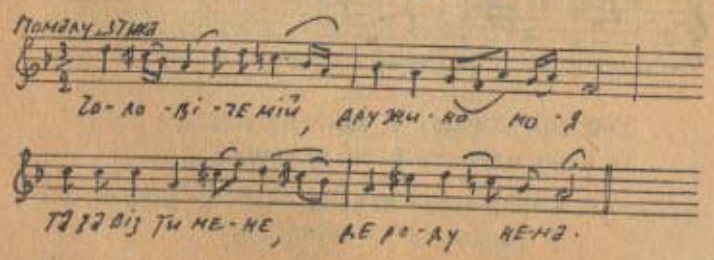

„Чоловіче мій, дружино моя,
Та завіз ти мене, де роду нема:
Нікуди піти й поговорити,
Серденька тоски розвеселити".
— „Ой, жінко моя, дружино моя,
Та біжи до куми, та й поговори,
Біжи до куми, та й поговори,
Що на серденьку є, то все роскажи."
„Вже ж я й ходила, вже й говорила,
Вже ж мене кума та й осудила".
— „Ой, жінко моя, дружино моя,
Та нікуди не йди, та дома сиди:
Нікуди не йди, та дома сиди,
Що на серденьку є, мені роскажи."

Лисенко. Дес. VI, 7.

---

220. ЯК БИ НЕ МИ ТА НЕ ВИ

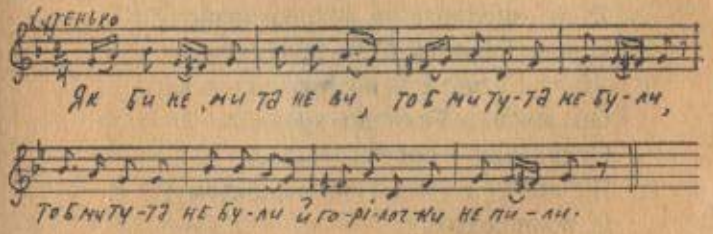

Як би не ми та не ви,
То б ми тута не були,
То б ми тута не були, } 2
Й горілочки не пили.

Що зійдімося, родино,
Щоб нам жито родило,
І пшениця, і овес, } 2
Щоб зібрався рід увесь. }

Конощенко. Зб. III, 54.

---

221. ОЙ, У ГАЛІ СВЕКРУХА ЛИХАЯ

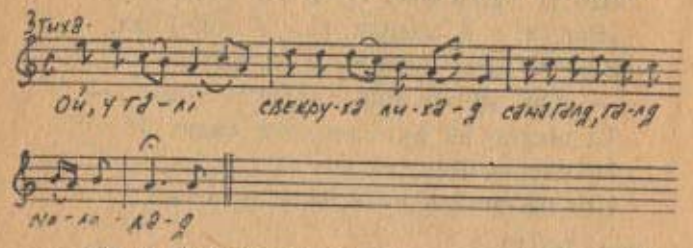

Ой у Галі свекруха лихая,
Сама Галя, Галя молодая.
Та послала Галю в неділеньку жати:
„Іди, доню, та не оглядайся,
Жни пшеницю та не розгинайся."
Пішла Галя та й не оглядалась,
Жала Галя та й не розгиналась.
Ой дожала Галя до краю,
Оглядїлась — сонечко сідає.
Як побігла Галя із поля додому,
Із поля додому,
Пішла Галя корів же доїти (2).
Чотири здоїла, під п'ятою сіла,
Під п'ятою сіла.
Вийшла к Галі свекруха лихая (2):

„Ой ти ж, Галю, ще й ти молодая (2),
А де твоя, Галю, дитина малая" (2).
— „Ох мені горе я в полі забула".
Як побігла Галя із дому у поле,
Як побігла із дому у поле,
А там літає орел сизокрилий (2).
„Ох і ти літаєш, сизокрилий орле,
Чи не бачив малої дитини".
— „Ой я бачив та ще й приглядався, —
Коло неї аж три няньки скачуть:
Що первая очі випиває,
А другая серденько виймає,
А третя кісточки хитає".
Як побігла Галя із поля додому... (2)
„Ой дай, мати, гостренького ножа
Урізати льняне полотенце".
Не влучила Галя в льняне полотенце,
А влучила сама себе в серце.
„О це ж тобі, мати, три гріхи на душу,
Отсе ж тобі, мати, три гріхи на душу.
Що по Галі усі дзвони дзвонять,
А свекруху нагаями гонять;
Що на Галю домовину тешуть,
А свекруху нагайками чешуть;
А вже Галю, Галю поховали,
А свекруху на Сибір загнали.
Що по Галі увесь народ плаче,
По свекрусі чорний ворон кряче.

Лисенко. Дес. 5, 8.

---

222. ГИЛЯ, ГИЛЯ СІРІ ГУСИ

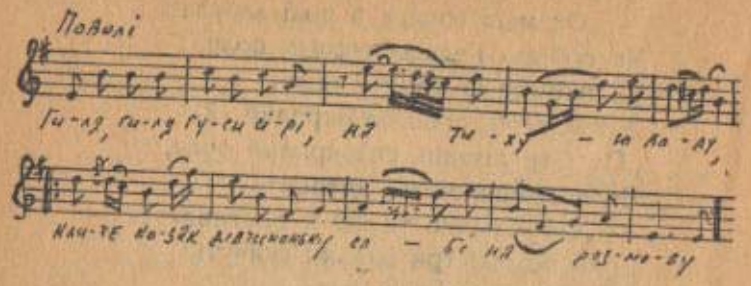

Гиля, гиля сірі гуси на тихую воду...
Кличе козак дівчинонько собі на розмову.
„Порадь мене, дівчинонько, як рідная мати,
А чи мені женитися, а чи тебе ждати?"
— „Ой, я тебе, козаченьку, ражу й не ражу:
Я з тобою вечір стою, на іншого важу".
— „Чорти бери, дівчинонько, з твоєю радою,
Я до тебе з щирим серцем, а ти з неправдою.
Бодай же ти, дівчинонько, тоді заміж вийшла,
Як у полі, край дороги, рута м'ята зійшла!"
— „Бодай же ти, козаченьку, тоді оженився,
Як у млині на камені кукіль уродився!"
А вже в млині на камені кукіль зеленіє,
Старий козак, як собака, й досі молодіє.

Лисенко, IV, 33.

223. ТА НЕ ЗНАЛА МОЯ МАТИ

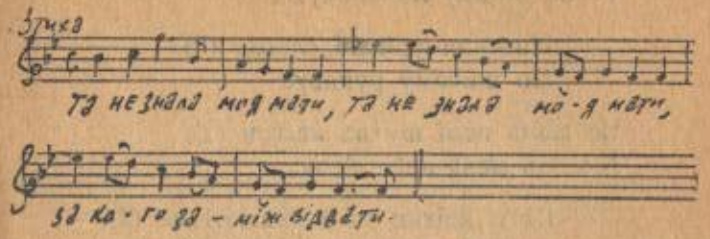

Та не знала моя мати (2),
За кого заміж віддати.

Дала мене за такого (2)
За п'яниченьку гіркого.

П'є п'яниця неділеньку,
П'є п'яниця і другую,
Я ж, молодая, сумую.

На третюю повертає (2),
Мене мати посилає:

„Піди, доню, погуляєш (2),
П'яниченьку пошукаєш".

Ой забула розпитати (2),
Де п'яниченьку шукати:

Чи у полі, чи в дорозі (2),
Чи в шинкарки на порозі.

Зустрічаю п'яниченьку (2)
На сінешнім поріженьку.

Як ударить п'яниченька (2)
Та по білому личеньку.

Потекли криваві сльози (2)
По шитому рукаву.

Не жаль немі шитих квіток (2),
А жаль мені моїх літок:

Шиті квітки та й нашиються (2),
Літа ж мої не вернуться.

Конощенко. Зб. III. 71.

224. ОЙ ДАВНО, ДАВНО Я В БАТЬКА БУЛА

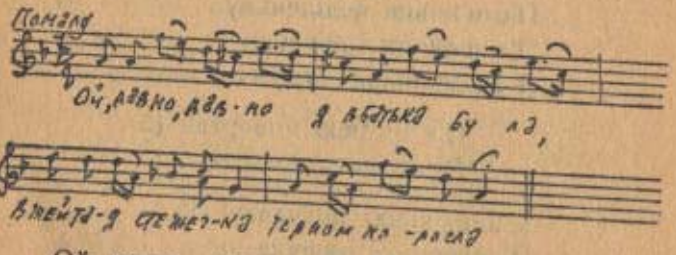

Ой давно — давно я в батька була,
Вже й тая стежечка терном заросла;
Ой терном — терном ще й шепшиною —
Я в батька була ще дівчиною.
Я в батька була, як рожа цвіла,
А тепер стала, як трава в'яла.
Куди летіла, трава шуміла,
А де впала, там річка стала.

Текла річенька через батьків двір,
Через батьків двір та й на поговір.

Лисенко. Дес. V. 11.

225. ТА ВЖЕ ТРЕТІЙ ВЕЧІР

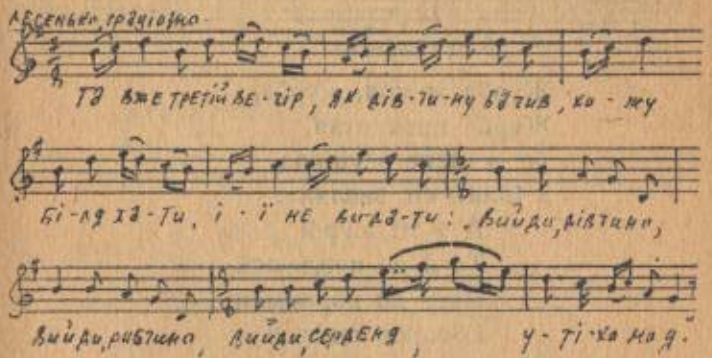

Та вже третій вечір, як дівчину бачив,
Ходжу біля хати, її не видати:
„Вийди, дівчино, вийди, рибчино,
Вийди, серденя, утіхо моя!"
Не вийду, козаче, не вийду, соколе,
Мене мати лає, гуляти не пускає".
„Брешеш, дівчино, брешеш, рибчино,
Брешеш, серденя, утіхо моя!"
„Та було б не рубати зеленого дуба,
Та було б не сватати, коли я не люба."
„Правда, дівчино, правда, рибчино,
Правда, серденя, утіхо моя!"

Ревуцький Д. „Зол. кл." I, 101.

226. ЖУРБА Ж МОЯ, ЖУРБА

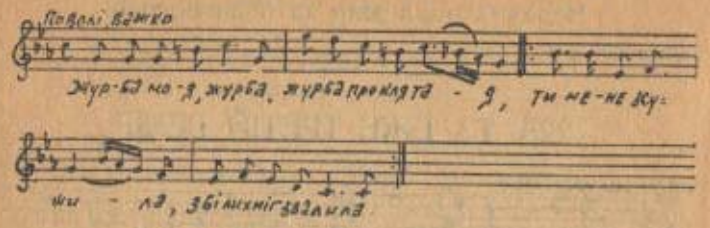

Журба ж моя, журба,
Журба проклятая,
Ти ж мене зсушила,
З білих ніг звалила.
А я тії журбі
Та й не поддаюся,
Піду до корчомки
Горілки нап'юся.
Ой щось мені, миле браття,
Горілка не п'ється,
Круг мого серденька
Мов гадина в'ється.
Нене ж, моя нене,
Та сядь біля мене,
Та вложи ручину
Та й за пазушину,
Та вийми гадину,
Та люту гадину,
Що мене зсушила,
З білих ніг звалила.

Конощенко. Зб. III. 27.

227. НЕНЬКО Ж МОЯ

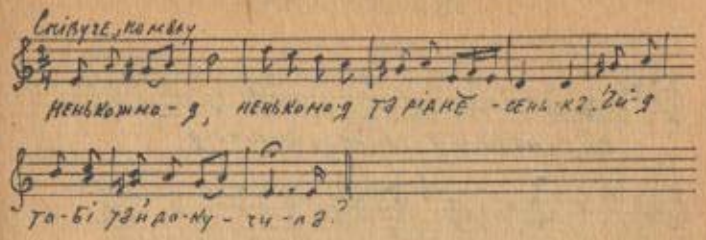

„Ненько ж моя,
Ненько моя та ріднесенька,
Чи я тобі та й докучила".

— Не ти ж мені,
Не ти ж мені та й докучила".
Докучили подруженьки твої,

Під віконце,
Під віконце підбігаючи,
На гуляння викликаючи.

„Чекай, ненько,
Чекай, ненько, до неділоньки,
Не застанеш ані дівоньки.

Будуть іти,
Будуть іти, а твій двір минати,
Будуть тебе сльозми обливати.

Конощенка Збір. II, 79.

228. ОЙ ТИ, МАТИ МОЯ, ТА Й НЕ ЖАЛІСЛИВА...

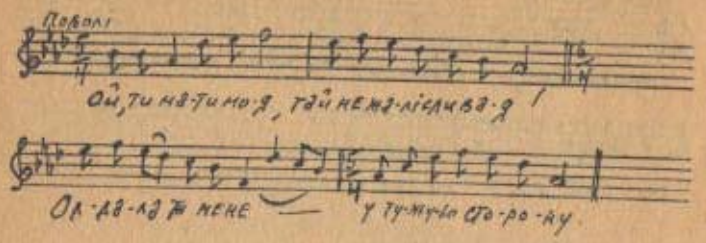

Ой, ти мати моя, та й не жалісліва:
Оддала ти мене у чужую сторону.
Оддала ти мене у чужую сторону,—
У чужую сторону, у велику сім'ю.
А велика сім'я та вечеряти сіла,
А мене молоду посилає по воду...
Я ж по воду ішла—спотикалася;
А з водою ішла—під віконцем прислухалася.
Ой дохожу до воріт,—щось у хаті гомонить...
Щось у хаті гомонить,—мати сину говорить:
„Ой, ти, сину, ти мій, ти, дитино моя,
Чом ти жінки не б'єш та потачку даєш.“
— „За що ж, мамо, її бить. Вона вміє все робить...
Вона вміє все робить: І напекти, й наварить...“

Конощенко. Зб. II, 58.

229. ТА ПЛИВИ, ПЛИВИ, СЕЛЕЗНЮ

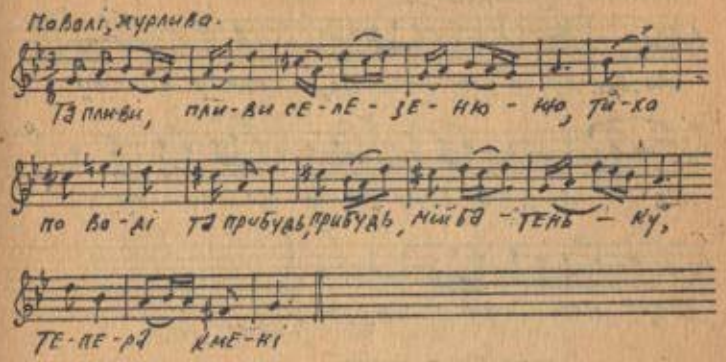

Та пливи, пливи, селезню,
Тихо по воді.
Та прибудь, прибудь, мій батеньку,
Тепер к мені.
Ой рад би я, дитя моє,
Прибути к тобі,—
Насипано сиру землю
На руки мені.
Склепилися карі очі,
Устоньки мої;
Не дам тобі порадоньки,
Бідній сироті.

Ревуцький. Золоті кл. I, 2.

230. ДОБРЕ БУЛО ЖИТИ

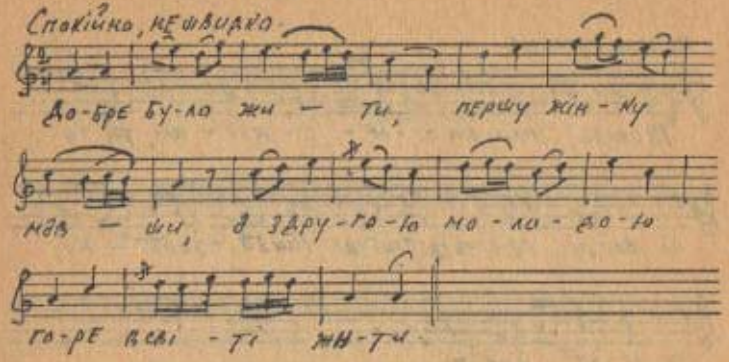

Добре було жити,
Першу жінку мавши,
А з другою молодою
Горе в світі жити.

Сама встає рано,
Чоловіка будить:
Вставай, вставай, чоловіче,
Товару давати.

Вставай, чоловіче,
Товару давати
А я піду на базар
Соли купувати.

Соли не купила
Та в шинок заблудила:
Не сама ж я винувата,
Що так согрішила.

Свині в вікна скачуть,
Малі діти плачуть:
„Ой, тату наш, любий тату,
Затопи нам хату,

Затопи нам хату,
Навари нам їсти:
Пішла мати на базар —
Чорт-ма її вісти.

Ревуцький. Зоз. Кл. I, 54.

---

231. ОЙ, У НЕДІЛЮ РАНО

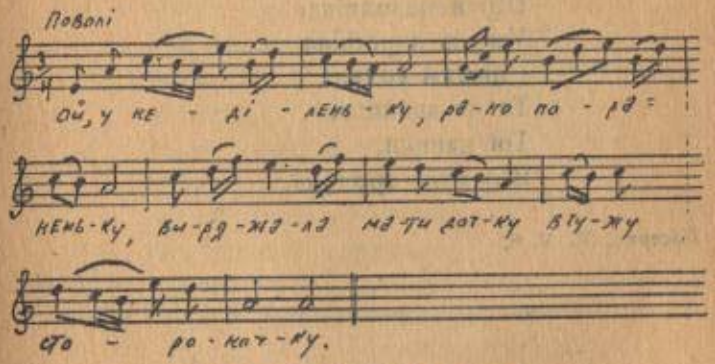

Ой у неділеньку рано
Пораненьку,
Виряжала мати дочку
В чужу стороночку —
Чужа стороночка,
Щей чужії люде.

Ой хто ж тебе, моя доню,
Жалувати буде."
„Ой буду робити
Щей людям годити
Тоді будуть мене,
Мамо, чужії любити.
Ой буду ж я буду
Неділеньки ждати,
Чи не прийде, не прийде
Ненька одвідати.
Неділя минає,
Матінки немає,
Мабуть її не жаль мені,
Що й не одвідає.
Уже ж я робила
І людям годила
Та не знайшла
Тої неньки,
Що мене зродила.

Лисенко. Зб. V. 6.

---

232. ЩОСЬ У ЛІСІ ЗАШУМІЛО

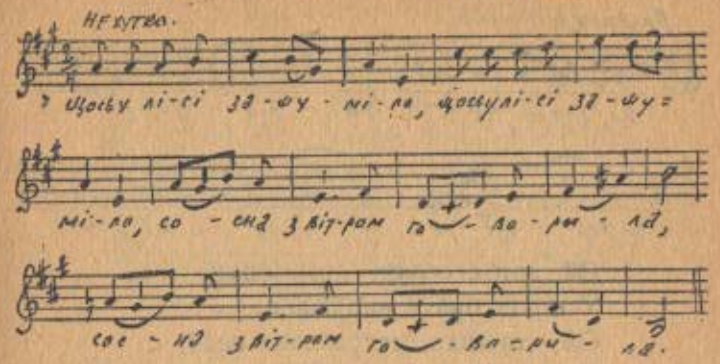

Щось у лісі зашуміло (2) —
Сосна з вітром говорила (2):
„Ой ти, вітре, ти мій вітре (2),
Ти не шуми надо мною,
Над сосною зеленою,
Ти не ламай мого гілля,
Ти не кидай на дорогу, —
Кидай гілля підо мною,
Під сосною зеленою".
Що то в хаті говорила (2),
Теща з зятем розмовляла (2):
„Ой ти, зятю, ти мій зятю (2),
Ти не журь мого дитяти,
Ти не суши молодости,
Пускай її частіш в гості,
А я буду научати,
Як милого шанувати".

Лисенко Зб. II 23.

---

233. ОЙ ТРИ СЕСТРИЦІ — ЖАЛІБНИЦІ

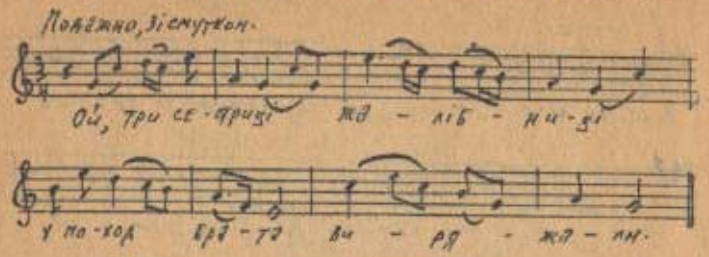

Ой, три сестриці — жалібниці
У похід брата виряжали.
Ой, старшая сестра коня веде,
Середущая зброю несе,
Сама ж меньша з братом іде.
„Ой, ти братіку, братіку наш,
Та коли ж приїдеш в гості до нас".
„Ой, набери, сестро, піску жменю
Та посій його на каменю.
Ой, уставай, сестро, ранесенько,
Проривай пісок частесенько.
Ой, уставай, сестро, з зіроньками,
Поливай пісок слізоньками.
А коли той пісок ізійде,
То тоді твій брат в гості прийде."
Ой, пішов пісок за водою, —
Ой, пішов наш брат слободою,
Ой, пішов пісок за вітрами,
Та пішов наш брат городами.
Ой, нема з піску нема сходу, —
Нема братика із походу.

Ой, нема з піску нема цвіту,
Та пішов наш брат по всім світу.

Лисенко 36. VI. 15.

---

234. ОЙ, У ПОЛІ БИЛИНОЧКА КОЛИХАЄТЬСЯ

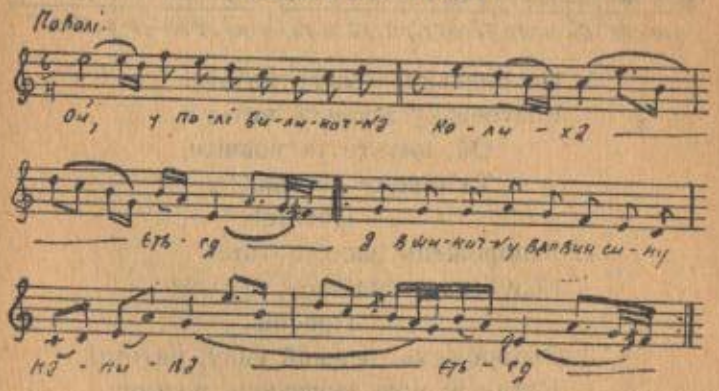

Ой у полі билиночка колихається,
А в шиночку удовин син напивається (2).
„Годі ж тобі, билиночко, колихатися;
Годі ж тобі, вдовин сину, напиватися" (2).
— Ой як мені, моя мати, горілки не пити,
Як не хоче мене, мати, дівчина любити (2).
Ой умру я, моя мати, ой умру,
Зроби ж мені, моя мати, з кедрини труну (2).
„Ой де ж тобі, лій синочку, кедрононьки взяти,
Будеш же ти, мій синочку, в сосновій лежати" (2)

Лисенко. Збірн. III, 15.

---

235. ПО ОПЕНЬКИ ХОДИЛА

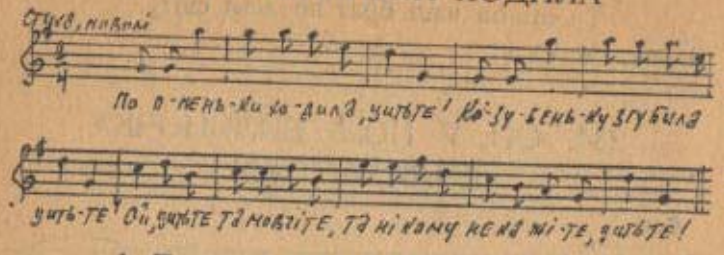

1. По опеньки ходила, цитьте!
Козубеньку згубила, цитьте!
Ой, цитьте та мовчіте,
Та нікому не кажіте,
Цитьте!
2. Запорожець ішов, цитьте!
Козубеньку знайшов, цитьте!
Приспів.
3. Запорожець, вражий сину, цитьте!
Верни ж мою запасчину, цитьте!
Приспів.

Лисенко. Дес. VI, 10.

---

236. ОЙ, КОВАЛЮ

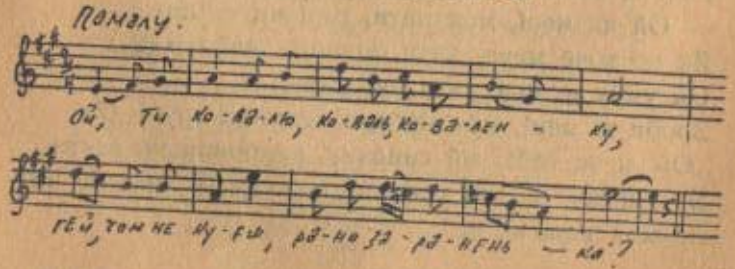

Ой, ти ковалю-коваль-коваленьку,
Ой да гей, чом не куєш,
Рано зараненько,
Ой, чом не куєш
Рано зараненько,
Ой да гей чи у тебе
Вугілля немає
Чи у тебе вугілля немає.
Гей, чи у тебе
Сталі не хватає,
Гей, чи у тебе
Дівчини немає.
Гей, є у мене
Душа Катерина
Гей, вона ж мені
Слави наробила.
Гей, що з вечора
Дитину родила
Ой, вродила,
А о півночі
Топити носила.

Козицький. Укр. нар. п. № 4.

---

237. ОЙ, ОРЕ СЕМЕН, ОРЕ

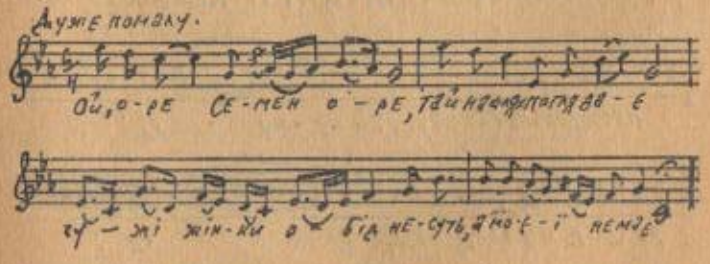

Ой оре Семен, оре
Та й на шлях поглядає:
„Чужі жінки обід несуть,
А моєї немає“.
Пущу воли у діброву,
Сам піду додому. Не доходячи до хати,
Став дітей питати:
„Ой де, діти, ваша мати“.
— „Ох і наша, тату, мати,
Гей, погнала телята;
Забожилась заклялася,
Що не ваша, діти, мати“.
Ой як пішов же Семен
Та у нову комору, —
Нема грошей, нема й скрині,
Ані жінки Катерини.
Гей, як удариться ж Семен,
Гей, об поли руками:
„Дітки ж мої дрібнесенькі,
Та й пропав я з вами“.

Лисенко. Зб. III, 11.

238. ПО СВІТЛОНЦІ ХОЖУ

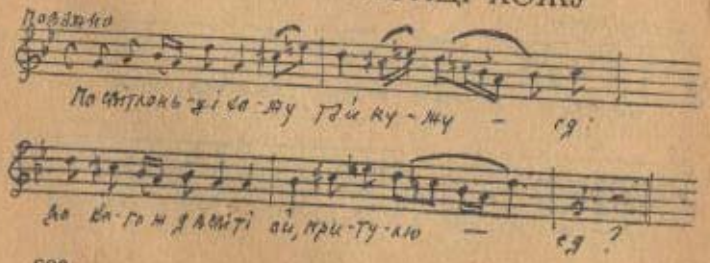

По світлонці хожу та й нужуся:
До кого ж я в світі, ой, притулюся?

Притулюся в лузі до калини:
Горе мені в світі,—ой, без дружини.

Притулюся в саду до яблунки:
Горе мені в світі,—ой, без матінки.

Притулюся в лісі до дубочка:
Горе мені в світі,—ой, без батечка.

Притулюся в саду до кислиці:
Горе мені в світі,—ой, без сестриці.

Ревуцький Д. „Зол. кл.“ I, 67.

239. ОЙ У ПОЛІ ОЗЕРЦЕ

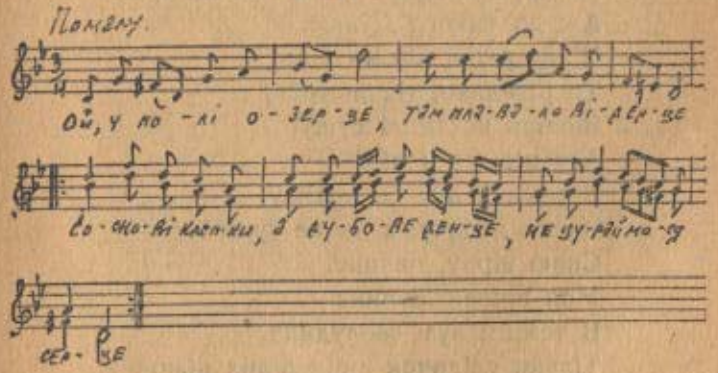

Ой у полі озерце,
Там плавало відерце,—

Соснові клепки, а дубове денце,—
Не цураймося, серце.
Ой не раз і не два
Стояв під коморою:
„Вийди, дівчино, вийди, рибчино,
Поговоримо з тобою".
„Ой рада б я виходити
І з тобою говорити,
Так лежить нелюб на правій руці,
Так боюся розбудити.
Ти, козаче молоденький,
В тебе коник вороненький:
Сідлай коня, та їдь з двора,
Бо ти не мій, я не твоя".
Козак коника сідлає,
З кониченьком розмовляє:
„Біжи, коню, біжи, вороненький,
Аж до тихого Дунаю.
Щуко-рибо, візьми тіло,
Ти річенько, ти бистрая,
Викинь кости на сушу,
А я піду, а я піду
В темний луг по калину,
Чи не побачу, а чи не зустріну
Свою вірну дівчину.
Моя вірная дівчина
В темнім лузі заблудила.
Тільки слідочок з-під білих віжочок,
Де милая ходила.
Ой вирву ж я листочок,

Та й прикрию той слідочок,
Щоб не засипав та щоб не завіяв
Буйний вітер пісочок.

Стеценко. II, 24.

---

240. ОЙ П'Є КОЗАК, П'Є

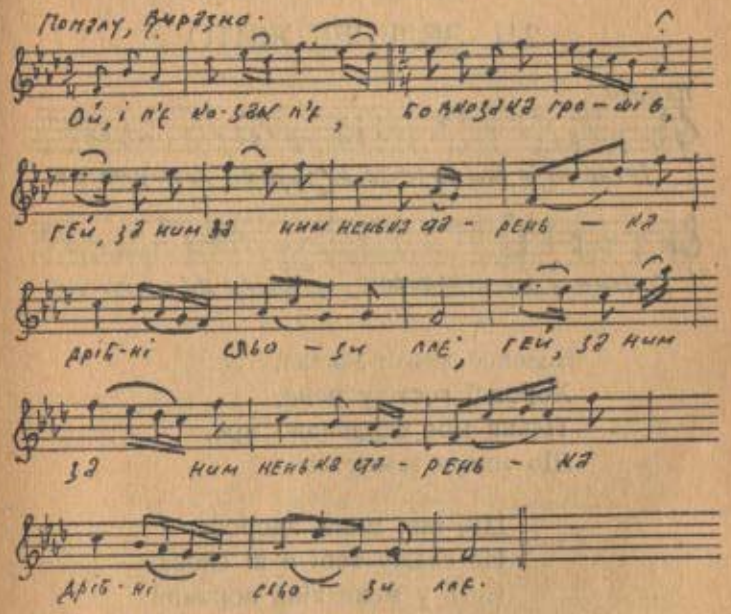

Ой п'є козак, п'є,
Бо в козака гроші є;
Гей за ним, за ним ненька старенька
Дрібні сльози ллє.

Ой ти, сину мій,
Ти дитино моя,
Гей не пий, не пий та горілочки,
Бо зведе з ума.

Лисенко. Дес. II, 7.

---

241. ЗЕЛЕНЕЄ ЖИТО

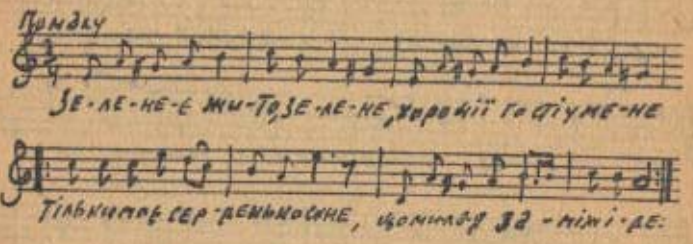

Зеленеє жито, зелене,
Хороші гості у мене,
Тільки моє серденько мре,
Що милая заміж іде.

Іди, іди, мила, здорова,
Не скажу тобі я ні слова,
Єсть у мене кінь вороний
Поїду я до удови.

Зб. Рудця II, 10.

---

242. ГЕЙ, У ЛІСІ

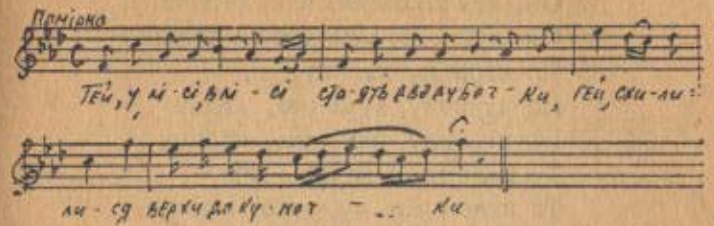

1. Гей, у лісі, в лісі стоять два дубочки,
   Гей, схилилися верхи до купочки.
2. Гей, схилилися верхи до купочки,
   Гей, там сиділо аж два голубочки.
3. Сиділи, сиділи, знялись полетіли,
   Гей, в чистім полі на роздоллі сіли.
4. Гей, сіли ж та й завуркотіли:
   Гей, горе ж мому та й не жонатому.
5. Гей, а ще гірше, а хто кого любить,
   Гей, любив козак молоду дівчину.

Демуцький „Укр. нар. пісні", I, 85.

---

243. ОЙ, ПІДУ Я В ДОЛИНУ

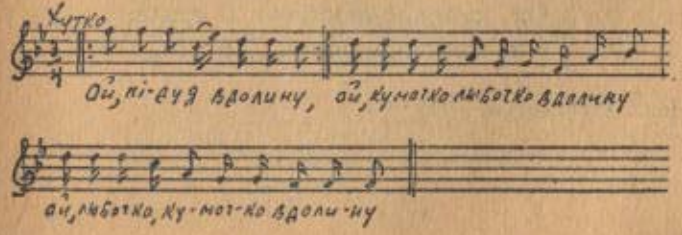

Ой, піду я в долину,
Ой, кумочко-любочко, в долину,
Ой, любочко-кумочко, в долину.
По червону калину (2),
По червону, кумочко, калину,
По червону, любочко, калину.
Та наломимо калини (2),
Та наломимо, кумочко, калини,
Та наломимо, любочко, калини.
Та пов'яжу у пучки (2),
Та пов'яжу, кумочко, у пучки,
Та пов'яжу, любочко, у пучки.
Та понесу на торжок (2),
Та понесу, любочко, на торжок,
Я калину продала (2),
За калину карбованця узяла.
Та куплю я голубця,
Ой, куплю, кумочко, голубця,
Ой, куплю, любочко, голубця.
Та вкину я в комору (2),
Ой, кумочко-любочко, в комору,
Ой, любочко-кумочко, в комору.
А вилетів в стодолу (2),
Ой, кумочко-любочко, в стодолу,
Ой, любочко-кумочко, в стодолу.

Демч. «Укр. весілля» 250.

244. ШЛЕТЬСЯ ЗОРЯ ДО МІСЯЦЯ

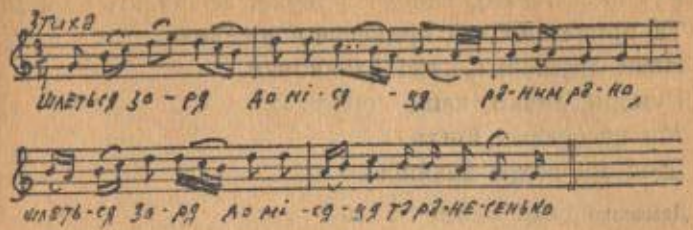

Шлеться зоря до місяця раним рано,
Шлеться зоря до місяця та ранесенько,
Шлеться Петрунь до Ганнусі рано-рано,
Шлеться Петрунь до Ганнусі та ранесенько,
А прийдемо, а звеселимо отця й неньку,
Отця й неньку—всю родиноньку та ранесенько.
А повстаємо обоє разом рано-рано,
А засвітимо обоє разом та ранесенько.
А звеселимо гори, долини, рано-рано,
Гори, долини, рано-рано,
Гори, долини, високі могили та ранесенько.

Демченко. „Укр. весілля" ч. 111.

---

245. НАШІ СВІТИЛОЧКИ

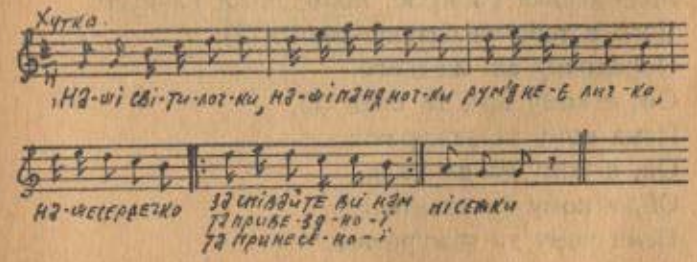

Наші світилочки, наші паняночки,
Рум'янеє личко, наше сердечко, заспівайте ви нам,
Та привезяної, та принесяної пісеньки.
Наші дружечки, наші паняночки,
Рум'яне личко, наше сердечко,
Ми не селами йшли,
Щоб ми пісню знайшли.

Демченко. „Укр. весілля" ч. 190.

---

246. ЗЕЛЕНАЯ ТА ДІБРІВОНЬКО

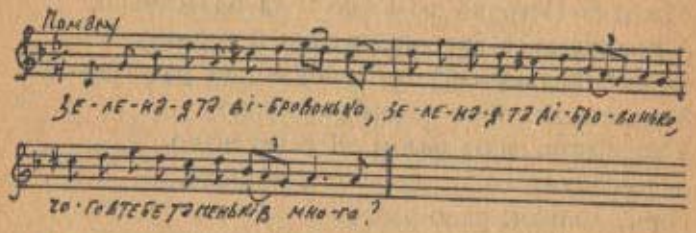

Зеленая та дібрівонько (2),
Чого в тебе та пеньків много.
Паростонька ані жадного.
Молоденька Ганнусю, молоденька Ганнусю,
Чого в тебе та батьків много (2),
Порадочку ані жадного.
Ой, є кому їсти та пити (2),
Нема кому та зажурити;
Ой, є кому та наїстися,
Ой, є кому та напитися,
Нема кому та зажуритися.

Ой, є кому їсти та пити (2),
Нема кому та припросити.

Демченко. „Укр. весілля" ч. 59.

---

247. СІЛА ГАННУСЯ

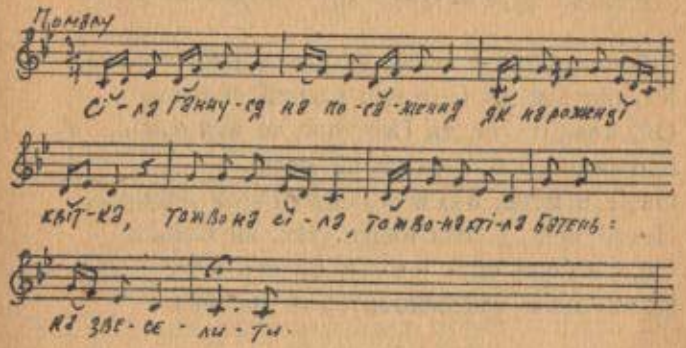

Сіла Ганнуся на посаженя,
Як на роженці квітка;
То ж вона сіла,
То ж вона хтіла,
Батенька звеселити.
А вона батенька не звеселила (2),
Но гірш засмутила (2).

Демченко. „Укр. весілля" ч. 6.

---

248. ЗІЙШОВ, ЗІЙШОВ ЯСНИЙ МІСЯЦЬ

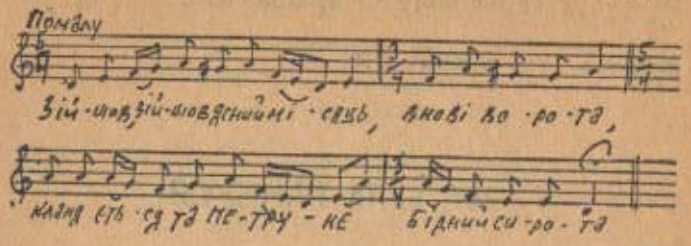

Зійшов, зійшов ясний місяць в нові ворота,
Кланяється до Петруня бідний сирота.
Ой, кому ж ти, та Петруню та вклоняєш,
Що рідного батька ти не маєш.
Ой, є в мене, ой, є в мене рідний дядько,
Нехай мене благословить так, як батько;
Ой, є в мене, ой, є в мене, ой є в мене рідна тітка,
Нехай мене благословить, як матінка.

Демченко. Укр. весіл. ч. 14.

---

249. КОЛЕСОМ, КОЛЕСОМ МІСЯЦЬ

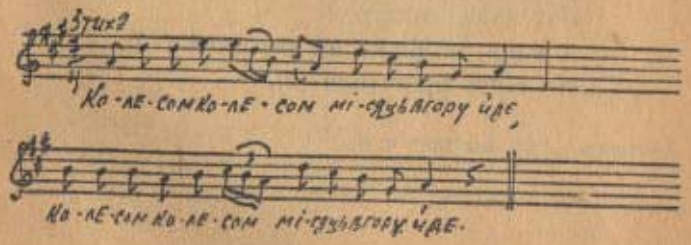

Колесом, колесом місяць в гору йде,
Колесом, колесом місяць в гору йде,
А зять до тещеньки
У гостоньки йде,
А до тещеньки гордої
Та до Ганусі молодої.

Демченко. Укр. весіл. ч. 18.

---

250. ОЙ, В ЛЬВОВІ

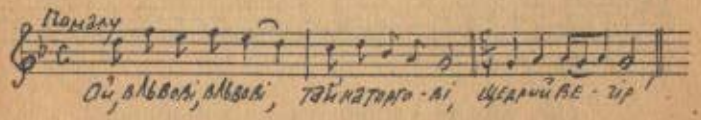

Ой, в Львові, в Львові та на торговлі.
Там Петро ходить, коника водить.
Ой, коню, коню, продам я тебе,
Продам я тебе за сто червоних.
За сто червоних, за чашу вина,
За чашу вина, за другу пива.
Ой, Петре пане, не продай мене
Не продай мене, спогадай на те,
Як за нами гнались турки й татари,
За нами списи землю орали.
За нами стріли як дрібний дощик.
Ой, як я та й скочу, Дунай перескочу,
Дунай перескочу, копитце не вмочу,
Ані копитця, ані стремінця,
Ані стремінця, ні тебе молодця.

А за цим словом бувай же здоров,
Бувай же здоров, красний паничу.
Красний молодче, Петрусю хлопче.

Леонтович. Зб. IV, 20.

251. ОЙ, ТАМ ЗА ГОРОЮ

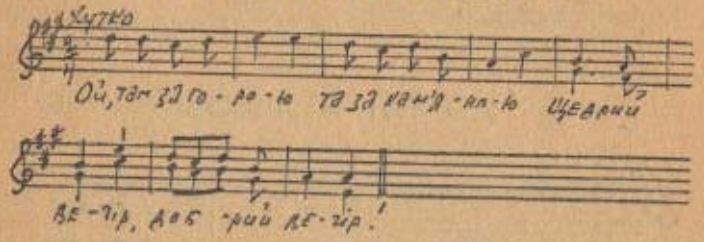

Ой, там за горою, та за кам'яною,
Щедрий вечір, добрий вечір (2)
Там йде Володимир коника сідлає.
Щедрий і т. д.
Коника сідлає, на гору вступає,
Щедрий і т. д.
На гору вступає, на царів стріляє,
Щедрий і т. д.
Ой, винесли йому полумисок срібла
Щедрий і т. д.
А він на той дар і не подивився,
Щедрий і т. д.
Шапочки не зняв і не поклонився,
Щедрий і т. д.
Ой, винесли йому полумисок злота,
Щедрий і т. д.

А вже він на той дар і не подивився.
Щедрий і т. д.
І шапочки не зняв, і не поклонився.
Щедрий і т. д.
Ой, вивели йому панночку чарівну,
Щедрий і т. д.
А вже він на той дар пильно подивився.
Щедрий і т. д.
І шапочку ізняв, низенько вклонився.
Щедрий і т. д.

Леонтович. Зб. IV, 19.

252. А В ТОМУ САДУ

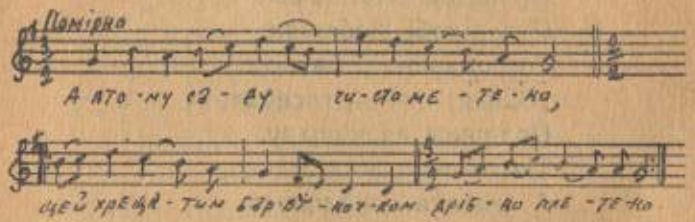

А в тому саду чисто метено
Ще й хрещатим барвіночком дрібно плетено.

А в тому саду ніхто не бував,
Лише молодий Андрійко коня попасав.

Коня попасав, дрібний лист писав,
Все до тої Наталочки, що вірно кохав.

Ой, ти, Наталю, горда та пишна,
Я до тебе листи писав, а ти не прийшла.

А ти, Андрійко, невеликий пан,
Сідлай коня вороного, та приїжджай сам.

Леонтович. Зб. І. 10.

---

253. ЩЕДРИК, ЩЕДРИК, ЩЕДРІВОЧКА

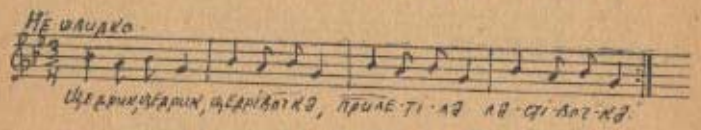

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господареві викликати:
„Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару,
Там овечки покотились,
А ягнички народились.
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей,
Як не грошей, то полова,
В тебе жінка чорноброва.

Леонтович Зб. III. 25.

---

254. ІШЛИ ДІВКИ ЧЕРЕЗ ДВІР

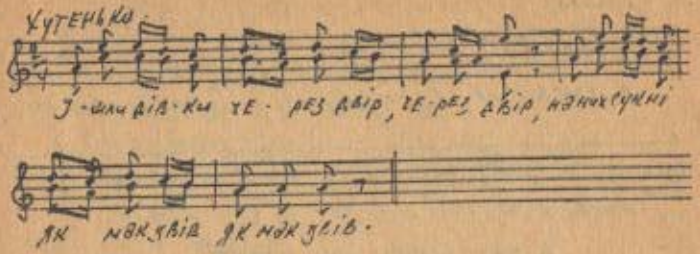

Ішли дівки через двір, через двір
На них сукні як мак цвів, як мак цвів.
Стали сукні сняти, сняти,
Стала діброва палати, палати.
Стали дівки гасити, гасити,
Відром воду носити, носити.
Скільки в відрі водиці, водиці
Стільки в дівчат правдиці, правдиці.
Де плавала кладочка, кладочка,
Там ходила Галочка, Галочка.
Цебром воду носила, носила,
Дібровоньку гасила, гасила.
Скільки в цебрі водиці, водиці,
Стільки в молодиць правдиці, правдиці.
Скільки в решеті водиці, водиці,
Стільки в хлопців правдиці, правдиці.
Скільки в ситі водиці, водиці,
Стільки в чоловіків правдиці, правдиці.

Степовий. „Проліски" III, 15.

---

255. А ВЖЕ ВЕСНА, А ВЖЕ КРАСНА

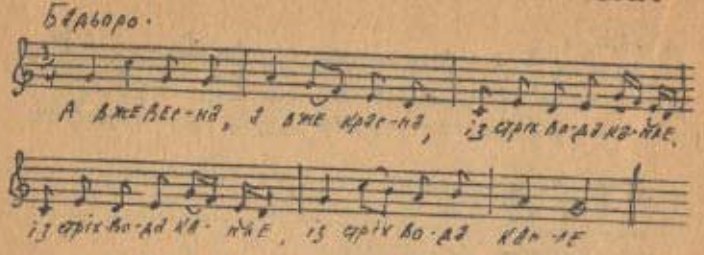

А вже весна, вже красна,
Із стріх вода капле (3),
Молодому козаченьку
Мандрівочка пахне (3).
Помандрував козаченько
У чистеє поле, —
За ним біжить дівчинонька,
„Вернися, соколе".
„Не вернуся, забаруся,
Гордуєш ти мною,
Буде твоє гордування
Все передо мною".

Стеценко, Шк. піс. I, 47.

256. ОЙ ВЕСНА ТА ВЕСНЯНОЧКА

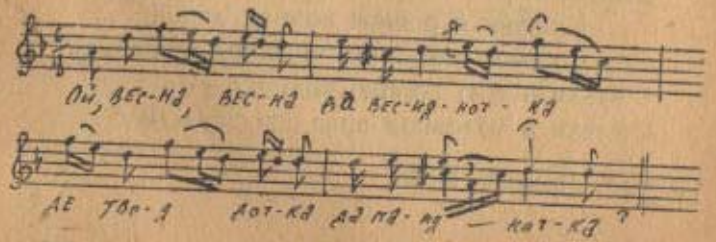

Ой весна, весна та весняночка,
Де твоя дочка та паняночка.
Десь у садку шиє сорочку;
Шовком та біллю та вишиває,
Своєму милому пересилає:
„Надівай її що-неділеньки,
Споминай же мене що-годиноньки.
Шовком я шила, біллю рубила, —
Жаль мені козака, що я полюбила".

Ревуцький. Зол. Кл. I, 5.

257. ОЙ, ДОБРАЯ ГОДИНОНЬКА НАСТАЛА

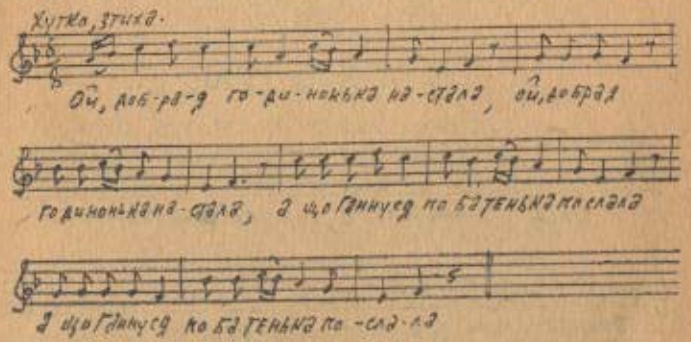

Ой, добрая годинонька настала (2),
А що Ганнуся по батенька послала (2),
Послала вона чотирі коні,
П'ятий віз,
А шостого всадниченька,
Щоб привіз.

Демченко. „Укр. весілля" 253.

258. НУТЕ, НАШІ

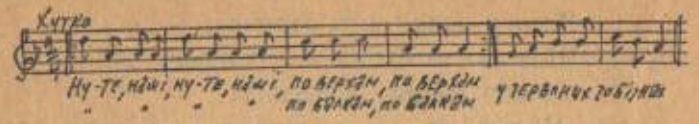

Нуте, наші, нуте, наші,
По верхам, по верхам,
Нуте, наші, нуте, наші,
По балках, по балках,
У червоних чобітках.

Демченко. „Укр. весілля" 260.

---

259. А ХТО ГРАЄ

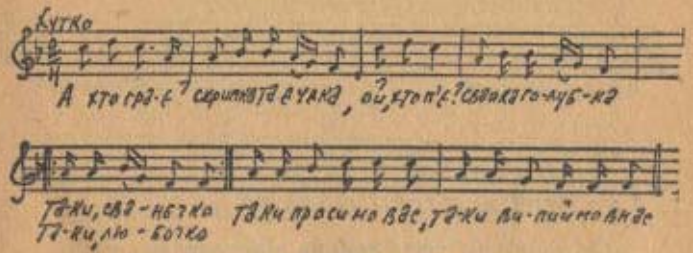

А хто грає. Скрипка та дудка,
Ой, хто п'є. Свашка голубка.
Таки, свашечко, таки просимо вас,
Таки випийте в нас.
Таки любочко.

Демченко. „Укр. весілля" 261.

---

260. ЯГІЛ—ЯГІЛОЧКА

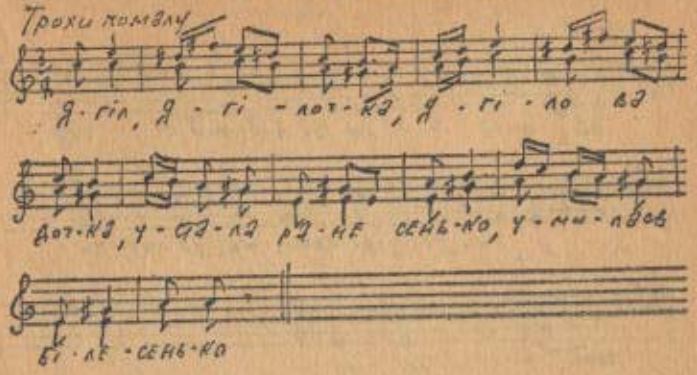

Ягіл — ягілочка. ягілова дочка,
Устала ранесенько, умилась білесенько.
Голівку причесала, панчішки підвязала,
Візьмуся по-під боки, покажу свої скоки.
Піду до Дунаю, де дівки гуляють,
Виберу собі дівку, як калинову квітку.

Степовий „Проліски" III. 20

261. ДІДУ МІЙ ДУДАРИКУ

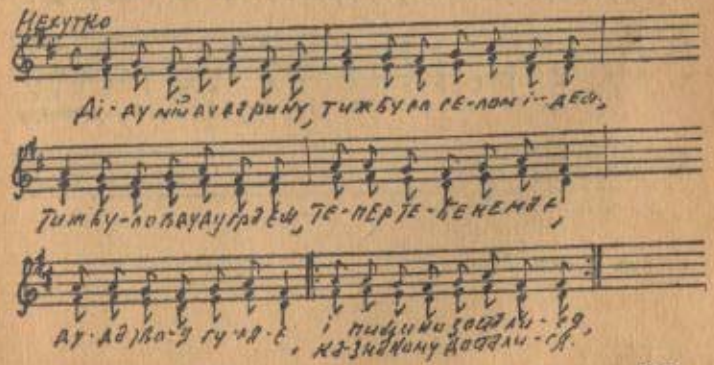

Леонтович. Зб. III. 24.

262. ОЙ, ІЗ-ЗА ГОРИ

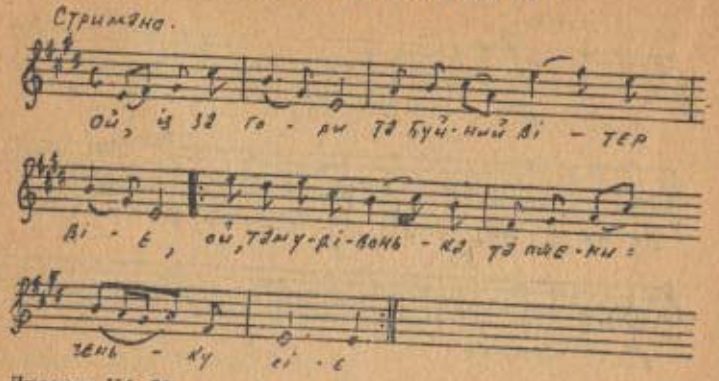

Лисенко IV, 21.

---

263. ОЙ РУ-ДУ-ДУ

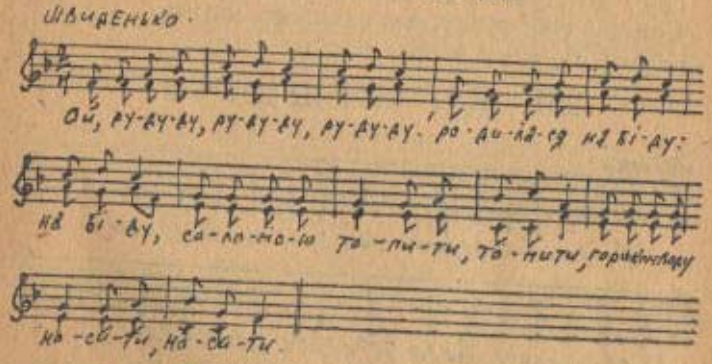

Степов. Дес. II, 7.

VII

ДИТЯЧІ ТА ВЕСНЯНКИ

264. ГРА В ЗАЙЧИКА

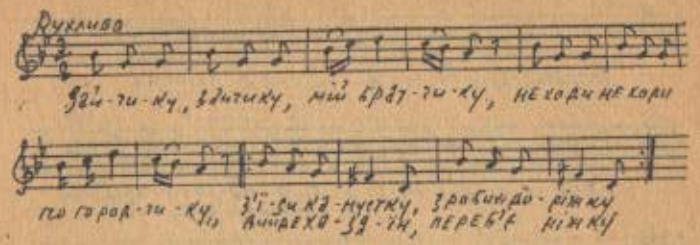

Зайчику, зайчику, мій братчику, не ходи, не ходи
по городчику.
З'їси капусту, зробиш доріжку, вийде хаязїн,
переб'є ніжку.
Зайчику, зайчику, мій братчику, не скачи, не скачи
по городчику.
Дивись: хазяїн вийшов із хати, зайчику сірий,
треба тікати.
Зайчику, зайчику, мій братчику, чом ти не скачеш
вже по городчику.
Зайчик не скаче, бідненький плаче, сірий кульгає
ніжки не має.
Зайчику, зайчику, мій братчику, не будеш лазити
по городчику,
Будеш кульгати, ніжки не мати, ніжки не мати
з віку до віку.
Зайчику братчику, будеш калікою.

Леонтович. Зб. III, 22.

265. ЖЕНЧИЧОК — БРЕНЧИЧОК

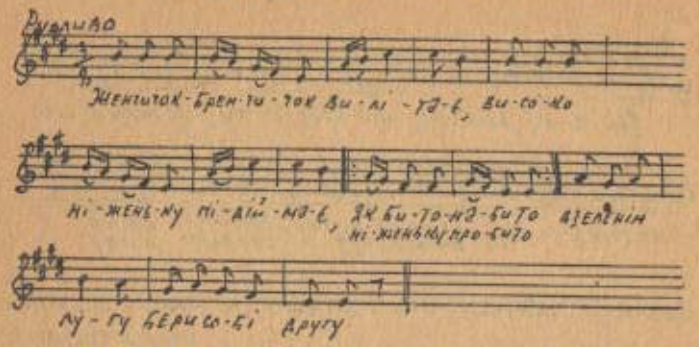

Женчичок — бренчичок вилітає, високо ніженьку підіймає,
Як би то набито ніженьку пробито в зеленім лугу бери собі другу.

Ой, до схід сонечка женчик схопивсь,
Росою чистою бренчик умивсь,
Як би то і т. д.

Зелене житечко в полі він жав,
Зранку до вечора не спочивав.
Як би то і т. д.

Ой по ланочку він весь день ходив,
Грудою гострою ніжку набив,
Як би то і т. д.

Хоч стерня колеться, ніжка болить,
Спати не хочеться, гулять кортить.
Як би то і т. д.

Любий мій женчику, візьми мене,
Ніжка загоїться. біль той пройде.
Як би то і т. д.

Женчику—бренчику, забудь за ніженьку,
Візьми дівчину, вибирай дружину.
Як би то і т. д.

Леонтович. Зб. I, 20.

---

266. БІГЛА, КІЗКА ТОПИТИСЯ

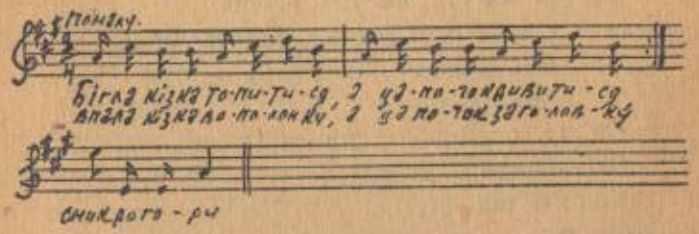

Бігла кізка топитися,
А цапочок дивитися,
Впала кізка в ополонку,
А цапочок за головку,
Смик до гори.

Демченко. „Укр. вес.“ 272.

---

267. ОЙ, НА ГОРІ ЖИТО

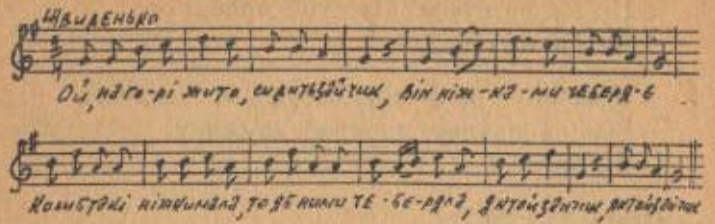

Ой на горі жито, сидить зайчик,
Він ніжками чеберяє,
Коли б такі ніжки мала,
То я б ними чеберяла,
Як той зайчик, як той зайчик.
Ой на горі гречка, сидить зайчик,
Він ніжками чеберяє;
Коли б такі і т. д.
Ой на горі просо, сидить зайчик,
Він ніжками чеберяє;
Коли б такі і т. д.

Степовий „Проліски" II 56.

---

268. ОЙ, НА ГОРІ ЛЬОН

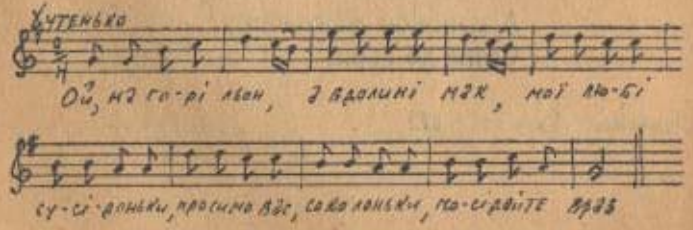

Ой на горі льон, а в долині мак,
Мої любі сусідоньки, просимо вас соколоньки;
Посідайте враз.
Ой на горі і т. д. Повставайте враз.
„ „ „ „ Розійдіться враз.
„ „ „ „ І зійдіться враз.
„ „ „ „ Потанцюйте враз.
„ „ „ „ Заплещіте враз.

Степовий. Проліски II, 59.

---

269. ОЙ ЗАГАДАВ КОМАРИК

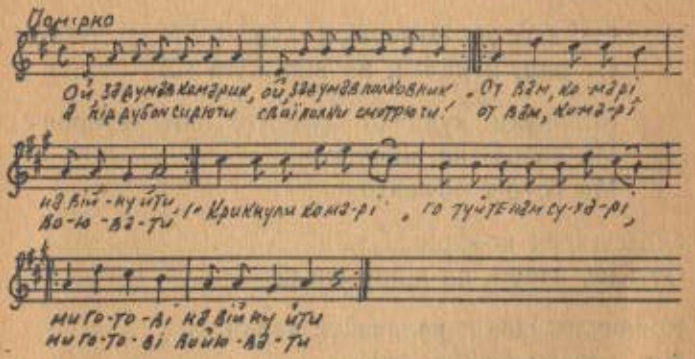

Ой, загадав комарик, ой, задумав полковник,
А під дубом сидючи, свої полки смотрючи;
От вам, комарі, на війну іти. (2)

Крикнули комарі; готуйте нам сухарі,
Ми готові на війну іти,
Ми готові воювати.

Ой, загадав комарик, ой, загадав полковник
А під дубом сидючи, свої полки смотрючи
От вам, мушки, на війну іти. (2)

Крикнули мушки: готуйте нам пушки,
Ми готові на війну іти,
Ми готові воювати.

Ой, загадав комарик і т. д.
От вам чаплі на війну іти (2)

Крикнули чаплі: готуйте нам шаблі,
Ми готові на війну іти.
Ми готові воювати.

Ой, загадав комарик і т. д.
От вам, кулички, на війну іти (2)

Крикнули кулички: готуйте нам черевички,
Ми готові на війну іти,
Ми готові воювати.

Ой, загадав комарик і т. д.
От вам, чайки, на війну іти (2)

Крикнули чайки: наливайте чарки,
Ми готові на війну іти,
Ми готові воювати.

Степовий. Проліски II, 63.

---

270. СОЛОВЕЙКО

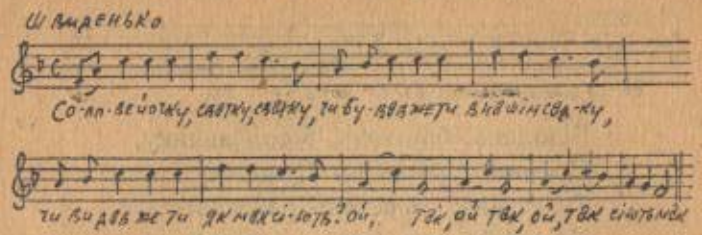

Соловеєчку сватку, сватку,
Чи був же ти в нашім садку,
Чи видав же ти, як мак сіють,
Ой так, ой так, ой, так сіють мак.

Соловеєчку сватку, сватку,
Чи бував же ти в нашім садку,
Чи видав же ти, як ріс мак,
Ой так, ой так, ой, так поріс мак.

Соловеєчку сватку, сватку,
Чи бував же ти в нашім садку,
Чи видав же ти, як рвуть мак,
Ой так, ой так, ой, так рвуть мак.

Соловеєчку, сватку, сватку,
Чи бував же ти в нашім садку,
Чи видав же ти як їдять мак,
Ой так, ой так, ой, так їдять мак.

Степовий. „Проліски" II, 57.

---

271. БІЛОДЕНЬ, БІЛОДЕНЬ

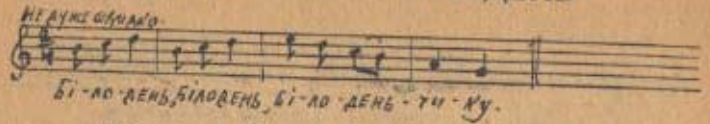

Білодень, білодень, білоденьчику,
Полинь, полинь по Дунаєчку
Та встань, та встань ранесенько
Та вмийсь, та вмийсь білесенько,
А в нас ключі, та турецькії,
А в нас замки, та німецькії.

Зб. Квітко, 612.

---

272. ТА ВПЛИНЬ, СЕЛЕЗЕНЮ

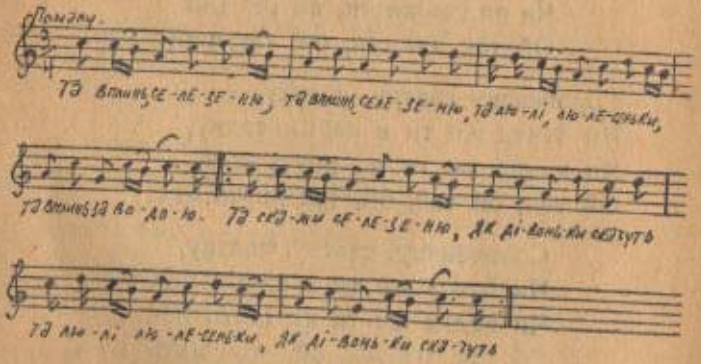

Та вплинь, селезеню (2),
Та люлі, люлесеньки,
Та вплинь за водою.

Та скажи, селезеню,
Як дівоньки скачуть,
Та люлі... і т. д.

Та отак хорошенько,
Та отак пригоженько,
Та люлі... і т. д.

Та скажи, селезеню,
Як парубки скачуть,
Та люлі... і т. д.

Та отак хорошенько,
Та отак пригоженько,
Та люлі.., і т. д.

Та скажи, селезеню,
Як старі баби скачуть,
Та люлі, люлесеньки,
Та отак ізморщившись.

Та скажи, селезеню,
Як старі діди скачуть.
Та люлі люлесеньки,
Та отак ізкорчившись.

Ревуцький „Сонечко" Ч. 12.

---

273. ПРИЛЕТІЛА ПЕРЕПІЛОНЬКА

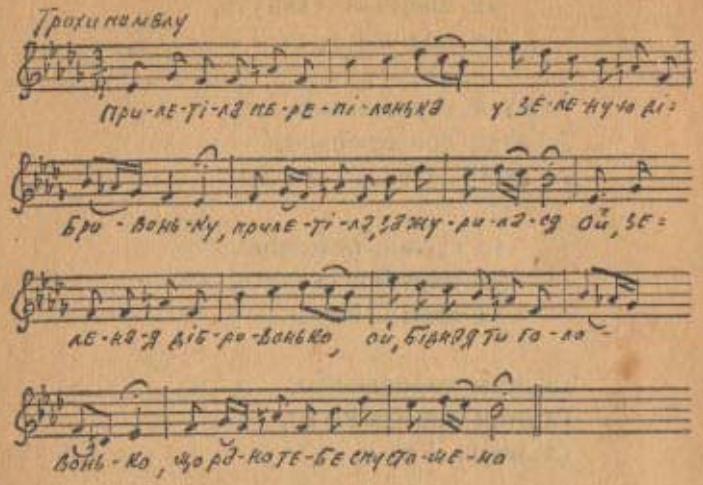

Прилетіла перепілонька у зеленую дібровоньку,
Прилетіла, зажурилася.
Ой, зеленая дібровонько, ой, бідная ти головонько,

Що рано тебе спустошено,
Що рано тебе спустошено, на траву — сіно покошено.

Зосталося лишь три зіллячка.
Перше зіллячко — барвіночок,
Друге зіллячко — василечок,
Трете зіллячко — любисточок.

Ревуцький. Сонечко № 4.

274. НАШІ ХЛОПЦІ СТРІЛЬЦІ

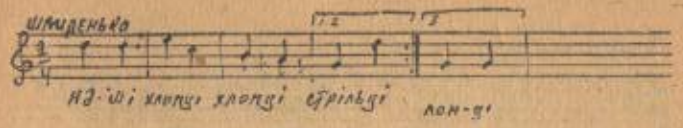

Наші хлопці стрільці, стрільці,
Застрелили миш у колодці,
Миш у колодці, жабу в ополонці.

Зб. Квітко № 628

275. ОЙ, ПЛАВАЛА ВУТІНКА

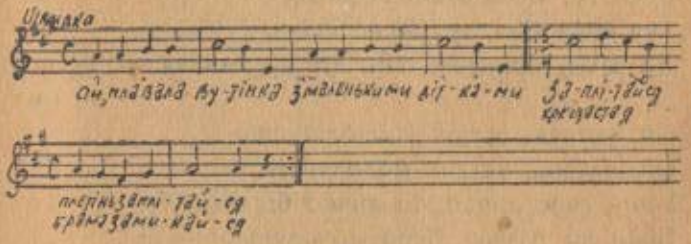

Ой, плавала вутінка
З маленькими дітками.
Заплітайся, плетінь, заплітайся,
Хрещастая брама, замикайся!
Ой, плавала вутінка,
З маленькими дітками,
Розплітайся, плетінь, розплітайся,
Хрещастая брама, одмикайся.

Зб. Квітко № 630

276. ДЕСЬ ТУТ БУЛА ПОДОЛЯНОЧКА

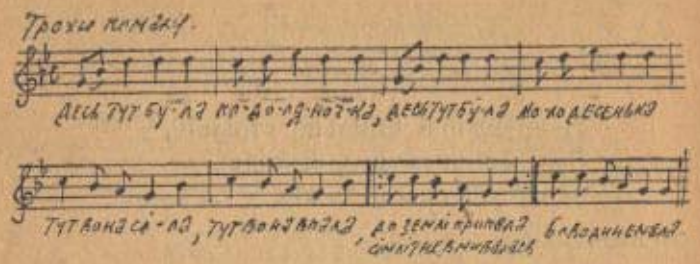

Десь тут була подоляночка,
Десь тут була молодесенька;
Тут вона сіла, тут вона впала,
До землі припала, сімь літ не вмивалась, бо води не мала.

Ой, устань, устань, подоляночко,
Ой, устань, устань молоденька,
Умий своє личко, та личко біленьке,
Біжи до Дунаю, бери молоденьку,
Бери ту, що з краю.

Ревуцький. Нар. пісні № 3.

277. ЗАЇНЬКА

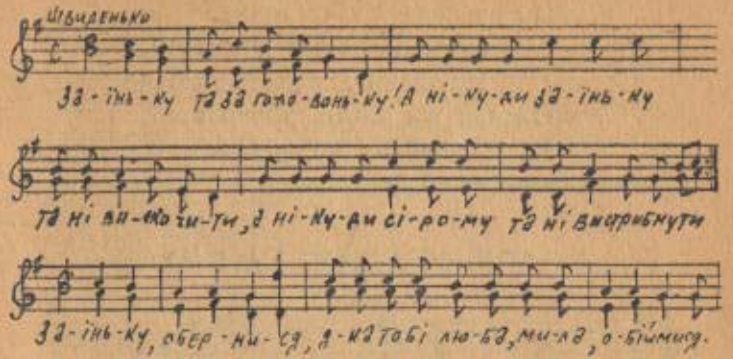

Заїньку та за головоньку!
А нікуди, заїньку та ні вискочити
А нікуди сірому та ні вистрибнути.
Заїньку сіньця по колінця,
А нікуди . . . і т. д.
Заїньку, обернися.
Яка тобі люба, мила,
Обіймися.

Степовий. „Проліски" II, 61.

278. КУПАЛЬСЬКА

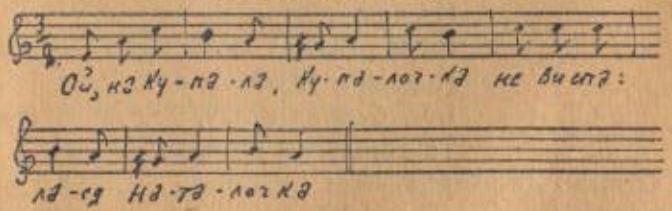

Ой на купала, купалочка,
Не виспалася Наталочка.
Погнала бичка дрімаючи,
На кілки ніжки збиваючи.
Ой дай же, боже, довші ночі
На Натальчині чорні очі.

Стеценко. Шкільн. спів I, 44.

---

279. УГАДАЙ, ГАННО

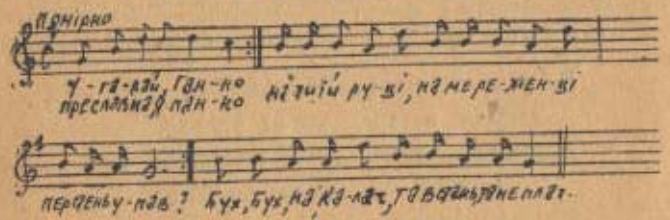

Угадай, Ганно,
Преславная панно,
На чиїй руці
На мереженці
Перстень упав?
Не вгадала Ганна,
Преславная панна,
На чиїй руці,
На мереженці
Перстень упав?
Бух, бух, на калач,
Та встань, та не плач.

Степовий. „Проліски“ II. 48.

---

280. ЩИГЛИКОВЕ ВЕСІЛЛЯ

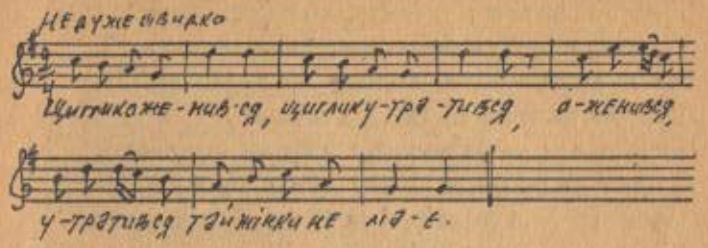

Щиглик оженився, щиглик утратився,
Оженився, утратився та й жінки не має (2)
Взяв собі він горобця сестричку
Славную, вдатную, хорошую птичку. (2)
Дружко, соловейко щебече раненько,
Зозуленька за свашечку, та й все хорошенько,
Зозуленька за свашечку, та й все хорошенько.
Іде гиндик з току, наївся пшениці,
Сидить дрофа коло печі, пече паляниці. 2)
А музики на той час підпили, на той час на годину
Дива наробили, а ворони старі жони каравай
місили.
А перепеличка хату замітає,
Сидить сова за столом, скоса поглядає. (2)
А деркач рохмалий, він устає рано,
Узяв сову з-за стола та й за двері прямо. (2)
Сороки-приданки скачуть поверх лавки;
Бідна ж наша головонька, немає кибалки. (2)
А куличок сивий кибалочку шиє,
Кибалочка з куличком на весіллячком разком.
Скорій, скорій ристячком, ти свашкою, я дружком.

Чаєчка підласа, на весілля ласа,
Біжить, кричить, вигикує, той потіха наша. (2)
А джміль із бджолою підпоїли чайлю.
Тут буду ночувати, додому не втраплю. (2)
Лебедик біленький іде помаленьку,
Поспішайся, лебедику, бо вже не раненько.
А орел староста, в нього думка проста,
Заняв гуси із подвір'я та й на Дунай просто.
Заняв гуси із подвір,я та й на Дунай, та й на
Дунай просто.

Кошиць. Зб. II, 10.

---

281. ОЙ, ХОДИТЬ СОН

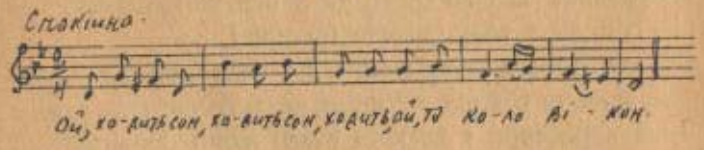

Ой, ходить сон коло вікон,
А дрімота коло плота,
Питається сон дрімоти:
„Де ми будем ночувати".
— „Там ми будем ночувати,
Де хатинка теплесенька,
Де дитинка малесенька".

Запис. В. Шаравського. Поділля.

---

282. СОЛОВЕЙКУ МАЛЕНЬКИЙ

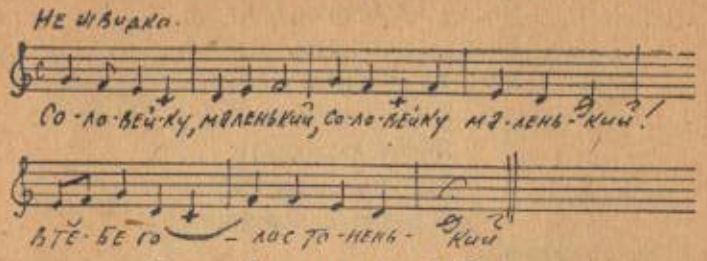

Соловейку маленький (2)
В тебе голос тоненький,
Защебечи ти мені (2),
Бо я в чужій стороні.
Бо я в чужій стороні (2),
Нема роду при мені.
Я одбилася од роду (2)
Та як камінь у воду.
Упав камінь та й лежить (2),
На чужині горе жить:
Ні матінки, ні отця (2),
Тільки одна сестриця.
Тільки одна сестриця (2),
Та й та плаче, журиться.

Стеценко. Шк. спів. I, 29.

---

283. БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

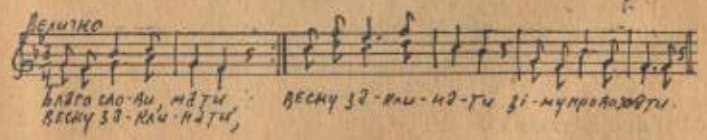

Благослови, мати,
Весну закликати,
Весну закликати,
Зіму провожати.
Благослови, мати,
Весну закликати,
Зімочка в візочку,
Літечко в човночку.

Рубець. Веснянки.

284. НА ДУНАЄЧКУ

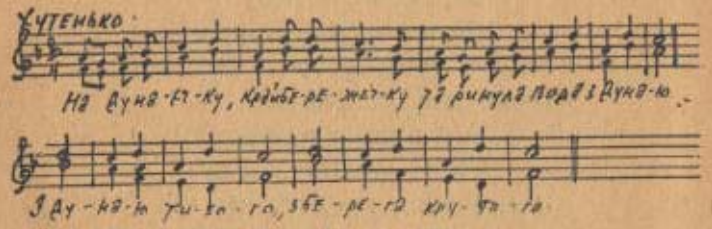

На Дунаєчку
Край бережечку
Та ринула вода
З Дунаю.
З Дунаю тихого,
З берега крутого
Там три дівчини
Воду брали,
Воду брали,
Брали.
З Дунаю... і т. д.

Рубець. Веснянки.

285. ВИЙДИ, ВИЙДИ, ІВАНОЧКУ

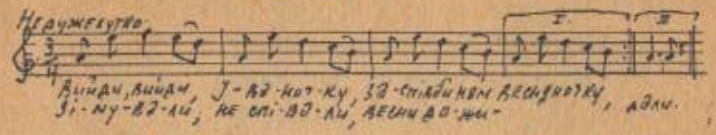

Вийди, вийди, Іваночку,
Заспівай нам весняночку.
Зімували,
Не співали,
Весни дожидали.

Весна-красна, весна-красна,
Та що ж ти нам принесла:
„Старим бабам по кійочку,
А дівчатам по віночку".

Рубець. Веснянки.

286. ОЙ, ВЕСНА

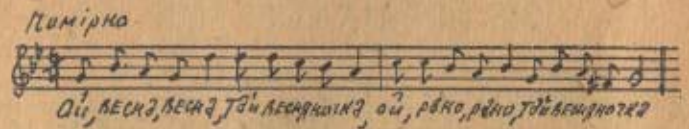

Ой, весна, весна та й весняночка,
Ой, рано, рано та й весняночка.
Де ж твоя дочка та й паняночка,
Ой, рано, рано, та й паняночка.
Погнала бичка за ворітечка,
Ой, рано, рано, за ворітечка.

Пасися, бичку, я спряду мичку,
Ой, рано, рано я спряду мичку.
Старому діду на рукавичку,
Ой, рано, рано на рукавичку.
А бабусенці та на спідничку,
Ой, рано, рано та на спідничку.
Мички не спряла й бичка втеряла,
Ой, рано, рано й бичка втеряла.

Степовий „Проліски" II, 15.

287. ВОРОТАР ВОРОТАРОЧКУ

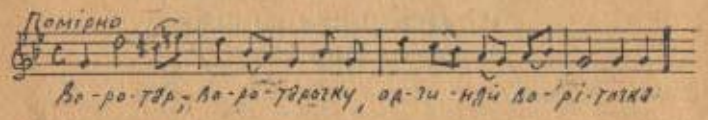

Леонтович. І. 17.

288. ОЙ, НА ГОРІ МАК

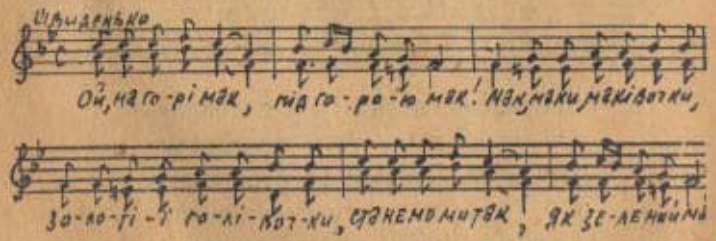

Степовий. „Проліски" 2, 5.

289. ЛЕЛЕ, ТАТУ,

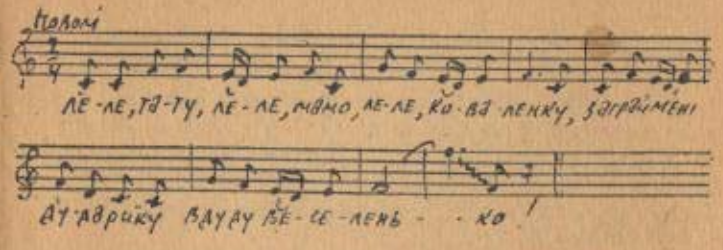

Квітко. 60.

290. БІГЛА КИЦЕНЬКА

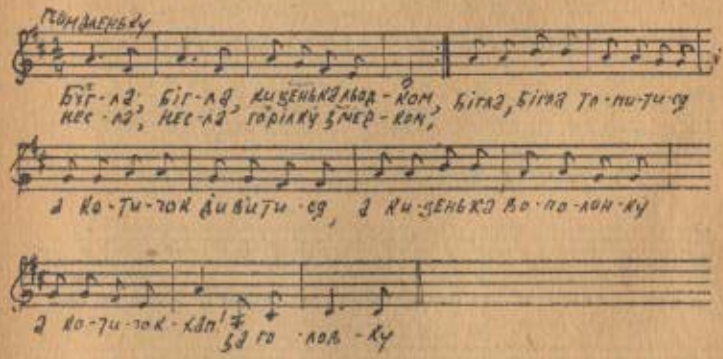

Запис. В. Шаравського. Поділя.

291. КОТИКУ СІРЕНЬКИЙ

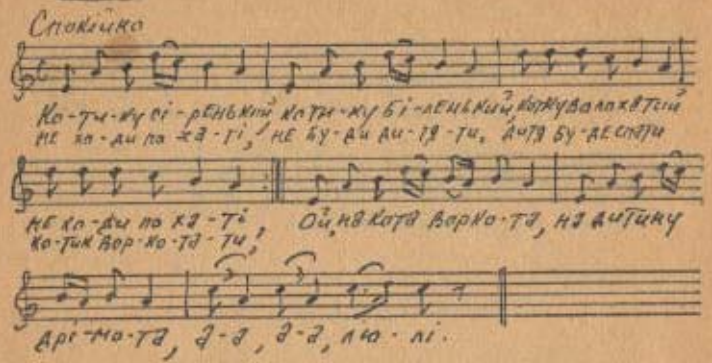

Вериківський Д. п. п. 9.

292. СКАЧИ, КОЗОНЬКО

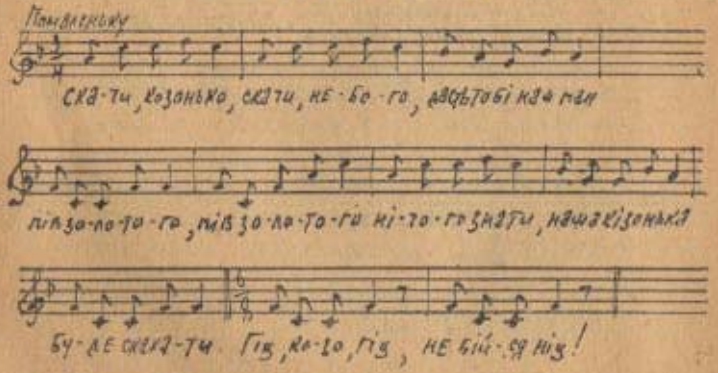

Зб. Квітка 192.

293. ДИБИ, ДИБИ

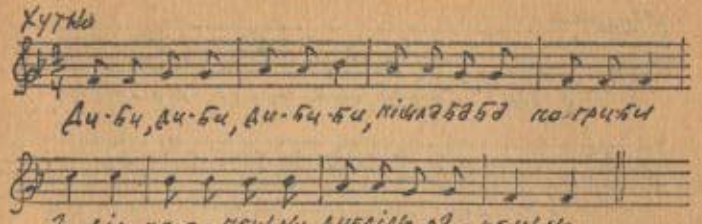

Ревуцький. Сонечко ч. II.

294. ТРИ КУЛИКИ

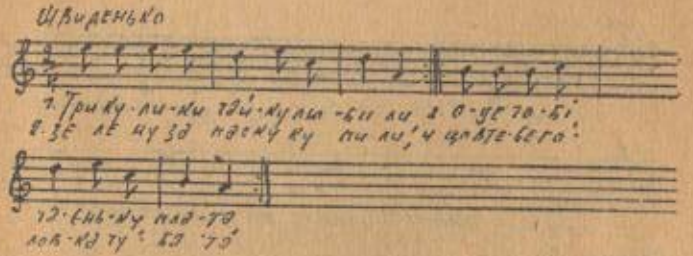

Дремцов. Зб. н. п. ч. 6.

295. А-А КОТІВ ДВА

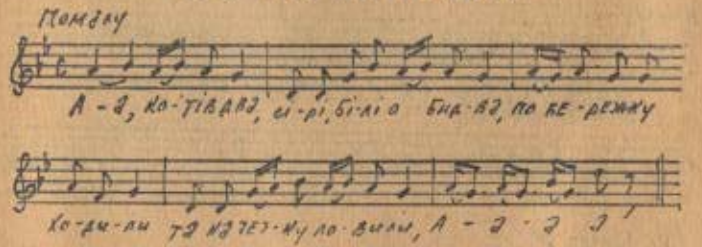

Дремцов. Зб. н. п. ч. 7.

296. А Я РАК НЕБОРАК

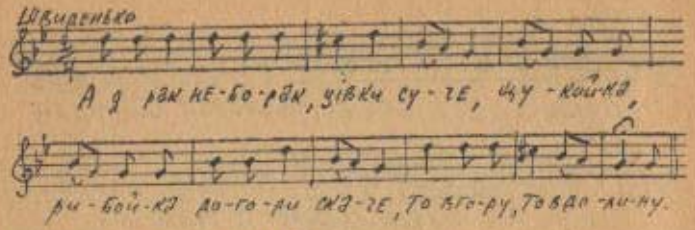

Степовий. „Проліски" II. 43.

297. ІДЕ ДІВЧА

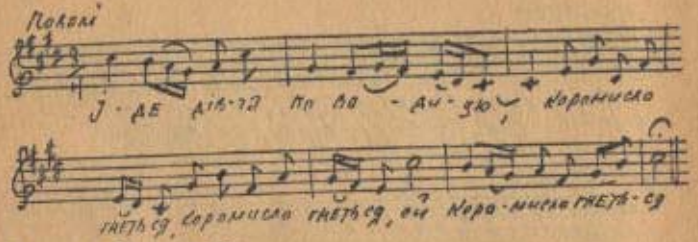

Дремцов. Зб. н. п. 22.

298. ІДИ, ІДИ ДОЩИКУ

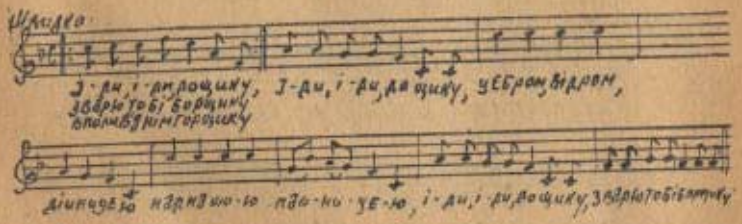

Зб. Квітка. 395.

299. ОЙ НУМО, НУМО

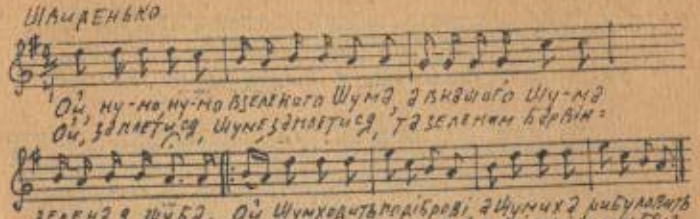

Степовий. „Проліски" II. 12.

300. ГАЛЯ ПО САДОЧКУ ХОДИТЬ

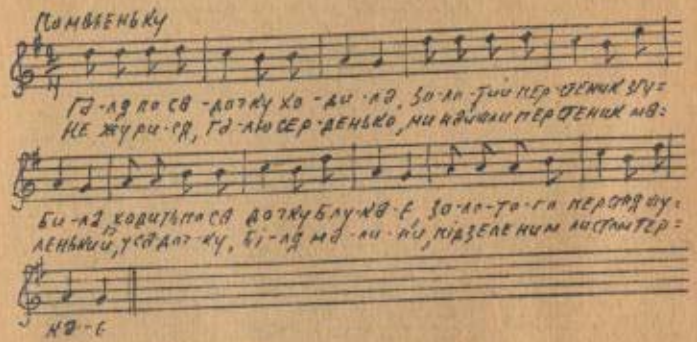

Ревуцький. Сонечко. 10.

301. ЗАЙЧИКУ СКОКОМ БОКОМ

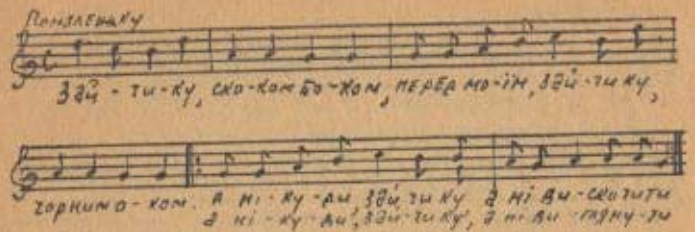

Зб. Квітка. Зб.

---

302. ПЛИВЕ КАЧЕЧКА

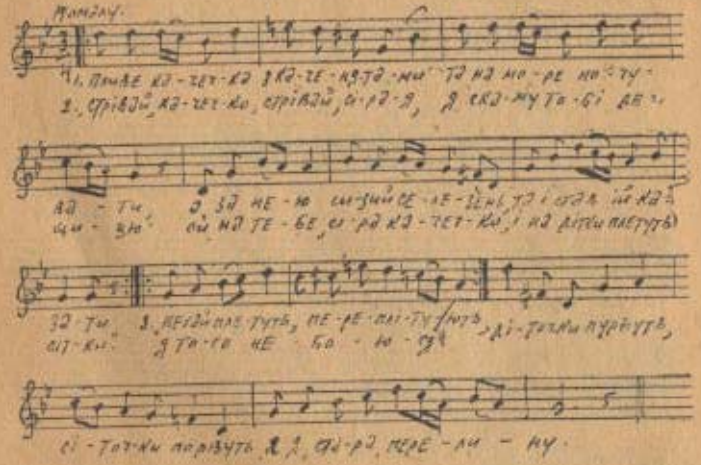

Дремпов. Зб. н. п. 19.

---

303. ПАВУК СІРИЙ

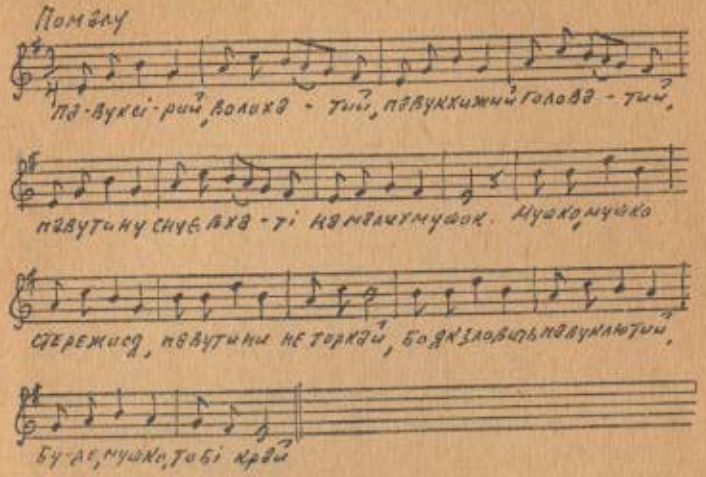

Ревуцький. Укр. п. п. 4.

---

304. МЕЛЬОДІЯ БЕЗ СЛІВ

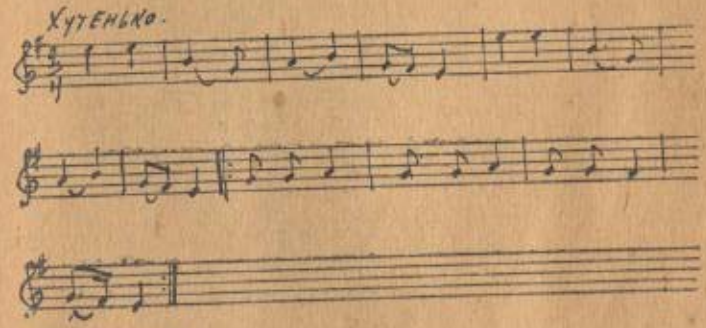

В. Шаравський.

ЗМІСТ

стор.

Від видавництва 5
Передмова 7

I. Пісні бурлацькі і чумацькі 9

1. Забіліли сніги, забіліли білі 11
2. Ой щож бо то за ворон 12
3. Та нема гірш нікому 13
4. Щука—риба в морі 14
5. Ой, горе, горе калині при долині 15
6. Що по горах сніги лежать 16
7. Гей у степу криниченька 17
8. Пора, мати, жито жати 18
9. Над річкою бережком 20
10. Та болять ручки, та болять ніжки 21
11. Гей, гей, та хто лиха не знає 22
12. Чорна хмара наступає 24
13. Ой з-за гори, та із-за кручі 25
14. Налетіли сірі гуси 26
15. Зажурилась чумачина 27
16. Ой, піду я до шинкарки 28
17. Ой, ходив чумак 29
18. Воли ж половії 31
19. Гуляв чумак на риночку 32
20. Ой, і не стелися, хрещатий барвінку 34

стор.

21. Ой, чумаче, чумаче 35
22. Ой, у полі криниченка 36
23. Стоїть корчма 37
24. Пожену я сірі воли 37

II. Пісні козацькі 39

25. Ненько моя, та не гай мене 41
26. Ой, гай, мати, ой, гай, мати 42
27. Ой, стану—гляну 43
28. Козака несуть 45
29. Добрий вечір тобі, зелена діброво 46
30. Гей, колись була розкіш—воля 47
31. Ой, Січ мати 48
32. Гей, гук, мати 49
33. Ой, неспав я нічку темененькую 50
34. Ой, скинемось та й по таляру 51
35. Ой, з-за гір, з-за гір 52
36. Ой, ішли козаки 53
37. Ой, запив козак 54
38. Ой, крикнула лебеденька 55
39. Козаченька молодого 56
40. Гомін по діброві 57
41. Ой, під лісом та під Лебедином 58
42. Хата моя рубленая 59
43. Ой, там за Дунаєм крутим бережком 60
44. Там де ятрань круто в'ється 61
45. Ой не пугай, пугаченьку 62
46. Ой, у полі три криниченьки 63
47. Козак од'їзжає, дівчинонька плаче 64
48. Ой, в городі на ростоці 65
49. Не жур мене, моя мати 67
50. Ой, пущу я кониченька 68
51. Ой, та спився козак 70
52. Ой, на горі огонь горить 71
53. Ой, сів пугач на могилі 72

стор.

III. Пісні історичні 73

54. Гей, та хвалився козак Швачка 75
55. Гей, був в Січі старий козак 76
56. Зажурилась Україна 78
57. Про сотника Харка 78
58. Про канальські роботи 80
59. Про руйновання Січі 81
60. Гей, по синьому морі 83
61. Ой, з-за гори чорна хмара 84
62. Ой і не гаразд Запорожці 85
63. Ой, на горі та женці жнуть 86
64. Стоїть явір над водою 87
65. Про Нечая 89
67. Ой, не знав козак 91
68. Ой, п'є Байда 92
69. Ой Морозе 94
70. Ой Ляше, Ляше, славний козаче 95
71. Побратався сокіл 95
72. Горе тій чайці 97
73. Ой наварили а ляхи пива 98

IV. Пісні парубоцькі, рекрутські та інші 101

74. Ой, на горі жито 103
75. Зеленеє жито, зелене 104
76. Приїхали три козаки 105
77. Синє море 106
78. Ой коню мій, коню 107
79. Ой у полі 107
80. Котилася зірка 109
81. Ішов козак без ліс 110
82. Чого Івасю змарнів 111
83. Ой йшов козак дібровою 112
84. Повій вітре ой ти вітерочок 113
85. Стогне сизий голубочок 114

стор.
86. Як у нашому селі 115
87. Ой, летять, летять три соколи 116
88. Ой, у лузі, в лузі, гей, та стоять воли 117
89. Журба мене сушить 118
90. Та зеленая горішина 119
91. Ой учора орав і сьогодні орав 120
92. Ой любив та кохав 122
93. Ой у полі три доріжки ріжно 123
94. Ой, не цвіти буйним цвітом 124
95. Ой у полі жито копитами збито 125
96. Вулиця гуде, гей, де козак іде 127
97. Ой, не шуми, луже зелений байраче 128
98. Ой ішов я вулицею раз, раз 129
99. Ой, бре море, бре 130
100. Чи це ж тая криниченка 132
101. Ой по горі по горі вівчар 133
102. Ой зійди, зійди ти зіронько 135
103. Копав же я та криниченьку 137
104. Ой чиї-ж то воли 138
105. Пливе щука з Кременчука 139
106. Без тебе, Олесю, буйний вітер віє 140
107. Ой з-за гори з-за крутої 141
108. По той бік гора 142
109. Ой, закувала сива зазуленька 144
110. Ой, уже сонце над вербами 145
111. Вже криниці висихають 146
112. Сюди гори туди гори 147
113. Та по-за садом виноградом 148
114. Калинонько та малинонько 150
115. Кому воля, а кому неволя 151
116. У неділю у ночі 152

V. Пісні дівочі й жіночі 153

117. Пожену я лебеді 155
118. Світи, місяцю, і ви ясні зірниці 156

стор.
119. Ой, високо, високо клен—дерево 157
120. Ой, піду я по водоньку 158
121. Ой, лугами берегами бистра річенька 158
122. Ой, від саду та до моря 159
123. Піду в садочок нарву квіточок 160
124. Ой, сів поїхав на вороному коню 162
125. Не стій, вербо, над водою 163
126. За городом качки пливуть 164
127. По-під терном стежечка 165
128. Ой піду я в сад гулять 166
129. Ой, котився кубар 166
130. Дзьобка 168
131. Перепілка. Ой, у перепілки 168
132. Кізлик. Вийди, вийди, кізлику 170
133. Коло Дунаєчку, коло беріжечка 171
134. Нелюб. Ой, як, як миленькому 172
135. Посадила огірочки в лузі 173
136. Половіна саду цвіте 174
137. Ой, вийся хмелю 175
138. Не співайте, півниченьки 176
139. Ой, вийду я на гіроньку 178
140. Червоная ой, та калинонька 179
141. Ой коли б той вечір 180
142. Ой, пійду я в сад гулять 181
143. Ой учора ізвечора 182
144. Як у строк же пішла 183
145. Ой, да ви комарики 184
146. Ой, у полі, полі 185
147. Козаченьку, що ти робиш 186
148. Ой, у полі нивка 187
149. Світи, світи, місяцю, гей 189
150. Зашуміла ліщинонька 190
151. Ой, під горою, під камяною 191
152. Ой вийду я на могилу 191
153. Ой ти дубе кучерявий 193

стор.
154. На городі калина 194
155. Да шумлять верби 195
156. Ой, глибокий колодязю 196
157. Ой, гаю мій, гаю 197
158. Чорна гречка 198
159. Та туман яром 200
160. Ой поплиги, утко 201
161. Не хилися сосно 202
162. Ой зійди, лійди, ясен місяцо 203
163. Болить моя головонька 204
164. Ой летіла горлиця через сад 205
165. Ой не рости, кропе, ... 206
166. Ой не світи місяченьку 207
167. Ой на горі пшениченька 209
168. Коло млина, коло броду 209
169. Зелена ліщинонько 210
170. Тихо—тихо Дунай воду несе 211
171. Посіяла руту мяту 212
172. Котилася та зоря з неба 213
173. Ой там за яром 214
174. Вже сонце низенько, вже й вечір 216
175. Де ти була, дівчинонько 217
176. Ой у саду вишня 218
177. Закувала зазуленька 219
178. Вишні, черешні розвиваються 221
179. Деб я, деб я із досадоньки 221
180. Ой хмариться, дощ буде 223
181. Чи ти, ненько чула 224
182. Ой, завяла червона калина 225
183. Ой, гаю мій, гаю 226
184. Ой пила Лемериха 227
185. Біду собі купила 230
186. Ой, на гору козак воду носить 232
187. Ой, вербо, вербо, де ти зросла 233
188. Ой, з-за гори камяної 234

стор.
189. Не топила, не варила 235
190. Ой, піду я полем лугом 236
191. Ой, устану я в понеділок 238

VI. Пісні побутові, жартливі та ріжні 241

192. Усі люди братів мають 243
193. Ой, роду мій, роду 244
194. А в городі буркун родить 245
195. Гей у світлиці зять тестенька 246
196. Ой, пряду пряду 247
197. Мала мати одну дочку 248
198. Ой темная, та невидная 249
199. А вже смерть та по дворі 250
200. Ой, ніхто ж там не бував 251
201. Закувала зозуленька 252
202. Ой ти сину мій, дитино 253
203. Ой у луці при долині 253
204. Ой, вербо, вербо, кудрявая, ... 254
205. По-за яром да по-за яром 255
206. Ой, до того жита та жита 256
207. Ой, дуб дуба 257
208. Ой пила, пила чіпця згубила 248
209. Ой, у неділеньку, гей, рано 259
210. Птичка невеличка 261
211. Чумарочка рябесенька 262
212. Ой післала мене мати 263
213. Чого, мила, губи дмеш 264
214. Як приїхав мій миленький 265
215. Налетіли журавлі 266
216. Журба ж за журбою 267
217. Ой, журавлю, журавлю 268
218. Гей, головонько ж моя бідная 269
219. Чоловіче мій, дружино 270
220. Як би не ми та не ви 271
221. Ой у Галі свекруха лихая 272

стор.
222. Гиля, гиля сірі гуси 274
223. Та не знала моя мати 275
224. Ой давно-давно я в батька була 276
225. Та вже третій вечір 277
226. Журба ж моя журба 278
227. Ненько ж моя, ненько 279
228. Ой, ти мати моя, ... 280
229. Пливи, пливи, селезню 281
230. Добре було жити 282
231. Ой у неділеньку рано 283
232. Щось у лісі зашуміло 285
233. Ой три сестриці-жалібниці 286
234. Ой у полі билиночка колихається 287
235. По опеньки ходила 288
236. Ой, ти ковалю 288
237. Ой оре Семен, оре 289
238. По світлонці хожу 290
239. Ой у полі озерце 291
240. Ой п'є козак п'є 293
241. Зеленеє жито, зелене 293
242. Гей у лісі стоять два дубочки 295
243. Ой, піду я в долину 295
244. Шлется зоря до місяця 297
245. Наші світилочки 297
246. Зеленая та дібровонько 298
247. Сіла Ганнуся 299
248. Зійшов, зійшов ясний місяць 300
249. Колесом, колесом місяць 300
250. Ой у Львові 301
251. Ой там за горою, та за кам'яною 302
252. А в тому саду чисто 303
253. Щедрик, щедрик, щедрівочка 304
254. Ішли дівки через двір 305
255. А вже весна, а вже красна 306
256. Ой весна та весняночка 306

стор.
257. Ой добрая годинонька настала 307
258. Нуте, наші 308
259. А хто грає, скрипка 308
260. Ягіл-ягілочка 309
261. Діду мій дударику 309
262. Ой, із за гори 310
263. Ой ру-ду-ду 310
VII. Дитячі та весняики 311
264. Гра в зайчика 313
265. Женчичок-бренчичок 314
266. Бігла кізка топитися, ... 315
267. Ой на горі жито, ... 316
268. Ой, на горі льон 316
269. Ой загадав комарик 317
270. Соловеєчку сватку 319
271. Білодень, білодень 320
272. Та вплинь, селезню 320
273. Прилетіла перепілонька 322
274. Наші хлопці стрільці 323
275. Ой плавала вутінька 323
276. Десь тут була подоляночка 324
277. Заїнька 325
278. Купальська 325
279. Угадай Ганно 326
280. Щигликове весілля 327
281. Ой ходить сон 328
282. Соловейку маленький 329
283. Благослови мати 329
284. На Дунаєчку 330
285. Вийди, вийди, Іваночку 331
286. Ой весна 331
287. Воротар воротарочку 332
288. Ой на горі мак 332
289. Леле тату 333
290. Бігла киценька 333

стор.
291. Котику сіренький 334
292. Скачи козонько 334
293. Диби, диби 335
294. Три кулики 335
295. А-а котів два 335
296. А я рак неборак 336
297. Іде дівча 336
298. Іди, іди дощику 336
299. Ой нумо, нумо 337
300. Галя по садочку ходить 337
301. Зайчику скоком боком 338
302. Пливе качечка 338
303. Павук сірий 339
304. Мельодія без слів 339
Зміст книжки 341

ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО „ЧАС“
КИЇВ

ВИЙШЛИ З ДРУКУ НОВІ КНИЖКИ:

1. Ернест Сетон-Томпсон. — «Мої знайомі». З малюнками. Ціна 1 карб. 40 коп.

2. Люї Буссенар. — «Капітан молокососів». З малюнками. Ціна 1 карб. 50 коп.

3. Майн-Рід. — «Пригоди юнги Віллі». З малюнками. Ціна 1 карб. 50 коп.

4. С. Джемісон. — «Пригоди маленької Джен». З малюнками. Ціна 1 карб. 10 коп.

5. «Українські пісні з нотами». Кн. I. Ціна 1 карб. 60 коп.

ДРУКУЄТЬСЯ АБО ЗАГОТОВЛЕНО ДО ДРУКУ:

6. А. Німан. — «Молодий бур». З малюнками. Ціна 1 карб. 50 коп.

7. Майн-Рід. — «Морське вовченя». З малюнками.

8. Українські пісні. Збірник II.

9. Українські пісні. Збірник III.

Ціна 1 крб. 60 коп.

Оправа 30 коп.

СКЛАД ВИДАНЬ
В ДЕРЖАВНІМ ВИДАВНИЦТВІ УКРАЇНИ